DİŞİ ADAM • Joanna Russ

Dişi adam

JOANNA RUSS

İngilizceden çeviren:
Çiçek Öztek

AYRINTI

JOANNA RUSS

Joanna Russ 22 Şubat 1937'de doğdu. Cornell Üniversitesi'ni bitirdikten sonra, Yale Tiyatro Okulu'nun, Dramatik Edebiyat ve Oyun Yazarlığı bölümünde öğrenim gördü. Çeşitli üniversitelerde ve "workshop"larda yaratıcı yazarlık dersleri verdi. Pek çok bilimkurgu dergisinde kırkın üzerinde öyküsü yayımlandı. Bu öyküler antolojilerde de yer aldı. "When it Changed" adlı öyküsü 1972'de Nebula En İyi Kısa Öykü Ödülü'nü kazandı. Russ, *Female Man* (1975; *Dişi Adam*) romanını bu öyküden kaynaklanarak yazdı. 1983'te de "Souls" adlı romanıyla en iyi kısa roman dalında Hugo Ödülü'nü, 1988'de de Bilimkurgu Eleştirisi dalında Pilgrim Ödülü'nü, aldı. Joanna Russ'ın *Picnic on Paradise*/1968; *And Chaos Died*/1970; *We who are about to....*/1977; ve *The two of them*/1978 adlı dört romanı daha vardır. Yazarlığın ve öğretmenliğin yanında, Russ sık sık edebiyat üzerine konferanslar vermektedir.

Ayrıntı: 309
Edebiyat dizisi: 106

Dişi Adam
Joanna Russ

İngilizceden çeviren
Çiçek Öztek

Yayına hazırlayan
Erdal Alova

Kitabın özgün adı
The Female Man

A. Bantam Book / 1978
basımından çevrilmiştir

© Joanna Russ-1975 & Akcalı Ajans

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Arslan Kahraman

Düzelti
Buket Öktülmüş

Baskı ve cilt
Mart Matbaacılık Sanatları Ltd. Şti. (0 212) 212 03 39-40

Birinci basım *2001*

Baskı adedi *2000*

ISBN 975-539-280-7

AYRINTI YAYINLARI
Dizdariye Çeşmesi Sk. No: 23/1 34400 Çemberlitaş-İstanbul Tel: (0 212) 518 76 19 Faks: (0 212) 516 45 77

Joanna Russ

Dişi Adam

E D E B İ Y A T D İ Z İ S İ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◢ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◢ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◢ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◢ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◢ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◢ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◢ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◢ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◢ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ BALKON/*Jean Genet* ◢ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◢ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◢ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◢ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◢ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◢ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. LeGuin* ◢ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◢ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◢ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◢ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◢ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◢ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◢ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. LeGuin* ◢ AĞ/*Iris Murdoch* ◢ WATT/*Samuel Beckett* ◢ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◢ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◢ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ CUMA/*Michel Tournier* ◢ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◢ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◢ MURPHY/*Samuel Beckett* ◢ MASAL MASAL İÇİNDE/*Khimaira/John Barth* ◢ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◢ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◢ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◢ FRANSIZ TEĞMENİN .KADINI/*John Fowles* ◢ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◢ MYRA/*Gore Vidal* ◢ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◢ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◢ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◢ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◢ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◢ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◢ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◢ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◢ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◢ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◢ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Sören Kierkegaard* ◢ KONFIDENZ/*Ariel Dorfman* ◢ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◢ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL P/*Brian O'Doherty* ◢ NIETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◢ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◢ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◢ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◢ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◢ 62-Maket Seti/*Julio Cortázar* ◢ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◢ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◢ DUR BİR MOLA VERİ/*Tom Robbins* ◢ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◢ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◢ LILA/*Robert M. Pirsig* ◢ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◢ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◢ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◢ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◢ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◢ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◢ MERCIER İLE CAMIER/*Samuel Beckett* ◢ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◢ /BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◢ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◢ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◢ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◢ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◢ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◢ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◢ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◢ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◢ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◢ 101/2 BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◢ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◢ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◢ ADA/*Aldous Huxley* ◢ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◢ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◢ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◢ YARATIK/*John Fowles* ◢ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◢ ZENCİLER/*Jean Genet* ◢ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◢ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◢ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◢ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◢ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◢ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sábato* ◢ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◢ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◢ DİŞİ ADAM/Joanna Russ ◢ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes*

H A Z I R L A N A N K İ T A P L A R

KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◢ DÖVÜŞ KULÜBÜ/*Chuck Palahniuk* ◢ ALDATMA/*Philip Roth* ◢ METEORLAR/*Michel Tournier* ◢ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barns* ◢ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◢ YOL AYRIMINDAKİ AYDIN: BENJAMIN/*Jay Parini* ◢ CEHENNEM MELEĞİ/*Ernesto Sábato*

Jack'in bir şeyi unutmayı başarması, Jill bunu ona hatırlattığı sürece, pek işe yaramaz. Jill'e böyle yapmamasını telkin etmelidir Jack. En güvenilir yol, Jill'i susturmak değil, onun da unutmasını sağlamaktır.

Jack'in Jill'i etkilemesinin pekçok yolu olabilir. "Meseleyi sürekli açtığı için" kendisini suçlu hissetmesini sağlayabilir. Yaşadığı *deneyimi* geçersiz kılabilir. Bu, görece radikal yollarla yapılabilir. Sadece önemsiz ya da saçma bir mesele olduğunu söyleyebilir, halbuki Jill için önemli ve anlamlıdır. Daha ileri giderek, deneyiminin *şeklini* bozabilir, hatırlamadan, hayal kurmaya doğru kaydırabilir: "Bunlar hep hayalinin ürünü." Daha da ileri giderek, *içeriği* geçersiz kılabilir: "Asla o şekilde olmadı." Son olarak, sadece önemini, şeklini ve içeriğini değil, hatırlama kapasitesinin kendisini geçersiz kılabilir, ve bu tür şeyleri pazarlık konusu yaptığı için kendini suçlu hissetmesini sağlar.

Bu, hiç de olmayacak bir şey değildir. İnsanlar birbirlerine böyle şeyler hep yapar. Ancak bu kişiliklerarası geçersizleştirmenin işlemesi için, üstünün kalın bir esrar perdesiyle örtülmesi tavsiye edilir. Örneğin, yapılmakta olunan şey bu değil gibi bir inkâr yoluna gidilerek ve "Nasıl böyle bir şey düşünebilirsin?" "Paranoyak mısın?" vesaire gibi suçlamalar yoluyla yapılan şeyle ilgili her türlü algıyı iyice geçersiz kılarak.

R.D. Laing, *Deneyimin Politikası*,
Penguin Book., Ltd., London, 1967, ss.31-32

1

Hoşvakit'te bir çiftlikte doğdum. Beş yaşımda Güney Kıta'da bir okula gönderildim (herkes gibi), on ikime geldiğimdeyse ailemle yeniden birleştim. Annemin adı Eva idi, öteki anneminse Alicia: Ben Janet Evason. On üçümde, Kuzey Kıta'da, kırk sekizinci paralelin yukarısında, tek başıma, sadece bir tüfekle bir kurdun peşine düştüm ve onu avladım. Kafa ve pençeleri birbirine çattım; sonra kafayı bıraktım, sonunda da eve bir pençeyle döndüm, yeterince iyi bir kanıt (diye düşünmüştüm). Madenlerde, radyo şebekesinde, bir mandırada, bir bostanda çalıştım; bacağımı kırdıktan sonra da altı haftalığına bir kütüphanede. Otuzumda Yuriko Janetson'u doğurdum; beş yıl sonra onu okula götürürlerken (bu kadar itirazcı çocuk görmemiştim) izin alıp, ailemin eski evini aramaya karar verdim–

zira ben evlendiğimde taşınmışlar, Güney Kıta'da Maden Şehri'nin yakınlarına yerleşmişlerdi. Ancak yaşadıkları yer tanınmaz haldeydi; kırsal bölgelerimiz sürekli değişir. Orada burada, bilgisayar fenerleri için kullanılan sehpalar, tarlalarda daha önce hiç görmediğim tuhaf bir ürün ve etrafta dolaşan bir çocuk çetesinden başka bir şey bulamadım. Çocuklar kutup istasyonunu ziyaret etmek üzere Kuzey'e gidiyorlardı, bana gece için bir uyku tulumu vermeyi teklif ettiler; ama reddettim ve orada yaşayan ailenin yanında kaldım; ertesi sabah orası evimdi. O günden beri o bölgenin Güvenlik Görevlisiyim, yani G&A (Güvenlik ve Asayiş). Altı yıldır bu görevdeyim. Stanford-Binet puanım (sizin anlayacağınız dilde) 187, karımın 205, kızımın 193. Yuki sözel testlerde çok iyi. Yangın kanallarının kazılmasına gözetmenlik ettim, ebelik yaptım, makine tamir ettim ve bilmeyi isteyeceğimden çok daha fazla sayıda inekçik sağdım. Öte yandan Yuki dondurmaya deliriyor. Kızımı seviyorum. Ailemi seviyorum (on dokuz kişiyiz). Karımı seviyorum (Vittoria). Dört düello yaptım. Dört kişi öldürdüm.

~2~

Jeannine Dadier (Deydır) New York'ta, W.P.A.'da, haftada üç gün kütüphanede çalışıyordu. Tompkins Square Şubesi, Gençlik kısmında. Herr Shicklgruber'in 1936'da ölmüş olmasının çok mu talihli bir olay olduğunu merak ediyordu bazen (kütüphanede bu konuda kitaplar vardı). 1969 Mart'ının üçüncü Pazartesi günü, Janet Evason ile ilgili ilk manşetleri gördü, ama ilgilenmedi; gününü Gençlik kitaplarını damgalayarak ve cep aynasında gözlerinin etrafındaki kırışıklara bakarak geçirdi (*daha yirmi dokuz yaşındayım!*) İki defa eteğini dizlerinin arasına sıkıştırıp, üst raflardaki kitaplara erişmek için merdivene çıkması gerekmişti; bir keresinde merdiveni, aşağıda dikilmiş, sakin sakin Japonya ile savaş ihtimalini tartışan Bayan Allison ile yeni kibar asistanın üzerinden geçirmek durumunda kalmıştı. *The Saturday Evening Post* 'ta bir yazı vardı bu konuda.

"Ben inanmıyorum," dedi Jeannine Nancy Dadier yumuşacık.

Bayan Allison Zenciydi. Olağandışı sıcak, puslu bir gündü, parkın yeşili fark edilmiyordu bile: Belki hayali bir yeşil, sanki dünya tuhaf bir dönemece girmiş de bir yerlerdeki loş ara sokaklarda Bahar'ı yuvarlıyormuş, ağaçların etrafını hayal bulutları sarmış gibi.

"Ben inanmıyorum," diye tekrarladı Jeannine Dadier, ne konuştuklarını bilmeden. "İnansan iyi olur!" dedi Bayan Allison dik dik. Jeannine ağırlığını bir ayağının üzerine verdi. (İyi kızlar bunu yapmaz.) Elinde kitaplar, merdivenden indi ve kitap ayırtma masasının üzerine koydu. Bayan Allison, W.P.A. kızlarını sevmezdi. Jeannine manşetleri yine gördü, Bayan Allison'un elindeki gazetede.

BROADWAY'DE GAİPTEN BİR KADIN PEYDAHLANDI, BİR POLİS YOK OLDU

"Ben değil–" *(Benim kedim var, odam var, sıcak yemeğim var ve pencerem ve aylandız ağacım var).*

Gözünün ucuyla, dışarıda, sokakta Cal'ı gördü; yaylanarak yürüyordu, şapkası öne inik; yine gelip muhabir olmakla ilgili saçma sapan bir şeyler söyleyecekti, küçük sarı balta suratlı, ciddi mavi gözlü; "Bir gün olacağım, bebeğim." Jeannine, kitap raflarının arasına, Bayan Allison'un *P.M. Post*'unun arkasına doğru kayıp saklandı: Broadway'de Gaipten Bir Kadın Peydahlandı, Bir Polis Yok Oldu'nun arkasına. Bir gündüz düşü kurdu: Açık pazardan meyve satın alıyormuş. Gerçi devlet mağazalarından başka yerde alışveriş yaptığında avuçları hep terlerdi ve pazarlığı beceremezdi. Kedi maması alıp, odasına ilk girdiğinde hep yaptığı gibi; eski bir seramik kâseden Bay Frosty'yi besliyormuş. Jeannine, Bay Frosty'nin kuyruğunu sallayarak, bacaklarına sürtündüğünü hayal etti. Bay Frosty'nin her tarafı siyah beyaz lekelerle doluydu. Gözleri kapalı Jeannine onun şöminenin üzerine atlamasını, orada duran ıvır zıvırın üzerinde dolaşmasını seyretti, deniz kabuklarının ve bibloların. "Hayır, hayır, *hayır*!" dedi. Kedi zıplayıp Japon bebeklerinden birine çarpıyormuş. Yemekten sonra Jeannine onu dışarı çıkarıyor, sonra bulaşıkları yıkayıp, eski giysilerinden bazılarını tamir etmeye çalışıyormuş. Karneyle dağıtılan yiyeceklerin listelerine şöyle bir göz atıyormuş. Hava kararkdığında radyoyu açıp akşam programını dinliyor ya da kitap okuyormuş, belki de drugstore'a telefon edip New Jersey'deki oda ne olmuş diye soruyormuş. Ağabeyine telefon edebilirdi. Portakal çekirdeklerini kesinlikle ekecek, sula-

yacaktı. Minyatür portakal ağaçları arasından Bay Frosty'nin bornoz kemerini sinsice gözlemesini hayal etti; kaplana benzerdi o zaman. Devlet mağazasından boş teneke kutular alabilseydi.

"Hey, bebeğim!" İğrenç bir şoktu. Cal'du.

"Hayır," dedi Jeannine sertçe. "Vaktim yok."

"Bebeğim?" Kolunu çekiştiriyordu. Gel bir kahve içelim. Ama gidemezdi. Yunanca çalışması gerekiyordu (kitap, ayırtma masasının üzerindeydi). Yapacak çok iş vardı. Cal ise, yüzünü kırıştırıyor, yalvarıyordu. Jeannine yastığı çoktan sırtında hissediyordu; Bay Frosty etraflarında dolanıyor, ona tuhaf, mavi gözleriyle bakıyor, âşıkların çevresinde soldan sağa, sağdan sola dönüyordu. Yarı Siyam'dı; Cal onu, Benekli Çiroz Kedi diye çağırırdı. Cal onun üzerinde deneyler yapmak isterdi hep; bir sandalyenin arkasından düşürmek, yoluna engeller koymak, ondan saklanmak gibi. Bay Frosty ise ona bir pati atmakla yetinirdi.

"Sonra," dedi Jeannine, umutsuzca. Cal üzerine doğru eğilip, kulağına fısıldadı; bu hareket Jeannine'i ağlatacak gibi oldu. Cal, topuklarının üzerinde öne arkaya sallanıp duruyordu. Sonra, "Ben de beklerim," dedi. Elinc gazetcyi alıp Jcanninc'in rafların arasındaki sandalyesine oturdu.

"Yok olan kadın. Bu sensin." Jeannine gözlerini kapattı ve bir gündüz düşü daha kurdu. Bay Frosty şömine rafının üzerine huzurla kıvrılmış, uyuyordu, tam bir kedi gibi yusyuvarlak. Ne şımarık kediydi.

"Bebeğim?" dedi Cal.

"Üff, peki," dedi Jeannine çaresiz, "peki."

Ben de aylandız ağacını seyrederim.

~3~

Janet Evason, üzerinde iç çamaşırlarıyla, Broadway'de, öğleden sonra ikide ortaya çıktı. Pek de kafası karışmış görünmüyordu. Sinirleri bir önceki hatta kalmayı sürdürmeye çabalasa da Janet geldiğinden bir saniye sonra hemen dönccekmiş gibi bir hale girdi (ki onun açısından iyiydi bu) o uçuşan kumral, pis saçları, terden ıslan-

mış, hâki şort ve gömleğiyle. Polisin biri kolunu tutmaya yeltendiğinde, onu Fransız yumruğuyla tehdit etti, ama polis birden ortadan yok oldu. Etrafındaki kalabalığa özel bir korku ifadesiyle bakıyor olmalıydı. Polis aynı noktada bir saat sonra yeniden ortaya çıktı; o zaman aralığına ilişkin hiçbir şey hatırlamıyordu. Janet Evason ise New Forest'deki uyku tulumuna, varışından sadece birkaç saniye sonra dönmüştü. Birkaç Rusça kelime ve birden gözleri gidivermişti. Son sözleri New Forest'de, yanında uyuyan kişiyi uyandırmıştı.

"Uyu," dedi adsız bir-gecelik-arkadaş, benekli ay ışığı altında bir burun, bir alın ve bir tutam kara saçtı yalnızca.

"Yahu, oramı buramı kim elliyordu!" dedi Janet Evason.

~4~

Janet Evason New Forest'e döndüğünde ve Kutup İstasyonu'ndaki denizciler gülmekten katılırken (zira bir düş değildi bu) Manhattan'ın göbeğinde bir kokteyl partide oturuyordum, ben, Joanna, tam da o an bir erkeğe dönüşmüştüm. Yani bir dişi adama, elbette; bedenimle ruhumsa tamı tamına aynı kaldı.

Yani ben de varım.

~5~

Hoşvakit'e ayak basan ilk erkek, Kuzey Kıta'da bir şalgam tarlasında ortaya çıktı. Otostopçular gibi mavi bir üniforma ve mavi bir kep giymişti. Çiftlikte yaşayanlar durumdan haberdar edildi. Traktörün kızılötesi tarayıcısındaki işareti gören biri onu almaya gitti; mavili adam, bir toz ve hava eteği içinde, kanatsız uçan bir makine gördü. Tarım makineleri için gönderilen yerel tamir barakası o hafta oralara yakın bir yerdeydi. Traktör şoförü de onu oraya götürdü; anlaşılır hiçbir şey söylemiyordu adam. Yüzeyi usul usul dalgalanan, yarı şeffaf bir kubbe gördü. Bir tarafta bir egzoz havalandır-

ması vardı. Kubbenin içiyse vahşi bir makine ormanıydı: kimi ölü, kimi yana yatmış, kiminin içi dışına çıkmış, bağırsakları yerlere saçılmış. Çatının altında asılı ek iskelede üç insan boyunda eller sallanıyordu. Bunlardan biri bir arabayı kaldırıp bıraktı. Arabanın iki yanı yana düştü. Yerden daha küçük eller bitti.

"Hey, hey!" dedi traktör şoförü, duvara monte edilmiş sert bir parçaya vurarak. "Düştü bu, bayıldı!"

"Geri yolla," dedi bir operatör, barakanın öteki ucundaki indüksiyon miğferinin altından çıkarken. Dört kişi daha geldi ve mavi üniformalı adamın etrafında dikildiler.

"Biraz durgun mu ne?" diye sordu biri.

"Bilmiyoruz."

"Hasta mı?"

"Hipnotize edip yollayın geri."

Mavili adam –şayet kadınları gördüyse– pek garipsemiştir: yumuşak-yüzlü, yumuşak-ciltli, fazla ufak ve fazla dolgun, iş tulumlarının kıçları yıpranmış. İş tulumu giyiyorlardı, çünkü her zaman mekanik ellerle tamir yapamazsınız; bazen kendi ellerinizi kullanmanız gerekir. Biri yaşlıydı, ak saçlıydı; biri çok gençti; birinin, kimi Hoşvakitli gencin özendiği uzun saçları vardı. Altı çift hareketsiz, meraklı göz mavi üniformalı adamı inceledi.

"Bu, *mes enfants**," dedi traktör şoförü sonunda, "bir erkek."

"Bu, gerçek bir Dünya erkeği."

~6~

Bazen ayakkabınızı bağlamak için eğilir, sonra ya bağlar ya bağlamazsınız; ya aniden doğrulur, ya doğrulmazsınız. Her seçim en azından iki olasılık dünyası doğurur, yani içinde hareketi yaptığınız ve yapmadığınız iki dünya; ya da büyük olasılıkla, çok daha fazla sayıda dünya doğar, içinde hareketi çabucak yaptığınız ve yavaşça yaptığınız, yapmayıp tereddüte düştüğünüz, tereddüte düşüp hiddetlendiğiniz, tereddüte düşüp hapşırdığınız, vesaire dünyalar. Bu

* (Fr.:) Mes enfants: Çocuklarım. (ç.n.)

düşünce çizgisini devam ettirirsek, sonsuz sayıda olası evren var olmalıdır (bu da Tanrı'nın üretkenliğidir), zira Doğa'yı insan hareketinden yana bir önyargısı varmış gibi tasarlamak için bir neden yoktur. Her molekülün her yer değiştirişi, her elektronun her yörünge değiştirişi, oraya değil de buraya çarpan her ışık kuantumunun –tüm bunların başka bir yerlerde bir alternatifi olmalıdır. Olasılığın tek, net bir akışı ya da gelişimi falan gibi bir şeyin olmaması da mümkündür; bizim için gerçekten bir şey ifade etmeyen bir dizi varyasyonun sınırları içinde kaldığımız sürece farkında olmadan bir yüzünden ötekine geçtiğimiz bükülmüş bir bant üzerinde yaşıyor olmamız da mümkündür. Öyleyse, zaman yolculuğu paradoksu artık yoktur, zira kişinin ziyaret ettiği Geçmiş asla kendi Geçmiş'i değildir de, hep bir başkasınındır; ya da daha doğrusu kişinin Geçmiş'e ziyareti o anda başka bir Şimdi yaratır (o ziyaretin önceden gerçekleşmiş olduğu bir şimdi) ve ziyaret ettiğiniz Geçmiş ise o Şimdi'ye aittir –ki bu da kendi Geçmiş'inizden tamamen farklı bir hikâye olur. Ve aldığınız her kararla (Geçmiş'e dönen) o yeni olası dünyanın kendisi de, eşzamanlı yeni bir Şimdi ve yeni bir Geçmiş, ya da daha açık söylemek gerekirse, yeni bir evren yaratarak çatallanır. Ve kendi Şimdi'nize döndüğünüzde, öteki Geçmiş'in neye benzediğini, orada neler yaptığınızı yalnız siz bilirsiniz.

Dolayısıyla Hoşvakit'in –Dünya'nın günümüzden on yüzyıl sonraki adı, ama *bizim* Dünyamızın değil tabii, eğer takip edebildiyseniz– kendini, başka birinin geçmişine yapılan bu çıkışla hiç etkilenmemiş olarak bulması muhtemeldir Ve elbette tam tersi de doğrudur bunun. Bu ikisi bağımsız dünyalar da olabilir.

Hoşvakit, kavrayabileceğiniz gibi, gelecektedir.

Ancak *bizim* geleceğimizde değil.

~7~

Jeannine'i kısa süre sonra, Janet Evason'u televizyonda seyretmeye gittiğim bir kokteylde gördüm (televizyonum yok). Jeannine oraya ait değil gibi görünüyordu; yanına oturdum ve bana açıldı: "Buraya ait değilim." Kazara değilse oraya nereden düşmüş bilemi-

yorum. Film kostümüne benzer şeyler giymişti; kafasındaki o süslü saç filesi ve apartman topuk ayakkabılarıyla gölgede öylesine oturuyordu; uzun kollu, bacaklı, üzerine biraz küçük gelen giysileriyle taya benzer bir kız. Moda (öyle görünüyor ki) Büyük Depresyon'dan sonra pek aheste kendine geliyordu. Bu şıp diye olacak iş değildi elbette. "Buraya ait değilim!" diye fısıldadı Jeannine Dadier yeniden, biraz sinirlice. Huzursuzdu. "Böyle yerleri *sevmem*," dedi. Sandalyenin kırmızı tiftikli derisini çekiştiriyordu.

"Ne?" dedim.

"Geçen tatilde otostopa çıktım," dedi gözleri iri iri. "Sevdiğim şey bu. Sağlıklı bir şey."

Çiçek tarlaları arasında, sağlıklı sağlıklı koşmanın erdemlilik sayıldığını bilirim, ama ben barları, otelleri, klimaları, iyi restoranları ve hızlı ulaşımı severim, ona da öyle dedim.

"Hızlı?" dedi

Janet Evason televizyona çıktı. Durağan bir görüntüden ibaretti. Sonra Kamboçya, Laos, Michigan Eyaleti, Canandaigua Gölü (kirlilik) haberlerini dinledik. Etrafında insan yapısı on yedi, uyduyla tam renkli olarak, dönen dünya küresini gördük. Renkler iğrençti. Daha önce bir televizyon stüdyosunda bulunmuştum; ufak kadın-çocuğun o miniminnacık sesiyle dudağını sarkıtarak oturduğu hangarın etrafında çepeçevre dolaşan galerisiyle, her santimi spotlarla kaplı tavanıyla bir stüdyo. Sonra Janet Evason, metrodaki insanların şaşkın bakışları arasında göründü. Dikkatle hareket ediyor, her şeye ilgiyle bakıyordu. İyi giyinmişti (bir tayyör). Ev sahibi ya da Sunucu, ya da her neyse onunla el sıkıştı; sonra bir Fransız düğününde ya da eski sessiz filmlerdeki gibi herkes birbiriyle el sıkıştı. *Sunucu* bir takım giymişti. Biri Evason'u bir sandalyeye götürdü; o ise, neyin doğru olduğunu bilmediğiniz anlarda yaptığınız gibi abartılı bir tarzda gülümseyip başını salladı. Etrafına bakındı, eliyle gözlerine siper yaptı. Sonra konuştu.

(Hoşvakit'e ayak basan ikinci erkeğin ilk söylediği şey, "Erkekler nerede?" idi. Pentagon'da ortaya çıkan Janet Evason ise elleri cebinde, iki ayağı açık dikilmiş bir vaziyette,"Kadınlar ne cehennemdeler?" dedi.)

Televizyondan gelen ses bir anlığına susuverdi; Jeannine Dadier o ara gitmişti; ortadan kaybolmadı, artık orada değildi o kadar.

Janet Evason gerçekte ayağa kalktı, yine el sıkışıldı, gözleriyle sorular sorarcasına etrafına bakındı, anlıyormuş gibi hareketler yaptı, başını salladı ve kameranın görüş açısından çıktı. Hükümet muhafızlarını göstermezlerdi.

Daha sonra konuşmanın aslını anlattılar bana; şöyle sürüyor:

SUNUCU: Burayı nasıl buldunuz Bayan Evason?

JE (stüdyoya kafası karışmış bir ifadeyle bakıyor): Çok sıcak.

SUNUCU: Yani nasıl buldunuz, beğendiniz mi Dünyamızı?

JE: Ama ben de Dünyada yaşıyorum (Dikkati burada biraz dağılıyor.)

SUNUCU: Belki daha önce anlattığınız şeyle –yani şu farklı olasılıkların varlığı falan– neyi kastettiğinizi açıklarsınız.

JE: Gazetede yazılı.

SUNUCU: Ama Bayan Evason, programımızı izleyenlere de anlatır mısınız?

JE: Okusunlar. Okuma-yazma bilmiyorlar mı?

(Bir an sessizlik oldu. Sonra Sunucu konuştu.)

SUNUCU: Toplumbilimcilerimiz gibi fizikçilerimiz de, başka bir dünyadan gelen tatlı konuğumuzun anlattıklarının ışığında teorilerini iyice gözden geçirmek zorunda kaldıklarını söylüyorlar. En azından sekiz yüzyıldır Hoşvakit'te adam yaşamamış –yani adam derken, tüm insanoğlunu değil erkeği kastediyorum– ve tamamen kadınlar tarafından yönetilen bu toplum, geçen hafta temsilci ve ilk elçisinin ansızın ortaya çıkmasıyla büyük merak konusu oldu doğal olarak; evet, yanımda bulunan bayan bu toplumun elçisi. Janet Evason, Hoşvakit'teki toplumunuz sekiz yüz yıllık yalıtılmışlıktan sonra, yeniden, Dünya'dan giden bir erkeğin karşısına çıkmasına nasıl tepki verirdi, bize bundan söz eder misiniz? Yani günümüzün Dünyası diyorum, elbette.

JE (Bu soruya atladı; büyük ihtimal anladığı ilk soruydu): Dokuz yüz yıl. Ne erkeği?

SUNUCU: Ne erkeği mi? Elbette toplumumuzdan Hoşvakit'i ziyaret edecek erkekleri bekliyordunuz, değil mi?

JE: Neden?

SUNUCU: Bilgi edinmek, ticaret, a tabii kültürel temas. (Gülmeler) Korkarım Bayan Evason, işimi biraz zorlaştırıyorsunuz. Bahsettiğiniz, ee, veba Hoşvakit'teki erkekleri öldürdüğünde, kimse

onları özlemedi mi? Aileler bölünmedi mi? Tüm hayatın akışı değişmedi mi?

JE (yavaşça): Sanırım insanlar alıştıkları şeyleri her zaman özler. Evet, tabii onları özledik. "Erkek", vs. gibi onları hatırlatacak kelimeler bile yasaklandı. Sonraki nesil bu kelimeleri kullanmaya cesaret etti, kendi aralarında tabii ve üçüncü nesil kibarlıktan kullanmadı ve dördüncü nesilde kimse takmamaya başladı. Kim takar? Kim hatırlar?

SUNUCU: Ama mutlaka –yani–

JE: Affedersin belki demek istediğini yanlış anlıyorum, çünkü şu anda konuştuğumuz dil benim bir hobim, istediğim kadar akıcı konuşamıyorum. Biz, Rusların bile anlayamayacağı bir pan-Rusça konuşuruz; sizin Ortaçağ İngilizceniz gibi, ya da tam tersi.

SUNUCU: Anlıyorum. Sorumuza geri dönersek–

JE: Evet.

SUNUCU (İçinde bulunulması zor bir durum; yetkililer ve bir vahşi önder gibi cehaletin içine gömülmüş şu şahsiyet arasında kalmak: İfadesiz, dikkatli, belki uygar, tamamen bilgisiz. Sonunda şöyle konuştu): Erkeklerin Hoşvakit'e dönmesini istemez miydiniz, Bayan Evason?

JE: Neden?

SUNUCU: Tek cinsiyet yarım bir türdür, Bayan Evason. Size şu alıntıyı okuyayım (ve ünlü bir antropologdan bir parça okudu). Hoşvakit'ten cinselliği atmak mı istiyorsunuz?

JE (Son derece vakur ve doğal bir şekilde): Ha?!

SUNUCU: Dedim ki: Hoşvakit'ten cinselliği atmak mı istiyorsunuz? Cinsellik, aile, aşk, erotik çekim –ne derseniz deyin– hepimiz biliyoruz ki insanlarınız işinin ehli, aklı başında bireyler, ama bu sizce yeterli mi? Mutlaka neden bahsettiğimi anlayacak kadar, öteki türlerin biyolojisi konusunda bilgi sahibi olmalısınız.

JE: Ben evliyim. İki çocuğum var. Sen ne halt demeye getiriyorsun?

SUNUCU: Ben –Bayan Evason–biz–şey, sizin evlilik dediğiniz şeyin ne olduğunu biliyoruz, Bayan Evason, çocuklarınızın iki ebeveynden geldiğini farz ettiğinizi ve hatta 'kabilelerinizin' olduğunu –Sir– un tabiriyle böyle söylüyorum; Biliyorum tercüme mükemmel değil –ve yine biliyoruz ki bu evlilikler ya da kabileler çocuk-

ların ekonomik olarak hayatlarını idamesi ve genetik karışım için çok iyi kurumlar; hatta biyoloji bilimlerinde bizden kat kat ileride olduğunuzu da itiraf etmeliyim. Ancak Bayan Evason ben ekonomik kurumlardan bahsetmiyorum, hatta hayır kurumlarından da. Elbette Hoşvakitli anneler çocuklarını seviyordur; kimse bundan şüphe etmiyor. Ve elbette birbirlerine de tutkuyla bağlılar; kimse bundan da şüphe etmiyor. Ama dahası, daha fazla bir şeyler var ki –cinsel aşktan söz ediyorum.

JE (yüzü aydınladı): Ha! Çiftleşme diyorsun.

SUNUCU: Evet.

JE: Ve bu bizde yok mu diyorsun?.

SUNUCU: Evet.

JE: Ne aptalsın. Tabii yapıyoruz.

SUNUCU: Hadi? ("Uydurma" anlamında).

JE: Birbirimizle. İzin ver anlatayım.

Dilimlenmemiş ekmeğin verdiği keyfi şiirsel bir dille anlatan bir reklamcının sesiyle Evason'un konuşması ansızın kesildi. Omuz silktiler (kamera açısı dışında). Janet çalıştırma sisteminin üzerine bana-dokunma ibaresi yapıştırmakta ısrar etmeseydi durum bu kadar ileri de gitmeyecekti. Canlı yayındı, dört saniye gecikmeli. Onu gittikçe daha çok sevmeye başlıyordum. "Tabularınızı gözlememi istiyorsanız, bunların tamı tamına ne olduğu konusunda daha açık olmalısınız," dedi. Jeannine Dadier'in dünyasında, bir bayan spiker ona şöyle sordu (sorardı):

Hoşvakit'te kadınlar saçlarını nasıl yapıyorlar?

JE: İstiridyeden taraklarıyla yolarak.

~8~

"İnsanlık yapay!" diye bağırmıştı filozof Dunyasha Bernadetteson (F.S.344-426); tüm hayatı boyunca, annelerinden birinin çenesini, birinin dişlerini kendine veren şu genetik cerrahın azizliğinden dolayı sıkıntı çekmişti; Hoşvakit'te ortodonti pek gerekli görülmez. Öte yandan kızının dişleri mükemmeldi. Veba Hoşvakit'e F.Ö.17'de geldi (yani Faciadan Önce) ve F.S.03'de, nüfusun yarısı-

nı temizleyerek sona erdi. Öyle sinsice başlamıştı ki kimse fark edememişti, ta ki iş işten geçene kadar. Sadece erkeklere zarar verdi. Dünya Altın Çağ süresince tamamen yeniden kurulmuştu (F.Ö.300-yaklaşık F.Ö.180). Doğal koşullar da, bin yıl veya daha önce olmuş olabilecek bir faciaya göre oldukça az güçlük çıkardı. Umutsuzluk döneminde (dönem halk arasında bu adla anılırdı), Hoşvakit'te iki kıta vardı: Kuzey ve Güney Kıtalar ve kıyı boyunca bolca körfezler, limanlar. 72. güney ve 68. kuzey enlemleri arasında kalan bölgelerde iklim koşulları oldukça elverişliydi. Facia dönemindeki konvansiyonel su trafiği neredeyse sadece nakliyat ve daha küçük, koşullara uyabilen hoverkraftlarla yapılan yolcu taşımacılığından ibaretti. Evler kendine yetecek şekilde tasarlanmıştı; önceden kullanılan merkezi güç sistemi yerine, taşınabilir güç kaynakları, fuel-alkol motorları ya da güneş panelleri konmuştu. Daha sonra keşfedilen pratik madde-antimadde reaktörleri (K.Ansky, F.S.239) bir on yıl kadar büyük bir iyimserliğe neden oldu ama sonra, özel kullanım için bunların çok büyük olduğu anlaşıldı. Katharina Lucyson Ansky (F.S.201-282), genetik cerrahiyi mümkün kılan ilkelere de imzasını atan kişidir. (Yumurtanın bütünleştirilmesi son bir buçuk yüzyıldır yapılan bir uygulama.) Altın Çağ'dan önce hayvan türleri o kadar azalmıştı ki, pek çok hayvan türü Ansky Dönemi'nin heveslileri tarafından yeniden keşfedildi; F.S.280'de Newland'da (Kuzey Kıta boğazı açıklarında bir ada) adatavşanı patlaması oldu, tarihte önce de karşılaşılan bir durumdu bu. F.S.492'ye gelindiğinde, büyük Betty Bettinason Murano'nun (F.S.453-F.S.502) akıllıca dolduruşları sayesinde Mars, Ganimed ve Astreoidlerde dünya kolonileri yeniden kuruldu, Ay Ligi'nin, Mare Tenebrum Sözleşmesi (F.S.240) uyarınca verdiği yardımlarla. Uzayda ne bulmayı umduğu sorulduğunda Betty Murano şu ölümsüz garip nükteyi söylemiş: "Hiçbir şey." F.S. üçüncü yüzyıla gelindiğinde zekâ kontrol edilebilen, anadan kıza geçen bir unsur haline gelmişti, her ne kadar yetenek ve ilgiler cerrahların kafasını karıştırmaya devam etse de; zekâ sadece kaba hatlarıyla geliştirilebilir durumdaydı. Beşinci yüzyıla gelindiğinde, klan örgütlenmesi şu anki karmaşık durumuna ermişti, fosforun geri-dönüşümü de hemen hemen başarıyla tamamlanmıştı; yedinci yüzyıla gelindiğinde Jüpiter madenciliği sayesinde, geniş kapsamlı uygulanan cam-sera-

mik teknolojisinin kimi metallerle fosforun yerini alması mümkün olmuş (ki bu metaller de geri dönüşümlü kullanılır) ve düelloların çokluğu, dört yüz yılda üçüncü kez (ki modalar da bazen döngüseldir) ciddi bir toplumsal bela haline gelmiştir. Pek çok yerel Lonca Konseyi, başarılı bir düellocunun, kastı aşarak ölüme sebebiyet verme nedeniyle cezalandırılması ve kaybolan can yerine bir çocuğu evlat edinip, bakımını üstlenmesi yönünde oy kullanmış; ancak çözüm popüler olamayacak kadar safdil bulunmuştur. İki tarafın yaşını da düşünmek gerekiyordu mesela. F.S. dokuzuncu yüzyıl başında, indüksiyon miğferi pratik olarak mümkün hale geldi; sanayi çok ani bir değişime uğradı ve sonunda Ay Ligi, Güney Kıta'da yıllık kişi başına düşen protein miktarında üretim fazlası düzeyine ulaştı. F.S.913'de Katy Ansky'nin karanlık, memnuniyetsiz torunlarından biri çeşitli matematiksel bilgi kırıntılarını bir araya getirdi ve olasılık mekaniğini buldu –ya da keşfetti diyelim.

Nasıralı İsa zamanında, değerli okur, motorlu arabalar yoktu. Öte yandan, ben hâlâ ara sıra yürürüm.

Yani, sağgörülü bir ekolojist, nesneleri neredeyse kendi kendilerine işliyormuş gibi mükemmel çalıştırır, ama siz yine de her ihtimale karşı gazyağı lambanızı bir köşede tutun; öte yandan, at bakımıyla ilgili tartışmalar genelde, başa bela olduğu sonucuna vardığından atınızı bırakın, gitsin; nasılsa la Jolla'daki Koruma Noktası atları koruyor. Farkına bile varmıyoruz. İndüksiyon miğferi, bir işçi kadının sadece acı güce sahip olmasını değil, binlercesini istediği gibi kontrol etmesini de sağlıyor; bu Hoşvakit sanayiinin altını üstüne getiren bir şey. Hoşvakit'te pek çok insan yürür (sakinlerinin ayakları mükemmeldir tabii). Kimi zaman tuhaf yollarla hız yaparlar. Başlangıçta sadece hayatta kalabilmeyi başarmak yeterliydi. Ve yeni nesillerin gelmesini sağlamak. Şimdiyse "Yeniden sanayileşme tamamlandığında," deyip yürümeye devam ediyorlar. Belki de bunu seviyorlar. Olasılık mekaniği –teletaşımacılığı mümkün kılıyor- tamı tamına seçilen başka bir kontinyuma bağlantı kurarak. Chilia Ysayeson Belin, İtalyan harabelerinde yaşıyor (sanırım Vittore Emmanuele anıtının bir parçası bu harabeler, Newland'a nasıl gitmişler, ayrı konu) ve bu konuda da duygusaldır; insan sıkı bir çalışma yapmaksızın bir evin tesisatını nasıl döşeyebilir? Annesi Ysaye, bir mağarada yaşıyor (olasılık mekaniği teorisini derleyip topar-

layan Ysaye). Pre-fabrik bulmak iki günlük iştir; kurmaksa şip şak, hemen yapılır. On sekiz Belin, yirmi üç Moujki var (Ysaye'nin ailesi; her iki tarafta da kaldım). Hoşvakit'te gerçek şehirler yok. Ve elbette bir kültürün kuyruğu, başının pekçok yüzyıl gerisindedir. Hoşvakit o kadar pastoraldir ki bazen insan, bu son derece ayrıntılandırılmış durum bizi bir tür erken Paleolitik çağa, mucize olarak göreceklerimiz dışında, hiç bir yapay şeyin olmadığı bahçeye götüremez mi acaba diye merak ediyor. Moujkilerden biri, F.S.904'de, bir boş vaktinde, kullanıp atılmayan yemek kapları keşfetmiş; bu fikir onu heyecanlandırmış. Bundan daha azı için insan öldürüldü.

Öte yandan ekolojik ev kadınlığı inanılmaz boyutlarda.

~9~

JE: Çocuğumu otuzumda doğurdum; hepimiz öyle yaparız. Bu, bizim için tatildir. Beş yıl kadar sürer. Bebek odaları, ellerinden geldiğince çocuklara, çocuklarla ve çocuklara rağmen okuyan, resim yapan, şarkı söyleyen insanlarla doludur... Tıpkı, şu eski Çin geleneğindeki üç yıllık matem gibi; tam zamanında verilen bir ara. Bunun öncesinde hiç bir şekilde boş vakit diye bir şey yoktur ve sonra da çok zor olacaktır –yani şöyle söyleyeyim, ben yaptığım her şeyi gerçekten yaparım– o yüzden bu beş yıl ne yaptıysam yanıma kâr kaldı. İnsan ateşli bir acelecilikle sarılıyor çalışmaya... Altmışımda yerleşik bir işim ve yeniden kendime ayıracak vaktim olacak.

SUNUCU: Ve bu da Hoşvakit'te yeterli görülür, değil mi?

JE: Ne diyorsun sen, hayır.

~10~

Jeannine ağırdan alıyordu. Yataktan çıkmaktan oldum olası nefret etmiştir. Öyle yatar, sırtı ağrıyana kadar aylandız ağacına bakardı; sonra öte tarafa döner, yaprakların gölgesinde uykuya dalardı. Ya-

takta çamurlu bir su birikintisi gibi uzanırdı, düşlerden kalan artıklar üzerinde balçık gibi olur, kedi de üzerine çıkardı. İşe gittiği günlerde Jeannine, bir tür kâbustan uyanır gibi kalkardı erkenden: her tarafından uyku akar vaziyette sallana sallana tuvalete giderken kendini berbat hissederdi. Kahve onu sinir ederdi. Koltukta doğru dürüst oturamazdı, ya ayağından terliklerini düşürür, ya eğilir, ya bükülür ya da uzanırdı. Bay Frosty, pencere eşiğinin şurasını burasını koklayarak, aylandız ağacının önünde bir o yana, bir bu yana geziniyordu: Eğreltiotu Yaprağındaki Kaplan. Müze. Hayvanat Bahçesi. Chinatown otobüsü. Jeannine ağacın üzerine zarafetle eğildi, tıpkı bir denizkızı gibi, yüzünün olması gereken yerde yakasının üstünde sallanan devasa bir pandispanya olan genç adama vermek üzere elinde tuttuğu çaydanlık külahıyla. Heyecanla sallanarak.

Kedi konuştu,

Kız bir anda silkindi, uyandı. *Sana mama vereceğim, Bay Frosty.*

Mrrr.

Cal'un onu bir yere götürmek için parası yoktu, gerçekten. O kadar uzun zamandır halk otobüslerinde yolculuk ediyordu ki, tüm hatları biliyordu. Ağzı yırtılırcasına esneyerek Bay Frosty'nin mamasına su ekledi ve kâseyi yere koydu. Kedi ağırbaşlılıkla yedi mamasını; bir keresinde nasıl da onu ağabeyine misafirliğe götürmüştü de, orada ona çiğ balık vermişlerdi, biraz önce oğlanların gölden tuttuğu balığı; Bay Frosty nasıl da içi giderek, dikkatle süzüp üzerine haşince saldırmıştı. Balığı gerçekten çok sever. Şimdi de kâsesiyle oynuyor; sağına soluna pençe atıyor. Halbuki kocaman kedi oldu. Kediler siz evden çıktıktan sonra gerçekten çok daha mutlu olur... siz çıktıktan sonra...(esnedi). Oh, o gün Çin Festivali vardı.

Param olsaydı, saçımı yaptırabilseydim... Kütüphaneye gelip gidiyor; kolejde profesör; hayır, bir çapkın. "Bu kız kim?" diyor. Bayan Allison'a onun hakkında bir şeyler söylüyor, kurnaz kurnaz yaltaklanıyor. "Jeannine." Gözlerini usulca aşağı indiriyor, kadınsı güçle dopdolu. Keşke manikür yaptırsaydım bu gün. Ama üzerimdekiler iyi, en azından bir zevk var, kendime ait, güzelliğime ait bir şeyler. "Bu kızda bir şeyler var," diyor adam. "Benimle çıkar mısın?" Daha sonra çatı bahçesinde şampanya içerken, "Jeannine, benimle-"

Bay Frosty, hiç tatmin olmamış, kıskanç bir halde, patisini bacağının üzerine koydu. "Tamam!" dedi, boğuk bir sesle. *Çabucak giyin.*

Biraz (diye düşündü Jeannine, tuvalet kapısının arkasında duran, bir önceki kiracının açıklanamaz biçimde bıraktığı pahalı, boy aynasına bakarken) *biraz şeye benziyorum... yüzümü biraz şöyle eğersem. Oh! Cal ÖYLE-ÇILDIRACAK-* ve uçarak yatağın oraya gitti, pijamalarını çıkardı, bir gece önce çalışma masasının üzerine bıraktığı iç çamaşırlarını kaptı. Su Perisi Jeannine. *Bir yerlerde bir genç adam gördüm düşümde.* Kartlara ya da kehanetlere pek inanmazdı, bunlar tamamen aptalca gelirdi ona, ama bazen de şöyle bir kıkırdar, aslında fena da olmaz diye düşünürdü. *Benim gözlerim iyi görür. Uzun boylu esmer bir – tanışacaksın.*

Bay Frosty'yi dikkatle yatağa yerleştirip, üzerine kazağını, eteğini geçirdi, sonra saçlarını taradı, göğsünden gelen kalp seslerini sayarak. Paltosu o kadar eskiydi ki. Azıcık makyaj, dudak parlatıcısı ve pudra. (Yine dikkat etmemiş, paltosunu pudralamıştı). Erken çıkabilirse, odada Cal ile karşılaşmazdı; (elleri ve dizleri üzerinde) kediyle oynardı ve sonra da Sevişmek isterdi Cal; böylesi daha iyiydi. Chinatown otobüsü. Aceleyle merdivenlerden yuvarlanırcasına indi, tırabzanlara tutunarak. Ufak tefek Bayan Spry, giriş katında oturan ihtiyar bayan, Bayan Dadier giriş holünde uçmaktayken tam zamanında açtı kapısını. Jeannine küçük, kırışık dolu, endişeli, ihtiyar bir yüz; bir tutam beyaz saç ve siyah, şekilsiz bir giysi içinde bohçalanmış un çuvalına benzer bir gövde gördü. Kapının kenarında lekeli, damarlı bir el.

"Ne o Jeannine. Dışarı mı çıkıyorsun?"

Histerik bir hareketle bükülüp kaçmayı başardı Bayan Dadier. *Ooh! Bir gün ben de böyle mi olacağım?*

O sırada Cal otobüs durağından geçiyordu.

~ 11 ~

Etsuko Belin, bir planöre haç şeklinde yerleşmişti; ağırlık merkezini kaydırdı ve hafifçe döndü; kırk beş bin metre altında, Strom Dağı'nın buzul gölleri üzerinde ışıldayan Hoşvakit güneşini seyrederek. Planörü yukarı çevirdi; sırt üstü süzülürken yanından bir şahin geçti.

~ 12 ~

Altı ay önce Çin Yeni Yılı'nda Jeannine soğukta, tek parmaklı eldivenleriyle kulağını kapatmış vaziyette durmuştu, havai fişeklerin berbat seslerini duymamak için. Yanında duran Cal ise, sokaktaki dragon dansını izlemişti.

~ 13 ~

Janet Evason ile Broadway'de tanıştım, onuruna verilen (ben de onur duymuştum) geçit resmini kenardan izlerken. Limuzinden dışarı sarkmış, işaret ederek beni çağırmıştı. Etrafı İstihbarat Servisinden ajanlarla doluydu. "İşte bu," demişti,

Eninde sonunda hepimiz bir araya geleceğiz.

~ 14 ~

Jeannine, oraya ait olmayan bir halde elleriyle kulaklarını örtmüş ve gözlerini yummuş duruyordu, Hoşvakit'teki o çiftlikte, ağaçlar altında kurulmuş, ahşap masada herkes yemek yerken. *Ben burada değilim. Değilim.* Chilia Ysayesonların en genci yeni gelenle dalga geçiyordu; Jeannine kocaman gözler, kocaman göğüsler, kocaman omuzlar, kalın dudaklar görüyordu, tüm o irilik, her tarafta. Bay Frosty şımarıyor, okşanıyor, on sekiz Belinle besleniyordu. *Burada değilim.*

~15~

JE: Evason "oğul" değil "kız." *Sen* yanlış tercüme ediyorsun.

~16~

Hadi bakalım.

~ 1 ~

Ben kimim?

Kim olduğumu biliyorum, markam ne?

Yeni bir suratla, şatafatlı bir maskeyle ben. Plastik eskisinin üzerini örtmüş, S.S. üniformaları içinde, sarışın bir Haloween cadısı. O kıyafetlerin altındaysa fasulye sırığı gibi zayıftım, eller hariç, halbuki onlara da aynı muamele yapılır ve tabii o çok etkileyici surat. Bunu, iş hayatım boyunca bir kez daha yapmıştım, ki bundan daha sonra söz edeceğim ve aşağıda oturan ideal çocukları korkutmuştum. O hassas ciltleri, gücenmiş bir dehşetle kıpkırmızıydı. Temiz, genç seslerini (sabahın üçünde) şarkı söyleyerek yükseltmişlerdi. Ben Jeannine değilim. Janet de. Joanna da.

Bu sık sık yaptığım bir şey değildir (yani, şu cadı meselesi), ama şu büyük asansör tekniği için aynı şeyi söyleyemeyeceğim; dördüncü kattan geçerken birinin ensesine işaret parmağınızı dayarsınız, orada olduğunuzu bile anlayamayacağını bilirsiniz.

(Pardon, Ama siz de dikkat edin.)

Benimle ileride karşılaşacaksınız.

~2~

Önceden de söylediğim gibi benim (yukarıdaki değil, lütfen) geçen şubatın yedisinde, bin dokuz yüz altmış dokuz yılında başıma bir şey geldi.

Erkeğe dönüştüm.

Önceden de erkek olmuştum, ama çok kısa süreyle ve kalabalığın içinde.

Orada olsaydınız fark etmezdiniz bile.

Erkeklik, cesaretle ya da kısa saçla ya da duyarsızlıkla ya da dışarıda canhıraş bir kar atıştırırken, Şikago'nun tek gökdelen otelinde bulunmakla (benim gibi) erişilecek bir şey değildir çocuklar. O berbat, barok mobilyalarıyla bir Los Angeles kokteyl partisinde oturdum, erkeğe dönüşmüş bir şekilde. Kendimi aynanın kirli beyaz süslemeli çerçevesi içinde gördüm ve sonuç şüphe götürmezdi: Bir erkektim. Ama erkeklik neydi ki?

Erkeklik, çocuklar... *Erkekliktir.*

~3~

Janet beni limuzine çağırmıştı, ben de bindim. Yol çok karanlıktı. Kapıyı açtığında, o meşhur yüzünü, ön koltuğun üzerinden, tepesinden düşen ışık altında gördüm; far ışıklarının ötesinde elektrik yeşili ağaçlar akıp gidiyordu. İşte onu ilk böyle gördüm. Jeannine Dadier ise arka koltukta öylesine oturan bir figürdü.

"Tebrikler," dedi Janet Evason. "Merhaba. Bonsoir. Ben Jeannine. Sen?"

Cevap verdim. Jeannine kedisinin yaptığı tüm cinlikleri anlatmaya başladı. Ağaçlar önümüzde eğildi, şiddetle silkindi.

"Ay ışıklı akşamlarda," dedi Janet, "genelde farları açmadan sürerim," ve arabayı iyice yavaşlatıp farları söndürdü; yani ben yavaşça kaybolduklarını gördüm –manzara puslu ve solgun, ufukla karıştı, kötü basılmış bir Watteau fotoğrafı gibi. Ay ışığında her zaman gözlerim bozulmuş gibi hissederim. Araba –pahalı bir şey olmalıydı, öte yandan markasının ne olduğunu söyleyemeyeceğim, çok karanlıktı- sessizce iç geçirdi. Jeannine ise varla yok arasıydı.

"Sizin tabirinizle," (dedi Janet, o şaşırtıcı derecede yüksek, normal ses tonuyla) "iyi ektim onları," ve farları yeniden açtı. "Bana öyle geliyor ki, bu pek uygun bir şey değil," diye ekledi.

"*Değil*," dedi Jeannine arka koltuktan. Yol kenarındaki bir motel tabelasını geçtik, ağaçların arkasında yanıp sönen ışıklı bir şey.

"Çok pardon," dedi Janet. *Araba?* "Çalıntı," dedi. Bir an için başını pencereden dışarı sarkıtıp, gözlerini yolun ötesine çevirdi. Jeannine hiddetle solumaya başladı. Gerçi sadece şoför, dikiz aynasından tam olarak görebiliyordu, ama arkamızdan bir araba geliyordu. Tozlu bir yola saptık –yani o döndü- ve farlarımız sönük, bir ormandan geçtik –sonra başka bir yola saptık, sonra karşımıza müstakil bir ev çıktı, tüm ışıklar sönüktü, düşünebileceğiniz en eli yüzü düzgün evlerden. "Haydi bana müsaade," dedi Janet nazikçe ve arabadan süzülüp çıktı; "Siz devam edin," ve sonra eve doğru kayboldu. Üzerinde TV çekimindeki kıyafetler vardı. Jeannine'in eli araba koltuğuna ve sırtıma sımsıkı yapışmıştı (çocuklar gibi), kafam karıştı. Öteki araba arkamızdan yetişti. Geldiler, her yanımı sardılar (öyle otururken ne kadar da dezavantajlı bir durumda oluyor insan, ışıklar da gözünü mahvediyor). Kısacık kesimli saçlar, giysilerde de hoşa gitmeyen bir şeyler var: Dümdüz, köşeli, temiz ama kaba değil. Saçını çekiştirip duran bir sivil polis düşünebiliyor musunuz? Elbette hayır. Jeannine görüntüden yavaş yavaş kayboluyordu ya da bir şekilde yok oluyordu. Janet Evason tam o müstakil evin, anne, baba, ergen kız ve köpekten (herkes ünlü olmaktan hoşlanır) oluşan parlak ailesiyle verandasında belirmeden önce, deli gibi, hiddetle bağırmaya başladım:

"Kimi arıyorsunuz? Burada kimse yok. Tek ben varım."

~4~

Kaçmaya mı çalışıyordu? Yoksa tamamen rastlantıyla insan mı seçiyordu?

~5~

Neden beni göndermişlerdi? Çünkü beni gözden çıkarabilirlerdi. Etsuko Belin beni içeri bağlamıştı. "Ah, Janet!" demişti. (Sana, ah.) Sade, boş bir odaya. İçinde yattığım bölme, saniyede kırk bin defa varoluşla yokoluş arasında gidip geliyordu; dolayısıyla bana göre değildi. Vittoria'dan son bir öpücük bile alamamıştım; bana kimse ulaşamıyordu. Beklentilerinizin tersine, midem falan bulanmadı, üşümedim ya da sonsuz bir şeyin falan içine yuvarlanma gibi bir şey hissetmedim. Sorun beyninizin, sürekli yenileri gelirken, eski dürtülerle çalışmaya devam etmesindeydi. Yeni duvarı eskisi gibi *yapmaya* çalıştım. Bölmenin çeperleri olması gereken yerde bir insan yüzü vardı.

Späsibo.

Pardon.

Açıklayayım.

Aklım öyle karışmıştı ki, onun yanında boylu boyunca –yani sonradan öğrendiğime göre masasının üzerinde- yattığımı, hatta daha da beteri olduğunu bir anda anlayamadım. Masanın yanında, pat diye ortaya çıkıverdim (diğer beş kişiyi de çok iyi görebiliyordum). Farklı mesafelerle deneye tabi tutulmuştuk; şimdi beni, emin olmak için geri almışlar sonra yine yollamışlardı; ve şimdi yine onun masasındaydım.

Ne garip bir kadındı; hem kalın, hem ince, kupkuru, koca bir kıç, büyükannem bıyıklı, ufak tefek bir şey. Dur durak bilmez, meşakkatli bir hayattan sonra insan ancak bu kadar çökebilirdi.

Aha! Bir erkek.

Etimde bir kıpırtı oldu diyebilir miyim? Kahretsin ki oldu. Bu bir erkek olmalıydı. Masasından indim. Belki de olay el işine dönüşecekti, zira öyle giydirilmiştik; sadece cebin üstüne işlenmiş renkli şeritler vardı, okumak falan gibi bir işe yarayan makine için has-

sas bir alet. Mükemmel bir İngilizceyle,

"Nasılsınız? Aniden ortaya çıkışımı açıklamalıyım. Ben başka bir zamandan geliyorum," dedim. (*Anlaşılamaz olduğu düşüncesiyle olasılık/devamlılık fikrini reddetmiştik.*) Kimse kıpırdamadı.

"Nasılsınız? Aniden ortaya çıkışımı açıklamalıyım. Başka bir zamandan geliyorum."

Ne yaparsınız böyle bir durumda, isimlerini mi söylersiniz? Kıpırdamıyorlardı. Masanın üzerine oturdum; içlerinden biri duvarın bir kısmını kapı gibi çarpıp kapattı; demek onların da kapıları vardı, bizim gibi. Yeni bir durumda önemli olan korkmamaktı ve cebimde de tam böyle acil bir durum için gereken şey vardı. Yo-yomu çıkardım ve oynamaya başladım.

"Sen kimsin!" dedi bir tanesi. Hepsinin ceplerinin üzerinde o küçük şeritler vardı.

"Başka bir zamandan, gelecekten geliyorum," dedim ve yo-yoyu tuttum. Sadece barışın evrensel simgesi değil, hoş da bir oyundur. Öte yandan en basit duruş da budur. Bir tanesi güldü; bir başkası, masanın sahibi, elleriyle gözlerini kapattı; dördüncüsüyse, "Bu bir şaka mı?" dedi.

"Ben gelecekten geliyorum." Orada yeterince öyle otur, hakikat ortaya çıkar.

"Ne?" dedi Bir Numara.

"Başka nasıl havadan bir anda ortaya çıkabilirim ki?" dedim. "İnsanlar duvarların içinden yürüyemez, değil mi?"

Buna cevap olarak Üç küçük tabanca çıkardı, bu da beni şaşırttı; zira herkes bilir ki öfke en fazla tanıdığınız kişiye yönelir: Birbirini öldüren âşıklarla komşulardır. Her şey bir yana, kendine tamamen yabancı birine böyle davranmanın hiçbir anlamı yoktur, tatmin bunun neresinde? Aşk yoksa ihtiyaç yoktur; ihtiyaç yoksa sinir bozukluğu, sinir bozukluğu yoksa nefret yoktur, değil mi? Bunun sebebi korku olmalıydı. Bu noktada kapı açıldı, otuz yaşlarında özenle giyinmiş, makyaj yapmış bir kadın girdi içeri. Hiçbir varsayımda bulunmamam gerektiğini biliyordum ama insan elinde ne varsa onun üzerinde çalışmalı; ben de kıyafetlerine bakarak kadının bir anne olduğu varsayımına vardım. Yani tatilde olan biri, boş vakti olan, bilgi ağına yakın, entelektüel merakla dolu biri. Üst bir sınıf varsa (dedim kendime) bu o. Kimseyi, gerekli el işlerinden alı-

koymak istememiştim. Ve hadi bir şaka yapayım dedim.

"Beni liderine götür."

~6~

uzun boylu, mavi pijamalı sarışın bir kadın Albay Q—'nun masasının üzerinde bir anda peydahlandı. Silaha benzer bir şey çıkardı... Sorularımıza cevap vermiyordu. Albay, yazın çıkan isyanlardan beri masasının üst çekmecesinde bir tabanca bulundurmaya başlamıştı. Onu ortaya çıkardı. Kadınsa sorularımızı cevaplandıracak gibi gözükmüyordu. O noktada, sanırım Albayın sekreteri Bayan X— olan bitenden bihaber, odaya girdi. Neyse ki, Y—, Z—, Q—, R— ve ben, hâlâ sakindik. Sonra, "Ben gelecekten geliyorum," dedim.

SORAN: Bayan X— mi söyledi bunu?

CEVAP: Hayır Bayan X— değil. Şu, şu yabancı.

SORAN: Albay Q—'nun masasının *üzerinde* ortaya çıktığına emin misin?

CEVAP: Hayır, emin değilim. Dur bir dakika. Evet, eminim. Masanın üzerinde oturuyordu.

~7~

SUNUCU: Hepimize, Bayan Evason böyle-yani böyle size tamamen yabancı bir toprağa-yanınıza, bir yay parçası dışında, silah falan almadan çıkmanız çok garip geldi. Bizi barışçı bir topluluk olarak mı düşündünüz?

JE: Hayır. Kimse tamamen barışçı olamaz.

SUNUCU: O halde bir şekilde silahlanmış olmalısınız.

JE: Asla.

SUNUCU: Fakat silahlı bir insan, Bayan Evason, çaresiz birinden daha muhteşemdir. Silahlı bir insanın korku uyandırması daha kolaydır.

JE: Kesinlikle.

~8~

O kadın benimle bir ay kaldı. Yani evimde demek istemiyorum. Radyoda, talkshow'larda, dünya haberlerinde, dergilerde, hatta reklamlardaki Janet Evason. Gece yarısı yatak odamda ortaya çıkıveren, Bayan Dadier olduğundan şüphelendiğim biriyle kaldım.

"Kayboldum." Yani şöyle demek istiyordu: Bu, hangi dünya?

"Tanrı aşkına, şu *salon*dan çıkar mısın?"

Ama, duvardaki Çin resminin içinde eriyip gitti, büyük olasılıkla, dışarıdaki boş, halı döşeli, sabahın üçü koridoruna. Bazı insanlar asla oyalanmaz. Düşümde, birisi Bayan Dadier'in nerede olduğunu öğrenmek istiyordu. Dört sularında uyanıp bir bardak su almak için banyoya gittim; oradaydı, banyo aynasının öteki tarafında, çılgınca el kol hareketleriyle bir şeyler anlatıyordu. Gözlerini iri iri açmıştı, umarsızca odaya daldı, iki yumruğunu da cama dayamıştı.

"O burda değil," dedim. "Git burdan."

Ağzında bir şeyler geveledi. Odadan şu şarkı yankılandı:

Seni esir ettiler
Esir!
Seni esir ettiler
Esir!

Bir bez ıslatıp onu bezle aynanın üzerinden sildim. Acıyla irkildi. En derinden gelen sezilerim, ışığı söndür, dedi, ben de söndürdüm. O, yanık kaldı. Tüm olanları, benim değil, dünyanın yoldan çıkmışlığına verdim ve yatağıma döndüm.

"Janet?" dedi.

~9~

Janet, Yeni Çin Festivali'ne gidecekleri gün Jeannine'i aldı. Bayan Dadier, kendisini birinin almasına asla izin vermezdi ama bir kadın farklıydı, her şey bir yana, aynı şey değildi bu. Janet'in üzerinde açık kahve bir yağmurluk vardı. Cal, köşedeki Çin yemekleri satan büfeden buharda pişmiş çöreklerden almaya gitmişti, Bayan Evason, sokaktan geçmekte olan bir pankartta yazan şeyin anlamını sordu.

"Mutlu Sebatlar, Bayan Chiang," diye cevap verdi Jeannine.

Sonra havadan sudan konuşmaya başladılar.

"Oh, yapamam," dedi Jeannine birden. (Ellerini kulaklarının üzerine koyup suratını buruşturdu.) "Ama, bu farklı," dedi.

Janet Evason başka bir teklifte bulundu. Jeannine ilgilenmiş, anlamak istermiş gibi görünüyordu, öte yandan biraz da kafası karışmıştı.

"Cal orda," dedi Jeannine mağrur. "Ben *oraya* gidemem." İki elinin parmaklarını pervane gibi açtı. Bayan Evason'dan daha sevimliydi ve bununla gurur duyuyordu; Bayan Evason kabarık saçlı, iri bir izci oğlana benziyordu.

"Sen Fransız mısın?"

"Ah!" dedi Bayan Evason başını sallayarak.

"Ben hiç Fransa'ya gitmedim," dedi Jeannine isteksizce. "Sık sık, keşke bir gün gitsem derim, ama gitmedim işte." *Bana öyle dik dik bakma.* Oturduğu yere yayıldı, gözlerini kıstı. Alnına gölge yapmak için elini kaldırmak istedi, yapmacık tavırlarla; "Bak! Erkek arkadaşım Cal," diye bağırmak istedi, ama ortalarda görünmüyordu ve manav dükkânının vitrinine dönüp baksa, balık bağırsakları ve kurutulmuş balıklarla dolu olacaktı, bunu biliyordu.

Bu-onu-*sinir*-ederdi! (Bir sazan balığına bakıyordu dik dik, tüm iç organları dışarı fırlamıştı.) *Tüm vücudum baştan aşağı titriyor.* "Saçını kim yaptı?" diye sordu Bayan Evason'a ve Bayan Evason anlamayınca da:

"Saçını kim böyle güzel yoldu?"

"Zaman," ve Bayan Evason güldü ve Bayan Dadier güldü. Bayan Dadier başını arkaya atmış, çok güzel, ışıltılı gülüyordu; herkes Bayan Dadier'in boynunun eğimine hayran kalır. Gözler üzerine çevrilmişti. *Uğruna yanılacak muhteşem bir beden ve kişilik.* "Seninle gelmeme imkân yok," dedi Bayan Dadier görkemle, kürkü dalgalanıyordu; "İşte Cal, işte New York, işte işim. Baharda New York, burdan ayrılamam, hayatım burası benim." Bahar rüzgârı saçını okşadı.

Çılgın Jeannine, aklı başından uçmuş, başını salladı.

"İyi," dedi Janet Evason. "İşinden izin alırız." Fısıldayarak konuşuyordu ve köşeden, ölü bir noktadan açık kahve yağmurluklarıyla iki sivil polis çıkıverdi, iki kat gıdılı, kalın enseli, bu hikâyenin

bundan sonraki bölümlerinde sürekli koşacak olan, berabere bitecek bu yarışta kararlı iki adam. Ama biz onların farkında olmayacağız. Jeannine, şaşkınlıkla polislerin yağmurluklarından Bayan Evason'unkine çevirdi gözlerini. *Kesinlikle* onaylamamıştı bu durumu.

"Demek üzerime uymamasının nedeni buymuş," dedi. Janet, polislere Jeannine'i işaret etti.

"Hey çocuklar, burda bir tane var."

~ 10 ~

Yeni Çin Festivali, Hong Kong'un Japonlar'dan geri alınışını kutlamak üzere icat edilmişti. Çan-Kay Şek, 1951 yılında kalpten öldü ve Bayan Çan, Yeni Çin'in bir numaralı kadını şu anda. Anakarayı kontrolü altında tutan Japonya, diyelim, yeniden uyanan Almanya'nın desteğinden yoksun olduğundan, oldukça sessiz bu durum karşısında; ve şayet bir savaş çıkarsa, Kutsal Japon İmparatorluğu ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri (on iki cumhuriyet var) arasında olacak. Amerikalılar bu durumdan çok da endişe duymuyor. Almanya hâlâ arada sırada İtalya ya da İngiltere ile muhalif; 42'deki vakitsiz ayaklanmayla rezil olan Fransa'nın kolonileriyle arasında meseleler çıkmaya başlıyor. Britanya –daha akıllıca bir hareketle- 1966 senesinde Hindistan'a geçici özerklik verdi.

Depresyon hâlâ dünya çapında yaygın.

(Ama bir düşünün –sadece düşünün!- dünya böyle şanslı bir şekilde frene basmasaydı, gerçekten büyük bir savaş olsaydı, neler olurdu, zira büyük savaşlar bilim, ekonomi, siyaset alanlarını zorlar; bir düşünün, neler olabilirdi, neler olmayabilirdi. Bu şanslı bir dünya. Jeannine de orada yaşadığı için şanslı.

Ama o öyle düşünmüyor.)

~ 11 ~

(Çin yemekleri satan büfeden tam zamanında gelip, kız arkadaşının üç kişiyle gittiğini gören Cal, elindeki çörekleri hiddetle yere atma-

dı; onun yerine sıkı sıkı yapıştı onlara. Uğursuz bir Polonyalı ata gözlerinin içinden bakıyordu. O kadar zayıf ve silikti ki, tutkuları içinden dışarı doğru ışıyordu: Bir gün yapacağım bebeğim. En büyük ben olacağım. Bir itfaiye musluğunun üzerine oturup çörekleri yemeğe başladı.

Kedisini beslemek için dönmek zorunda kalacak.)

~1~

Bu bölümde ders veriliyor. Beğenmezseniz bir sonraki bölüme atlayabilirsiniz. Janet bu gezegene
gelmeden önce

Ruh halleri değişken, huzursuz, mutsuz, ilişki kurulması güç biriydim. Kahvaltılarımdan tat almazdım. Tüm günümü saç taramayla, makyaj yapmakla geçirirdim. Diğer kızlar gülle atma çalışmaları yapar, okçuluk skorlarını karşılaştırırdı, ama benim –cirit ve okçuluğa kayıtsızdım, bahçecilik ile buz hokeyi kesinlikle bana itici gelirdi- tüm yaptığım

Erkek için giyinmek

Erkek için gülümsemek
Erkekle hoş sohbet etmek
Erkeğin sempatisini çekmek
Erkeğin gururunu okşamak
Erkeği anlamak
kararı Erkeğe bırakmak
Erkeği eğlendirmek
Erkeğin bakımını sağlamak
Erkek için yaşamak idi.

Sonra hayatıma yeni bir ilgi girdi. Hiç yoktan Janet'i hatırlayıverdiğimde, ya da o beni hatırladığında (satır aralarına bakmayın, bir şey yok) kilo almaya başladım, iştahım açıldı, arkadaşlarım hayata karşı coşkumun yenilendiğini söyledi ve yıllardır bana işkence eden ayak bileğimdeki ağrı bir gecede şıp diye kesildi. En son ne zaman akvaryuma gidip, hıçkırıklarımı bastırarak köpekbalıklarını seyrettiğimi hatırlamıyorum bile. Janet ile beraber her yanı kapalı limuzinlerde televizyonlara çıktım, bir önceki bölümde gördüğünüz gibi sorularına cevap verdim; ona bir cep sözlüğü verdim; onu hayvanat bahçesine götürdüm; New York'un gece siluetini gösterdim, sahibi benmişim gibi bir edayla.

Oh, o kadını ben yarattım, inanır mısınız!

Şimdi, hayatımızı yöneten opera senaryosunda, Janet bir partiye gidebilir, o partide bir adamla tanışabilirdi; o adamda bir şeyler var gibi gelebilirdi ona; gözüne daha önce tanıdığı öteki adamlardan farklı görünürdü. Daha sonra adam gözlerinin ta içine bakarak ona kompliman yapar, o da bundan çok hoşlanır, kıpkırmızı olurdu; bu kompliman ona o zamana kadar tüm duyduklarından farklı görünürdü çünkü, çünkü o adamdan gelmiştir; o adamın hoşuna gitmek isterken, bir yandan da bu komplimanlar iliğine işlerdi; dışarı çıkıp adamın sevdiği farı alırdı. Daha sonra yürüyüşlere ve akşam yemeklerine çıkarlardı; ve bu adamla baş başa yenecek bu yemekler Janet'in daha önce yediği hiçbir akşam yemeğine benzemeyebilirdi. Adam kahve ile brendinin üzerinden elini tutardı; daha da sonra Janet dairesindeki siyah deri koltuğun içine gömülüp, elini kokteyl masasının üzerinden uzatıp (şık bir masif ağaç işi olmalıydı masa) pahalı Scotch viskisini koyar ve baygınlık geçirirdi, evet öylesine bayılıverirdi. Kendine şöyle diyebilirdi: Bu Adama Âşı-

ğım. Hayatımın Anlamı Bu. Sonra tabii olacakları tahmin edersiniz.

Onu ben yarattım. Onun için her şeyi yaptım, tipik bir aile bulmak dışında; hatırlarsanız, o kendisi bulmuştu. Ama ben de ona küvette nasıl yıkanılacağını öğrettim, İngilizcesini düzelttim (sakin, yavaş, "s"lerde hayal meyal bir fısıltı, savunmaya çekilmiş bir ironi.) Sırtındaki çalışan kadın tayyörünü çıkarttırdım ve (başını sabunlarken) kulağına bir şekilde, asla bitiremeyeceğim cümle kırıntıları fısıldadım: "Janet yapmalısın... Janet... yapmayız, hep yaparız..."

Bu farklı, dedim, *farklı*.

Yapamazdım, dedim, oh, *yapamazdım*.

Söylemek istediğim şu, denedim; ben iyi bir kızım; gösterileni yaparım.

Ama bu kadın elini duvarın içinden soktuğunda ne yapabilirsiniz ki? (Yani gerçekte mutfak ile oturma odası arasındaki ince sunta bölmeden)

Janet, otur.

Janet, yapma.

Janet, Jeannine'e vurma.

Janet!

Janet, yapma!

Onu şöyle hayal ediyorum: Medeni, mesafeli, geçit vermez bir kuralcı. Aylarca o arkadaşça tavırları takındı. Sonra sanırım, o usul, adap bilmez hallerini atlatabileceğine karar verdi; ya da daha doğrusu, tavırlarını pek onaylamadığımızı görünce vazgeçti, neden olmasın? Hoşvakit'ten gelen biri için çok yeni bir şey olmalı bu, yaptığı ya da denediği her şeye karşı gösterilen resmi hoşgörü, o gevşeklik, neredeyse yaltaklanmaya varan o özen. Yuvanın yumuşacık sıcaklığı yüzyıllarca uzaktayken, etrafı barbarlarla sarılı, aylardır abaza dolaşırken, sanırım küçük gördüğü bir kültürle ve dille cebelleşirken, kim olsa böyle kabakçiçeği gibi açardı..

Onunla beraber, seyahat halindeki diplomatları eğlendirmek için kullanılan bir süitte, altı buçuk ay kaldım. *Bu kadının ayaklarına ayakkabı giydirdim.* Düşlerimden biri gerçek oldu –bir yabancıya Manhattan'ı göstermek- ve bir partiye gidip şu adamla tanışmak için Janet'in pişmesini bekledim; bekledim, bekledim. Süitte dolaştı durdu, çırılçıplak. Felaket derecede büyük bir kıçı var. Be-

yaz oturma odasının halısı üzerinde yoga yapmak âdetini edindi, ayakları öyle nasırlıydı ki, inanmayacaksınız ama halının tüylerine takılırdı. Janet'e ruj sürerdim, on dakika durmazdı; onu giydirip kuşandırdım, üç yaşında bir çocuğa benzedi: Hürmetkâr, nazik, yanına yaklaştırmayan bir kibarlık; berbat şakalarından ürktüm, o ise daha da ileri götürdü.

Bildiğim kadarıyla eviyle hiç haberleşmedi.

Çıplak bir erkek görmek istedi (resim gösterdik).

Çıplak bir erkek bebek görmek istedi (birinin yeğenini gösterdik).

Gazeteler, romanlar, tarihler, dergiler, görüşeceği insanlar, televizyon programları, Doğu Hint Adaları'nda karanfil üretimi istatistikleri, buğday tarımı üzerine ders kitapları istedi, bir köprü görmek istedi (gösterdik). Köprünün projelerini istedi (bulduk).

Hünerli fakat tembeldi –onu bir şeyler yaparken görmedim hiç.

Bebeği bir uzman gibi tuttu, eci bici yaptı, mıncıkladı, havaya attı tuttu, öyle ki bebek sonunda bağırmayı kesti ve bebeklerin yaptığı gibi gözlerini çenesine dikti. Bebeği soydu. "Tsk. Tanrım." Şaşırmıştı.

Sırtımı ovaladı ve kendisininkini ovalamamı istedi; ona verdiğim ruju aldı ve şam sarısı duvarlara resimler çizdi. ("Ne yani, bunlar *yıkanabilir* değil mi?") Ona genç kız dergileri getirdim, bir anlam veremedi; dedim ki, "Janet, dalga geçmeyi bırak," oysa şaşırdı; şaka yapmak istememişti. Bir argo sözlüğü istedi. Bir gün Oda Servisi ile dalga geçerken yakaladım onu; otelin dahili telefonundan rastgele numaralar çevirip birbiriyle çelişen isteklerde bulunuyordu. Bu kadın numaraları ayaklarıyla çeviriyordu. Telefonu, ikiz yatakların oraya fırlattım.

"Joanna," dedi, "seni anlamıyorum. Neden oynamayacak mışım? Kimsenin canı yanmayacak ve kimse de seni suçlamayacak; neden bu avantajı kullanmayalım?"

"Seni sahtekâr!" dedim; "Seni numaracı, seni kokuşmuş sahtekâr!" Sinirden aklıma ilk gelenler bunlardı. Kalbi kırılmış gibi bakmaya çalıştı ama beceremedi –tek becerdiği, kendini beğenmiş gibi görünmek oldu- o da yüzünden tüm ifadeyi silip attı ve yeniden başladı.

"Belki de hipotetik bir varsayımda bulunursak-"

"Cehenneme git," dedim; "Giyin."

"Belki şu seks işinden söz edebilirsin," dedi, "neden şu hipotetik varsayım–"

"Ne halt yemeğe etrafta çırılçıplak dolaşıyorsun!"

"Çocuğum," dedi kibarca, "anlamalısın. Evimden uzaktayım; gönlümü hoş tutmaya çalışıyorum, tamam mı? Ve şu erkek meselesine gelirsek, bunların benim için özellikle yabancı bir tür olduğunu unutmamalısın; insan bir köpekle sevişebilir, değil mi? Ama, bu kadar bahtsız bir şekilde kendine benzeyen bir şeyle yapamaz. Şimdi nasıl hissettiğimi anlayabiliyor musun?"

Ah şu kabaran gururum. Yine ruju aldı eline. Onu giydirdik. Fena görünmüyordu, bir de şu sırıtkan suratıyla judo yapar gibi çömelmiş, eller havada ortalarda dolaşma adeti olmasa. Güzel, güzel!! Janet Evason'a eli yüzü düzgün ayakkabılar giydirdim. Gülümsedi. Kolunu boynuma attı.

Oh, yapamazdım!

?

Bu farklı.

(Hayatta bu iki cümleyi sıkça duyacaksınız, tabii kulak verirseniz. Sonunda Janet Evason kendi kendine giyinmeye başladı, son derece saf bir huşu duygusuyla, birbiri ardı sıra naylondan, ipekten yarı transparan giysileri, ipince ağ çorapları, pembe renkli elastik tozlukları inceliyor, ışığa tutup bakıyordu –"Oh, oh Tanrım," diyordu- nihayet, tamamen aptallaşmış vaziyette, tozluklardan birini kafasına sarıyordu.)

Beni öpmek için eğildi, uysal, kafası karışmış görünüyordu, tekmeledim onu.

Yumruğunu duvarın içinden sokması işte o zamandı.

~2~

Riverside Drive'da bir partiye gittik –tebdili kıyafetle- Janet hemen arkamda. Kapının önünde de biraz arkamda duruyordu. Dışarıda şubat karı yağmaya başlamıştı. Kırkıncı katta asansörden çıktık ve ben koridordaki aynada elbisemi kontrol ettim: Saçlarım sanki aşağı düşüyor gibiydi, makyajım çok ağırdı, üzerimdeki her şey uygunsuzdu, külotlu çorabın ağından, sımsıkı sutyene, taşı parmağımın etrafında fırıl fırıl dönen yüzüğe kadar her şey. Üstelik, takma kirpik bile takmamıştım. Janet –hayvani bir tazelikle- olağan Kaybolan Ruj numarasını yapıyordu. Usul usul mırıldanıyordu. Çatlak Joanna. Binanın her yerinde görevli polisler vardı, sokakta polis, asansörde polis, her yerde polis. Kimse ona bir şey olmasını istemiyordu. Küçük bir heyecan ve haz sesi çıkardı –hayvani vahşilerle ilk kontrolsüz temas.

"Ne yapmam gerektiğini bana sen söyleyeceksin," diyor, "değil mi?" Ha ha. He he. Ho ho. Ne komik. Yukarı aşağı yaylanıp duruyor.

"Neden, ne yaptığını bilen bir adam yollamadılar sanki!" diye cevap veriyorum dişlerimin arasından.

"*Kadın* demek istiyorsun," diyor kendini bilmezce, bir an için dişlileri harekete geçirerek. "Görüyorsun, saha koşullarında anlık olaylarla kimse başa çıkamaz. Biz süperinsanlar değiliz, hiç birimiz, *nicht wahr*?* Dolayısıyla gözden çıkarabileceğin birini alırsın. Bu böyledir-"

Kapıyı açtım, Janet hemen arkamda.

Oradaki kadınların çoğunu tanıyordum: Sposissa, üç kez boşandı; Eglantissa, aklı fikri giyim kuşamdadır; Aphrodissa, takma kirpiklerinden dolayı gözlerini açık tutamaz; Clarissa, intihar edecek; Lucrissa, alnındaki kırışıklara bakılırsa kocasından daha çok kazanıyor; Wailissa, Lamentissa ile ne-kadar-iğrenç oyunu oynuyor; Travailissa, genelde tek yaptığı çalışmaktır, ama şimdi sakin sakin kanepede oturuyor, bu nedenle gülümsemesi rahatsız etmez; ve yaramaz Saccharissa, ev sahibiyle barın arkasından Benim Küçük Sevgilim oyununun bir raundunu oynuyor. Saccharissa kırk beşinde. İyi Spor Amicissa da. Gözlerim Ludicrissa'yı aradı, fakat böyle bir partiye çağırılmak için fazla sade biri o ve elbette Amphibis-

* (Alm.:) ... Değil mi?

sa'yı da asla çağırmayız, herkesin bildiği nedenlerle.

Janet ile ben yürüdük içeri, bir bombanın sağ ve sol elleri. Gerçekte herkes gönlünü eğlendiriyor dediniz. Onu herkesle tanıştırdım. İsveçli kuzenim diye. (Toplum içinde asla çenesini açmayan Domicissa nerede? Ya standart "Oh, ne muhteşemsin!" cümlesiyle bu gece ortamda tuhaf bir şekilde eksikliğini hissettiren Dulcississa nerede?)

Janet'i gölgeledim.

Yüzüğümle oynadım.

"Kadınlar-" ya da "Kadınlar-beceremez" ya da "Neden kadınlar-" ile başlayan cümleleri bekledim ve sağ taraftan gelen gayrı tabii bir muhabbete daldım. Sol elimde Janet duruyordu: Son derece uyarılmış, gözleri parıl parıl parlayarak, partide olan bitenlerin havasını takip etmek için başını arada sırada çabuk çabuk çevirerek. Böyle zamanlarda, kendimi asabi hissettiğimde, Janet'in dikkati bana sanki dikkatin bir parodisi gibi görünüyor ve enerjisi de katlanılmaz derecede fazla oluyor. Kıkır kıkır gülmekten patlayacak diye korkuyordum. Biri (bir erkek) bir içki getirdi bana.

"BENİM KÜÇÜK SEVGİLİM"İN BİR RAUNDU

SACCHARISSA: Senin Küçük Sevgilinim.

EV SAHİBİ (yaltaklanarak): Gerçekten mi?

SACCHARISSA (halinden memnun): Evet öyleyim.

EV SAHİBİ: O zaman sen de aptal olmalısın.

"NE-KADAR-İĞRENÇ"İN SİMULTANE BİR RAUNDU

LAMENTISSA: Ben yerleri temizlerken eve gelip ne güzel olmuş demiyor.

WAILISSA: Şekerim, onsuz yaşayamayız, değil mi? *Daha iyi* yapacaksın, başka çaren yok.

LAMENTISSA (arzulu): Bahse girerim *sen* daha iyi yaparsın.

WAILISSA: Bildiğim herkesten daha iyi temizlerim yerleri.

LAMENTISSA (heyecanlı): Hiç ne iyi yapmışsın dedi mi sana?

WAILISSA (eriyerek): Hiçbir zaman *hiçbir şey* söylemez!

(Burada oyuna adını veren koro girer. Oradan geçmekte olan bir erkek bu sohbete kulak misafiri olur ve şöyle der, "Siz kadınlar şanslısınız, dışarıda çalışmak zorunda değilsiniz.")

Tanımadığım biri yanımızda bitiverdi: haşin, saçları dökülmüş,

gözlükleri iki nokta şeklinde, lamba ışığını yansıtan biri. Uzun, ince, akademik, gençten bir adam.

"Bir şeyler içmek ister misin?"

Janet çok uzun ve abartılı bir coşkuyla "A-a-a-h" dedi. Tanrım, kendisini komik duruma düşürmesine izin verme. "Ne mi içeyim?" dedi acele acele. İsveçli kuzenimi tanıttım.

"Scotch, punch, rom-kola, rom, zencefilli gazoz?"

"O ne?" Eleştirel açıdan söylemek gerekirse, sanırım pek de fena görünmüyordu. "Yani," dedi (düzelterek), "yani ne tür uyuşturucu? Özür dilerim. İngilizcem iyi değil." Bekliyor, her şeyden hoşnut. Adam gülümsüyor.

"Alkol," diyor.

"*Etil* alkol mü?" Elini bilinçsiz bir parodiyle kalbinin üzerine koyuyor. "Hububattan mı yapılıyor? Besin mi? Patates mi? Ne, ne büyük israf!"

"Neden böyle söylüyorsun?" diyor genç adam gülerek.

"Çünkü," diye cevaplıyor Janet'im, "besinleri fermantasyon için kullanmak israftır, değil mi? Ben öyle düşünüyorum! Bu tarımdır; gübreler, spreyler, hasatlar, vs. Sonra da asıl süreçte karbonhidratın önemli bir bölümünü kaybedersiniz. Bence kenevir yetiştirmelisiniz, ki arkadaşımın söylediğine göre, zaten yetiştirmeye başlamışsınız bile ve hububatı da açlık çeken insanlara vermelisiniz."

"Biliyor musun, çok tatlısın," diyor.

"Ne?" (Bu Janet.) Bir faciayı engellemek için lafa karışıyorum ve gözlerimle evet, tatlıdır diyorum; ikincisi de gerçekten bir içki istiyoruz, diyorum.

"Halkınızın kenevir yetiştirdiğini söylemiştin bana," diyor Janet biraz huzursuzca.

"Uygun biçimde işlenmiyor, boğulmana neden olabilir," diyorum. Düşünceli düşünceli başını sallıyor. Sormasam da kafasından geçenleri biliyorum: Hoşvakit'in düzgün tarlaları, kenevir üzerinde yapılan yüzyıllık mutasyon ve melezleştirme çalışmaları, yedi yaşındaki çocukların (bildiğim kadarıyla) gözetimindeki marihuana tarlaları. Gerçekte birkaç hafta önce denedi de. Korkunç şekilde öksürük yaptı onda.

Gençten adam içkilerimizle döndü ve ben ona bakıp, kal, kal, zararsızdır, masumdur işaretleri verirken Janet suratını buruşturup

içkiyi bir kerede yutmaya çalıştı. Bundan sonra anladım ki espri anlayışıyla kontrolü ele geçirmeye başlamıştı. Kıpkırmızı oldu. Boğulurcasına öksürdü.

"İğrenç!"

"*Yudumla, yudumla,*" dedi adam, son derece eğlenerek.

"İstemiyorum."

"Bak ne yapacağım," diye önerdi arkadaşça, " *Seveceğin* bir şey hazırlayacağım." (Bu sahneyi, birbirimize girdiğimiz bir ara takip ediyor; birbirimizi öfkeyle yumrukluyoruz, ona "Janet, eğer-" gibi şeyler diyorum.)

"Ama beğenmedim," dedi basitçe. Bunu yapmamalısın. Hoşvakit'te evet, belki ama burada değil.

"Dene," diye üsteledi.

"Denedim," dedi aynı tonda. "Özür dilerim, ama sigarayı bekleyeceğim."

Janet'in elini tuttu ve parmaklarını bardağın etrafına sarıp kapattı, işaret parmağını da ona doğru cilveyle sallıyordu: "Hadi, buna inanamıyorum; gidip almamı sen istedin-" Kur yapma yöntemlerimiz Janet'in betini benzini attırdığı için, adama göz kırptım ve Janet'i dairenin dumanaltı olan öteki köşesine sürükledim. Bir fırt aldı ve öksürük krizine tutuldu. Yüzü asık bir halde, bara döndü.

LEEDSLİ BİR ARABA İMALATÇISI (zarifçe): Burada, Amerika'da yeni Feminizm hakkında öyle çok şey duyuyorum ki. Kesinlikle gereksiz, değil mi? (Oda dolusu insanın hoşuna giden bir şey söylemiş olmanın hoşnut haliyle parıldıyordu.)

SPOSISSA, EGLANTISSA, APHRODISSA, CLARISSA, LUCRISSA, WAILISSA, LAMENTISSA, TRAVAILISSA (Tanrım, bunlardan kaç tane var?), SACCHARISSA, LUDICRISSA (sonradan geldi): Oh hayır, hayır, hayır! (Hepsi gülüşür.)

Bara döndüğümde, Clarissa son gönül kırığımın yanına doğru gidiyordu gaddarca. Kilometrelerce uzaktan Janet'i gördüm –bir Hoşvakit kızı asla yılmaz!- doksan santilitreden fazla sek romu yuvarlamaya çalışıyordu. Sanırım, insan ilk aldığı tadı unutuyor. Kıpkırmızı kesilmişti, muradına ermiş görünüyordu.

BEN: Bu merete alışık değilsin, Janet.

JANET: Tamam, duruyorum.

(Tüm yabancılar gibi "Okey" kelimesinden etkilenmişti ve son dört haftadır her fırsatta kullanıyordu.)

"Öte yandan, hiçbir şey içmeden durmak da çok zor," dedi ciddi bir ifadeyle. "Şekerim, arkadaşlarını sevmediğimi söylersem pot kırmış olmam sanırım."

"Tanrı aşkına bunlar benim arkadaşım falan değil. Ben de buraya insanlarla tanışmak için geliyorum."

?

"Buraya erkeklerle tanışmaya geliyorum," dedim. "Janet, otur şuraya."

Bu seferki turuncu bıyıklıydı. Genç. Hoş. Parlak. Çiçekli bir yelek. Alkış. (Alkış mı?)

Köşeden kahkahalar geliyor, Eglantissa'nın son manitası, kâğıt parçalarından bir zinciri elinde tutmuş sallıyor. Wailissa etrafında vızır vızır dönüyor, yaygara yapıyor. Eglantissa –her geçen gün daha çok cesede benzeyen- elinde sımsıkı tuttuğu içkisiyle şık bir brokar koltuğa oturmuş. Başının etrafını mavi bir duman sarıyor.

"Hullo," diyor Zencefil Bıyık. Ciddi. Genç.

"Oh. Nasılsın?" diyor Janet. Tavırları aklına geldi. Turuncu Bıyık gülümseyerek bir sigara kutusu uzatıyor.

"Marihuana mı?" diye soruyor Janet umutla. Kıkırdıyor.

"Hayır. Bir şeyler içmek ister misin?"

Küskün görünüyor Janet.

"Tamam, içmiyorsun. Ve sen-"

İsveçli kuzenimi tanıştırıyorum.

"Neden siz insanlar bu şekilde yiyecek maddelerini bu tür işlemlerden geçiriyorsunuz?" diye patlıyor. Görünüşe göre, hâlâ aklını kurcalıyordu bu soru. Açıklıyorum.

"Hastalık," diyor adam. "Ben alkol düşkünü değilim; bu da çantam değil. Sana katılıyorum. İnsanları kısa sürede bu malzemeyi yerken görmek isterdim."

(Amicissa hayal kuruyor: Belki sevgilisinin ileride doymak bilmez kibri, kabına sığmaz asabiyeti, en ufak ya da hayal mahsulü bir ihmal karşısında o çabucak güçenme huyu olmayacak. Belki her zaman patron olmak istemeyecek. Ve belki bir nişanlısı olmayacak.

Ve belki evlenmeyecek. Ve belki eşcinsel olmayacak. Ve belki çocukları olmayacak. Ve belki hiç altmış yaşına gelmeyecek.)

"A-a-ah," diyor Janet, uzun bir nefes vererek. "Evet. Aha."

Bir süreliğine onları yalnız bıraktım. Herhangi bir fırsat olur mu, diye gözüm kulağım açıktı. Zariftim. Gülümsedim.

Sutyenim acıtıyor.

Geri döndüğümde, Adamın İşi Üzerine Konuşma aşamasına gelmişlerdi. Lisede öğretmenmiş ama yakında işten atılacakmış. Bağlantılarından dolayı sanırım. Janet çok ilgilenmişti. İsveç'teki gündüz bakımevlerinden söz ediyordu:

"Bizde bir deyiş vardır: Çocuk okula gittiğinde, anne de çocuk da ciyak ciyak ağlar. Çocuk annesinden ayrılacağı, anne de işe geri dönmek zorunda olduğu için."

"Anneyle çocuk arasındaki bağ çok önemlidir," dedi Turuncu Bıyık onaylayarak. "Şey, arkandaki yastığı düzelteyim.")

"Öte yandan, eminim, İsveçli anneler kendilerini gerçekten çocuklarına veriyorlardır," diye ekledi sözlerine.

"Ha?" dedi Janet'im. (Adam bunu İngilizcesinin kötü oluşuna yordu, merhamet gösterdi.)

"Dinle," dedi, "bir gün karımla tanışmanı isterim. Biliyorum burası tanışmak için kötü bir ortam-yani, seninle burada tüm bu plastik insanların arasında tanışmak, di mi? –ama *bir gün* Vermont'a gelip karımla tanışırsın. Orası esaslı bir yerdir. Altı çocuğumuz var."

"Altı tanesinin bakımını mı üstlendiniz?" dedi Janet oldukça büyük bir saygıyla.

"Elbette," dedi. "Şu anda Vermont'dalar. Fakat şu iş meselesi bitsin, geri döneceğim. Çaktın mı?"

Anladın mı demek istiyor Janet. Evet demek kolayına geldi Janet'in.

"Hey," dedi Turuncu Bıyık ayağa fırlayarak, "seninle tanışmak harikaydı. Cesur piliçsin. Yani kadınsın."

Janet burun kıvırdı. "Ne?"

"Argo için özür. Yani iyi bir insansın demek istedim. Seni-tanımak-benim için bir zevkti."

"Beni tanımıyorsun." Pis bir bakış kapladı yüzünü. Henüz o kadar pis olmasa da bezmiş-kızgın, parmaklarını-tıpırdatan, bana-

bak-şimdi-bunun-açıklanmasını-istiyorum. Oldukça şımarık birisiydi Janet, kendi tarzında.

"Ya, biliyorum," dedi adam. "Birbirimizi on dakikada nasıl tanıyacak mışız ha? Doğru. Senitanıdığımasevindim: Adetten söylenen bir cümledir."

Janet kıkırdadı.

"Değil mi?" dedi. "Bak ne diyeceğim, adını, adresini ver bana." (Ona benimkini verdi.) Bir iki satır yazarım. Yani, mektup." (Bu Zencefil Bıyık fena çocuk değildi.) Ayağa kalktı, Janet de ayağa kalktı; bu pastoral konuşmaya bir şeyler dur demeliydi. Saccarissa, Ludicrissa, Travailissa, Aphrodissa, Clarissa, Sposissa, Domicissa, tüm çete, hatta Carissa bile, bu çiftin etrafında sağlam bir duvar oluşturmuştu. Nefesler tutulmuştu. Bahisler yapıldı. Joanissa köşede heyecanla dua ediyordu. Zencefil Bıyık ayağa kalktı. Janet ise sorular sorarak peşine takıldı salona doğru giderken. Adamdan oldukça uzundu. Her şeyi öğrenmek istiyordu. Cinsel çekim eksikliğini bile takmıyordu ya da –bir yabancıdan beklenen şekilde- bu durumu tercih ediyordu. Öte yandan adamın karısı vardı. Mutfaktan bir anda patlayan ışık Janet Evason'un yüzüne çarptı ve işte orada bir yanağında, kaştan çeneye doğru inen tuhaf, ince bir çizgi. Başından bir kaza mı geçmişti?

"Oh, *bu mu*!" diyor Janet Evason, öne doğru eğilip kıkırdayarak (öte yandan, bir şekilde parti giysisi yüzünden pek rahat edemiyor), gülerek, tepeden tırnağa küçük, kadınsı cırlamalarla nefes nefese kalmış vaziyette, "Oh, *bu mu*?" diyor boğuk ve müzikal.

"Bu üçüncü düellomdan yadigâr," diyor, "görüyor musun?" ve Bıyığın elini yüzünde gezdiriyor (aslında işaret parmağını).

"Neyinden?" diyor Bıyık, yüzü anbean hoş bir erkeğin çekici bir büstüne dönüşürken.

"Düellomdan," diyor Janet, "komik. Şey İsveç değil, değil. Beni önceden duymuş olmalısın; televizyona çıktım. Ben Hoşvakit'ten gelen elçiyim."

"Aman Tanrım," diyor.

"Şş, kimseye söyleme." (Kendinden çok hoşnut, kıkırdıyor.) "*Bu* çizgi üçüncü düellomdan; *bu* –ki pek belli olmuyor- ikincisinden. Fena değil, di mi?"

"Eskrim demek istiyor olmayasın?" diyor Zencefil Bıyık.

"Kahretsin, hayır," diyor Janet sabırsızca; "Sana söyledim, düello." Ve melodramatik bir hareketle işaret parmağını boylu boyunca boğazından geçiriyor. Bu çılgın piliç, Bıyığa artık o kadar tatlı görünmüyor. Yutkunuyor adam.

"Siz –kızlar- ne için dövüşüyorsunuz?"

"Benle dalga mı geçiyorsun," diyor Janet. "Kötü hal ve tavırlar –başka, başka? Karakter uyuşmazlığı. Eskiden olduğu kadar yaygın değil ama sen kadına katlanamıyorsan, o da sana katlanamıyorsa, ne yapacaksın?"

"Elbette," diyor Zencefil Bıyık. "Şey, hoşça kal." Janet bir anda itirafçı oldu.

"Bu –şey, biraz vahşi sanırım, değil mi?" diyor. Janet, "Pardon. Hakkımızda kötü düşüneceksin. Anlıyorsun değil mi, şapkamı önüme koyuyorum şimdi; bir yetişkinim; bir ailem var. Arkadaş olmak isterdik, değil mi?" Ve Janet ona küçümseyerek bakıyor, vakarla, biraz çekingen, azarlanmaya hazır. Ama adamda bunu yapacak kadar yürek yok gibi.

"Esaslı piliçsin," diyor. "Bir gün karşılaşacağız. Tabii, benle *düello* yapma da."

Şaşırmış görünüyor Janet. "Ha?"

"Bana kendinden söz edeceksin," diye devam ediyor Zencefil Bıyık. Gülümsüyor, düşünceli düşünceli. "Çocuklarla tanışabilirsin."

"Bir kızım var," diyor Janet. "Velet Yuriko." Gülümsüyor adam.

"Ev yapımı şarabımız var. Sebze bahçemiz. İşlerle Sarah ilgilenir. Müthiş yerdir." (Bu sırada salon girişinde arayıp bulduğu spor ceketini giymiştir.) "Söyle, sen ne iş yaparsın? Yani geçimini sağlamak için?"

"Hoşvakit buraya benzemez," diye başlıyor söze Janet; "Anlamayabilirsin. Ben aile kavgalarını çözerim; insanlara bakarım; bu-"

"Sosyal hizmet mi?" diye soruyor Zencefil Bıyık, ince, biçimli, güneş yanığı, nasırsız elini uzatırken; bir entelektüel eli bu, ama bağrıma taş bastım, kadınsı ironimle kadınsı dişlerimi kutsal bir biçimde çıkarıp Janet Evason'un arkasından öne fırladım:

"O polis. İnsanları kodese tıkar."

Zencefil Bıyık şaşırıyor, biliyor şaşırdığını, kendine gülüp başını sallıyor. Kültürler arasındaki uçurumlar ne kadar da geniş!

Ama durumları çakıyoruz. El sıkışıyoruz. Partiye doğru yöneliyor, Domicissa'yı almak için, bileğinden tutup salon girişine doğru çekiyor (kadın sessizce itiraz ediyor). "Şu lanet olası paltonu giy, hadi!" Sadece fısıltılar veryansınlar ve öfkeli sözler duyuyorum, sonra Domicissa burnunu çekiyor.

"Uzatma hadi, hey." "Hadi uzatma!" diye bağırıyor adam.

Karısı Vermont'da; Domicissa karısı değil.

Janet tam da Kuzey Amerika evlilik sistemini açıklamamı istemişti.

Saccharissa "Zavallı ben! Özgürleşmek isterdim!" diyor yüzünü ekşiterek.

Aphrodissa birinin kucağında oturuyordu, sol takma kirpiği yarı yarıya düşmüştü. Janet'inse kafası karışmış gibiydi. Yargılamamak gerek. Gözlerinin birini kapat. Çaktırmadan bak. Meşguller, meşgul bir çift, öpüşmekle, yiyişmekle meşgul. Janet yavaşça odanın öteki tarafına geçti, orada gözlüklü, zayıf akademisyenle karşılaştık; çok uyanık bir hali vardı, sinirli ve uyanık. Janet'e bir içki verdi, o da içti.

"Demek, *sevdin*!" dedi kışkırtıcı bir biçimde.

"Sevebilirdim," dedi Saccharissa büyük bir enerjiyle, "Olimpiyatlardaki tüm kadın atletlerin tüm o erkek atletlerle yarışmalarını görmek isterdim; bu kadın atletlerden hiçbirinin, erkeklerin yanına bile *yaklaştıklarını* düşünemem."

"Fakat Amerikalı kadınlar da öyle *sıradışı* ki," dedi Leedsli adam. "Fethedici enerjiniz, sevgili bayan, tüm şu dünya çapındaki Amerikan verimliliği! Siz sevgili bayanlar nerede kullanıyorsunuz bunu?"

"Nerede mi, erkekleri fethetmekte tabii!" diye bağırdı Saccharissa tırmalayıcı bir sesle.

"Küçücük beynimde," dedi Janet oldukça iyi taklit ederek, "ilginç bir fikir oluşmaya başlıyor."

"Birisi aşağılanıyormuş gibi bir fikir mi?" dedi Köşeli Gözlüklü. Bunu gerçekten söylemedi.

"Hadi gidelim," dedi Janet. *Biliyorum bu yanlış parti, ama doğru partiyi nerede bulacaksın?*

"Oh, gitmek istemiyorsunuz ya!" dedi Köşeli Gözlüklü, enerjiyle dolu. Salak da hep salaktır. "Yo, istiyorum," dedi Janet.

"Tabii ki istemiyorsun," dedi adam; "Daha yeni eğlenmeye başlıyordunuz. Parti yavaş yavaş ısınıyor. Buyurun," (bizi zorla kanepeye oturtarak) "sana bir içki daha getireyim."

Garip bir yerdesin Janet, medeni ol.

Elinde başka bir içkiyle geldi, Janet de dikti. Uh-oh. O kendine gelene kadar klasik konuşmalar yaptık. Adam kendine güvenle öne doğru eğildi. "Yeni feminizm hakkında *sen* ne düşünüyorsun, ha?"

"Fe-" (bir daha denedi) "fem-İngilizcem iyi değil de. Açıklayabilir misin?"

"Peki, kadınlar hakkında ne düşünüyorsun? Sence erkeklerle yarışabilirler mi?"

"Ben hiç erkek tanımıyorum." Yavaş yavaş tırlatmaya başlıyordu.

"Ha ha!" dedi Köşeli Gözlüklü. "Ha ha ha! Ha ha!" (Tam böyle gülüyordu, kesik, küçük patlamalar şeklinde.) "Benim adım Ewing. Seninki ne?"

"Janet."

"Peki Janet. Yeni feminizm hakkında *ben* ne düşünüyorum söyleyeyim. Bir hata olduğunu düşünüyorum. Çok kötü bir hata."

"Oh," dedi Janet duygusuzca. Onu tekmeledim, tekmeledim, tekmeledim.

"Kadınların zekâlarına söyleyecek bir şeyim yok," dedi Ewing. "İş arkadaşlarımdan bazıları kadın. Mesele kadınların zekâsı değil, psikolojileri. Ha?"

Şaka yapıyor, kendince. Ona vurma.

"Unutma," dedi Ewing, küçük bir mendili enerjik bir biçimde yolarken, "bugün kadınların çoğu özgürleşmiş durumda. Ne isterlerse yapıyorlar. İstedikleri için yapıyorlar."

Hayır, Janet.

"Tek bu da değil, siz kızlar, işin üzerine yanlış yerden gidiyorsunuz."

Başkasının evindesin. Kibar ol.

"Erkeklerin karşısına kendi alanlarında çıkamazsınız," dedi. "Kimse kadınların haklarını kazanmalarına benden daha taraftar olamaz. Oturmaz mısın? Hadi otur. Dediğim gibi, tamamen taraftarım. Ofiste dekoratif bir unsur oluyorlar, ha? Ha ha! Ha ha ha! Eşitsiz ücret politikası rezil bir şey. Ama şunu unutmamalısın ki Janet,

kadınların da kimi fiziksel sınırlamaları var," (burada gözlüklerini çıkardı; küçük, mavi tırtıklı, pamuklu bir bez parçasıyla sildi, yeniden gözüne taktı) "evet siz de fiziksel sınırlamalarınız çerçevesi içinde çalışmalısınız."

"Örneğin," diye devam etti, sessizliğini akıllı akıllı dinlediğine yordu yanılarak; öte yandan Ludicrissa, "Ne kadar doğru. Ne kadar doğru!" diye mırıldanıyordu, arka fondan bir yerlerden, ya başka bir konuyla ilgili olarak ya da adama cevaben, "her yıl sadece New York'ta iki binden fazla tecavüz vakası olduğunu göz önüne almalısınız. Elbette bu iyi bir şeydir demek istemiyorum ama bunu göz önünde bulundurmalısınız. Biliyorsun, erkekler kadınlardan fiziksel olarak daha güçlüdür."

(Beni kanepenin arkasında, Janet'in saçlarına sıkıca sarılmış bir zebellah gibi hayal edin, çenesini açmaya yeltenmesin diye tepesinden dürterken.)

"Elbette Janet," diye devam etti, "sen şu –şey- aşırılardan değilsindir. O aşırılar bu tür şeyleri dikkate almazlar, değil mi? Tabii almazlar! Dikkat et, eşitsiz ücret politikasını savunmuyorum ama bu tür şeyleri göz önüne almalıyız. Yanlışım varsa söyle? Bu arada, yılda yirmi bin kazanıyorum. Ha! Ha ha ha!" Ve aniden başka bir hale geçti.

Ciyak ciyak bir şeyler söyledi Janet –dediği anlaşılmadı, çünkü o sırada boğazını sıkıyordum.

"Ne?" dedi adam. "Ne dedin?" Miyop miyop Janet'e baktı. Janet'le aramızdaki mücadelenin görüntüsüne olağanüstü bir dikkat vermişti herhalde, çünkü adam karşısındaki manzaradan müthiş hayretteydi; başını mahcup mahcup öte tarafa çevirdi, gözünün ucuyla bir bakış fırlattı ve büyük bir hızla başını geri çevirdi. Bir kuş gibi tıpkı.

"İyi bir sohbet arkadaşısın," dedi. Usul usul ter dökmeye başlamıştı. Mendilinin parçalarını bir elinden ötekine geçirdi. Yere düşürdü ve çırparak tozları temizledi. Şimdi becerecek.

"Janet –şey- Janet, sen-" körlemesine içkisine sarıldı, "yani sen –şey,"

Ama biz çoktan uzaklaşmış, dozer gibi paltoları paltoluktan fırlatmaya başlamıştık.

Flört yönteminiz bu mu!

"Pek sayılmaz," dedim. "Görüyorsun-"

Bebeğim, bebeğim, bebeğim. O ev sahibi, kendini içkiye ver ki kafana takmayasın.

Uh-oh. Hanım gibi davran.

Ona otuz iki dişini birden gösterdi. Adamsa bunu bir gülümseme olarak yorumladı.

"Çok güzelsin tatlım."

"Teşekkürler. Şimdi gidiyorum." (Doğrusu da bu)

"Hayyyır!" ve bizi bileğimizden yakaladı. "Haaayyır, *gitmiyorsunuz.*"

"Bırak gideyim," dedi Janet.

Yüksek sesle söyle. Biri gelir kurtarır seni.

Ben kendimi kurtaramaz mıyım?

Hayır.

Nedenmiş?

Tüm bu zaman zarfında kulağını karıştırıyordu adam, bense nefretimi bir köşeye büzüşerek gösteriyordum, bir gözüm partideydi. Herkes eğleniyor görünüyordu.

"Bize bir hoşça kal öpücüğü yok mu?" dedi ev sahibi, başka koşullarda çekici biri olabilirdi; örneğin, devasa bir denizci olsa falan. İttim.

"Sorun ne, bu ne erdemlilik böyle?" dedi bizi güçlü kollarıyla sararken, vs. –yani o kadar da güçlü değildi ama size durumun hissiyatını anlatmak açısından öyle diyorum. Çığlık atsanız insanlar melodramatik olduğunuzu düşünür; boyun eğseniz mazoşistsinizdir; adama hakaret etseniz, fahişesinizdir. Bir tekme atın o da sizi öldürsün. En iyi yol sessizce katlanmak ve bir kurtarıcı gelsin diye dua etmektir, ama ya gelmezse?

"Hadi, gidelim,–" dedi Janet (anlamadığım Rusça birtakım sözler.)

"Ha ha, yap beni," dedi ev sahibi Janet'in bileğini sıkarak, dudaklarını büzerek; "Yap beni, yap beni," bir yandan da kalçalarını davetkâr bir biçimde bir o yana, bir bu yana sallıyordu.

Hayır, hayır, hanım gibi davranmaya devam et!

"İnsanlar böyle mi flört ediyor?" diye bağırdı Janet. "Bu mu arkadaşlık? Bu mu kibarlık?" Olağandışı yüksek bir ses tonuyla söylüyordu bunları. Adam güldü ve bileğini salladı.

"Vahşiler!" diye bağırdı Janet. Bir anda sessizlik çöktü partiye. Ev sahibi küçük uygun cevaplar kitabının sayfaları arasında hünerle dolaştı ama bir şey bulamadı. Sonra "vahşi" kelimesinde sadece şu olumlu karşılığı buldu: "Erkeksi, haşin, yiğit, güçlü, iyi." Geniş bir gülümseme yayıldı yüzüne. Kitabı bir kenara koydu.

"Tam isabet, kız kardeşim," dedi.

Janet adamın üzerine atladı. Hızlı bir karambol içinde oldu her şey ve de halının üzerinde. Sinirli sinirli, kitabın sayfaları arasında dolaşıyordu; bu gibi durumlarda başka neler var bakalım? (Mavi bir ciltle kaplı –pardon– küçük esnek deriden bir ciltti, sanırım liselerde dağıtılanlardan. Kapağında altın yaldızla şunlar yazılıydı: HER TÜRLÜ DURUMDA YAPILMASI GEREKENLER.)

"Orospu!" (flip flip flip) "İyi aile kızı!" (flip flip) "Testis düşmanı!" (flip flip flip flip) "Lanet olası kanserli kastratör!" (flip) "Kendininkini altın sanıyor!" (flip flip) *"Bunu yapmamalıydın!"*

*Was ist?** dedi Janet Almanca.

Janet'e rahim kanserinden öleceğini söyledi.

Janet güldü.

Janet'e, iyi niyetini istismar ettiğini söyledi.

Janet kükredi.

Konuyu işlemeye devam etti ve bir beyefendi olmasaydı Janet'in leş gibi kokan boklu dişlerini, leş gibi kokan boklu kıçına sokacağını söyledi.

Janet omuz silkti.

Janet'e testis düşmanı, boklu, frijit, meni torbası, orospu çocuğu bir külhanbeyi olduğunu, ondan yarım mil ötede bile hiçbir normal erkeğin ereksiyon halinde kalamayacağını söyledi.

Janet'in kafası karışmış görünüyordu. ("Joanna, bunlar hakaret değil mi?")

Adam ayağa kalktı. Sanırım sakinleşiyordu. Önceki kadar sarhoş görünmüyordu. Sırtındaki spor ceketi şöyle bir düzeltti, tozunu silkeledi. Janet'in bir bakire gibi davrandığını, bir erkek kendisine pas verdiğinde ne yapması gerektiğini bilmediğini söyledi, tıpkı lanet olası, korkmuş küçük bir bebek –bakire gibi.

---

* (Alm.:) Nen var?

Çoğumuz olay fazla ilerlemeden kapandığı için memnun olurdu, değil mi bayanlar?

Janet bir tokat aşketti.

Sanırım, canını acıtmak amacında değildi; ciğerine işleyen büyük, teatral bir performans, daha başka hakaretler ve sille tokat için harekete geçirici bir söz, öfkelendirmek amaçlı, hakir gören hadigardını-al şaplağı, ki pek güzel de becerdi bu işi.

DENİZCİ NE DEMİŞ? "SENİ APTAL OROSPU, MENİYE BULAYACAĞIM SENİ!"

Zavallı adam.

Olan biteni çok iyi görmedim, çünkü çıkış kapısına ilk yönelen bendim, fakat adamın Janet'in üzerine yürüdüğünü, Janet'in de onu parmağıyla kaldırıp fırlattığını gördüm; adam her seferinde ayağa kalkıyor, Janet bir daha duvara fırlatıyordu –sanırım Janet endişelenmişti, çünkü arkasına bir göz atmaya fırsatı olmamıştı ve toplanan kalabalığı fark edememişti- ve adam bir kez daha ayağa kalktı, bu sefer hafifçe yaylandı ve çok karmaşık bir şey oldu- ağzından bir feryat çıktı ve işte Janet arkasındaydı, sakince, teknik bir şeyler yapıyordu kaşları çatılı, konsantre olmuş vaziyette.

"Öyle çekme," dedi adama, "kolunu kıracaksın."

Ve adam çekti. Küçük, yumuşak derili not defteri yere saçıldı, ben de oradan aldım. Her şey iğrenç bir şekilde sessizdi. Sanırım acıdan sersemlemişti.

Janet şaşkın ve neşeli, "Ama dövüşmeyi bilmiyorsan neden dövüşmek istedin?"

Paltomu aldım, Janet'inkini de ve onu yanımda sürükleyerek, oradan çıkartıp asansöre getirdim. Saçımı başımı yoluyordum,

"Neden yaptın?" diye sordum

"Bana bebek, dedi."

Küçük mavi defter cüzdanımın içinde fır geziyordu. Çıkardım ve söylediği son sözü açıp buldum ("Seni aptal orospu" falan). Altında şöyle yazılıydı *Kız sözünden döner –ağlar- erkeklik haklı çıkar*. "Kızla Gerçek Savaş" sözlerinin altında *Canını acıtma (fahişeler hariç)*. Kendi pembe kitabımı çıkardım, hepimiz taşırız bunu, ve "Şiddet" bahsindeki talimatları buldum:

Erkeğin kötü halleri kadının hatasıdır. Sonra, kırılan parçaları toplamak da kadının görevidir.

Kırmızıyla yazılı alt başlıklar da vardı orada, biri "İdare"nin altında (altı çizilmiş) ve biri de "Şehitlik"in altında (istisnai).

Aslında ikisi ne kadar da birbirine yakışıyor, değil mi? dedim Janet'e.

"Burada mutlu olacağını sanmıyorum," dedim.

"İkisini de at gitsin, canım," diye cevap verdi.

~3~

Dövüşemiyorsa (demişti) neden dövüşebilirmiş gibi yapar insan? Neden herhangi bir şeyi yapıyormuş gibi yapar insan? Tabii ben bu konuda eğitimliyim; bu benim işim ve biri bana hakaret ettiğinde gözüm döner, ama neden hakaret edilir? Hep şu kabına sığmaz öfke. Doğru, Hoşvakit'te de birazcık asabiyet var, evet ve dahası şu huysuz mizaç meselesi, bir insana katlanamadığınız zamanlar. Fakat bunun merhemi mesafedir. Kabul ediyorum, eskiden deliydim. Orta yaşlara geldiğinde kişi durulmaya başlıyor; Vittoria, Yuki eve saçı başı dağınık geldiğindeki vesveseli halimin komik olduğunu söylüyor. Umarım değilimdir. Şu kendi doğurduğum çocuklarla ilgili bir şeyler vardır ya, bedensel çocukla ilgili. Çocuğun önünde olağanın ötesinde makul olma hissiyatı da söz konusudur, ki yine de pek az kimse takar bunu. Kimin vakti var ki? Ve Güvenlik Görevlisi olduğumdan beri tüm bu meselelere farklı bir bakış geliştirdim: İş iştir, yapılmalıdır, ama karşılığında hiçbir şey almaksızın yapmayı sevmiyorum, birine el kaldırmayı. Spor için, evet tamam olabilir, nefret için hayır. İkisini ayırmak gerek.

Kimsenin ölmediği dördüncü bir düellom daha olmuştu, onu da eklemeliyim; rakibimde sonradan akciğer enfeksiyonu çıktı, sonra omurilik enfeksiyonu –anlarsınız, o sıralar uygarlığa çok yaklaşmamıştık- ve nekahet de öyle uzun, pis bir işti ki. Bakımını üstlendim. Sinir hücrelerinin yenilenmesi zordur. Bir süreliğine felç indi kadına. Benim için çok hayırlı bir iş oldu, bir korku geldi. İşte şimdi silahlı dövüşlere girmiyorum, işim hariç tabii.

Adamın canını acıttığım için üzgün müyüm?
Ben mi, hayır!

~4~

Hoşvakitliler sanıldığı kadar barışsever değiller.

~5~

Sutyenleri yakın hey hey Senin gibi bir küçük kız özgürleşmese de olur hey hey O isterik orospulara kulak asma sen hey hey İki konuda kadınların lafını dinlemem: Aşk ve arabalar hey hey hey Küçük elini öpebilir miyim hey hey hey.. Har. Hey.

~6~

Hoşvakit'te bir deyiş vardır: Anneyle çocuk ayrılırken ikisi de ağlar, çocuk anneden ayrıldığı, anne işe geri dönmek zorunda olduğu için. Hoşvakitliler otuz yaşlarında çocuk doğurur –demografik ihtiyaçlara göre tek ya da ikiz. Bu çocukların bir biyolojik ("bedensel") anneleri vardır, öte yandan çocuğu taşımayan ebeveynse yumurtanın öteki yarısını verir ("öteki anne"). Küçük Hoşvakitliler annelerinin hem sıkıntısı hem cakası, hem eğlencesi hem kârı, hem hazzı hem tefekkürü; zenginliğin bir göstergesi, hayatın rölantiye girmesi, kadınların önceden ihmal etmek zorunda kaldıkları artık ne ilgileri varsa onlara vakit ayırma fırsatı ve hayatlarının tek boş vakitleridir– ya da bir daha ancak ihtiyarlıkta edinebilecekleri bir fırsat. Ortak bakımevinde, bir defada, otuz kişilik bir ailede dört anne-çocuk ikilisi bulunabilir. Beslenme, temizlik ve barınma annenin işi değildir; Hoşvakitliler, düz bir ifadeyle, annenin çocuğun "daha ince ruhsal ihtiyaçlarını" karşılamak üzere özgür olması ge-

rektiğini söyler. Sonra da olay bittiğinde kendilerini kaybedip hüngür hüngür ağlarlar. Gerçekteyse boş vakit şarlsını bırakmak istemiyorlardır. Er geç o acıklı sahneye geliriz. Dört beş yaşlarındaki bu bağımsız, çiçek açmış, şımartılmış, son derece akıllı, küçük kızlar otuz akrabanın arasında kendilerini parçalarcasına ağlar, itiraz eder, sonra da tıpış tıpış bölge okuluna giderler; orada haftalarca planlar yapıp mücadele verirler, ta ki teslim olana kadar; bazılarının öğretmenlerini yok etmek için küçük tuzaklar kurduğu, bombalar falan yaptığı biliniyor (tabii, ebeveynlerinden aldıkları bilgilerle). Çocuklara beş kişilik gruplar halinde bakılır. Konuya göre, değişen sayıda gruplar halinde de ayrıca eğitim alırlar. Bu noktada aldıkları eğitim ileri düzeyde pratiğe dayalıdır: Makineler nasıl kullanılır, makinesiz, kanunsuz, ulaşımsız, fizik teorisiz vesaire, işler nasıl halledilir. Jimnastik ve mekanik öğrenirler. Uygulamalı tıp öğrenirler.

Yüzme ve atış öğrenirler. (Kendi kendilerine) dans etmeye, şarkı söylemeye, resim yapmaya, oyun oynamaya, Anneciklerinin yaptığı her şeyi yapmaya devam ederler. Ergenlik çağında Orta-Paye ile donatılır, sonra da kalabalığa karışırlar; çocuklar gittikleri her yerde beslenme ve barınma hakkına sahiptir, cemaatin onları destekleyebilecek gücünün sonuna kadar. Eve geri dönmezler.

Elbette bazıları döner, ama Annelerin hiçbirini bulamaz; insanlar meşguldür; insanlar seyahat halindedir; her zaman yapacak iş vardır ve dört yaşındaki bir çocuğa son derece kibar olan büyüklerin bir yarı-büyüğe ayıracak vakitleri yoktur. "Ve her şey o kadar *küçük* ki," demiş bir kız.

Bazısı, keşfetme hırsıyla coşar, tüm dünyayı gezer dolaşır –çoğu zaman başka çocuklarla beraber- oraya buraya giden, ya da iktidar kurumlarını yeniden yapılandırma potansiyeli olan çocuk çeteleri Hoşvakit'te sıkça rastlanan bir manzaradır.

Daha yürekli olanlarsa tüm mülkiyeti reddeder, kırk sekizinci paralelin tam üst ya da altındaki topraklarda tarım yaparak hayatlarını idame ederler; ellerinde hayvan kelleleriyle, yaralarla ve görüşlerle döner bunlar.

Bazıları içlerinden gelen çağrılara kısa yoldan ulaşmak ister, ergenlik dönemlerinin çoğunu yarım gün çalışan aktörlerin başını ağrıtarak, yarı zamanlı müzisyenlerin canını sıkarak, yarım gün çalışan aydınları kandırarak geçirirler.

Çılgınlar! (tüm o süreçten geçmiş olan, daha yaşlıca çocuklar diyelim) O kadar da telaş etmeyin. Kısa zaman sonra zaten çalışmaya başlayacaksınız.

On yedi yaşında Dörtte-üç Paye'ye ulaşır, emek gücüne dahil olurlar. Bu belki de bir Hoşvakitlinin hayatındaki en kötü zamandır. Arkadaş grupları bazen bir arada kalır, şayet üyeleri isterse ve mümkünse, ancak normalde bu yetişkinler nerede ihtiyaç varsa oraya gider, istedikleri yere değil; ne Coğrafi Parlamento'ya ne de Profesyonel Parlamento'ya katılabilirler, ta ki bir aileye girene ve benzer-düşünenlerin gayrıresmi birlikler ağını geliştirene kadar; bu da Hoşvakit'in aile dışında her şeye benzeyen ailenin yerine koyduğu bir şeydir.

Hoşvakitli dişi hayvanlarla arkadaşlık eder, çünkü bu hayvanlar kendilerine sevgiyle hitap edilmediğinde üzüntüden bir deri bir kemik kalır, ölürler.

Rutin makineleri işletir, toprak kaymalarında toprak altında kalan insanları çıkarır, gıda fabrikalarını idare ederler (kafalarında indüksiyon başlıkları, ayakucuyla yeşil bezelyeleri kontrol edip, bir yandan parmaklarıyla tekneyi idare edip, kumandalarla ilgilenip, sırt kaslarıyla havuçları, karınlarıyla da su kaynaklarını kontrol ederler.)

Boru döşerler (yine, indüksiyonla.)

Makineleri tamir ederler.

Hoşvakitlilerin tabiriyle, "ayak üzeri" arızalarla ya da bozulmalarla hiçbir ilgilerinin olmasına izin yoktur. Yani tek başına, istediğiniz herhangi bir mesafeden düzinelerce makineyi işletebilen, indüksiyon başlıksız, çıplak ellerle halletmek anlamında kullanılır bu tabir. Bu, kıdemlilerin harcıdır.

Bilgisayarlara "ayak üzeri" burunlarını sokmazlar, ne de onlarla indüksiyon aracılığıyla buluşurlar. Bu, *ihtiyar* kıdemliler içindir.

Tam, bir yeri sevmeye başlamışken başka bir yerden çağrılırlar, kıyıda kazı yapma ya da tarlaları gübreleme emri alırlar, yerli halk tarafından el üstünde tutulurlar (şayet birileri varsa) korkunç sıkılarak.

Bu onlara özlenecek bir şey verir.

Yirmi ikisinde Tam Paye'ye ererler veya o zamana kadar kendilerine yasaklanmış olan işleri öğrenmeye başlarlar ya da eğitimle-

rine resmi sertifika verilir. Artık çırak yetiştirmelerine izin vardır. Önceden var olan aileler içinde evlilik yapabilir ya da kendilerinkini kurabilirler. Kimisi saçlarını örer. O yaşa gelmiş bir Hoşvakit kızı gezegen üzerinde her türlü işi yapabilir duruma gelmiştir, çok özel ve son derece tehlikeli işler dışında. Yirmi beşinde bir aileye girmiş, dolayısıyla da coğrafi üssünü seçmiştir (Hoşvakitliler sürekli seyahat eder.) Ailesi, kendi yaşından elli yaşına kadar insanlardan oluşan, büyük olasılıkla yirmi ila otuz kişidir. (Aileler de tıpkı insanlar gibi yaşlanır; böylece ileri yaşlarda da başka gruplaşmalar oluşturulur. Aşağı yukarı her dört kızdan biri yeni bir aile kurmalı ya da oldukça yeni bir aileye katılmalıdır.)

Cinsel ilişkiler –ki ergenlikte başlar- hem aile içinde, hem dışında devam eder, ama daha çok dışarıda. Hoşvakitlilerin buna karşı iki açıklaması vardır. "Kıskançlık," derler ilk olarak, ikinci açıklama olarak da, "Neden olmasın?" derler.

Hoşvakit psikolojisi Hoşvakitli karakterini erken çıkan alışkanlıklar, hazlar ve annelerden ayrılığın keskin bir şekilde güdükleştirdiği çiçek açma dönemiyle temellendirir. Hoşvakit hayat tarzına tipik bağımsızlık ruhunu, tatminsizliği, şüpheciliği, görece alıngan tekbencilik eğilimini veren şey budur.

"Ki bu olmasa," (dedi aynı Dunyasha Bernadettson, q.v.) "hepimiz mutlu aptallar olurduk, *nicht war?*"

Öte yandan bu tatminsizliğin ardında sonsuz bir iyimserlik yatar; Hoşvakitliler, erken cennetin ve her yeni yüzün, her yeni günün, her kokunun, her dansın hayatın olasılıklarını geri getireceğini akıllarından çıkaramaz. Uyumanın ve yemek yemenin, güneşin doğuşunun, havanın, mevsimlerin, makinelerin, dedikodunun ve sanatın günaha sonsuz çağrılarının da.

Aşırı çalışırlar. İnanılmaz ölçüde düzenlidirler.

Yine de Yeni Şehir ile Güney Kıtayı, Varya'nın küçük Geçit Hohosuyla bağlayan eski taş köprünün üzerinde şu sözler kazılıdır:

Neyin yeterli olduğunu asla bilemezsin, ta ki yetti de arttı diyecek bir durumu bilene kadar.

İnsan şanslıysa saçına erkenden ak düşer; eğer –eski Çin şiirinde olduğu gibi- insan kendine düşkünse, ihtiyarlığı hayal eder. Zira ihtiyarlıkta Hoşvakitli kadınlar –gençler gibi güçlü ve esnek değil-

dirler- artık hesap makineleriyle birleşmeyi öğrenmiş olurlar; bunun tarif edilemez bir şey olduğunu söylerler; beklenen, bir türlü gelmeyen hapşırık gibi bir şeydir bu. Masa başı işler ihtiyarlara verilir; günlerini harita çizmekle, resim yapmakla, düşünmekle, yazmakla, karşılaştırmalı okumalarla, beste yapmakla geçirenler ihtiyarlardır. Kütüphanelerde indüksiyon başlıklarının altından bir çift ihtiyar eli çıkar, istediğiniz kitabın reprodüksiyonunu verir; bilgisayar masalarının altında ihtiyar ayaklar kıpraşır, Humpty Dumpty'ninkiler gibi aşağı sarkar; ihtiyar bayanlar, Kâfir Kantatını bestelerken (Ysaye'nin büyük favorisi) ya da çılgın-ay sapları yaparken uğursuz uğursuz kıkırdarlar; ihtiyar beyinler bir şehri idare etmek için beyinlerinin ellide birini kullanır (iki asık suratlı gencin yaptığı çekaplarla), öteki kırk dokuzluk kısımsa, yetişkinlikten o yana bilmedikleri bir özgürlük hissiyle isyan eder.

Hoşvakitte gençler ihtiyarlara karşı biraz ukaladır. Gerçekte onları onaylamazlar.

Hoşvakitteki tabular: Kendinden çok ihtiyar ya da çok genç biriyle cinsel ilişkiye girmek; zarar ziyan, cehalet; istemeden birine hakaret etmektir.

Ve elbette cinayet ve hırsızlıkla ilgili olağan yasal kontroller –her iki suç da işlemesi güç suçlardır. ("Yani," diyor Chilia, "sinsice yapılmışsa cinayettir, ya da kadın dövüşmek istemiyorsa. O zaman 'Olaf!' diye bağırırsın ve döndüğünde, –")

Hiçbir Hoşvakitli, herhangi bir işte bir kerede üç saatten fazla çalışmaz, acil durumlar hariç.

Hiçbir Hoşvakitli tekeşli evlilik yapmaz. (Bazıları cinsel ilişkilerini tek kişiyle sınırlar –en azından o kişi yakınlardaysa- ama yasal bir düzenleme yok böyle durumlar için.) Hoşvakit psikolojisi yine anneye güvensizlikten ve her duygu seviyesini angaje edecek bir bağ kurmaktaki isteksizlikten bahseder, tüm insanlar ve tüm zamanlar için. Ve yapay tatminsizliklerin gereğinden.

"Ki bu da olmasa," (diyor Dunyasha Bernadettson, op.cit.) "hepimiz o kadar mutlu olurduk ki, yağlı, şirin kıçlarımızın üstüne oturur, kısa sürede de açlıktan kıvranmaya başlardık, *nyet*?"*

Öte yandan, her şeyin arkasında, patlamaya hazır, inanılmaz bir enerji, yüksek zekânın neşesi, aklın doğru yoldan sapma eğilimi;

* (Rusça:) Hayır? Burada: değil mi?

sanayi bölgelerini bahçelere, ha-ha'lara çeviren, kimsenin uzun süredir gitmediği yaban-kırı pınarlarını destekleyen, gezegen manzaraları boyunca, dağlar, planör rezervleri, kül tablaları, komik çıplak heykeller, sanatsal totoloji listeleri ve döngüsel matematik ispatları (aficionadoların duygulanıp ağladıkları), düşünme tarzı ve bu ya da şu dünyadaki en iyi grafiti de vardır.

Hoşvakitliler sürekli çalışır. Çalışırlar. Ve çalışırlar. *Ve çalışırlar.*

~7~

Şehir ve taş ocağı arasındaki doğrudan bilgisayar hattında iki ihtiyar (sivil insanlar bujili radyolardan memnun olmalılar), kendilerini parçalarcasına kavga ediyorlar, öte yandaysa beş çaylak kız bekliyor, yüzleri asık, sıkkın:

Beş çaylakla işi idare edemem: iki ayaküstü kontrolöre ve bir kişilik koruyucu dişliye ihtiyacım var!

Veremeyiz.

Eksik-

?

Duydun.

Ben mi!

(numaradan küçük görme)

Eğer facia-

Olmayacak!

Vesaire.

~8~

Gümüş bir küp üzerine lehimlenmiş üç gümüş halkaya bakan bir küçük kız grubu öyle katıla katıla gülüyor ki, kasıklarını tutmuş halde, plazanın üzerindeki sonbahar yapraklarının içine düştüler. Bu, yeni bir şeyi hakir görme ya da cehaletin tepkisi değil; bu kızlar bunu görmek için üç gündür otostopla yolculuk eden hakiki uzmanlar. Sırt çantaları plazanın kenarında dizili, çeşmelerin orada.

Bir: Ne güzel!

~9~

Newland'daki taş ocaklarında iki nöbet arasında Henla Anaisson şarkı söylüyor; tek dinleyicisi, işçi arkadaşı.

~10~

Deliren, işinin yorgunluğuna artık dayanamayan bir Belin, kırk sekizinci paralelin yukarısına kaçıyor uçuyor, hep orada kalmak niyetinde. "Sen," (diyor arkasında bıraktığı kaba saba notta) "yoksun" ve her ne kadar herkesin paylaştığı bu görüşle felsefi olarak hemfikir olsa da, bölgenin Güvenlik Görevlisi peşinde –rehabilite etmek, hapsetmek ya da incelemek için geri getirmeye değil. Burada rehabilite edecek ya da incelenecek ne var ki? Becerebilseydik hepimiz yapardık aynı şeyi. Ve hapsetmek sadece vahşettir.

Tahmin etmişsinizdir.

~11~

"Ben ya da benimki değilse," 'diye yazmış Bernadettson, F.S.368'de) "Tamam."

"Ben ya da benimkiyse –yazık.
"Biz ya da bizimkilerse-*dikkat et!*"

~ 12 ~

Hoşvakit, indüksiyon ilkesinin keşfinden sonra, sanayinin yeniden örgütlenmesiyle uğraştı.

Hoşvakit'te haftada on altı saat çalışılıyor.

~ 1 ~

Benimle bir otel odasında geçirdiği altı aydan sonra Janet Evason tipik bir ailenin yanına taşınma arzusunu dile getirdi. Banyoda şu şarkıyı söylerken duydum onu:

Biliyorum ki
Kurtarı-cım
Yaşıyor
Ahrette
Kalkıp
Bir gün kalkıp Dünyaya
İnecek (davul)

"Janet?" Şarkısına devam etti (fena da söylemiyordu), ezginin ikinci varyasyonuna geçti, süslü bir soprano sesle.

Biliyorum ki	(yüksek)
Kurta-rı-cım	(davul)
Yaşıyor	(keman)
Bir gün Dünyaya	(konveks)
İnecek	(konkav)

"Janet!" Üçüncü varyasyona geçti, melodi orada kendi süsleri arasında eriyip çok hoş ve oldukça uygunsuz bir noktaya geliyor:

Biliyorum ki	(yüksek)
Kurtarıcım	(burada oldukça yüksek bir noktaya varıyor)
Ya-şı-yor	(daha, daha yüksek)
Ahrette kalkıp	(umut dolu)
Ahrette kalkıp	(daha da yüksek)
Dün-ya-ya	(davul, keman, akarak)
İne-cek	(duruluyor)

"JANET!" Ama tabii beni dinlemiyor.

~2~

Hoşvakitliler büyük kıç sever, o yüzden Janet'in yanına taşındığı ailede bu tür bir şeyle kesinlikle karşılaşmadığını bildirmekten gurur duyarım. Baba, anne, ergen kız çocuğu ve aile köpeği, hepsi ipince olmaktan hoşnutlar. Kız yerel lisede iftihara geçen bir öğrenci. Janet yanlarına yerleştikten sonra tavan arasındaki odasına sızdım; ruhum, şöminenin yanındaki kıvırcık postla, içi bebekle dolu alışveriş çantasının orada duran eski cibinlikli yatağın mülkiyetini ele geçirdi; ve usul usul tüm eve mikrobumu saçtım.

~3~

ABD'deki Herhangibirkasabadan Laura Rose Wilding.

Arka bahçede, ağaçların altında dişleri meydanda zırıldayan, kuru yapraklar arasında yuvarlanan siyah bir finosu vardı. Okuldaki bir dersle ilgili olarak Hıristiyan Egzistansiyalistleri okuyordu. Ekim havasının içinden geçip, sağlıktan parlıyordu, Bayan Evason ile el sıkıştı hantalca. Patolojik bir utangaçlık içindeydi. Ellerinden biri kotunun cebinde, pırıl pırıl, çok sevilen ya da çok çalışan insanların olduğu gibi, öteki eliyse de erkeğinin deri ceketinin fermuvarına dokunuyormuş gibi. Kısa, kum rengi saçları var, çilli. Kendine sürekli Elde Var Sıfır, Elde Var Sıfır diyor, yani *Ben yokum* ya da *Ben bu değilim*, o an kendinizi nasıl hissediyorsanız; bu, manastırda koroda vurulduğu sırada Martin Luther'in söylediği iddia edilen şeydi.

"Artık gidebilir miyim?"

~4~

Siyah fino, Samuel, zırıldadı ve veranda boyunca kaçarcasına koştu, sonra histerik histerik havladı, evi Tanrı-bilir-neye karşı korumak için.

"Kadın en azından Beyaz," dedi hepsi.

~5~

Janet, bir film yıldızı gibi, tilki kürkündan yakalı, siyah-beyaz tüvitler içinde yerel kadın kulübünde bir konuşma verdi. Fazla bir şey söylemedi. Birisi ona bir demet krizantem verdi, o da beyzbol sopası gibi aşağı sallar vaziyette tuttu demeti. Yerel kolejden gelen bir öğretmen başka kültürlerden söz etti. Tüm bir oda, kulüpten gelen yiyecek-içeceklerle doluydu –browniler, çikolatalı kekler, acı kremalı kekler, ballı çörekler, kabaklı tart- yemek için değil elbette, sadece bakmak için, ama sonunda yediler, çünkü birileri yemeliydi,

yoksa gerçek değil miydiler? "Tanrı aşkına Mildred, yere bal dök, yala!" Ve kadın, mutluluktan bayılacak gibi oldu. Egzistansiyalistler için psikoloji okuyan Laur (sanırım, bunu daha önce söylemiştim, değil mi?), ne yaparlarsa yapsınlar, üzerinden çıkaramadıkları kocaman erkek gömleği ve eski, ağzı yüzü dağılmış kotu içinde kulübe kahve servisi yapıyor. Kefenle kundaklanmış gibi. Parlak bir kız. Gece yarısından sonra UHF'de eski Mae West ya da Marlene Dietrich filmleri bulabileceğini daha on üçünde öğrenmiş; on dördünde uyuşturucunun işe yaradığını; on beşindeyse okumanın daha iyi olduğunu. Çerçevesiz gözlüklerini takıp, dünyanın, kariyerleriyle eş ve anne olarak birinci derece sorumluluklarını bir arada götürmeyi beceren ve kocalarından dayak yiyen zeki, çekici, yetenekli kadınlarla dolu olduğunu öğrendi. Kulübe yardım için aldığı altın rozeti gömleğine iliştirmişti. Babasını seviyor ve yeter. *Herkes bilir ki* kadınlar ne kadar bilimadamı, mühendis olmak istese de, en başta erkeğe kadınca eşlik (ne?) etmek ve çocuklara bakıcı olmak ister; *herkes bilir ki* bir kadının kimliğinin büyük kısmı, çekicilik tarzına bağlıdır. Laur gündüz düşleri görüyor. Önüne bakıp duruyor, kızarıyor, gülümsüyor ve hiçbir şey görmüyor. Parti bitince, sert adımlarla, yukarıdaki odasına çıkacak; yatağında bağdaş kurup oturur vaziyette, Engels'in aile üzerine yazılarını okuyacak, kitabın boşluklarına düzgün, özenli yazısıyla notlar alacak. Raflar dolusu, böyle sağı solu notlarla dolu kitabı var. "Ne kadar doğru!!!" ya da "oiseaux=kuş" gibi notlarla değil. Etrafı denizkızları, balıklar, deniz bitkileri ve sağda solda eğreltiotlarıyla sarılı. Odanın etkili hava akımları arasında dolaşan şu sosyal nesneler, yarı yarıya doğa ve gizem içinde erimiş: *Bazı şirin kızlar,*

Laur, Cengiz Han olduğunu düşlüyor.

~6~

Çıplak yüzen bir piliç, göğüsleri suda çiçekler gibi yüzüyor; yağmurda ıslanmış sımsıkı tişörtüyle bir piliç, arkadaşlarıyla düzüşüyor, ama canının buna sıkılmadığını söylüyor, işte esas olay bu.

~7~

Ve Herhangibirkasabayı seviyorum; akşamları verandaya çıkıp kasaba ışıklarına bakmayı seviyorum; vadi boyunca, tepenin orada mavi mavi parlayan ateşböcekleri, çocukların oynaştığı ve dinlendiği, kadınların patates salatası yaptığı beyaz evler, aile köpeğiyle sonbahar yaprakları arasında sopa atıp yakalama oyunu, şömine ateşi karşısında aileler, binlerce, binlerce, birbirinin tıpkısı, sıcak günler.

"Burayı seviyor musun?" diye sordu Janet tatlısını yerken, kendisine yalan söylenebileceğine hiç ihtimal vermeden.

"Ha?" dedi Laur.

"Misafirimiz burada yaşamaktan mutlu musun diye soruyor," dedi Bayan Wilding.

"Evet," dedi Laur.

~8~

Amerika Birleşik Devletleri'nde, Parlamentodaki kadın sayısından daha fazla sayıda çığlık atan turna var.

~9~

İşte Laura'nın en kötü hatası: Sürekli içine kar yağan, karanlık bir üst kat salonu penceresinde yünlere sarılı oturmuş, taşları, midye kabuklarını sayan bir Benlik. İnsan dışarıda, yukarıdan düşen beyaz bir gökyüzü dışında hiçbir şey göremez –ne bir ayak izi, ne bir yüzöte yandan Benlik arada sırada pencereye yaklaşır, kendisi kar ışığı içinde boğulmuştur, iki ölü âşığın gömülü formlarını hayretle görür (ya da gördüğünü sanır), masum, sessiz, buzdan bir heykel gibi anıtlaşmış.

Hadi kızım, odana dön; kılıcını kuşan; okumaya devam et.

~10~

Janet geri geri paten kaydığını düşledi, Laura ise, çok güzel bir yabancının kendisine ateş etmeyi öğrettiğini. Düşlerde başlar sorumluluklar. Laura, Bayan Evason hariç, herkes gittikten sonra indi kahvaltıya. Hoşvakitliler, aptalca fakat eğlenceli olduğunu düşündükleri keyfi bir yöntemle gizli düş yorumu yaparlar; Janet, düşünün nasıl yanlış yorumlanabileceğini suçlu suçlu görüp, elinde tereyağlı tostuyla kıkırdadı. Etrafa kırıntılar saçarak gülüyor, kendini gülmekten alamıyordu. Laura geldiğinde Janet oturuşunu dikleştirdi ve kaba kaba gülmeyi kesti. "Ben," dedi, vantrilogluk kurbanı Laur, ciddi bir tonla, "kadın olmayı bilmeyen kadınlardan nefret ederim." Janet ile ben bir şey demedik. Boynunun arkasındaki ipeksi tüyleri ve nemi fark ettik –Laur kimi yönlerden, on yedisinden çok, on üçünde gibi görünüyordu. Örneğin, yüzüyle maymunluk yapıyordu. Janet altmışında ak saçlı ve ince birisi olacak; şaşkın, mavi gözlü –oldukça hoş bir insantürü. Ve Janet insanları en çok oldukları gibi sever her zaman, yani çıplakken, bu nedenle Laur'un kocaman gömleği onu gıcık ediyor ve yukarıda söz edilen o umutsuz pantolonu. Acaba bir gömlek mi birden fazla mı diye sormak istiyor; bir an kendi görüntünüzü görüp çığlık atar mısınız?

Janet ölçülü hareketlerle bir parça tereyağlı tost uzattı, Laur ise suratını buruşturarak tostu aldı.

"Herkes cumartesi sabahı," dedi tamamen farklı bir tonda, "hangi cehenneme gider anlamam. Sanırsın ki güneşi yakalamak isterler." Keskin ve olgun bir ton.

"Tüfek kullanmayı öğreniyormuşum düşümde," diye ekledi sözlerine. Hoşvakitlilerin maddeyi dönüştürdükleri, galaksileri kucakladıkları gizli düş sistemlerini açmayı düşündük ama sonra vazgeçtik. Janet, kafası karışmış bir şekilde döküp saçtığı kırıntıları toplamaya çalışıyordu; Hoşvakitliler kıtırtılı şeyler yemezler. Onu orada bıraktım ve biblo rafına doğru süzüldüm; gagaları birbirine dolanmış iki seramik kuş, kesme camdan bir tuzluk, küçük tahta bir Meksika şapkası, minyatür gümüş bir sepet ve deveye benzetilmiş, kilden bir kül tablası tünemişti rafın üzerine. Laur bir an için yukarı baktı, olağandışı bir sertlik ve sakinlikle. Unutmayın, ben bir ruhum. Şöyle dedi: "Boş ver."

"Ne?" dedi Janet. Böyle bir cevap Hoşvakit'te oldukça nazik

kabul edilir. Aralarında ani ve hızlı hareketlerle gidip gelen bir bela gibi Janet'in kulaklarını çimdikledim, çekiştirdim, şiirdeki Ölüm gibi. Hiçbir yerde, ne denizin dibinde, ne ayda, bedensiz gezilerimde Bayan Evason'un işlerini ele alışındaki inatçı masumluk gibisini hiçbir yerde görmedim. Hayal gücünün pervasızlığıyla Laur'un gömleğinin düğmelerini çözdü ve pantolonunu dizlerine doğru sıyırdı. Hoşvakit toplumunun tabuları yaş farkıyla ilgilidir. Bayan Evason artık gülümsemiyordu.

"Boş ver, dedim," diye tekrar etti küçük kız saldırgan bir tarzda.

"Ne dedin-?"

(Taklit Laura umutsuz ve taptaze, omzunun üzerinden gülümsüyordu, göğsüne dokunuldukça hafifçe titreyerek. Hoşumuza giden şey şehvetin görüntüsüdür.)

Tabağını inceliyordu. Eliyle üzerine şekiller çizdi. "Hiçbir şey," dedi. "Sana bir şey göstermek istiyorum."

"Göster bakalım," dedi Janet. Bahse girerim yüreğin hopladı. Janet ise öyle düşünmedi. Evde, orada burada şu magazin dergilerinden var, Bayan Wilding okuyor onları, yüce gönüllüler için pornografi. Saçlarından sular damlayan, ıslak bikiniler içinde genç kızlar, süveterleri içinde kaybolmuş komik kızlar, sırtı açık, alttan kemikleri görünen, küçük göğüslerini ancak kapatan jarse gece kıyafetleri içinde ciddi kızlar. Hepsi ince, hepsi genç. Küçük bir kızı giydirirken çekiştirip dürtersin. Şöyle dur, böyle dur. Nasıl da bayılır gibi birbirlerinin kollarına düşerler. Ne yapılamayacağını asla düşünmeyen Janet (benim tam tersim) ağzını sildi, mendilini katladı, sandalyesini çekti, ayağa kalktı ve oturma odasına giden Laur'un peşine takıldı. Merdivenlerden yukarı. Laur çalışma masasının üzerinden bir not defteri alıp Bayan Evason'a verdi. Orada öylece, belirsizlik içinde durduk, her an gülebilir ya da ağlayabilirdik; Janet gözlerini elyazmasının üzerine indirdi, bir yandan da Laura'ya bakıyordu, sonra gözlerini yine indirip bir iki satırı daha gözden geçirdi. Göz ucuyla.

"Bunu okuyamıyorum," dedim.

Laura ciddi bir şekilde kaşlarını kaldırdı.

"Dili anlıyorum ama bağlamı bilmiyorum," dedi Janet. "Bunun hakkında bir yargı veremem çocuğum."

Laura kaşlarını çattı. Umutsuzluğa düşecek sandım ama nerede

bizde o şans. Masasına dönüp başka bir şey aldı, Bayan Evason'a uzattı. Matematiği bakınca tanıyacak kadar bilirdim, hepsi o. Janet'e dik dik bakıp onu utandırmaya çalıştı. Janet bir iki satıra baktı, düşünceli düşünceli gülümsedi, sonra bir şey yakaladı. Hatalı bir şey vardı. "Öğretmenin-" diye başladı söze Bayan Evason.

"Öğretmenim falan yok," dedi keskin zekâlı Laur. "Kendim çıkardım, kitaptan."

"O zaman kitap hatalı," dedi Janet; "Bak," dedi ve sayfadaki boşluklara bir şeyler karalamaya başladı. Matematiksel semboller ne kadar da muhteşemdir! Perdelere doğru uçtum, Bayan Wilding'in elceğizleriyle yıkadığı, ütülediği perdelere. Hayır, onları temizlikçiye götürdü, Wildinglerin minibüsüne atlayıp götürmüştü. Perdeleri yıkamak ve ütülemek için kullanacağı zamanlarda Freud okurdu. Perdeler Laur'un seçimi değildi. Onları elleriyle yırtıp sökebilirdi. Ağlamış, yalvarıp yakarmıştı falan.

Beraberce kitabın üzerine eğildiler.

"Kahretsin," dedi Janet şaşkın bir hoşnutlukla.

"Matematikten anlıyorsun!" (bu Laur idi.)

"Hayır, hayır, sadece bir amatörüm, amatör," dedi Bayan Evason, sayılar denizinde bir fok gibi yüzerken.

"Sanat uzun, hayat kısa," dedi Laur alıntı yaparak ve kıpkırmızı oldu. Devamı şöyle: *Yani aşk demek istiyorum.*

"Ne?" dedi Janet kağıda gömülmüş vaziyette.

"Okuldan birine âşığım," dedi Laur. "Bir erkek."

Gerçekten olağanüstü bir ifade, alık denir ya, öyle bir ifade geçti Janet'in yüzünden –bildiğimi bilmediğini bildiğimi bilemez!- ve şöyle dedi: "Elbette"; tek kelimesine bile inanmadığını anlayabilirdiniz. Şöyle demedi: "Henüz çok gençsin." (Ne oğlan için, ne Laur için, kuş beyinli.)

"Elbette," diye devam etti.

Penis arzusu kurbanıyım (dedi Laura) o yüzden asla mutlu olamam ya da normal bir hayat sürdüremem. Ben küçükken annem kütüphaneci olarak çalışırdı, bu da kadınsı bir şey değildi. Bu yüzden bozulduğumu düşünür annem. Geçen gün adamın teki otobüste gelip bana tatlım diye seslendi ve, "Neden gülümsemiyorsun? Tanrı seni seviyor!" dedi. Dik dik baktım sadece. Ama ben gülümseyene kadar başımdan gitmeyecekti, sonunda gülümsedim. Herkes gülüyordu. Bir kez denemedim değil, güzel güzel giyinip dansa gittim, ama kendimi öyle aptal hissettim ki. Herkes görüntüm hakkında teşvik edici yorumlar yapıp durdu, aman çizginin oradan geri dönmeyeyim diye; *deniyordum*, biliyor musun, hayat tarzlarının doğru olduğunu gösteriyordum onlara ve ya vazgeçersem diye korkudan ölüyorlardı. Beş yaşımdayken, "Ben kız değilim, dahiyim," diyormuşum, ama bu işe yaramadı, belki de öteki insanlar tasarımı pohpohlamıyorlardı, ondan. Sonunda geçen yıl pes ettim ve anneme kız olmak istemediğimi açıkladım ama bana, "Oh, hayır, kız olmak şahane bir şeydir", dedi. Neden mi? Çünkü şirin elbiseler giyebilirsin ve hiçbir şey yapmak zorunda değilsin; erkekler senin için yapar. Everest'i fethetmek zorunda değilsin, Everest'i fethedeni fethedebilirsin ve o, dağlara tırmanmak zorundayken sen evde tembel tembel oturur radyo dinleyip çikolata yersin, dedi. Sanırım üzüldü, ama bir insanla düzüşerek başarısını ememezsin. Sonra buna ek olarak (şirin elbiseler falan) evlilik ve çocuk yapmakta, daha önce tatmamış birinin anlayamayacağı gizemli bir tatmin duygusu olduğunu söyledi. "Tabii, yerleri silmekte de," dedim. "Benim için *sen* varsın," dedi gizemli bir şekilde bakarak. Sanki babam için yokmuş gibi. Ya da doğumum müthiş bir deneyimmiş *vesaire vesaire*; kaldı ki, rahatsızlıklarının arkadaşlarına anlattığı, daha dünyevi versiyonuyla pek de uyuşmuyor bunlar. Küçük bir kızken kadınların sürekli hasta olduklarını düşünürdüm. Babam, "Şimdi ne mızmızlanıyor?" derdi annem için. Tüm o şarkılar, adı-neydi, Kız olmayı seviyorum, Ne mutlu bana kadınım, Ne güzelim, Aşk her şeye değer, tra-la-la. Ne mutlu bana oğlanım şarkıları nerede? Erkeği bulmak. Erkeği elinde tutmak. Erkeği korkutmamak, Erkeği geliştirmek, Erkeği memnun etmek, Erkeğin ilgisini çekmek, Erkeği takip etmek, Erkeği teskin etmek, Erkeğin gururunu okşamak, kararı Erkeğe bırak-

mak, Erkek için fikrini değiştirmek, Erkek için kararlarını değiştirmek, Erkek için yerleri cilalamak, Erkek için sürekli dış görünüşüne dikkat etmek, Erkek için romantik olmak, Erkeğe imalı konuşmak, kendini Erkekte kaybetmek. "Sana ait olmayan tek bir fikrim olmadı." Hüngür, hüngür. Ne zaman bir insan gibi davransam, "Neye üzülüyorsun?" diyorlar. Diyorlar: Elbette bir gün evleneceksin. Diyorlar: Elbette çok akıllısın. Diyorlar: Elbette doktoranı alacak, sonra çocukların için onu feda edeceksin. Diyorlar: Eğer etmezsen, iki işi olan sen olacaksın ve eğer gerçekten istisnai biriysen ikisini idare edersin, ki çok az kadın öyledir, *ve de çok anlayışlı bir erkek bulabilirsen.* Yeter ki ondan fazla para kazanma. Tüm bu rezaleti yaşamamı nasıl bekleyebilirler benden? Bir sosyalist kampa gittim iki yaz –gerçek sosyalist değildi, yani; ebeveynlerim bu çılgın fikirleri orada öğrendiğimi söylüyor. Kahretsin, öyle oldu. On üçümde amcam beni öpmek istedi ve kaçmaya çalıştığımda herkes bana güldü. Kollarımı kıstırdı ve yanağımdan öptü; sonra, "Oho, öpücüğümü aldım! Öpücüğümü aldım!" dedi ve herkes ne şakacı olduğunu düşündü. Tabii beni suçladılar –zararsız bir öpücük dediler, sen daha çocuksun, sana ilgi gösteriyor; müteşekkir olmalısın. Sana tecavüz etmediği sürece her şey normal. Kadınların sadece duyguları vardır; erkeklerinse *egoları.* Okulun psikoloğu, farkında olmasam da çok tehlikeli bir hayat tarzımın olduğunu, bunun zamanla lezbiyenliğe doğru gidebileceğini söyledi (ha! ha!). Daha kadınsı görünmeye ve davranmaya çalışmalıymışım. Gözümden yaş gelene kadar güldüm. Sonra adam bana kadınlığın İyi Bir Şey olduğunu anlamam gerektiğini söyledi ve her ne kadar kadınla erkeğin toplum içinde farklı işlevleri olsa da, eşit derecede onura sahiplermiş. Ayrı fakat eşitler, tamam mı? Erkekler kararları verir, kadınlar akşam yemeğini hazırlar. Şu hiç-bir-erkeğin-tatmadığı-müthiş- gizemli-deneyim saçmalığına başlayacak, diye bekledim, ama başlamadı. Onun yerine beni pencereye götürüp cadde üzerindeki pahalı giyim mağazalarını gösterdi. Sonra şöyle dedi: "Baksana, her şey bir yana bu, kadınların dünyası." Yine şu şirin kıyafetler hikâyesi. Orada, halının üstünde hemen başıma lanet olası bir şey gelecek, diye düşündüm. Konuşamadım. Hareket edemedim. Korkunç hasta hissettim kendimi. Gerçekten benim öyle yaşamamı bekliyordu –bana baktığında gördüğü buydu, on bir aydan sonra. "Ne Mutlu

Bana Kızım," şarkısını söylememi bekliyordu, tam orada, o lanet olası ofisinde. Ve biraz kıvırtma. Ve biraz lafı dolandırma.

"*Siz* böyle yaşamak ister miydiniz?"

Dedi, "O başka, çünkü ben erkeğim."

Hobilerim yanlıştı, anlıyor musunuz. Hobim matematikti, oğlanlar değil. Ve genç olmak da bir engel. Her tür saçmalığı kabul etmek zorundasınız.

Oğlanlar akıllı kızları sevmez. Oğlanlar asabi kızları sevmez. Kızların kucaklarında oturmak istemiyorlarsa yani. Dişi bir Cengiz Han ile o işi yapmak isteyen bir erkekle karşılaşmadım hiç. Ya size hükmetmek isterler, ki bu beni çileden çıkarır, ya da bebekleşirler. Siz de vazgeçebilirsiniz. Daha sonra bayan bir deli doktorum oldu, bana durumun benim sorunum olduğunu, çünkü gemiyi yürütmeye çalışanın ben olduğumu söyledi, *onların değişmesini bekleme.* Öyleyse, galiba değişmesi gereken bendim. Ki en yakın arkadaşım da aynı şeyi söylerdi. "Uzlaşma," dedi kadın, o akşamki ellinci telefona cevap verirken. "Düşün, onlara karşı sana ne kadar büyük bir güç verir."

Onlar! Her zaman Onlar, Onlar, Onlar, Onlar. Düpedüz kendimi düşünmemem yani. Annem *oğlanlardan hoşlanmadığımı* düşünüyor, ki ona anlatmayı denedim: Bir de şöyle bak olaya; Bekâretimi asla kaybetmeyeceğim. Erkek-Düşmanı-bir-Kadınım; bir mekâna girdiğimde insanlar bir mesafe bırakıyor. Aynı şeyi Kadın-Düşmanı-bir-Erkeğe de yaparlar mı? Komik olma.

Erkeklerin bazen bana çok güzel göründüğünü hiç bilmeyecek –bilse bile paye vermeyecek. Derinliklerden yukarı doğru bakarken.

Bir kere çok tatlı bir oğlan vardı, "Dert etme Laura. Aslında çok tatlı ve nazik bir insan olduğunu biliyorum," demişti. Ve bir başkası, "Güçlüsün, bir toprak kadını gibi." Ve bir üçüncüsü, "Sinirlendiğinde o kadar güzel oluyorsun ki," demişti. Yesinler, sinirlendiğinde çok güzel oluyorsunmuş. *Tanınmak istiyorum ben.*

Hiç bir kızla yatmadım. Yapamazdım. İstemezdim. Bu anormal bir şey ve ben öyle değilim; her ne kadar istediğinizi yapmadığınız sürece ve erkekleri sevmediğiniz sürece normal olamazsanız da. İstediğimi yapmak normal olurdu, yeter ki istediğim şey anormal olmasın, ki bu durumda kendimi memnun etmek anormal olurdu ve istemediğimi yapmak da normal, ki bu normal değil.

Anlıyorsunuz.

~ 12 ~

Dunyasha Bernadetteson (dünyanın gelmiş geçmiş en parlak beyni, doğum F.S.344, ölüm F.S. 426) bu çaresiz genç insanı duydu ve o an şu *shchasni'yi* yani şifreli tek kelimelik deyişi söyleyiverdi:

"Güç!"

~ 13 ~

Dergi okuyarak ve olabilecek en tedbirli şekilde komşuların faaliyetlerini takip ederek kendimizi koruduk ve Janet –ki bizim tam olarak insan olduğumuza inanmıyordu- tutkularını kendine sakladı. Gece çıktığımız her defasında Laur'un kapının orada duruşuna alıştı Janet; suratı iki karış, bir filmdeymişçesine kollarıyla kapıdan kendini ileri fırlatacakmış gibi. Ama Laur kendini kontrol ediyordu. Janet, oranın yerlisi birkaç erkekle önceden ayarlanmış buluşmalara gitti ama onları susturdu; bu tür işlerin normalde nasıl yapıldığına dair hiçbir şey öğrenmedi. Bir lise basketbol maçına gitti (oğlan takımının) ve bir Moda Fuarı'na (kızlar için). Yanlış kavramlarıyla çok eğlendiği bir Bilim Fuarı vardı. Suyla yağın ayrışması gibi, topluluk kenara açılıp bize yol verdi.

Laura Rose, bir gece Bayan Evason'un yanına geldi, beriki oturma odasında kitap okuyordu; aylardan şubattı, yumuşak bir kar pencereyi dövüyordu. Kışın Herhangibirkasaba'daki pencerelerde karlar, Hoşvakit'teki gibi erimezdi. Laur bir süre ilgisizce bizi seyretti, sonra da fantezi ve abajur ışığı mutluluğumuza katıldı. Parmağındaki yüzüğü çevirerek orada dikildi. Sonra,

"Tüm o okuduklarından ne öğrendin?" diye sordu.

"Hiçbir şey," dedi Janet. Kar topaklarının pencerenin arkasında sessiz sessiz uçuşması. Laur, Janet'in ayakları dibine oturdu ("Sana bir şey söyleyebilir miyim?") ve eski bir fantezisini anlattı; kar, ormanlar ve askerler ve aşk acıları içinde kıvranan bakireler. Âşık herhangi biri için, içinde bulunduğu ev bir anda denizaltı gibi olur dedi, Dünya üzerinde bir ev değil de Titan'da, amonyak karı altında bir ev. "Âşığım," dedi, okuldaki mit kahramanı erkekle ilgili şu eski hikâyeyi hatırlayarak.

"Bana Hoşvakit'ten söz et," diye ekledi. Janet elindeki dergiyi bıraktı. Dolaysızlık Bayan Evason'a o kadar yeniydi ki anlamadı; Laur'ın dediği şey, *Karından söz et* idi. Bu, Janet'in hoşuna gitti. Laur'un planını bir şeyi gizleme amaçlı değil, dikkatli bir saçmalık olarak gördü; şimdi susmuştu. Küçük kız, oturma odasının halısının üzerine bağdaş kurmuş, bizi seyrediyordu.

"Evet, anlat bana," dedi Laura Rose.

Yüz çizgileri inceydi, derin değildi; belli belirsiz edepsizlik izleri taşıyan süt gibi bir cildi ve bir dolu çili vardı. Yumru yumru boğumlar.

"Adı Vittoria idi," dedi Janet –dile geldiğinde kulağa ne kaba geliyor!- ve Laura Rose'un kalbinden bir şey geçiyor; hafif ama sürekli şaşırtan bir şeyin esintisi gibi: Ah! Ah! Ah! Kızardı, belli belirsiz bir şeyler söyledi, dudağında bir şeyler okudum ama duymadım. Sonra elini Janet'in dizinin üstüne koydu, sıcak, nemli bir el, köşeli parmaklı, küt tırnaklı, muhteşem bir gençliğe ait bir el ve başka bir şey söyledi, hâlâ duyulmuyordu.

Git! (Dedim yurttaşıma.)

Birincisi, bu yanlış.

İkincisi, yanlış.

Üçüncüsü, yanlış.

"Oh, Tanrım," dedi Janet usulca bazen yaptığı gibi, bu, "Benimle dalga geçiyorsun," dedikten sonra söylemeyi sevdiği bir şeydi.

(Başkasının tabularını zorlamak gibi zor bir zekâ oyunu sergilemek.)

"O halde şimdi," dedi, "o halde şimdi, o halde şimdi." Küçük kız gözlerini yukarı kaldırdı. Korkunç derecede can sıkıcı bir şeyin tam ortasındaydı, umutsuzluğa düşürecek, ağlatacak bir şeyin. Bir gün bir İrlanda seteri odama gelip, günün yarısını, kuyruğuyla bilinçsizce bir mobilya parçasını döverek geçirmişti; böyle kötü bir şey gelmişti Laura Rose'un başına, ona tam kalbine verilen elektrik şokları, ürkütücü darbeler gibi gelen bir şey. Janet omuzlarından tuttu, daha da kötü oldu. Şu aşkın narsisizmi meselesi vardır, sizi bulunduğunuz yerden alıp öteki, bütünsel dünyaya götüren, sonra dönüp kendinize bükülen dördüncü boyuttaki eğri, ama sadece farklı bir benliğe dönen. Laur umutsuzluk içinde ağlıyordu. Janet onu kucağına çekti –Janet'in kucağı-sanki bir bebekmiş gibi; *her-*

kes bilir ki, bu işe erken başlatırsanız, sonsuza kadar yoldan sapmış olarak giderler ve yine *herkes bilir ki*, kendinizden daha genç nesilden biriyle sevişmekten daha kötü bir şey yoktur dünyada. Zavallı Laur, ikimiz tarafından kandırılmış, çifte tabunun altında sırtı kamburlaşmış, camlaşmış, hissizleşmiş Laur.

Hayır, Janet.

Hayır, Janet.

Hayır, onu istismar etme. Şu küçük kızın uğursuz zekâsı.

Kar, hâlâ evin duvarlarında uçuşuyordu; duvarlar sallandı, kara sarındı. Televizyonda bir sorun vardı, ya da uzaktan kumandada, ya da belki Herhangibirkasaba'nın kenar mahallelerinden bir yerlerden bozuk bir alet, hiçbir televizyonun karşı koyamayacağı kontrolsüz bir sinyal yollamıştı; zira televizyon kendi kendine açıldı ve bize bir televizyon salatası sundu: Maureen başarısızca John Wayne'e bir tokat atmaya çalışıyor, boğuk sesli sevimli bir kız, elinde bir vajinal deodorant şişesi tutuyor ve bir dağın eteklerinden aşağı doğru kayan bir ev. Laur yüksek sesle inledi, yüzünü Janet'in göğsüne gömdü. Janet –Ben- onu tuttu, kokusu cildimin üzerinden kayıyor, soğuk kadın, duyduğum arzuya kıs kıs gülerek, çünkü hâlâ iyi olmaya çalışıyoruz. Hoşvakitliler, önceden de söylendiği gibi, büyük kıç sever, "Seni seviyorum, seni seviyorum," dedi Laur ve Janet onu sarstı, ve Laur –çocuk yerine konmak istemiyordu- Bayan Evason'un başını ateşli bir şekilde koltuğa yaslayıp dudaklarından öptü. Oh, Tanrım.

Janet beni başından savdı. Öteye doğru sıçradım ve penceredeki perdenin bir kıvrımına asılı kaldım. Janet Laur'u kucağına aldı ve yere yatırdı, isterik hareketlerle bacaklarını kavradı; Laur'un kulağına burnunu sürterken, ayakkabılarını çıkardı. Laur üste çıktı ve uzaktan kumandayı televizyona fırlattı, o sırada aktris küçük farenin "kıza en benzer tarafını" dezenfekte etmekten söz ediyordu ve televizyon sustu.

"Asla-hayır-yapamam-bırak beni!" diye feryat etti Laur. Ağlamaktan iyidir. İşini iyi bilen Janet gömleğinin düğmelerini çözdü, kemerini açtı, kotunu sıyırdı, kalçalarından sımsıkı kavradı, teoride isteri nöbetini bu kadar kısa sürede dindiren bir şey yoktur.

"Oh!" dedi Laura Rose, hayretler içinde. Fikrini değiştirmek için en iyi zamandı bu. Nefes alışverişi sakinleşti. Ölçülü hareket-

lerle kollarını Janet'e doladı ve üzerine eğildi. İnledi.

"Lanet olası giysilerimden kurtulmak istiyorum," dedi Janet, yarı yolda beklenmedik biçimde kırılan bir sesle.

"Beni seviyor musun?"

Canım benim, sevemem, çünkü çok gençsin; ve bir gün bana bir bakacaksın, cildim kurumuş, kırışmış, bir Hoşvakitli'den daha romantik eğilimli biri olarak, beni fazlasıyla iğrenç bulmaya başlayacaksın; ama o vakit gelene kadar, sana ne kadar düşkün olduğumu senden gizlemek için elimden gelen her şeyi yapacağım. Şehvet denen bir şey de var ve umarım ölmek üzere olduğumu söylediğimde beni anlarsın; ve huzur içinde ölebileceğimiz daha güvenli bir yere gitmeliyiz sanırım, örneğin kapısında kilit olan odama, çünkü annenler içeri girdiğinde halıda yuvarlanıyor olmak istemem. Hoşvakit'te olsak fark etmezdi ve senin yaşında birinin zaten ebeveyni olmazdı, ama burada –yani bana söylendiğine göre- durum böyle.

"Durumu ne kadar da tuhaf ve sevimli bir şekilde ortaya koydun," dedi Laur. Merdivenlerden çıktılar; Laur, yere sürtünen pantolonundan bir parça endişelendi. Dizlerini temizlemek için öne eğildi (kapı girişinde görüntüsü çerçevelendi). Bir an sonra bize bacaklarının arasından bakacak, gülecekti. Utangaç bir gülümsemeyle doğruldu.

"Bir şey soracağım," dedi kaba, güç duyulur bir fısıltıyla, gözlerini kaydırarak.

"Evet, çocuğum? Evet, canım?"

"Şimdi ne yapacağız?"

~14~

Janet'in yatak odasında, ıvır zıvır kitapların, dergilerin, istatistik kaynaklarının, biyografilerin, gazetelerin ortasında soyundular. Pencere camındaki hayaletler de onlarla beraber soyundu ki evin arkasında kimse onları göremesin. Solgun ve sevimli benlikleri. Laur Janet'in yatağına girerken, Janet gölgelikleri indirdi, her pencerede oyalanarak, karanlığı arzuyla gözetleyerek, şaşırtıcı tanıdık, dost bir yüz ile dehşet bir çıplaklığın terkibi karşısında hayrete dü-

şerek. Yatak örtüsünün sateninin inceldiği yerlerde delikler vardı. Gözlerini kapattı. "Işığı söndür."

"Oh, hayır, lütfen," dedi Janet, yatağa çıkarken yatak çöktü. Kollarını küçük kıza uzattı; sonra omzunu öptü, Rus usulü. (Kadının görüntüsü kusurluydu). "Işık istemiyorum," dedi Laur ve söndürmek için yataktan atladı, ama siz gitmek istediğiniz yere ulaşmadan hava çıplak teninizi yakalar ve sizi çıldırtacak gibi sarsar; o da durdu, anadan üryan, hava akımları bacaklarının arasında dolanıp onu incelerken. "Ne güzel!" dedi Janet. Oda acımasızcasına iyi aydınlatılmıştı. Laur yatağa geri döndü –"Hadi"– ve o hiç zevk alamayacağınız duygusu. "Çok güzel dizlerin var," dedi Janet usulca, "ve müthiş bir kıçın," durumun akıl almazlığı bir anda zaptetti Laura Rose'u; bunda bir seks olamazdı; o da tepe lambasını söndürdü ve yatağa döndü. Janet, yatağın başucunda pembe ışıklı bir lambayı açtı. Bayan Evason saten örtünün üzerinden yükseldi, belden yukarı doğadışı, canlı gözlerle bakan antik bir heykel gibi, yumuşak bir sesle, "Bak, birbirimize benziyoruz, değil mi?" dedi, loş ışıkta idealize edilmiş gibi gözüken yuvarlak göğüslerini göstererek. "İki çocuğum vardı," dedi garip bir tonda ve Laur tepeden tırnağa kıpkırmızı kesildiğini hissetti; göğüslerinden birine emmek üzere yapışmış Yuriko Janetson'un görüntüsü ne kadar nahoştu, hayır, Laur'a kendine hakim olamayan, çakmak gözlü bir çocuktan çok, minyatür bir yetişkin gibi göründü, bir merdivenin üstünde belki. Laur, keskin bir hareketle sırt üstü uzandı ve gözlerini kapattı, itiraz ederek.

Janet başucu lambasını söndürdü.

Bayan Evason sonra örtüyü omuzlarına çekti, kendine hakim olmaya çalışarak iç geçirdi ve Laur'a arkasını dönmesini emretti. "En azından sırt masajı almış olursun."

"Üff!" dedi ciddiyetle, Laur'un boyun kaslarından işe başladığında. "Ne olmuş burası."

Laura kıkırdamaya çalıştı. Karanlığın içinden Bayan Evason'un sesi geliyordu art arda: Son haftalardan söz ediyordu, Hoşvakit'teki köprüler hakkında bir şeyler anlatıyor, anlatıyordu, sert, düz, cinsellikten yoksun bir sesle (diye düşündü Laur), sonunda Laur'a ihanet eden bir sesle konuştu Bayan Evason tuhaf, ciddiyetten uzak bir kıkırdamayla, "Denemek ister misin?"

"Seni seviyorum," dedi Laur, ağlamaya hazır bir ses tonuyla. Propaganda, propaganda ve Janet'e bir kez daha yapmak üzere olduğu şeyin ciddi bir suç olduğunu söyledim.

"Tanrı cezalandıracak", dedim.

Kızları güldürmek zorundasın, ama Janet kendi on iki yaşını hatırladı, off evet, durum öyle vahimdi ki. Laur Rose'un dudaklarını hafifçe öptü, öptü, ta ki Laura Janet'in başını tutuncaya kadar; karanlıkta çok da fena değildi bu iş ve Laura hiç kimse olmadığını hayal edebiliyordu kendinin, ya da Bayan Evason'un, ya da tüm bunları hayal ediyor olduğunu. Boyundan kuyruksokumuna ovalanmak hoş bir şeydi, insanın bedenini yumuşatıyor, kasları zevkten titretiyordu. Bunu bilmeden önce Laur için anlaması çok güç bir şeydi. Yukarı bölgelerde öpüşmenin nasıl bir şey olduğunu bir erkek arkadaşından öğrenmişti, ama burada bir sürü vakit, bir sürü başka yerler vardı öpecek; "*Hoş* bir şey!" dedi Laur Rose hayret içinde; "Ne kadar *hoş*!"; kendi sesi allak bullak etmişti onu. Janet, Hoşvakitlilerin Anahtar dedikleri küçük tümseği buldu –*Şimdi gayret etmelisin*, dedi- ve büyük çaba harcama hissiyatı içinde Laur sonunda uçurumdan yuvarlandı. Tam olmadı, umutsuz bir biçimde eksik kaldı, ama bu, tüm hayatı boyunca başka bir insandan aldığı, ilk ve en büyük cinsel hazdı.

"Kahretsin, *yapamıyorum*!" diye bağırdı.

Haykırarak kaçtım oradan. Başka birinin apış arasına yüzümü koymamın hiç bir özrü yoktu –yanaklarımı, şakaklarımı dışarıda, o soğuk yumuşaklıktan kurtulmak için yıkarken beni düşünsenize (yağdan dolayı soğuk, anlıyorsunuz değil mi, uzuvları birbirinden ayıran yağ; uzun kemikleri hayal meyal hissedebilirsiniz, *çatıyı*, o cennetmekân, teknik cazibeyi. İlk karşılaştıkları köpekle yapıyor olacaklar.) Salonun pencere çerçevesinde oturup bağırdım.

Tüm olay süresince Janet üzerinde son derece büyük bir özdenetim uyguladığını düşünmüş olmalı.

Başka ne yapabilirdi ki?

"Şimdi şunu yapacaksın, şimdi bunu," diye fısıldıyordu acele acele Laura Rose'a, kesik kesik gülerek. "Şimdi şöyle, şimdi böyle. Ah!" Bayan Evason kızın cahil ellerini kullanıyordu, zira Laura nasıl kullanılacağını bilmiyordu; "Şimdi ağır ol," dedi, samimi bir itirafın o tuhaf parodisiyle. Kızın tecrübesizliği işleri güçleştiriyor-

du. Ancak insan kendi ritmini er geç buluyor. Wildinglerin misafir odasının dolabının en alt çekmecesinde Hoşvakitli egzotik nesne (sapı olan) duruyor, ki Laura Rose ertesi sabah onu gördüğünde çok utanacaktır; Janet, iki yana yalpalaya yalpalaya gidip çıkardı onu.

("Düştün mü?" diye sordu Laura korku içinde, yatağın kenarından sarkarak.

"Evet.")

Neyse kolaydı. Laur, tuhaf bir esinle sarsılarak münasebetsiz nesneyi kollarıyla kavradı, huşu içinde, etkilenmiş olarak, biraz despotça. Ayların iffeti buhar olup gitti: Elektrik akımı, yılan gibi bir şeyin kıvrılarak dışarı çıkması, bıçak kesiği gibi bir haz.

"Hayır, hayır, şimdi değil," dedi Janet Evason Belin. "Sadece elinde tut. Biraz dinleneyim."

"Şimdi. Bir daha."

~ 15 ~

Bir düzine "kız", hepsi uzun, ipeksi "saçlarını" "fırçalıyor" ve "tarıyor," hepsi de "bir erkek tavlamak" için "ölüp bitiyor."

~ 16 ~

Yirmi ikimde âşık oldum.

Berbat bir davetsiz misafir, bir hastalık. Vittoria, daha önceden tanımıyordum bile. Ağaçlar, kırlar, gökyüzü, her şey aşkla dopdoluydu. En kötüsü (demişti Janet) o yoğun aşinalık duygusu, insanın iç alemindeki bir patlamaya düşüncesizce dalması gibi bir uyurgezer düşüncesi, iyi mizacımla çarpışan, yapış yapış sarı polenli herdemtaze benliğimin ince parçaları belli belirsiz gökten yağıyor, yüzüme düşüp eriyor gibi.

Sizin tabirinizle, aşktan aklım başımdan gitmişti. Hoşvakitliler bu tür vakaları, anne-çocuk ilişkisine dönerek açıklarlar: Soğuk patatesler, hissettiğiniz zaman. Durumu kusurlarımızla gösteren bir

açıklama vardı bir zamanlar, fakat ortak insani kusurlar her şeyi açıklamak için kullanılabilir, o halde ne işe yarar ki. Ve matematiksel bir analoji vardı, dört boyutlu bir eğri hikâyesi, bir zamanlar buna güldüğümü hatırlıyorum. Ah, içim kanıyordu, delicesine.

Aşk köle gibi, köpek gibi çalışmak. Şu her şeye saplanan yüce, ateşli, o hep aynı heyecan. Ona bir işaret yollamadım, çünkü o da bana yollamamıştı; sadece kendimi kontrol etmeye ve insanları kendimden uzak tutmaya çalıştım. O iğrenç mahcubiyet. Aklım fikrim de hep *ondaydı*, her zaman, asabi bir arkadaşlık parodisi içinde. Kimsenin bu içten gelen, çok yoğun hissin zorlayıcılığından hoşlanması beklenemez. Karanlıklardan gelen, karanlıklara giden kuşların uçuştuğu, şişkin kubbesindeki pervanelerin içeriye güllerin mis kokusunu taşıdığı aile yemek salonumuzda ben de ruhumun dosdoğru tavana doğru uçtuğunu hissediyordum. Uzun bahar alacalarında ışıkları söndürür, beraber otururduk; mum satan bir çocuk çetesi bir hafta kadar önce uğrayıp gitmişti, kadınlardan biri mum almış, yakmıştı. İçeri insanlar giriyor çıkıyordu, kubbe girişindeki ipek kapağı kaldırarak. İnsanlar ayrı zamanlarda yemek yerdi, düşünün. Vitti dışarı çıktığında, onu takip ettim. Bizde sizinkiler gibi çimen yok, fakat biz de yerleşim yerlerimizin etrafına yonca dikeriz, öteki otları uzak tutsun diye; küçük çocuklar bunların büyülü nedenler yüzünden yetiştirildiğini düşünür. Çok yumuşaktırlar. Hava da bir yandan kararıyordu. Çiftlik evi yakınlarında New Forest'ten gelme bir bitki vardı, ona doğru öylesine yürüyorduk, Vitti aylak bir ruh halindeydi, hiç konuşmuyordu.

"Altı ay içinde buradan ayrılıyorum," dedim. "Yeni Şehir'e, elektrik santrallerinde çalışmaya gidiyorum."

Sessizlik. Vittoria'nın başka bir yere gideceğinin feci şekilde bilincindeydim, biliyordum, çünkü biri söylemişti bana, hatırlayamadığım biri.

"Birinin sana arkadaşlık etmesinden hoşlanacağını düşündüm," dedim.

Cevap yok. Eline bir sopa almıştı, otların kafalarını koparıyordu. Bilgisayar alıcı kutbunun, biri ucu yere sabitlenmiş, öbürü kutba bağlı ayaklarından biriydi. Onun orada olduğunu unutmuş olmalıydım, yoksa yürümeye devam edemezdim. Karşımızda çiftliğin ağaçları vardı, bir yükselti ya da bulut gibi solgun ufuktaki tarlala-

ra açılıyordu. "Ay doğdu," dedim. Aya bak. Oklarla ve güllerle zehirlenmiş parıltılı Eros, karanlıktan sana doğru geliyor. Hava o kadar ılıktı ki içinde banyo yapabilirdiniz. Bebekken ilk söylediğim cümlenin Aya Bak olduğunu söylemişlerdi bana, ki bununla şunu kastetmiş olmalıyım: Hoş bir acı, şifalı bir zehir, daimi yara, boğucu bir tat. Vittoria'yı elindeki o sopayla geceyi yararak çıkarken, sopayı kafasının tepesinde çevirirken, toprak üzerinde yarıklar yaparken, otları yolarken, bilgisayar kutuplarından yukarı doğru tırmanan gülleri lime lime yolarken hayal ettim. Beynimde şu düşünceden kurtulmuş tek bir hücre kalmamıştı: Bu cıva gibi ölümün içinde yürümeye devam ederse, ölecektim.

Ağaçlara ulaştık. (Hatırladım, Lodge-Pigro'ya inşaat işine gidecekti. Temmuz'da orada havaların sıcak olacağını da hatırladım. Felaket sıcak olacaktı, büyük olasılıkla tahammül sınırlarının ötesinde.) Ağaçların arasında kalan alan çam iğnelerinden bir halıyla kaplıydı, ay ışığında pırıldıyordu. Bu olağanüstü ortam içinde eridik, denizkızları gibi, yaşayan hikâyeler gibi; hiçbir şey göremiyordum. Cansız çam iğnelerinin misk kokusunu duyabiliyorduk, ama polenleri kokusuzdu. Ona, "Vittoria, sana düşkünüm," ya da "Vittoria, seni seviyorum," deseydim, "Sen de fena değilsin dostum," ya da "evet, elbette, hadi yapalım," diye cevap verebilirdi; bu da cevapları, şu veya bu anlamı yanlış temsil eden bir şey olurdu, öte yandan oldukça tahammülsüz bir halde, ne demek istediğini anlamazdım ve kendimi öldürürdüm –o acayip günlerde ölüm hakkında garip düşüncelerim vardı. O yüzden konuşmadım, ne de renk verdim, sadece o fantastik ormanın, o büyülü alegorinin derinliklerine doğru ilerlemeye devam ettim; sonunda devrilmiş bir kütüğe vardık ve oraya oturduk.

"Özleyeceksin-" dedi Vitti.

Dedim ki, "Vitti, şey istiyo-"

Dosdoğru bakıyordu bana, hoşlanmamış gibi. Bu tür durumlarda cinsellik fark etmez, ne yaş, ne zaman, ne duygular, hepimiz biliriz bunları. Gün ışığında ağaçların düzgün sıralar halinde dizili olduğunu görebilirdiniz, ama ay ışığında görüntüyü karıştırırsınız.

Burada uzun bir sessizlik.

"Seni tanımıyorum," dedim sonunda. Hakikat şuydu ki, uzun süredir arkadaştık, yakın arkadaş. Bunu neden öyle tamamen yok-

saydım bilmiyorum. Vitti okul günlerinde hayatımın dayanağı, oda arkadaşım, en yakın dostumdu; beraber çene çalar, beraber yerdik. Şu andaysa kafasındakileri bilmiyordum ve size de aktaramayacağım, tek söyleyebileceğim, bana ait budalaca görüşler. Ah, o ölüm sessizliği! Elini aradım, ama karanlıkta bulamadım; kendime lanet ettim, o ölü sarısı ay ışığında onunla beraber öylece kalmak istiyordum, pare pare yok oluş içimde bir tuzak gibi dolanıyordu; ve her şeyin ötesinde acının verdiği haz, o amansız özlem.

"Vitti, seni seviyorum."

Defol! Endişeli miydi?

"Sev beni!"

Hayır! ve bir kolunu atıp yüzünü kapattı. Dizlerimin üzerine çöktüm, ama ıslıksı bir çığlık attı; ürkmüştü, sizi uyaran, makul olmaya davet eden öfkeli bir bakışla beraber gelecek bir ıslık gibi. İkimiz de tepeden tırnağa titriyorduk. Beni mahvetmeye hazır olması doğal görünüyordu. Aynaya bakıp hadım edilmiş egomu gördüğümü hayal ettim, bana dayanılmaz hakikatleri söylemeye başlıyordu kendi rızasıyla ve bu hayali önlemek için, kollarımı Vittoria'nın dizlerine sardım, oysa parmaklarını saçlarıma geçirmişti; böyle kenetlenmiş vaziyette ormanın zeminine yuvarlandık. Kafamı yere vuracak sandım. Bir hizaya geldik ve öpüşmeye başladık, ruhumun bedenimden ayrılacağını sandım, ama öyle olmadı. Ulaşılmazdı. Sevgili X, Y ya da Z'mle ne yapabilirdim ki her şey bir yana? Bu Vitti'ydi, bildiğim, sevdiğim Vitti; ve bu gerçek tutkunun sıcaklığı beni daha da çok aşkla doldurdu, aşk daha çok tutkuyla, daha çok umutsuzlukla, yeterince hayal kırıklığıyla, tüm bir hayat boyu. Acınası bir durumda inledim. Bir ağaca ya da taşa da âşık olabilirdim pekâlâ. Kimse böyle bir ruh haliyle sevişemez. Vitti'nin tırnakları, kollarımın üzerinde küçük hilal şeklinde izlerden yapıyordu; onda çok iyi bildiğim o derin düşünceli bakış; biliyordum, bir şeyler geliyordu. Aynı facianın kurbanları gibiydik ve başka bir yerlerde bir araya gelip durumu enine boyuna konuşmamız gerekiyordu galiba, bir ağaç kovuğunda ya da bir çalı altında falan. İhtiyar kadın münakaşa etmeyi değil, güreş etmeyi öğütler, yoksa mosmor bir gözle çıkarsın; parmaklarımı ellerinde tutan, ateşli ateşli sıkan Vitti, küçük parmağımın boğum yerinden büktü. Şimdi iyi bir fikir bu. Küçük bebekler gibi itişiyorduk, elimi acıtıyordu, oradan

ısırdı beni; birbirimizi çekip itiyorduk, onu sarstım, sonra üstüme çıktı ve çok içten gelen bir duyguyla yüzüme bir yumruk indirdi. Tek avuntumuz gözyaşlarıdır. Beraber ağlayarak uzandık yere. Daha sonra ne yaptığımızı sanırım tahmin edersiniz; ve burunlarımızı çekerek dertleştik. Bir anda komik bile geldi bu bana. Romantik aşkın evi karın boşluğudur, aşkın eviyse başka bir yerdedir ve bu da çözülme noktasındayken, kollarınıza, bacaklarınıza ay ışığı nüfuz etmişken, kafanız, mutasyona uğramış bir tür canavarınki gibi kopmuş, havada uçuyorken *sevişmeyi* çok güçleştirir. Aşk bir radyasyon hastalığıdır. Hoşvakitliler, romantik tutku yüzünden kişide ortaya çıkan sonuçları sevmez, bu konuda çok kötüyüzdür, alaycıyızdır; o nedenle Vittoria ile ben ayrı ayrı döndük geri, ikimiz de, işin üstesinden gelmek için cebelleşeceğimiz uzun haftaları düşündükçe deli gibi korkuyorduk. Bunu kendimize sakladık. İki buçuk ay kadar sonra bu duygudan kurtulduğumu hissettim, zaman içinde özel bir anda: Ağzıma bir avuç kırık mısır dolduruyor, parmaklarımdaki pislikleri yalıyordum. Parazitin bir anda gittiğini hissettim. Felsefi olarak yutkundum ve olay bitti. Ona anlatmam bile gerekmedi.

Vitti ile ben, hiç olmadığı kadar, sıradan bir biçimde kaldık beraber. Aslında evlendik. Şu hiçliğe açılan uçurum, arada sırada geldi gitti. Her zamanki gibi kaçtım.

Vittoria, şu anda sanırım Kuzey Kıta boyunca dolaşıp fahişelik yapıyor. Bu arada, bu kelimeyle sizin kastettiğiniz şeyi kastetmiyoruz. Yani, onun için iyi bir şey bu.

Kimi zaman farklı aşk türleri üzerinde kafa yorarım, dostane tür, işlevsel tür, ama bana ne.

Hadi, uyuyalım.

~17~

Mashopi sıradağlarının eteğinde Yaralı Diz adlı bir kasaba vardır, ilerisinde de Yeşil Körfez tarım ovası. Janet size bu sınır işaretlerinin dünyamızdaki karşılıklarını anlatmış olamaz, ben de, ben, yazar. F.Ö.400 yılının, yer şekillerini değiştiren şiddetli yer sarsıntısı

sırasında, genel yeniden –kristalleşme karmaşası içinde adların kendileri de kaybolup gitti, o nedenle hiçbir Hoşvakitli size Mashopi'nin bir zamanlar şehir mi olduğunu ya da Yaralı Diz'in bir tür çalı mı ya da Yeşil Körfez'in bir zamanlar gerçek bir körfez mi olduğunu söyleyemez (sorarsanız şayet). Ancak, Mashopi sıradağları üzerinden Altiplano'dan geçip Güney'e, ve o kar, soğuk, ince havadan, risklerden ve buzul arazilerinden Utica'daki planör merkezine (ki oradan yedi bin iki yüz metre yükseklikteki Eski Kirli-Eteklere doğru yola çıkan dağcıları görürsünüz) ve oradan da Yaralı Diz'deki tek raylı tren istasyonuna, oradan da trene binip Yeşil Körfez boyunca sekiz yüz mil giderseniz ve adını bilemeyeceğim bir istasyonda inerseniz, Janet'in on yedi yaşına bastığı zaman bulunduğu yere gelmiş olursunuz. Altiplano'daki Mars eğitim merkezinden gelen bir Hoşvakitli, Yeşil Körfez'in cennet olduğunu düşünebilir; New Forest'ten gelen bir otostopçuysa oradan nefret edebilir. Janet, Altiplano'nun öteki tarafındaki kıta sahanlığı içinde kalan bir deniz çiftliğinden gelmişti; orada, ulaşması güç yarıklarla dolu makineleri tamir ettiği, ne zaman konuşsa küçük çığlık sesleri çıkardığı (helyumdan dolayı) beş hafta geçirmişti. Uzay ve yükseklik delisi okul arkadaşlarını orada bırakmıştı. O yaşta yalnız olmak pek olağan bir şey değildir. Yaralı Diz'deki hostelde kalmıştı; ona eski, kullanılmış bir kabin vermişlerdi, indüksiyon yöntemiyle yakıt-alkol damıtma işi yapması için. İnsanlar cana yakındı, fakat sıkıcı ve sefil günler geçirmişti orada. Hiçbir zaman o kadar da yalnız olmazsınız, okul arkadaşları, falan. Hiçbir zaman o kadar ağır hissetmezsiniz kendinizi (Janet). O biçimsel değişim konusunda ısrar etti, kendini işe verdi: Herkese eyvallah. Kemanını Yaralı Diz'de, hostelin üçüncü katından aşağı sarkıp, halka açık bir heykelin tepesinde yemek yeme adetinde olan bir arkadaşına bıraktı. Janet saat yirmi ikide tek raylı trene bindi ve sus pus, daha iyi bir kişisel dünyaya doğru hareket etti. Üç Çeyrek Payesi'nde dört kişi vardı vagonda, hepsi sessiz, hepsi mutsuz, bahtsız. Sırt çantasını açtı, içine kıvrıldı, uyudu. Yapay bir ışıkla uyandı; mühendis, nisanı içeri almak için panjurları açmıştı: Yeşil Körfez'de manolyalar açıyordu. Altiplano'dan bir ihtiyar kadınla düz poker oynadı; üç oyunda üç kez yendi kadın onu. Gün batarken herkes uykuya dalmıştı, ışıklar kırpışıyordu; uyandı, baktıkça ağır ağır sülfür sarısına dönen elma yeşili gökyü-

zü altında şekillenen, yeniden, yeniden şekillenen alçak tepeleri seyretti. Yağmur yağdı, ama onlar içinden hızla geçtiler yağmurun. İstasyonda –bir tarlanın ortasında ıssız bir yerdi- bisikletlerin bağlı olduğu yerden bir tane ödünç aldı ve gitmek istediği yeri bildirmek için yol gösterici cihazı çalıştırdı. Bu bir izci- cihazdı; bisikletin geniş lastikleri (bizimkilerle karşılaştırıldığında) ve radyo sinyallerini takip etmek için bir alıcısı vardı. Dört mevsimlik ağaç plantasyonları arasında asılı gecenin geri kalan kısmına doğru sürdü bisikletini, sonra da yeniden doğan güneşe. Güneşin bir ışınının ufuktan belirmesi sonucunda bir anda kuşlar cıvıldamaya başladı. İkinci bisiklet durağına varmadan önce evin şişkin kubbesini gördü; Batı'ya doğru giden birisi bisikleti alıp tek raylının yakınına bırakırdı. Bisiklet, diye yanıp tutuşanlara fazlasıyla bisiklet bulunan bölgelerde kıyı kıyı bisiklete binen büyük, asık suratlı genç kız gruplarını hayal etti. Ben de hayal ettim. Sol taraflardan bir yerden bir makinistin arazi arabasının sesi geliyordu –Janet kulaklarında bu sesle büyümüştü. Bisikleti, yolda olduğunuzu her an hatırlatan müzikal ezgiyi söylüyordu, boş tarlalarda kulağa çok hoş gelen bir ezgi. "Sh!" dedi ve bisikleti bıraktı, o da itaatkâr bir şekilde sessizliğe gömüldü. Evin ana kubbesine doğru yürüdü (öyleyse ben de) ve kendini içeri bıraktı, herkes geç mi uyur, erken mi kalkması gerekir, o yüzden de çoktan çıkmış mıdır bilmeden. Umurunda değildi. Boş misafir odasını bulduk, sırt çantasından çıkardığı hamurişi bir şey yedik –düşündüğünüz gibi bir şey değil, bir tür ekmek- yere uzandık ve uykuya daldık.

~ 18 ~

Hoşvakit'te gece *geçe kalmak* ya da *çok erken uyanmak* ya *da kentin yanlış yerinde bulunmak*, ya da *eşliksiz olmak* diye bir şey yoktur. Tanıdıklar ağının dışında kalamaz, cinsel ilişki için yabancılara ricacı olmak gibi bir duruma düşemezsiniz, zira ricacı olmak ya da yabancılık diye bir şey yoktur –ağ dünya çapındadır. Tüm Hoşvakit'te, sizi gitmek istediğiniz yerden alıkoyabilecek (tabii hayatınızı riske atabilirsiniz, şayet bu tür şeyler size hitap ediyorsa), ardını-

za düşüp kulağınıza engelleri fısıldayarak canınızı sıkacak, size tecavüz etme girişiminde bulunacak, sokağın tehlikeleri konusunda sizi uyaracak, sokak köşelerinde açgözlerle kötü niyetlerle dikilip pantolonundaki bozuklukları şıngırdatan, hayır diyemeyen, sarkıntılıktan hoşlanan, tiksinme dışında bir duygu uyandırmayan, onu delirtme arzusuyla dolup taşan ateşli, vahşi, ucuz bir fahişe olduğunuzdan feci emin olan hiç kimse yoktur.

Hoşvakit'te, on bir yaşında çocuklar, kırk yedinci paralelin yukarısında vahşi doğada anadan üryan yaşarlar; orada çırılçıplak ya da yapraklarla örtülü meditasyon yaparlar, cinsel kılları henüz gelişmemiş çocuklar, büyükleri tarafından şefkatle dikilmiş köklerle ve çileklerle beslenirler. Hoşvakit ekvatorunda yirmi kere dolaşabilirsiniz (hoşunuza giderse ve o kadar yaşarsanız) bir eliniz organınızda, greyfurt büyüklüğünde bir zümrüt de öteki elinizde. Başınıza gelecek tek şey yorgun bir bilek olur.

Ya burada, bu yaşadığ*ımız* yerde-!

~1~

Gözlerim Jeannine'e kilitlenmişti. Nasıl oldu bilmiyorum. Lanet olası metrodaki herkes de gözlerini bacaklarıma dikmişti. Sanırım amigobaşı olduğumu düşündüler. Bronx'a çıkıp Ekspresi bekledik, kırk beş dakika açık havada, raylar arasında biten tutam tutam otlarla, tıpkı çocukluğumdaki gibi, boş metro vagonlarının etrafını saran otlarla, yüksek ahşap platformun üstünde birbirini kovalayan güneş ışığı ve bulut gölgeleriyle. Yağmurluğumu dizlerimin üstüne koydum –dokuz yüz altmış dokuzda etekler uzun, Jeannine-zamanında. Jeannine sanırım harikaydı, ama sanki yerinde duramaz gibi bir hali vardı: Sallantılı küpeler, kemer yerine metal bağlar, fileden kurtulmuş, uçuşan saçlar, gömlek kollarından sarkan farbelalar; her

zaman sanki giyenin üzerinden düşüyormuş gibi görünen raglan kollu, şekilsiz bir palto; üç ayrı ince zincirin ucunda sarkan, yıldızlı hilal şeklinde bir yaka iğnesi. Paltosu ve omzuna attığı çanta, yanında bulunanların kucaklarına taşıyordu.

Ben de, ergenlik yaşlarımın at kılından iç eteklerini hatırlıyorum, ne zaman toparlamak ya da katlamak gerekse insan zapt edemez. Bir çekmeceye bir tane sığar. Tren homurdandı ve yüz seksen ile yüz altmış sekizinci sokaklar arasında bir yerde duraksadı. Evlerle kaplı Bronx ovasının üzerinden, uzakta nehir kenarındaki yerleri –sanırım yeni bir stadyum- görebiliyorduk.

İç etekler, korseler, kemiklerin başladığı ya da bittiği yerlerde insana işkence eden düğüm yerleri, askısız kemik sutyenler, orta yükseklikte topuklu ayakkabılar, iki çemberli etekler, pul aplikeli fötrler, her zaman düşen çıngırtılı bilezikler, önünü kapatamadığınız, düğmesiz, kışlık paltolar; her şeye takılan, güneş şeklinde, suni elmastan broşlar. Korkunç saplantılar, Ev, örneğin. Ucuz apartmanların üzerinden uzaktaki köprüye, parka bakarak oturduk. Nehirdeki adalarda halka açık parklar vardı, eskiden hiç de öyle şeyler olduğunu hatırlamıyorum. Jeannine tüylerimi diken diken ediyor, fısıldıyor, boynumun dibinde fısıldıyor (vagonun öteki tarafında birilerinin daimi evlerinden söz ediyor), hiç yerinde durmuyor, hep bir şeylere bakmak için etrafta dolanıyor, sürekli eteklerini savuruyor, aniden pencereden bir şey görüp bir şeye karar veriyor: Görmezsem ölürüm. Yer değiştirdik, böylece görüşünü ikiye bölen pencere önündeki demirden kurtulmuş oldu. On-iki-yaş düşlerimdeki Mükemmel Şehir'deki gibi parlıyordu güneş, Parmak Gölleri'nin Gelecekteki Mücevheri olan Pittston'ın altındaki bir ışıklı panoda görebileceğiniz türden bir şey; rampalar, buzlu gezinti yolları, yüzlerce katlı binalar arasında gidip gelen kuşaklar, güya park olacak yeşil kareler ve tüm bunlar bir yana, bulutsuz modern gökyüzü altında düzgün, parlak fütüristik bir Uçak.

JEANNINE: Cal fazla oluyor. Onu bırakmalı mıyım, bırakmamalı mı bilmiyorum. Felaket tatlı çocuk, ama daha bebek. Ve kedi onu sevmiyor, falan. Beni hiçbir yere çıkarmıyor. Fazla para kazanmadığını biliyorum, ama en azından dener insan, diye düşünürsün, değil mi? Tek istediği, öyle oturup beni seyretmek; ne zaman yatağa gitsek, uzasın diye hiç bir şey yapmaz; haksızlık bu. Tüm yaptığı sevmek, okşamak ve böyle sevdiğini söylüyor. Sürüklenmek gibi bir şey diyor. Sonra bazen *o işi* yaptığında, yani, bazen, ağlıyor. Bir erkeğin bunu yaptığını hiç duymamıştım.

KENDİM: Hiç.

JEANNINE: Sanırım bir sorunu var. Çok kısa olduğu için bir travma geçirmiş. Evlenelim istiyor, çocuklarımız olsunmuş –onun maaşıyla! Ne zaman içinde bebek olan bir puset görsek, koşarak gider bakarız. Aklını başına devşirmiyor. Böyle adam hiç görmedim. Geçen sonbahar bir Rus restoranına gidecektik, ben şuraya gidelim dedim, olur dedi, sonra fikrimi değiştirdim, başka bir yere gidelim dedim, tamam, iyi dedi, ama o restoran kapalı çıktı. Ne yapacaktık? *Bilmiyordu.* Ben de kendimi kaybettim.

BEN: Hiç, hiç, hiç.

O: Fazla oluyor. Onu terk etmeli miyim sence?

BEN: (Kafamı salladım.)

JEANNINE (Kendine güvenle): Şey, tamam, bazen komik *oluyor.*

(Bluzünden bir şey almak için eğildi, bu da çift gıdı yaptı onda. Dudaklarını buruşturdu, yüzünü sarkıttı, kendini dizginlemeye çalışarak, bilmiş bir bakışla kirpiklerini sarkıttı.)

Kimi zaman –*kimi zaman*- tak takıştır, sür sürüştürü sever. Kat kat kumaşlara bürünür, boynuna tüm kolyelerimi takar ve eline süs olarak perde kordonunu alıp öyle dikilir. Aktör falan olmak istiyor. Ama sanırım, onda bir sorun var. Bu yapılan, travestilik değil mi?

JOANNA: Hayır, Jeannine.

JEANNINE: Bence olabilir. Sanırım onu atacağım başımdan. Kedim Bay Frosty'ye hakaret eden birini sevmem. Cal onu Benekli Cılız Kedi diye çağırır, ki öyle değildir. Ayrıca gelecek hafta erkek kardeşimi arayacağım ve tatilde onlarda kalmaya gideceğim –üç hafta tatilim var. Sonlara doğru biraz sıkıcı olmaya başlar –erkek kardeşim Poconos'ta küçük bir kasabada oturur, bilirsiniz- ama son

gittiğimde, dans vardı ve Grange yemeği; çok, çok yakışıklı bir adamla tanıştım orada. Biri yalan söylediğinde anlarsın, değil mi? Benden hoşlandı. Kasabın yardımcısıydı ve işi devralacaktı; esaslı bir geleceği var. Oraya çok gittim; birinin bana nasıl baktığını anlarım. Bayan Robert Poirier. Jeannine Dadier-Poirier. Ha ha! Hoş bir tip. *Cal* –Cal şey- *iyi*! Cal tatlı. Gariban ama tatlı. Cal'u hiçbir şeye değişmem. Kız olmak hoşuma gidiyor, senin? Kız olmayı hiç bir şeye değişmezdim; onların işi zor bence. Benden hoşlanılmasını seviyorum. Kız olmayı seviyorum. Kız olmayı hiçbir şeye değişmezdim. *Hiçbir şeye.*

BEN: Son zamanlarda biri sana başka bir seçenek önerdi mi?

JEANNINE: Erkek olmayacağım.

BEN: Kimse ol, demedi zaten.

~3~

Metroda hastalandı. Tam hastalanmadı, ama neredeyse. İşaretlerle hastalanacağını söyledi ya da biraz önce hastalandığını ya da hasta olmaktan korktuğunu.

Elimi tuttu.

~4~

Kırk ikinci sokakta indik; işte olaylar da gerçekte böyle olur, çıplak gün ışığında, herkesin ortasında, görülmeden; dükkânların önünden geçtik geze geze. Jeannine, tam ihtiyacı olan bir çift çorap gördü. Dükkâna girdik, dükkân sahibi ısrarlarıyla bunalttı. Yine dışarıdayız, o çorabıyla (yanlış beden), "Ama ben bunu *istememiştim* ki!" Kırmızı file çoraptı, asla giymeye cesaret edemezdi. Dükkân vitrininde soytarı yüzlü bir manken vardı, sinirlerimi tepeme çıkardı: Uzun zaman önce boyanmış, şimdi toz içinde, tüy tüy olmuş, kıl içinde; küçük dükkân sahibinin tasarrufu. "Ah!" dedi Jeannine üzgün üzgün; poşetin köşesinden görünen file çoraba bakarak. Man-

kenler hep dans eder, o absürd şekilde kafayı geriye atış, o kolları, bacakları büküş. Manken olmaktan hoşlanırlar. (Ama kaba olmayacağım.) Gökyüzünün yukarıdan aşağıya, sağda sola yırtılıp açıldığını, Beşinci Cadde'nin üzerindeki bulutlardan dünyaya yedi trompetli yedi melek indiğini, gazap şişelerinin Jeannine-zaman'ın üzerine döküldüğünü, Veba Meleği'nin Manhattan'ı denizin en derinliklerine gömdüğünü söylemeyeceğim. Janet, tek kurtarıcımız, gri pazen ceketiyle, dizlerinin altına kadar inen gri pazen eteğiyle köşeyi döndü. Bu, iki dünya arasında bir ara yoldu. Nereye gittiğini biliyor gibi görünüyordu. Güneşte fena halde yanmış, düz burnunun üzerinde normalden fazla çıkmış çilleriyle Bayan Evason sokağın ortasında durdu, kafasını boydan boya kaşıdı, esnedi ve bir drugstore'a girdi. Biz de takip ettik onu.

"Afedersiniz, ama bunu hiç duymamıştım," dedi kasadaki adam.

"Aman Tanrım, gerçekten mi?" dedi Bayan Evason. Bir kâğıt parçasını uzattı, üzerinde istediği her-ne-haltsa o yazılıydı ve dükkânın öteki tarafına gitti, orada bir soda aldı.

"Reçete almanız gerekiyor," dedi kasadaki adam.

"Aman Tanrım," dedi Bayan Evason yumuşakça. Elinde sodasının olması durumu iyileştirmedi. Şişeyi kasanın plastik tepeliğine koydu ve bizi kapıda buldu; Bayan Dadier –hafif hafif ama çok kararlı- tüymeye çalışıyordu. Onca boşluğun, onca "Kiralık" tabelasının olduğu, hatırladığımdan o kadar ucuz, o kadar eski, Beşinci Cadde'nin özgürlüğüne geri dönmek istiyordu.

Bayan Dadier canı sıkkın, görünmez melekleri ve Tanrı'nın Gazabını tanıklığa çağırmak ister gibi yukarıya, gökyüzüne baktı, sonra ağzından cımbızla çıkan şu sözleri söyledi:

"Ne almaya çalıştığını *hayal edemiyorum*." Janet'in var olduğunu kabul etmek istemiyordu. Janet gözkapaklarını kaldırıp bana bir bakış fırlattı, ama bilmiyorum. Asla, hiçbir şey bilmem ben.

"Ayağıma çabuğumdur," dedi Bayan Evason.

Jeannine'in tüyleri ürperdi. (İnsanların ortasında ayakkabılarını çıkarırken düşünün onu!) "Seni kaybettim sandım."

"Kaybetmedin," dedi Bayan Evason alttan alarak. "Hazır mısın?"

"Hayır," dedi Jeannine. Ama tekrar etmedi. Ben de hazır oldu-

ğuma emin değilim. Janet bizi dışarı sokağa yöneltti ve yan yana durdurdu, hepimiz kaldırımın tek bir karosu üzerindeydik. Saatine baktı. Hoşvakit anteni, çağlar içinden gelip, kedi bıyıkları gibi aranıyordu. Daha az kalabalık bir yerde bu işi yapsak belki daha iyi olurdu, fakat yaptıkları şeyi fazla takıyor gibi görünmüyorlardı; Janet gelen geçene ilgiyle el sallıyordu ve ben burnumun on sekiz santim üzerindeki bükülmüş duvarın bilincine varmakta olduğumu hatırladığımın bilincine varmış olduğumun bilincine vardım. Kaldırımın kenarı, trafik. Öyleydi.

Şimdi Hoşvakit'e nasıl gittiğimi biliyorum, ama ya Jeannine ile nasıl kilitlenmiştim? Ve Janet nasıl benimkine değil de o dünyaya gitmişti? Bunu kim yapmıştı? Soru Hoşvakitçeye tercüme edildiğinde, Sevgili Okur, Hoşvakit'in teknisyenlerinin nasıl gönülsüzce geri adım attıklarını göreceksiniz; İzci Oğlan Evason'un ağarmasını göreceksiniz; Hoşvakit bilim kurumunun Reisesi'ni, on bin kölenin sahibini, bronz göğüsplakalarının taşıyıcısını göreceksiniz, bir soldan, bir sağdan gelen hoşgörüsüz ve dolaysız sorular, kaşlar çatık. Falan.

Oh, oh, oh, oh, oh, diyor Janet acınacak halde fısıldayarak. *Burada olmak istemiyorum. Beni zorladılar. Eve dönmek istiyorum. Burası berbat bir yer.*

"Bunu kim yaptı?" dedi Bayan Evason. "Ben değil. Benim halkım da."

~5~

Şükürler Tanrı'ya, on bir yaşındakileri güldürmek için plazanın üzerine görüntüsünü yerleştirdiğimiz Tanrı'ya. Beni eve götürmüştü.

~6~

Kazmaya devam. Kış geliyor. Ne zaman Ben –yukarıdaki "Ben" değil de aşağıdaki "Ben" elbette; yukarıdaki Janet-

Ne zaman "Ben" Hoşvakit'i düşlesem, ilk önce çiftlikleri düşlerim. Bu önemli konuyu anlatmaya kelimeler kifayetsiz kalsa da, yaşadığım sürece yine de çiftliklerin Hoşvakit'teki biricik aile birimleri olduğunu anlatmam gerekiyor. Bunun nedeni, Hoşvakitliler'in çiftlik hayatının çocuklar için iyi olduğunu düşünmeleri değil (öyle düşünmezler), çiftlik işi daha zor programlanır ve öteki tüm iş türlerinden daha çok devamlılığı olan çalışma ister, ondan. Hoşvakit'te çiftçilik temel olarak bakım ve makinelerin başında durmaktan ibarettir; göz boyayan şey aile hayatının duygusal güvencesidir. Bunu gözlemlerimden bilmiyorum; bilgiden biliyorum; Hoşvakit'e hiç gitmedim şahsen ve Janet, Jeannine ve Joanna, her ne cehennemden transfer edilip (falan) taşındıkları paslanmaz çelikten küreden dışarı çıktıklarında, bunu kendi başlarına öğrendiler. Ben, her zaman orada olan bir deneyimin ruhu ya da özü gibiyim sadece.

Yirmi metre boyunda Amazonlar, Hoşvakit Hakim Gardiyan, oklarını her yöne salladılar (Kuzey, Güney, Doğu ve Batı).

Janet, Jeannine ve Joanna, en yakın hoverkraft yoluna bağlanan, damar gibi uzanan, eski moda asfalt bir yolun sonundaki tarlanın ortasına indiler. Kış değildi, birkaç çatı vardı. Vittoria ile Janet kucaklaştı ve öyle kaldılar, Aristofanes'in anlattığı gibi. Bağırmadılar, ya da birbirlerinin omuzlarına vurmadılar, öpmediler, bağırlarına basmadılar birbirlerini, ağlamadılar, zıplaşmadılar ya da "Seni orospu çocuğu!" demediler, ne de birbirlerine tüm haberleri anlattılar, ya da birbirlerini şöyle itip sonra bir daha çekip sarıldılar. Jeannine'den de Janet'ten de daha uzağı görebilen ben ufukta, dağ sırasının, Altiplano'nun ötesinde, balina çobanlarını ve yeraltı balıkçılarını görebiliyordum, dünyanın öte tarafında; çöl bahçelerini görebiliyordum ve zoolojik koruma alanlarını; kabarmakta olan fırtınaları görebiliyordum. Jeannine yutkundu. *Bunu herkesin içinde yapmak zorundalar mı?* Yeşil Körfez'in üzerinde birkaç tüy gibi kabarık yaz bulutu var, her biri kendi sıcak hava hattı üzerinde dengede; otoyoldan bir hoveraraba geçerken kabaran toz, otoyolun iki yanında duruluyor. Vittoria'nınki Jeannine'in zevkine göre fazla

tıknazdı; bari yüzüne bakılır bir şey olsaydı. Hoverkraft yoluna bağlanan otoyola uzanan tali yoldan aşağı indik, kimseyle karşılaşmadık, tamamen yalnızdık, sadece beni gözlemleyen bir hava uydusu görebiliyordum. Jeannine Vittoria'nın arkasında yürümeye devam ediyordu, Vittoria'nın uzun, kara saçlarına eleştiren gözlerle, dehşetle dik dik bakarak.

"Eğer burada olduğumuzu biliyorlarsa," dedi Jeannine, hayretler içinde, "neden bizi karşılamaya birilerini göndermediler? Yani, başka insanları demek istiyorum."

"Neden göndersinler ki?" dedi Janet.

~7~

JEANNINE: Ama yolumuzu kaybedebilirdik.

JANET: Kaybedemezsin. Ben buradayım ve yolu biliyorum.

JEANNINE: Diyelim, sen bizle değildin. Diyelim, seni öldürdük.

JANET: O zaman yolunuzu kaybetmek sizin için daha iyi olurdu!

JEANNINE: Ama diyelim, seni rehin aldık. Diyelim, hayattasın ama seni öldürmekle *tehdit ediyoruz*?

JANET: Bir yere varmamız ne kadar uzun vakit alırsa, o kadar çok ne yapacağımı düşünmeye vaktim olurdu. Büyük olasılıkla susuzluğa sizden daha dayanıklıyımdır. Ve elbette haritanız olmadığından sizi yanlış yöne sevk edebilir, nereye gittiğimizi de söylemeyebilirdim.

JEANNINE: Ama er geç varacağımız yere varırdık, değil mi?

JANET: Evet. Öyleyse fark yok, gördüğün gibi.

JEANNINE: Ama diyelim, seni öldürdük?

JANET: Beni oraya varmadan önce öldürseniz, zaten ölmüş olurum ya da vardıktan sonra öldürseniz, yine ölmüş olurum. Nerede öldüğüm benim için fark etmez.

JEANNINE: Ama diyelim, yanımızda –bir top ya da bomba falan gibi bir şey getirdik- diyelim seni kandırdık ve sonra Hükümetinize el koyduk ve her şeyi havaya uçurmakla tehdit ettik!

JANET: Peki bir argüman olarak kabul edelim bunu. Birincisi,

burada sizin anladığınız anlamda bir hükümet yok. İkincisi, Hoşvakit'in tüm faaliyetlerini, örneğin ekonomisini kontrol edebileceğiniz tek bir merkez yok. Bu durumda o tek bombanız yeterli değil, karşılama komitemizi öldürebildiğinizi varsaysak bile. Bütün bir ordu ya da bütün askeri teçhizatınızı bir noktadan sokmak ya çok ileri bir teknoloji ister –ki sizde yok böyle bir teknoloji- ya da çok çok uzun vakit gerektirir. Sizin uzun vaktinizi alırsa, bizim için sorun olmaz; dosdoğru üzerimize gelirseniz, ya hazırlıklı ya da hazırlıksız gelmek zorundasınız. Üstümüze hazırlıklı gelirseniz, beklemek sizin yayılmanızı, malzemenizi tüketmenizi ve gereksiz bir kendinize güven kazanmanızı sağlardı; üstümüze hazırlıksız gelirseniz ve toparlamak için vakit harcamak zorunda kalırsanız, bu, teknolojinizin çok ileri olmadığının bir göstergesi olurdu ve öyle ya da böyle çok da büyük bir tehlike olmadığınızın.

JEANNINE (kendini kontrol etmeye çalışarak): Hm!

JANET: Görüyorsun, devletler arasındaki çatışmalarla insanlar arasındakiler birbirinin aynı değil. Şu sürpriz meselesini abartıyorsun. Birkaç saatin avantajına bel bağlamak, ilerlemek için uygun bir yol değil, değil mi? Bu kadar korumasız bir hayat tarzı pek de korumaya değmez.

JEANNINE: Umarım –ummuyorum aslında, çünkü seni şımartmak çok feci bir şey olurdu- yani, umarım fantastik teknolojiye sahip bir düşman, şu-ne-haltsa oraya uzmanlarını gönderse ve umarım elli milden yolladıkları *yeşil ışınlarla* herkesi dondursa –ve sonra umarım o her-ne-haltsa onu *kalıcı* bir ne-haltsa-o yapsalar, böylece istedikleri *her şeyin* içine *istedikleri zaman* girip ve *hepinizi öldürseler!*

JANET: Şimdi üzerinde konuşulmaya değer bir örnek anlatacağım. Birincisi, bu kadar ileri bir teknolojileri varsa, kendi erişim noktalarını açabilirlerdi ve biz de her zaman her yeri gözetleyemeyiz. Bu hayatı fazlasıyla karamsar yapardı. Ama diyelim, şu tek noktayı kullanmak zorunda olsunlar. Hiçbir karşılama komitesi –ya da savunma ordusu bile- şu elli millik yeşil ışınların karşısında duramaz, doğru mu? O halde üzerlerine bir ordu göndermek anlamsız olurdu, değil mi? O an dondurulup öldürülürlerdi. Ancak, böyle elli millik bir yeşil ışın kullanımının sanırım geniş çaplı, görülebilir büyük etkileri olurdu –yani, birinin ya da bir şeyin elli mil çapında bir

alan içinde her şeyi paralize etmesi o an görülürdü- ve eğer, bu teknolojik olarak ileri fakat sevimsiz kişiler, kendilerini bu şekilde tanıtmak zorunda olduklarından, yanlarına etli canlı birini, ne olduklarını öğrenmek için göndermemiz gerekmezdi, gerekir miydi?

(Uzun bir sessizlik. Jeannine çarpıcı bir şey bulmaya çalışıyor. Apartman topuklar yürümek için değil, ayağını acıtıyor.)

JANET: Öte yandan, bu tür şeyler hiç öyle ilk temasta olmaz. Sana teorisini anlatırım bir gün.

Bir gün (diye düşünüyor Jeannine) tüm bu rasyonaliteye rağmen biri sizi alt edecek. Tüm bu rasyonalite dosdoğru havaya uçacak. İşgal etmek zorunda değiller; sizi doğrudan uzaydan havaya uçurabilirler; veba mikrobu gönderebilir ya da içinize sızarlar gizlice, ya da beşinci kolon oluştururlar. Sizi çürütürler. Pek çok vahşet türü var. Hayatın güvenli bir şey olduğunu düşünüyorsunuz ama öyle değil, hiç öyle değil. Vahşetten başka bir şey değil hayat. Vahşet!

JANET (yüzündeki ifadeyi okuyarak, elini dini bir Hoşvakit hareketiyle yumruk yapıp baş parmağını havaya doğru salladı): Tanrı ne isterse o olur.

~8~

Aptal ve etkisiz. Hastalıklı. Algısı kıt. Jeannine, dairemdeki mobilyaların ruhlarıyla haşır neşir olmayı seviyor, kendini yumuşakça içlerine bırakıyor ve şöyle bir yerleşiyor, o uzun uzuvlarından bir birini, bir öbürünü masalarıma, sandalyelerime atıp kenetlenme pozisyonlarına geçiyordu. Oturma odamın orman perisi. Her yerde onu görüyordum, ansiklopedi rafında, ucuz lambalarda, rahat, kahverengi koltukta; Jeannine her yerden bana bakıyordu. Benim için rahatsızlık verici bir şey ama onun için ne kadar rahatlatıcı. O uzun, genç, sevimli beden, üzerine oturulmayı seviyor ve Jeannine bir gün bir Satanist ile tanışsa, Kara Ayinin ortasındaki sunakta kendini çok rahat ve evinde hissederdi diye düşünüyorum, sonunda kişiliğinden kurtulmuş olarak, sonsuza kadar.

Sonra neşe var, kendi kendine sonuca varma, zorlama hassasiyet, yardımsever eziyet, methiye ve güven tazeleme için ısrarcı talepler var. Etologlar buna hükmetme –davranış– biçimi diyor.

ON-SEKİZ-YAŞINDA-ERKEK-KOLEJ-ÖĞRENCİSİ (bir partinin kurallarını öne süren tavırla): Marlowe yaşasaydı, Shakespeare'den *kat kat güzel oyunlar* yazardı.

BEN, OTUZ-BEŞ-YAŞINDA-BİR-İNGİLİZCE-ÖĞRETMENİ (sıkıntıdan sersemlemiş): Vay, hiç olmamış şeyleri biliyorsun, ne kadar da akıllısın.

KOLEJ-ÖĞRENCİSİ (hayret içinde): Ha?

YA DA

BİR-PARTİDE-ON-SEKİZ-YAŞINDAKİ-KIZ: Erkekler makinelerden anlamaz. Cihaz, örneklerin yüzde yetmiş beşinde çatalla temas yapıyor, oradan sürekli yinelenen sesler geliyor.

OTUZ-BEŞ-YAŞINDA-ERKEK-MÜHENDİSLİK-HOCASI (haşyetle): (Vay, bir şeyler yanlış, sanırım.)

YA DA

"Erkek", "insan" yerine kullanılan bir kelime. "Erkek" "kadını" içeriyor. O halde:

1. Sonsuz Kadınsılık bizi hep yukarı götürür. ("Biz" kim burada tahmin edin.)

2. Dünya üzerindeki son erkek, mahşerden önce son saatini karısını ve çocuğunu aramak için kullanacak. (*İkinci Cinsin*, birinci cins tarafından gözden geçirilmesi.)

3. Hepimiz, zamanı gelir, karılarımızdan kurtulmak isteriz. (Irving Howe, Hardy'ye giriş, karım üzerine konuşmalar.)

4. Büyük bilim adamları üzerinde çalışacakları problemleri, karılarını seçtikleri gibi seçerler. (A.H. Maslow, daha iyi biliyordur)

5. Erkek, en iyi av ve en iyi kadın için yarışan avcıdır. (herkes)

YA DA

Oyun bir hakimiyet oyunuydu, Bu Kadını Etkilemeliyim oyunu. Başarısızlık aktif oyuncuyu daha da kışkırtır. Kambur bir sırt ya da utangaç bir kol; o zaman pasif oyuncunun görünmezliği deneyimini yaşarsınız. Ben hiçbir zaman etkilenmedim –hiçbir kadın da hiç etkilenmedi- bu sadece benden hoşlandığının ipuçlarından biri ve ben de bundan hoşlanmak zorundayım güya. Benden gerçekten

hoşlandıysan, belki seni durdurabilirim. Dur; seninle konuşmak istiyorum! Dur; seni görmek istiyorum! Dur; ölüyorum, kayboluyorum!

KADIN: Sadece bir oyun değil mi bu?

ADAM: Evet, elbette.

KADIN: Ve oyuna katılırsan, benden hoşlanmışsın demektir, değil mi?

ADAM: Elbette.

KADIN: O zaman eğer sırf bir oyunsa bu ve sen de benden hoşlanıyorsan, oynamayı bırakabilirsin. Lütfen dur.

ADAM: Hayır.

KADIN: O zaman *ben* oynamayacağım.

ADAM: Orospu! Beni mahvetmek istiyorsun. Sana göstereceğim. (Daha da sert oynamaya başladı)

KADIN: Peki. Etkilendim.

ADAM: Gerçekten tatlısın ve her şey bir yana, tepki veriyorsun. Kadınlığını koruyorsun. Şu, erkek olmak, penis sahibi olmak isteyen isterik, orospu feministlerden değilsin. *Bir kadınsın.*

KADIN: Evet. (Kendini öldürüyor.)

~10~

Bu kitap kanla yazılmıştır.

Tamamen mi?

Hayır, bazı bölümleri de gözyaşıyla.

Tüm kan ve gözyaşları bana mı ait?

Evet, geçmişte oldu bunlar. Ancak gelecek başka bir meseledir. Tepesine düşen av sepetinde sağ kalmayı başaran, sepetin içinde tepetaklak dönen ayı, *Pogoca* küfrederken, yenilir mi yenmez mi, sırtındaki kıllar tıraşlanabilir mi diye bir tartışmadır gidiyordu ve yüzüne bir avuç karabiber, analarının kemikleri üzerine esaslı bir küfür sallıyor (yani ayıatalarının) ümitsizce ve sessizce, öte yandan tepesindeki elmalar pat diye kafasına düşüyor sallanan ağaçla:

AH, ŞU TEPEMDEKİ, BUGÜNÜ DÜŞMANLIKLA HATIRLAYACAK.

~11~

Vittoria'nın mavi-siyah saçlarını, menekşe kahvesi gözlerini, ağır, inatçı çenesini inceliyorum. Bacakları fazla uzun (esnek bir deniz-kızı gibi), sert butları ve kaba etleri şaşırtıcı derecede gürbüz. Vittoria, Hoşvakit'te, geniş kalçasından dolayı bol övgü alıyor. İlginç yönleri var, bu dünyada, uzun süreli ve yakın tanışıklıklar için yaratılmış her şey gibi; dışarıda pembe ya da gri pijamaları içinde; içeride de çıplak çalışırlar, ta ki siz her bir kırışığı, et kıvrımını tanıyana kadar, ta ki bedeniniz öbürlerininkilerle bir olana kadar; hiç kimsenin, ya da bir şeyin resmi yoktur; her şey o anda kendi içine tercüme edilir. Hoşvakit, başka her şeyin içidir. Üç hafta, Belins'in oturma odasında uyudum, Nofretari Ylayeson ve Nguna Twason gibi adları olan insanlar giriyor çıkıyor, etrafta dolaşıyordu. (Özgürce tercüme edebilirim; bu adlar Çince, Afrikanca, Rusça, Avrupalı. Hoşvakitliler, sözlüklerde buldukları eski adları kullanmayı da sever.) Küçük bir kız korumaya ihtiyacım olduğuna karar verdi ve bana yapıştı, İngilizce öğrenmek istiyordu. Kışları, yemek pişirme hobisini seven kişiler için mutfaklarda her zaman bir ocak bulunurdu ve küçükler için de indüksiyon miğferleri (ısıyı belli bir mesafede tutmak için.) Belins'in mutfağı hikâye-anlatıcı bir yerdi.

Tabii, bana hikâyeler anlatırdı demek istiyorum.

Vittoria da tercüme ediyor, yumuşak bir sesle dikkatli dikkatli konuşuyor:

"Bir zamanlar ayıların büyüttüğü bir çocuk varmış. Annesi hamileyken ormana gitmiş (çünkü o zamanlar bugünkünden daha çok orman varmış); çocuğunu orada doğurmuş, çünkü hesapta bir hata yapmış. Ve ormanda kaybolmuş. Neden ormana gitmiş, konumuz bu değil. Hikâyemizle ilgili değil bu.

"Evet, biliyorsundur, anne, bir hayvanat bahçesine ayı filmleri çekmek için oradaymış. Üç ayıyı canlı ele geçirmiş ve on sekiz tanesini de filme almış ama filmi bitmek üzereymiş; doğuma giderken, üç ayıyı serbest bırakmış, zira ne kadar süreceğini bilmiyormuş ve ayıları besleyecek kimse yokmuş. Ayılarsa orada kalmış, birbirleriyle hoşbeş etmeye başlamışlar, çünkü daha önce doğum yapan bir insan seyretmemişlermiş, bu çok ilgilerini çekmiş. Her şey iyi

gidiyormuş, ta ki bebeğin kafası görünene kadar; o sırada pek yaramaz ve akıllı olan ormanların Ruhu biraz eğlenmeye karar vermiş. Ve tam bebek çıktıktan sonra, dağın tepesinden bir kaya yuvarlamış, kaya göbek bağını kesmiş ve anneyi öte tarafa yapıştırmış. Ve sonra bir deprem yapmış ve Güney Kıta'daki Büyük Kanyon gibi devasa bir uçurum belirmiş, anne bir tarafta, bebek öte tarafta."

"Bir sürü sorun çıkarmayacak mı bu durum?" dedim.

"Hikâyeyi dinlemek istiyor musun, istemiyor musun?" (Vittoria tercüme etti.) "Diyordum ki, ikisi millerce uzağa düşmüşler. Anne durumu görünce, 'Kahretsin!' demiş. Sonra bir arama ekibi bulmak için medeniyete dönmüş, ama o sırada ayılar bebeği evlat edinmeye karar vermişler ve hepsi yukarıda, kırk dokuzuncu paralelin kayalık ve vahşi yerlerinde kendilerini kaybettirmiş. Küçük kız da böylece ayılar arasında büyümüş.

"On yaşına geldiğinde sorunlar başlamış. O sıralar kimi ayı arkadaşları varmış, öte yandan ayılar gibi dört ayağının üzerinde yürümeyi sevmiyormuş ve bu da ayıların hoşuna gitmiyormuş, zira ayılar çok tutucuymuş. Kız, dört ayak üzerinde yürümenin iskelet gelişimine uymadığını iddia ediyormuş. Ayılarsa, 'Ah, ama biz hep bu şekilde yürüdük,' diyorlarmış. Biraz aptallarmış. Ama tatlılarmış da. Her neyse, kızımız iki ayağı üzerinde yürümüş, kendini en rahat hissettiği şekilde, ancak sıra çiftleşmeye geldiğinde, bu da başka bir mesele olmuş. Onunla çiftleşecek kimse çıkmamış. Bu işi en-iyi-erkek-ayı-arkadaşıyla denemek istemiş (çünkü, hayvanlar insanlar gibi yaşamaz, bilirsiniz) fakat erkek-ayı denememiş bile. 'Ne yazık' demiş (bu nezakete bakarak, öteki ayılardan kat kat zarif olduğunu söyleyebilirsiniz, ha ha) 'Korkarım pençelerim canını acıtır, çünkü kadın-ayılar gibi kürkün yok senin. Ve her şey bir yana, sen uygun pozisyonu alamazsın çünkü arka bacakların fazla uzun. Ve *bunun* da yanı sıra, ayı gibi kokmuyorsun ve korkarım Annem bunu hayvansevicilik olarak görür.' Bu bir şakaydı. Aslında ırka dayalı önyargıydı. Küçük kız çok yalnızdı, canı sıkkındı. Sonunda uzun zaman sonra, ayı-annesini kökenleriyle ilgili sorduğu sorularla yıldırıp, ondan bir cevap alabilmiş, böylece gidip ayı olmayan insanlar aramaya karar vermiş. Hayat onlarla daha iyi olurdu diye düşünüyormuş. Ayı-arkadaşlarıyla vedalaşmış ve Güneye doğru yollanmış, hepsi ağlamış, arkasından mendil sallamış.

Kız, ayılar tarafından yetiştirildiği için çok dayanıklıymış, tam bir orman yaratığıymış. Tüm gün yol alıyor, geceleri de uyuyormuş. Sonunda insanların yaşadığı bir yerleşime gelmiş, tıpkı burası gibi, oradakiler de onu yanlarına kabul etmiş. Elbette insanların dilini bilmiyormuş" (burada bana kinayeli bir bakış fırlatıyor) "onlar da ayıca konuşamıyormuş. Bu, büyük bir sorunmuş. Sonunda kız onların dilini öğrenmiş, onlarla konuşabiliyormuş artık ve kızın ayılar arasında büyüdüğünü anladıklarında onu Geddes Bölge Parkı'na yollamışlar, orada akademisyenlere ayıca konuşarak uzun süre kalmış. Kendine arkadaşlar edinmiş ve dolayısıyla çiftleşecek bir sürü insan tanımış, fakat aylı gecelerde geri dönmeyi, ayıların yanına gitmeyi özlermiş, çünkü büyük ayı danslarından yapmak istermiş, ayıların dolunay zamanlarında yaptıkları danslardan. Böylece sonunda yine Kuzey'e gitmiş. Fakat ayılar da ona sıkıcı gelmiş. O da insan annesini bulmaya karar vermiş. Tavşan Adası'na giden kumsallarda altı yazılı bir heykel çıkmış karşısına: 'Şu yöne git,' o da öyle yapmış. Kuzey Kıta'ya geçen köprünün çıkışında ters döndürülmüş bir okla karşılaşmış ve o yöne doğru devam etmiş yoluna. Şansın Ruhu ona yol göstermekteymiş. Yeşil Körfez girişinde, geçişini engelleyen dev bir altınbalığı çanağı çıkmış karşısına, bu daha sonra Şansın Ruhu'na dönüşmüş, ince, kupkuru bacaklı çok, çok yaşlı bir kadınmış bu, bir duvarın üzerinde oturuyormuş. Duvar, *tüm* kırk sekizinci paralel boyunca uzanıyormuş.

"'Benimle kart oyna,' demiş Şansın Ruhu.

"'Hayatın üzerine değil,' demiş küçük kız, aptal değilmiş.

"Bunun üzerine Şansın Ruhu göz kırpmış ve 'Yaklaş,' demiş kız da eğlenceli olabileceğini düşünerek ilerlemiş. Tam uzanıp elini tutacakken, Şansın Ruhu'nun indüksiyon miğferi taktığını fark etmiş, arkasından bir kablo uzanıp gidiyormuş.

"Bilgisayar bağlıymış!

"'Bu kandırmaca!' diye bağırmış küçük kız. Duvara doğru koşmuş, korkunç bir kavgaya tutuşmuşlar, ama sonunda her şey eriyip kaybolmuş, geriye bir avuç çakıl taşıyla kum kalmış ve sonunda onlar da eriyip kaybolmuş. Küçük kız gündüzleri yürüyor, geceleri uyuyormuş, gerçek annesini sevip sevmeyeceğini merak ediyormuş. Gerçek annesiyle kalmak isteyip istemediğini bilmiyormuş. Fakat birbirlerini tanıdıklarında, bunun tersi yönünde karar vermiş-

ler. Anne, yusyuvarlak topuz yapılmış, elektriklenmiş gibi kabarık, kıvırcık siyah saçlı, çok tatlı bir kadınmış. Ama bir köprü yapımına gitmek zorundaymış (hem de hemen) çünkü insanlar bir taraftan öteki tarafa köprüsüz geçemezlermiş. Küçük kız da okula gitmiş ve bir sürü âşığı ve arkadaşı olmuş ve okçuluk öğrenmiş ve bir aileye girmiş ve bir sürü maceralar geçmiş başından ve bir planörden gönderdiği bombalarla patlayan bir volkandaki herkesi kurtarmış ve Aydınlanmayı başarmış.

"Sonra bir sabah kendisini arayan bir ayı olduğunu söylemişler ona-"

"Dur bir dakika," dedim. "Bu hikâyenin sonu yok. Gidiyor da gidiyor. Volkanın hikâyesi ne? Ve maceralar? Ve Aydınlamanın başarılması-bu belli bir zaman alır, değil mi?"

"Ben şeyleri anlatırım," dedi küçük, vakur arkadaşım (Vittoria aracılığıyla) "nasıl olduklarını anlatırım," ve daha başka bir yorumda bulunmadan kafasını indüksiyon miğferinin içine soktu (ve ellerini de) ve işaret parmağıyla uyuzunu kaşımaya başladı. Omzu üzerinden Vittoria'ya öylesine bir şeyler söyledi, o da bana şöyle tercüme etti:

"İki dünyada yaşayan herkes," (dedi Vittoria) "karmaşık bir hayata mahkûmdur."

(Sonradan öğrendim ki, bu hikâyeyi uydurmak için üç gün harcamış. Elbette benim hikâyemmiş.)

~12~

Kimi evlerden köpükler saçılır: Elmastan duvaklar sarkan beyaz mağaralar, iç bahçeler, ağlayan tavanlar. Kuzey Kutbu'nda oturup meditasyon yapılan yerler vardır, dışarıdaki buzların devamı gibi görünmez duvarlar, devamı gibi bulutlar. Bir yağmur-ormanı, bir sığ deniz, bir sıradağ, bir çöl var. İnsan kalabalıklarının ürediği yuvalar uzanıyor denizaltında, buralarda Hoşvakitliler, kendi tarzlarında acelesizce, yeni bir ekonomi, yeni bir ırk yaratıyorlar. Ölü bir volkanın mavi gözünde sallar demirlemiş. Özel olarak biri için ya-

pılmamış kartal yuvaları var, sakinleri planörle gelir oraya. Evlerden çok daha fazla barınak, insanlardan çok daha fazla da ev var; deyişteki gibi, Evim ayakkabılarımdır. Her şey (bildikleri) sonsuz bir geçiş içinde. Her şey ölüme yönelmiş. Radar çanak-kulaklar Dışarıdan gelecek fısıltıları dinliyor. Çakıl taşı yok, kiremit yok, dışkı yok, bu Tao değil; Hoşvakit, her yeri kaplayan düşük nüfus ruh halinin egemenliğinde ve sadece alacakaranlıkta, Altiplano'da duran heykelsi formlar cangılından başka bir şey olmayan, kalıcı olarak terk edilmiş şehirde, nefes almaya yarayan maskenin içinde nefesinin boşalmasını beklerken, o sırada-

Çok, çok ihtiyar bir kadınla, bir alkol lambasının aydınlattığı gecenin ortasında yapılması gereken sıkıcı işler ve kahvaltı karşılığında kumar oynadım, Güney Kıta'nın bataklıklı çam düzlüklerinin arka yollarından birinde. Kırışıklarla dolu yüzündeki gölgelerin dansını seyrederken, neden öteki kadınların bir bilgisayar yuvasının kabuğundan sarkıp sallanan bu bacaklara korkuyla karışık bir hürmetle saygı duyduklarını anladım: Şeylerin nihai İçlerine giden yoldaki kırılganlık.

(Kaybettim. Bagajını taşıdım ve bir gün boyunca her türlü işini yaptım.)

Ciudad Sierra'da yakıt-alkol imalathanesinin dışındaki eski heykel: Bir taşın üzerine oturmuş bir adam, dizleri ayrık, iki elini midesinin üzerindeki çukura bastırmış, delicesine bir mutsuz bakış, zamanla bulanıklaşmış bir yüz. Şakacının biri, kaidenin kenarlarına sekiz sayısını kazımış, bu sonsuzluk anlamına geliyor, ve ortasından aşağı doğru düz bir çizgi indirmiş; bu hem Hoşvakitlilerin erkek üreme organı sembolü, aynı zamanda da kendiyle-çelişme anlamına gelen matematiksel bir sembol.

Şayet, Hoşvakitli bir kız çocuğuna "iyi kız ol" diyecek ve sizin için bir şey yapmasını isteyecek kadar delice bir cesaretiniz varsa:

"Başka insanların ayak işlerine koşmanın iyi kız olmakla ne ilgisi var?

"Neden kendi ayak işlerine kendin koşmuyorsun?

"Sen sakat mısın?"

(Sert, kara çocuk gözleri çift çift, her yerde, çiftleşen kedilerinkiler gibi.)

~ 13 ~

Sakin bir kır akşamı. Yeşil Körfez'in doğusuna uzanan tepeler, gün boyu süren nemli ağustos havası. Kadınlardan biri okuyor; bir başkası dikiş dikiyor; bir başkası sigara içiyor. Birisi duvarın üzerinden düdüğe benzer bir alet alıyor ve majör tonda dört nota çalıyor. Bu, tekrar tekrar çalınıyor. Olabildiğince uzun zaman bu dört notaya takılıp kalıyoruz; sonra bir notasını değiştiriyoruz; sonra da bu dört notayı tekrar edip duruyoruz. Bu melodisizliğin içinden yavaş yavaş bir şeyler yırtılıp çıkıyor. Harmoniler arasındaki mesafe gittikçe açılıyor, açılıyor. Bu gece kimse dans etmiyor. Müzik çizgileri ne kadar da yüksek! Şimdi üç nota. Dosdoğru havaya yazılan müziğin kıvraklığı ve dehşeti. Çalan her ne kadar aynı dinamikle çalsa da, sesler acı verecek derecede yükseldi; küçük enstrümanın içi dışına dökülmeye başlıyor. Dinlenemeyecek kadar aşırı, dudakları tam kulağımın dibinde. Günbatımına kadar duracağına inanıyorum, günbatımı geldiğinde, altı ya da yedi nota değişimi olmuş olacak, saatte belki iki tane.

Major üçlü hakkında bir şeyler öğrenmiş olacağız günbatımı geldiğinde. Küçük bir şeyler kutlamış olacağız.

~ 14 ~

HOŞVAKİTLİLER NASIL KUTLAR?

Dorothy Chiliason ormandaki açıklıkta, ay-yeşili pijamasıyla, kocaman gözleri, geniş omuzları, geniş ağzı ve her birinin ucu dışarı pırtlamış iri göğüsleriyle, kıvırcık, kızıl saçlarının halesiyle ayağa fırlıyor ve dinliyor. Bir eli havada, düşünüyor. Sonra iki eli havada. Kafasını sallıyor. Yavaşça kayan bir adım atıyor, bir ayağı sürükleniyor. Sonra yine. Yine. Fazladan bir enerji harcayarak atılıyor ve biraz koşuyor. Sonra duruyor. Biraz düşünüyor. Hoşvakitlilerin kutlama dansı, Doğulu ların bedene dayanan hareketli dansları gibi değildir; dansçının bir buhar gibi etrafa saçtığı sıcak hava dalgaları, çatışan açılarla yaptığı süslemeler gibi (bacak yukarı, diz aşağı, ayak yukarı; bir kol yukarı, öteki aşağı bükülü). Ne de uçmaya-hevesli Batı balesi gibidir, bacaklar cennet-esinli eğriler şeklinde fırlatılmış, üst gövde matematiksel bir nokta. Eğer Hint dansı Benim,

bale de Arzuluyorum derse, Hoşvakit dansı ne der?

Sanırım der. (Bu olanaksız işin entelektüelizmi!)

~15~
HOŞVAKİTLİLER NE KUTLAR?

Dolunay

Kış gündönümü (bizi kocaman fanilalarımız içinde, tencere tava çalarak, "Geri dön güneş! Lanet olası, geri dön! Geri dön!" diye bağırarak etrafta koştururken görmemişseniz siz hiç yaşamamışsınız demektir.)

Yaz gündönümü (biraz farklıdır)

Sonbahar ekinoksu

İlkbahar ekinoksu

Ağaçların çiçek açması

Çalıların çiçek açması

Tohum ekimi

Mutlu çiftleşme

Mutsuz çiftleşme

Özlem

Şakalar

Ağaçlardan dökülen yapraklar (belirli mevsimlerde)

Yeni ayakkabı edinme

Aynı giysiler

Doğum

Bir sanat eserinin tasarlanması

Evlilikler

Spor

Boşanmalar

Aslında her şey

Aslında hiçbir şey

Büyük fikirler

Ölüm

~16~

Tavşan Adası'nda cilalanmamış, beyaz mermerden bir Tanrı heykeli vardır, yabani otlarla ve karla kaplı toprakların ortasında yapayalnız. Oturmuş vaziyette, bele kadar çıplak, en az Zeus kadar çirkin, aşırı büyük bir kadın gövdesi, ölü gözleri hiçbir şeye dikilmiş. Birincisi haşmetli; sonra fark ediyorum ki elmacık kemikleri fazlasıyla geniş, gözleri farklı düzeylere dikili, bir bütün olarak, formu kötü bir şekilde yan yana getirilmiş düzlemlerden oluşmuş, insandışı bir çelişkiler yumağı. Oyuncu Filozof olarak bilinen Dunyasha Bernadetteson'la (F.S. 344-426) açık bir benzerlik var; her ne kadar Tanrı, Bernadetteson'dan yaşlı olsa da ve Dunyashan'ın genetik cerrahının, Tanrı'dan model almış olması muhtemel, Tanrı için Dunyashan'ı model alacağına. Heykele benden daha uzun süre bakanlar, O'nun ayrıntılarına inemediklerini söylediler, çünkü sürekli değişen çelişkiymiş O, sırayla uslu, korkunç, iğrenç, sevilesi, "aptal" (ya da "ölü") ve sonunda tanımlanamaz oluyormuş.

O'na bundan da uzun bakanların dosdoğru Yeryüzü'nden silindikleri biliniyor.

~17~

Hiç Hoşvakit'e gitmedim.

Hoşvakitliler kendilerine, kenelere, sineklere ve öteki parazitlere karşı bir bağışıklık aşılamış. Bende böyle bir şey yok. Ve Hoşvakit'e giden yolun önündeki engel ne zamandır, ne mesafe, ne de elinde alev alev bir kılıç tutan bir melek; bir tatarcık bulutu ya da sürüsü çıkar karşınıza.

Konuşan tatarcıklar.

~ 1 ~

Jeannine bir Hoşvakit düşünden uyanıyor. Bu hafta ağabeyinin evine gitmesi gerekiyor. Her şey Jeannine'e kaybettiği bir şeyleri ima ediyor, her ne kadar o kendine bu şekilde ifade etmese de; onun anladığı, dünyadaki her şeyin ince bir nostalji sırrıyla kaplı olduğu, onu ağlatan, ona "Yapamazsın," diyen bir şeyler. Bir şeyler yapamayan bir insan olmaya can atıyor; bu bir şekilde ona bir tür hak veriyor. Gözleri yaşlarla doluyor. Her şey bir aldatmaca. Hemen şimdi kalkarsa, erken otobüsü yakalayabilir; halen geceliğinin kıvrımlarında, yumuşak, eski çarşaflarına sinen yaz kokuları arasında dolaşmakta olan düşten de kurtulmak istiyor, Jeannine'in çok sevdiği ama kimselere söyleyemediği kokudan. Yatak, düşsel, şüpheli

girinti çıkıntılarla dolu. Jeannine, görev duygusuyla esniyor. Kalkıyor, yatağı yapıyor, sonra sert ciltli kitapları yerden alıp (cinayet romanları) kitaplığa yerleştiriyor. Gitmeden önce yıkaması gereken giysiler var, yerleştirilecek giysiler, çiftleri bulunup çekmecelere konması gereken çoraplar. Çöpü bir gazete kâğıdına sarıp, üç kat aşağı inerek çöp tenekesine atıyor. Cal'un çoraplarını yatağın arkasından çekip alıyor, şöyle bir silkeleyip mutfak masasının üzerine bırakıyor. Yıkaması gereken bulaşıklar, pencere eşiklerindeki kurum, ovalanmayı bekleyen, ıslatılmış kaplar, radyatörün altına konması gereken bir tabak, tüm hafta akarsa diye (su sızdırıyor). Ah. Off. Pencereler öyle kalıversin, gerçi Cal pislik sevmiyor. Şu iğrenç, tuvalet temizleme işi, mobilyaların tozunun alınması. Ütülenecek giysiler. Ne zaman bir şeyi düzeltse bir başkası düşüyor. Eğiliyor, bükülüyor, eğiliyor Jeannine. Mutfak lavabosunun üzerindeki raflara dökülmüş, temizlenmeyi bekleyen un, şeker; benekler, lekeler, çürümekte olan turp yaprakları ve eski buzdolabında tabakalaşmış buz (kapısının arasına bir sandalye yerleştirilip çözülmeye bırakılması gerek). Odanın her yerinde ıvır zıvır kâğıtlar, şekerlemeler, sigaralar, sigara külleri. Her yer süpürülmeli, toz alınmalı. Her halükârda pencereleri temizlemeye karar veriyor, çünkü öyle hoş görünüyorlar. Bir hafta içinde kirlenecekler. Elbette yardım eden yok. Hiçbir şey olması gereken boyda değil. Cal'un çoraplarını kendinin ve onun giysilerinin yanına atıyor, çamaşırhaneye götürmesi gerek, onunkileri ayrı bir deste yapıp katlamalı ve kendi için masayı kurmalı. Kedisinin tabağındaki artıkları çöpe sıyırıyor, tabağı yıkıyor ve suyuyla sütünü tazeliyor. Bay Frosty ortalarda görünmüyor. Lavabonun altında bir bulaşık bezi buluyor, lavabonun üzerine asıyor, ileride temizlemesi gerektiğini hatırlatsın diye ve kendine soğuk kornfleks, çay, tost, portakal suyu hazırlıyor. (Portakal suyu ucuz bir portakal-greyfurt tozu, tadı iğrenç.) Etrafı alt üst edip paspası arıyor lavabonun altında ve de kovayı; o da oralarda bir yerde olacak. Banyonun yerini ve lavaboyla ocağın önündeki muşambayı paspaslama vakti. Önce çayını bitiriyor, portakal-greyfurt suyunun yarısını (surat buruşturarak) ve kornfleksin de bir kısmını bırakıyor. Sütü geri buzdolabına –hayır, bir dakika, atıyor- bir süre öylesine oturuyor, otobüsle dönerken alacağı haftalık meyve-sebze listesini yapıyor. Kovayı doldur, sabunu bul, neyse boş ver,

sade suyla paspaslayıver. Her şeyi bir yerlere tıkıştır. Kahvaltı bulaşıklarını yıka. Bir cinayet romanı alıp kanepeye oturuyor, sayfaların arasında dolaşıyor. Kanepeden zıpla, masayı sil, halıya düşen tuzluğu al ve süpür. Bitti mi? Hayır, Cal'un ve kendinin giysilerini toparla. Aman, bırak öyle kalsın. Çantasını yapması, kendisiyle Cal'e öğle yemeği hazırlaması gerek (gerçi o onunla gelmeyecek). Bu buzluktan dökülen ıvır zıvırlar demek yine, yine masayı temizlemek –muşamba üzerinde yine parmak izleri bırakmak demek. İyi, fark etmez. Bıçağı ve tabağı yıka. Oldu bitti işte. Giysilerini onarmak için gidip dikiş kutusunu almaya karar veriyor, sonra fikrini değiştiriyor. Onun yerine cinayet romanını alıyor eline. *Cal, "Giysilerimi dikmedin," diyecek.* Gidip, küçük odanın arka tarafından dikiş kutusunu alıyor, valizlerinin, kutularının, ütü masasının, kışlık palto ve giysilerinin üzerinden atlayarak. Jeannine'in arkasından küçük eller dolaşıp, döküp saçtıklarını topluyor. Kanepesine oturuyor, yazlık ceketindeki söküğü dikiyor, ipi dişleriyle koparıyor. *Minesine zarar vereceksin.* Düğmeler. Üç çift çorabın katlanması. (Ötekiler tamam gibi görünüyor.) Sırtının ovuşturulması. Yırtıldığı yerden eteğin çizgisinin bitiştirilmesi. Çoraplarında kaçık var mı, diye incelenmesi. Ayakkabıların cilalanması. Duraksıyor, öylesine hiçbir şeye bakmadan. Sonra şöyle bir silkiniyor ve olağanüstü bir enerjiyle orta boy valizini küçük odadan alıp götüreceği haftalık giysilerini yerleştirmeye başlıyor. *Cal sigara içmeme izin vermeyecek. Beni gerçekten düşünüyor.* Her şey temizlenmiş, düzeltilmiş odaya oturup bakıyor. Bir süpürge sapına bağlayacağımız bezle tavandaki örümcek ağlarını almalıymışız, öyle yazıyordu *Post*'da. *Tamam da ben göremiyorum.* Jeannine, kim-bilir-kaç-kere istemiştir birden fazla odası olan gerçek bir daire, her ne kadar doğru dürüst döşenmesi, gücünü aşsa da. Küçük odanın arka tarafında bir deste dekorasyon dergisi var, tabii bu geçici bir düşünce; bu düşünce o kadar da fazla aklına gelmiyor. Cal bu tür şeyleri anlamıyor. *Uzun, esmer ve yakışıklı... Âşığını geri çevirdi... ne kadar asil bir şey... mimoza ve yasemin...* Denizkızı olmak nasıl bir şeydir, bir denizkızı evini yosunlarla, inci dizileriyle süslemek nasıl olurdu diye düşünüyor Jeannine. *Denizkızı'nın Dostu. Denizkızı'nın Ev Dergisi.* Kıkırdıyor. Çantasını toplamayı bitiriyor, bir şişe doğal cilayla cilalamak üzere bir çift ayakkabı çıkarıyor valizden, çünkü açık

renkli ayakkabılarda dikkatli olmak gerek. Kurur kurumaz, doğru tekrardan valize. Tabii bir sorun var, valiz patlamak üzere. Cal geldiğinde, onu *Matmazel Denizkızı*'nı okurken bulacak, yeni balıkboyu bakışlı gözlerinde.

Neden Hoşvakit düşlerini görmeğe devam ediyor?

Hoş-vakit. Hoş.V.Akit. Vakti hoşça geçirmek. Sadece eğlence yani. Cal'e bunlardan söz etse, yine gevezelik ettiğini söyleyecek; daha da kötüsü, komik duruma düşecek; bir erkeğin her şeyi dinlemesini bekleyemezsiniz (herkesin Annesi'nin dediği gibi.) Jeannine, ağabeyinin taşradaki evi için bir bluz, süveter ve etek giydi, öte yandan valize şunları koydu: Kiraz toplamak için bir pantolon, başka bir bluz, bir mendil, iç çamaşırı, çorap, bir ceket (*Yo, ben taşırım*), saç fırçası, makyaj malzemeleri, yüz kremi, orkit, bir yağmurluk, şık kıyafetine uyacak takılar, saç tokaları, bigudiler, mayo ve gündelik hafif bir elbise. Oof, çok ağır oldu! Yine oturuyor, cesareti kırılmış. Küçük şeyler Jeannine'e hüzün veriyor. Küçük bir yeri bir daha, bir daha temizlemenin ne anlamı var, sonuçta bir şey olmuyorsa? Aylandız ağacı, pencerenin dışından ona başını sallıyor. (Ve neden Cal kendisini hiçbir şeye karşı korumuyor? Korunmayı hak ediyor o.) Belki biriyle tanışır. Kim bilir –Ah, evet gerçekten kimse bilemez- Jeannine'in kalbinde ne olduğunu (diye düşünüyor.) Fakat biri görecek, Biri anlayacak. Kaliforniya'da, incir ağacının altındaki saatleri hatırla. Kırışık ekose elbisesi içinde Jeannine, havada bir düşüş beklentisi var, tepelerin üzerinde dumansı mavi pus. Valizi yine sürüklüyor, çaresizce öteki kadınların bilip de kendisinin bilmediği şeyin ne olduğunu merak ederek, sokaklardaki, dergilerdeki, reklamlardaki kadınların, evli kadınların. Neden hayat hikâyelerdeki gibi değil ki. *Evlenmeliyim.* (Ama Cal'la değil!) Otobüste biriyle tanışacak; birinin yanında oturacak. Olayların nedenini kim biliyor ki? Kimi zaman astrolojiye, el falına, okült işaretlere inanan Jeannine, kimi şeylerin insanın alnına yazılı olduğu, kimilerinin olmadığını bilen Jeannine, erkeklerin –her şeye rağmen- nesnelerin iç alemiyle bağlantıları ve anlayışları olmadığını bilen Jeannine. Burası onlara yasaklanmış bir bölgedir. Kadınların sihri, kadınların sezgisi geçer burada, beceriksiz cinse yasaklanmış gizli beceri. Jeannine, aylandız ağacıyla çok iyi anlaşıyor. Üzerinde kafa yormak, çalışmak zorunda kalmadan, ikisi de insan hayatı-

na sihir ve arzunun nefesini taşıyor. Sadece vücut buluyorlar. Bir haftalığına komşulardan birinin evine bırakılacağını bilen Bay Frosty, bir süredir kanepenin arkasında saklanıyordu; şimdi sol gözünün üzerine yapışmış bir toz topağıyla sürünerek çıkıyor oradan, çok acıklı görünüyor. Jeannine, onu oradan çıkaran şey nedir, bilmiyor. "Kötü kedi!" *Jeannine'de bir şeyler var.* Benekli-çiroz-kediyi (Cal'ün tabiriyle) süt kabına doğru sinsice ilerlerken izliyor ve Bay Frosty hızlı hızlı yalayıp yutarken, Jeannine yakalıyor onu. Bay Frosty çaresizce çırpınırken boynuna tasmayı geçiriyor, klipsini bağlıyor. Birkaç dakika içinde hapsedildiğini unutacak. Tasmayı zaten hep varmış gibi kabul edecek, muhteşem farenin hayallerini kurmaya başlayacak. *Onda unutulmaz bir şeyler var...* Kediyi yatağın kenarına bağlıyor, duraksıyor, duvardaki aynada kendi görüntüsünü yakalayınca: Parıltılı, ışıl ışıl gözleri, karman çorman bir fırtına gibi geriye atılmış saçları, suratının tamamı alev alev. Çizgileri mükemmel, fakat bu sevimlilik kimin işine yarayacak, kim fark edecek, kim halka açacak, kim kullanılır hale getirecek? Jeannine, Jeannine'in kullanımına açık değildir. Ceketini bir kolunun üzerine atıyor, öteki türlüsünden daha da depresif. *Keşke param olsaydı...* "Endişelenme," diyor kediye. "Senle ilgilenmeye biri geliyor." Ceketini, valizini, cüzdanını kontrol ediyor, ışığı söndürüyor, kapıyı arkasından kapatıyor (kendi kendine kilitleniyor.) *Keşke* (diye düşünüyor) *gelse, bana kendimi gösterse.*

Uzun zamandır seni bekliyordum. Daha ne kadar bekleyecektim?

Geceler, yalnız geceler. ("Yapamazsın," diyor merdiven boşluğu. "Yapamazsın," diyor sokak.) Eski bir şarkının bir parçası geçiyor aklından, merdiven boşluğunda asılı kalıyor, düşünceleri de orada asılı; denizkızı olma, yürümek yerine sürüklenme arzusu, başka bir yerde olma, kendini merdivenden inerken izleme arzusu, etrafındaki her şeyi uyum içinde birleştiren güzel kız:

Tam şimdi sevimli birisi geçti.

~2~

Dünyalar arasında yaşıyorum. Vaktimin yarısını ev işlerine ayırıyorum, nasıl göründüğümle çok meşgulüm, erkeklerin içini ısıtıyorum, güzel flört ederim (Yani onlardan gerçekten hoşlanıyorum demek istiyorum, öte yandan ilk adımı atmadan önce ölecek gibi olurum; bu erkeğin işi), sohbetlerde kendi fikrimde çok ısrar etmem, yemek pişirmekten zevk alırım. Başka insanlar için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım, özellikle erkekler için. İyi uyurum, vaktinde kalkarım, düş görmem. Tek bir sorunum var:

Frijitim.

Öteki hayatımda öyle bir çatışma karmaşası yaşıyorum ki hayatımı nasıl devam ettirebiliyorum bilemezsiniz, gerçekten, ama devam ediyorum; isyanla uyanır, uyuşuk bir umutsuzlukla uykuya döner, çok iyi bildiğim tenezzül ve soyut bir küçümsemeyle yüz yüze gelirim, mücadeleler içine girer, bağırırım, tanımadığım insanlara bile söylenirim, dünyada tüm bunlardan kurtulmaya çalışan tek kadın benmişim gibi yaşıyorum, domuz gibi çalışır, dairemin her yerine notlar, makaleler, elyazmaları, kitaplar saçılı, pasaklı dolaşırım, hiç takmam, tiz bir sesle herkesle didişirim, kimi zaman beş dakika gibi bir süre içinde önce güler sonra ağlarım, su katılmamış bir asabiyetle. Uyumam iki saat, uyanmam bir saat alır. Çalışma masamda düş kurarım. Her yerde düş kurarım. Berbat giyinirim.

Ama ah, yemekten nasıl da zevk alırım! Ve nasıl da sevişirim!

~3~

Jeannine'in, New York'ta bir lisede matematik öğretmenliği yapan bir ağabeyi var. Tatillerde onunla kalan anneleri Jeannine dört yaşındayken dul kaldı. Jeannine küçük bir bebekken konuşma talimleri yaparmış; kendi kendine bir köşeye gider, bir kelimeyi üst üste söylermiş, doğru söyleyene kadar. Söylediği ilk tam cümle, "Aya bak," imiş. İlkokuldayken çiçek kurutur, şiirler yazarmış. Jeannine'in ağabeyi, yengesi, iki çocukları ile annesi göl kenarında yan yana iki evde kalıyorlar. Jeannine annesiyle beraber küçüğünde kalacak. Peşinde ben, beraber aşağıya iniyoruz, Bayan Dadier'i bul-

maya, mutfak masasında bir turşu kavanozuna çiçek yerleştiriyor. Ben Jeannine'in arkasındayım, ama elbette beni göremiyor.

"Herkes seni soruyor," diyor Bayan Dadier, kızının yanağından bir makas alarak.

"Mm," diyor Jeannine, hâlâ uykulu. Oturma odasını mutfaktan ayıran kitap raflarının arkasına saklanıyorum.

"Şu hoş genç adamı yanında getirirsin yine, diye düşünmüştük," diyor Bayan Dadier, kızının önüne kornfleks ve süt koyarken. Jeannine, suratsız bir durgunluğun arkasına saklanıyor. Ben yüzümü buruşturuyorum, kimsenin görmediği yüzümü tabii.

"Ayrıldık," diyor Jeannine yalan söyleyerek.

"Neden?" diyor Bayan Dadier, mavi gözlerini koskoca açarak. "Sorun ne?"

İktidarsızdı anne. Şimdi bunu böyle tatlı bir bayana nasıl söylerim? Söylemedim.

"Bir şey yok," diyor Jeannine. "Ağabey nerede?"

"Balık tutuyor," dedi Bayan Dadier. Ağabeyi sabahın erken saatlerinde çıkar, balık tutarak meditasyon yapardı sık sık. Kadınlar yapmaz. Bayan Dadier oğlunun ayağının kaymasından, bir kayanın tepesinden aşağı düşmesinden ve kafasını patlatmasından korkuyor. Jeannine balık tutmayı sevmiyor.

"Önümüzde güzel bir gün var," diyor Bayan Dadier. "Bu akşam oyun ve dans var. Bir sürü genç insan olacak Jeannine." O sürekli taze gülümsemesiyle Bayan Dadier gelini ve torunlarının kahvaltı ettiği masayı siliyor; Eileen sürekli çocuklarla meşgul.

"*Yapma* anne," diyor Jeannine aşağı bakarak.

"Dert etmiyorum," diyor Bayan Dadier. "Sen üzülme, hep yaptığım iş." Jeannine, neşesiz, sandalyesini geri çekiyor. "Bitirmedin," diye dikkat ediyor Bayan Dadier, biraz şaşırmış. Buradan çıkmalıyız. "Şey, yemeyeceğim –Ağabeyimi bulmak istiyorum," diyor Jeannine kapıya yönelerek, "Görüşürüz," ve gidiyor. Bayan Dadier, etrafta birileri yokken gülümsemez. Ana kız bu gibi durumlarda benzer bir surat takınırlar –sakin ve korkunç yorgun; Jeannine yol kenarındaki otları öylesine koparıyor, kafasında dolaşan düşüncelerden tamamen kopuk, soyut bir kötü niyetle. Bayan Dadier bulaşıkları bitiriyor ve içini çekiyor. Bu iş de tamam. Her zaman yeni bulaşıklar çıkar. Jeannine gölün etrafını dolaşan yola geliyor– top-

luluğun önemli tatil sorunu– ve etrafında dolaşmaya başlıyor, ama etrafta kimse görünmüyor. Ağabeyini bulur diye ummuştu, her zaman favorisidir. ("Büyük abim") Yolun kenarındaki bir kayanın üzerine oturuyor, bebek Jeannine. Gölde içinde iki kişi olan bir kano var; Jeannine'in bakışları, belli belirsiz gücenmiş, bir anlığına kanoya kilitleniyor ve sonra kayıyor. Yengesi çocuklardan biri için deli gibi endişeleniyor; bu çocuklardan birinin her zaman bir sorunu vardır. Jeannine öylesine dizlerini sallıyor kayanın üzerinde. Romantik bir karşılaşma için fazlasıyla buruk; biraz sonra kalkıp yürüyor. Zaten göle kim gelir ki? Belki Ağabey evdedir. Geldiği adımların üzerinden geri dönüyor ve ana yoldan bir çatala sapıyor, ağaçlarla otlarla kaplı kıyısıyla göle kadar uzanan ve arkasında kaybolan yola. Eileen Dadier'in ufaklık, küçük kız, yukarı katın penceresinde beliriyor bir anlığına, sonra kayboluyor. Ağabey kulübenin arkasında balık temizliyor, spor kıyafetleri kirlenmesin, diye lastik bir önlük takmış.

"Öp beni," diyor Jeannine. "Olur mu?" Balık pislikleri üzerine gelmesin diye kollarını arkaya gererek öne eğiliyor, bir yanağını davetkâr bir şekilde uzatarak. Eileen evin köşesinden beliriyor, önünde oğlu. "Öp halayı," diyor. "Seni gördüğüme o kadar *sevindim* ki, Jeannie."

"Jeannine," diyor Jeannine (otomatik olarak.)

"Düşünsene Bud," diyor Eileen. "Dün gece gelmiş olmalı. Dün gece mi geldin?" Jeannine başını sallıyor. Jeannine'in, babasından başka kimseyi sevmeyen yeğeni, öfkeyle Eileen Dadier'in elini çekiştiriyor, çok ciddi bir suratla parmaklarını annesininkilerden kurtarmaya çalışarak. Bud balık temizlemeyi bitiriyor. Metodik hareketlerle ellerini bir bulaşık bezine siliyor; Eileen öbür çamaşırlarını kirletmesin, diye bu bezi elde yıkamak zorunda kalacaktır; üzerindekini çıkarıyor, bıçak ve satırını eve götürüyor, içeriden akan suyun sesi geliyor. Yine dışarı çıkıyor, ellerini bir havluyla kurulayarak.

"Bebeğim," diyor Eileen Dadier oğluna şefkatle, "Halaya karşı kibar ol." Jeannine'in ağabeyi oğlunun elini karısından alıyor. Ufak oğlan bir anda mızmızlanmayı bırakıyor.

"Jeannie," diyor ağabeyi. "Seni görmek ne güzel."

"Ne zaman geldin?"

"Ne zaman evleneceksin?"

~4~

Jeannine'i kulüp binasının verandasında buldum o gece, aya bakıyordu. Ailesinden kaçmış olmalı.

"Tek istedikleri senin iyiliğin," dedim.

Suratını buruşturdu.

"Seni seviyorlar," dedim.

Kısık, boğuk bir ses. Elini verandanın tırabzanı üzerinde gezdiriyordu.

"Sanırım gidip onlara katılmalısın Jeannine," dedim. "Annen olağanüstü bir kadın, onu tanıdığın tüm zaman boyunca, kızıp sesini bir kez bile yükseltmedi. Ve hepinizi büyüttü, okullara gönderdi, çalışmak zorunda olduğu halde. Ağabeyin sağlam, sağlıklı bir erkek, karısı ve çocuklarına bakmak için iyi para kazanıyor ve Eileen dünyada kocası ve küçük oğluyla kızından başka bir şey istemiyor. Onların kıymetini anlamalısın Jeannine."

"Biliyorum," dedi Jeannine yumuşak ve net bir sesle. Ya da belki, *Oh hayır,* dedi.

"Jeannine hiçbir zaman iyi bir iş bulamayacaksın," dedim. "Artık iyi bir iş yok. Olsa bile asla bir kadına vermezler, bırak senin gibi bebek kalmış bir yetişkine vermeyi. Hadi, diyelim buldun, gerçekten iyi bir işi elinde tutabileceğini düşünüyor musun? Zaten hep sıkıcıdır, zor ve sıkıcı. Kurumuş, kırk yaşında bir kızkurusu olmak istemezsin, ama böyle gidersen olacağın bu. Yirmi dokuz yaşındasın. Yaşlanıyorsun. Sana bakacak biriyle evlenmek zorundasın Jeannine."

"Bana ne," dedi. Yoksa, *Bu adil değil* mi dedi?

"Sana bakabilecek biriyle evlen," diye devam ettim sözlerime, onun iyiliği için. "Bunu herkes onaylar; sen kızsın. Bud gibi iyi iş sahibi birini bul, saygı duyabileceğin birini; evlen onunla. Kadınlar için başka bir hayat biçimi yok Jeannine; hiç çocuğun olsun istemiyor musun? Bir kocan olsun, kendine ait bir evin olsun istemiyor musun hiç?" (Cilalı yerlerden küçük bir ışıltı, muslin bir önlük içinde kadın; dudaklarında sahiplenen bir gülümseme, ellerinde güllerle koca. Bu onun kocası, benim değil.)

"Cal ile olmaz." *Ah, kahretsin.*

"Şimdi gerçekten söyle, ne bekliyorsun?" (Sabırsızlanmaya başlıyordum.) "Bak Eileen'e, evlenmiş, annene bak, iki çocuklu ve

tüm eski okul arkadaşların; burada, şu gölün etrafında yeterince çift var, hepsi aynı anda içine atlasa doldurur gölü; kendini farklı mı zannediyorsun? Komik Jeannine! Zarif Jeannine! Ne beklediğini sanıyorsun?"

"Bir erkek," dedi Jeannine. *Bir plan.* Birisinin söylediklerini tekrar ettiği izlenimi, bu sözlerin ardından arkamdan gelen bir öksürükle doğrulandı. Meğer Bay Dadier'miş, kızkardeşini almaya gelmiş. Kolundan tutup kapıya götürdü onu. "Gel, Jeannine. Seni biriyle tanıştıracağız."

Fakat ışığın altında beliren kadın Jeannine değildi. İçerden geçmekte olan biri kapının girişindeki bu yer değiştirmeyi gördü ve hayretten ağzı açık kaldı. Kimse fark etmemiş gibi görünüyordu. Jeannine hala tırabzanın yanında düşünceli duruyordu: Doktor, avukat, Kızılderili şefi, fakir adam, zengin adam; belki uzun boylu olacak; belki yılda yirmi iki bin kazanacak; belki üç dil bilecek ve gerçekten sofistike biri olacak, belki. Mister Kader. Alçakların en adisini bile Bir Bayana hakaret etmiş olmaktan dolayı vicdan azabından kıvrandıracak iyi, vakur, kadınsı bir bakışa dair fikirlerimizin (her neyse genel fikir budur) yakınından geçmeyen Janet, Bud Dadier'in parmağını burkarak elinden kurtulmuştu. Doğal fakat cahil, gerekçesiz bir endişenin kurbanıydı; gasp edilmenin sadece bir jest değil, tamamen yoldan çıkmış bir şey olduğunu düşünüyor. Janet, alacağı tepkilere hazırdı.

"Ha?" diyor Abi. Tam nasihat etmek üzereyken. "Sen ne yapıyorsun burada? Kimsin sen?"

Hele bana bir daha dokun, tırnaklarını sökerim!

Yüzüne kan hücum edişini görebilirdiniz, o kötü ışıkta bile. Bu, yanlış anlaşılmaktan gelen bir şey. "Seni medeniyete davet ediyorum genç bayan!"

Janet dalga geçiyor.

"Sen bir-" diye söze başlıyor Bud Dadier, ama Janet önce davranıp bir sabun köpüğü gibi ortadan kayboluyor. Sizce Bud neyin kısaltılmışı? Buddington? Budworthy? Ya da "ahbap" anlamındaki "Bud" mı? Bud ellerini yüzünün önünde gezdiriyor –Janet'ten geriye kalan tek şey, (ikimiz dışında) başka kimsenin duyamadığı boğuk, ince bir zafer çığlığı. Kapının önündeki kadın Jeannine'dir. Abi korkudan mosmor, kim olmaz ki, Jeannine'i tutuyor.

"Ah, Abi!" diyor Jeannine şefkatle, kolunu sallayarak.

"Orada öyle yalnız durmamalısın," diyor o da. "Eğlenmiyormuşsun gibi görünüyor. Fazladan bilet almak için anne bir sürü derde girdi, biliyorsun."

"Üzgünüm," diyor Jeannine pişmanlıkla. "Sadece ayı görmek istemiştim."

"Güzel, gördün işte," diyor ağabeyi. "On beş dakikadır oradasın. Sana şunu söylemeliyim ki Jeannine, Eileen, anne ve ben senin hakkında konuşuyorduk, hepimiz hayatınla ilgili bir şeyler yapman gerektiğini düşünüyoruz. Böyle sürüklenip gidemezsin. Yirmi yaşında değilsin artık, bunu biliyorsun."

"Ah, Ağabey-" diyor Jeannine mutsuzca. Neden kadınlar bu kadar mantıksızdır? "Tabii, ben de isterim hoşça vakit geçirmek," diyor.

"O halde içeri gel ve geçir." (Kravatını düzeltiyor.) "Birisiyle tanışabilirsin, eğer istediğin buysa ve istediğinin bu olduğunu söylüyorsun."

"İstiyorum," diyor Jeannine. *Sen de istemiyor musun?*

"O zaman Tanrı aşkına öyle davran. Eğer en kısa sürede yapmazsan, sonra bir daha şansın olmayabilir. Hadi, gel şimdi." Hoş erkek kardeşleri olan kızlar vardır ve de iğrenç erkek kardeşleri olan kızlar; bir kız arkadaşım vardı, ağabeyi insanın yüreğini hoplatacak derecede yakışıklıydı, tek bacağıyla bir koltuğu kaldırabilirdi. Bir keresinde bu ikisi ve başka oğlanla çöpçatanlık ürünü bir buluşmaya gitmiştim, kız arkadaşımın ağabeyi kamp danışmanlarının kulübelerini işaret ederek, "Bunların ne olduğunu biliyor musun?" diye sormuştu.

"Menapoz Geçidi!"

Hepimiz gülmüştük. Hoşuma gitmemişti, ama zevksizlikten dolayı değil. Bu noktada (doğru) sonuca vardığınız gibi, benim bir zevkim yoktur; yani zevkin iyisi, kötüsü nedir bilmem. Güldüm çünkü gülmeseydim biliyordum ki ellerime cetveli yerdim. Böyle şeylerden hoşlanmıyorsanız, erdem kumkuması derler size. Jeannine bir köle kız gibi cansız, Abinin peşinden gitti kulüp binasına. Eğer ağabeyler kurala bağlansa, o zaman insan ne bekleyeceğini bilir! Keşke tüm ağabeyler küçük erkek kardeşler olsa. "Peki kimle evleneyim?" diyor Jeannine durumu şakaya dökmek için binaya girerken. Tamamen ciddi,

"Herhangi biriyle," diyor ağabeyi.

~5~

BÜYÜK MUTLULUK YARIŞMASI

(sık sık olur bu)

BİRİNCİ KADIN: Mükemmel bir mutluluğum var. Kocamı seviyorum, iki tatlı çocuğumuz var. Gidişatımda kesinlikle hiçbir değişiklik istemem.

İKİNCİ KADIN: Ben senden de mutluyum. Kocam her çarşamba bulaşıkları yıkar ve üç tatlı çocuğumuz var, her biri bir öncekinden şirin. Korkunç derecede mutluyum.

ÜÇÜNCÜ KADIN: İkiniz de benim kadar mutlu olamazsınız. Felaket mutluyum. Kocam, on beş yıldır evliyiz, tek bir kadına bakmamıştır, ne zaman rica etsem evde bana yardım eder, dışarıda iş arasam zerre kadar dert etmez. Ama ben ona ve çocuklarımıza karşı sorumluluklarımı yerine getirdiğimde çok mutlu oluyorum. Dört çocuğumuz var.

DÖRDÜNCÜ KADIN: Bizim altı çocuğumuz var. (Bu biraz fazla geldi, uzun bir sessizlik oldu.) Çocukların kayak derslerini ödemek için Bloomingdale'de yarım gün memurluk işi yapıyorum, ama puding ya da beze pişirdiğimde, evi dekore ettiğimde kendimi en iyi ifade ettiğimi hissediyorum.

BEN: Sizi zavallı sivrisinekler, Nobel Barış Ödülü sahibiyim, on dört romanım yayımlandı, altı sevgilim, şehirde bir evim, Metropolitan Operası'nda bir koltuğum var, uçak uçurmasını bilirim, arabamı kendim tamir ederim, ve kahvaltıdan önce on sekiz puşap çekebilirim, yani sayılarla ilgileniyorsanız, diye söylüyorum.

TÜM KADINLAR: Öldürün, öldürün, öldürün, öldürün, öldürün, öldürün, öldürün.

YA DA YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

ADAM: Aşk Çizgi Romanları okuyan aptal, kaba saba, entelektüel ilgileri olmayan kadınlara katlanamam.

BEN: Oh, ben de dayanamam.

ADAM: Zarif, medeni, kariyeri olan sıcak kadınlara taparım gerçekten.

BEN: Oh, ben de.

ADAM: Şu korkunç, aptal, kaba, sıradan kadınlar niçin bu kadar çirkin olabiliyor, bir fikrin var mı?

BEN: Şey, büyük olasılıkla, kimseyi incitmek de istemem, enine

boyuna düşünüldüğünde ve çok çekinerek, üzerime atlamayacağın umuduyla, düşünüyorum ki, bu en azından bir miktar senin hatan.

(Uzun sessizlik.)

ADAM: Biliyor musun, daha iyi düşününce, sanırım hoppa, kastre edici, itici, nörotik kadınlar daha da kötü bence. Her şey bir yana, yaşınızı belli ediyorsunuz. Ve şekliniz bozuluyor.

YA DA

ADAM: Sevgilim, neden yarım gün halı satıcısı olarak çalışmak zorunda kalasın?

KADIN: Çünkü piyasaya çıkmak istiyorum, cinsiyetime rağmen toplumsal hayatta verimli bir rol oynayabileceğimi ve kültürümüzün yetişkinlerin bağımsızlığının işareti ve simgesi olarak gördüğü şeyi –yani para kazanabileceğimi ispatlamak istiyorum.

ADAM: Ama sevgilim, bebek bakıcısının, yuvanın masraflarını, vergileri ve senin öğle yemeklerini kazandığın paradan düşersek, senin çalışman için biz cebimizden para çıkarmak durumunda kalıyoruz. Yani görüyorsun sen para falan kazanmıyorsun. Sen para kazanamazsın. Tek ben kazanabilirim. Çalışmayı bırak.

KADIN: Bırakmayacağım. Ve senden nefret ediyorum.

ADAM: Ama sevgilim, neden irrasyonel olalım? Para kazanamaman önemli değil, çünkü *Ben* kazanabiliyorum. Ve ben kazandığımda da sana veririm, çünkü seni seviyorum. Dolayısıyla senin para kazanmana *gerek yok*. Mutlu değil misin?

KADIN: Hayır. Neden sen evde kalıp bebeğe bakmayasın? Neden tüm o şeyleri senin maaşından çıkarıp bir hesap yapmayalım? Neden para kazanamadığım için mutlu olayım? Neden-

ADAM (vakarla): Bu tartışmanın düzeyi düşüyor ve komik olmaya başlıyor. Hiç hoşlanmadığım yalnızlık, bağımlılık ve bilinç gibi şeyler; yeniden ilk evlendiğim, küçük kıza döndürene kadar kendi başına bırakıyorum seni. Bir kadınla tartışmanın yararı yok.

YA DA EN SONUNCUSU

ADAM: Köpeğin *soğuk musluk suyu* mu içer?

KADIN: Sanırım.

ADAM: Soğuk su içerse oğlancağızın karnı ağrır.

KADIN: O bir dişi. Ve karın ağrısı umurumda değil. Biliyor musun, tek endişelendiğim şey kızgınlık dönemlerinde onu dışarı çıkarmak. Karnı ağrıyacak diye korkmuyorum, fakat hamile kalabilir

diye korkuyorum.

ADAM: Aynı şey değil mi? Har har har.

KADIN: Belki annen için öyleydi.

(Bu noktada Rende Joanna baykuş kanatlarıyla aşağı doğru süzülüp Adamı bir kanat darbesiyle yere yapıştırdı ve Kadın ile Köpeği Victoria Femina takımyıldızına çıkardı, sonsuza kadar orada parıldayacaklar.)

Biliyorum, bir yerlerde, beni yalanla itham edeceksiniz ama, çok güzel (ileride çok güzel olacak), entelektüel, hoşsohbet, medeni, sıcak bir kadın var; sekiz çocuğu var, kendi ekmeğini pişirir, kekler, tartlar pişirir, eviyle ilgilenir, yemeğini pişirir, çocuklarını büyütür; erkeklerin at koşturduğu üst düzey karar kademelerinde, talepkâr bir sabah-dokuz-akşam-beş işinde çalışır, bir o kadar başarılı bir insan olan kocası ona hayrandır, çünkü her ne kadar kartal gözlü, aslan yürekli, zehirli yılan gibi sivri dilli ve goril gibi kasları olan (tıpatıp Kirk Douglas'a benzer) başa çıkması zor, asabi bir yöneticiyse de, akşamları eve gelir, üzerine uzun sabahlığını, kafasına peruğunu geçirir, videoya bir Playboy takar ve kuşu öttürmeye başlar; iki farklı değerler setiyle, sekiz kişi birden olamazsınız. *Dişiliğini kaybetmemiştir.*

Ve ben Romen Marie'yim.

~6~

Jeannine Anneciğinin ayakkabılarını giyecek. Çocukluğun o bakıcısı, erkeğin dişi yoldaşı, hepimizin kat etmek zorunda olduğumuz yolun sonunda beklemektedir. Yüzdü, yürüyüşlere, danslara gitti, başka bir kızla piknik yaptı; kasabadan kitaplar aldı; ağabeyi için gazeteler, Bayan Dadier için cinayet romanları aldı, kendineyse hiçbir şey. Yirmi dokuzunda vaktini okuyarak ziyan edemezsin. Ya çok gençtirler, ya evli, ya da çirkin, ya da mutlaka çirkin bir şeyler vardır. Reddedişler. Jeannine, annesinin bir arkadaşının oğluyla çıktı birkaç kez, onunla sohbet etmeye çalıştı; aslında pek de fena görünmediğine karar verdi, ama biraz konuşsaydı ne olurdu? Bir gün öğle vakti gölde kanoya biniyorlardı, çocuk şöyle dedi:

"Jeannine, sana bir şey söylemeliyim."

Şöyle düşündü: *Tamam şimdi baklayı ağzından çıkarıyor*, ve midesi burkuldu.

"Evliyim," dedi, gözlüklerini çıkarırken, "fakat karımla ayrı yaşıyoruz. O annesiyle Kaliforniya'da yaşıyor. Psikolojik sorunları var."

"Ya," dedi Jeannine şaşırarak, ne diyeceğini bilemeyerek. Çocuktan özellikle hoşlanmış falan değildi, fakat hayal kırıklığı çok kötü bir şeydi. Jeannine ile gerçek hayat arasında sadece bir erkek ve bir evlilikle kaldırabileceği, bir tür engel var; Jeannine, bir şekilde, herkesin gerçek hayat olarak bildiği şeyle bağlantı halinde değildir. Çocuk çıplak gözlerini kırptı, aman Tanrım, ne kadar şişman ve sıradandı; fakat Jeannine gülümsemeyi başardı. Çocuğun hislerini incitmek istemiyordu.

"Anlayacağını biliyordum," dedi boğuk bir sesle, neredeyse ağlayacak bir halde. Jeannine'in ellerini sıkarak. "Anlayacağını biliyordum, Jeannie." Çocuğu bir kez daha tartmaya başlıyor, artık oldukça otomatik bir hesap bu: Görünüş, iş, "romantik" mi değil mi, şiir okur mu? Daha iyi giydirilebilir mi ya da rejim yapabilir, ya da kilo alabilir mi (hangisi duruma uygunsa), saçları daha iyi kesilebilir mi? Kendisini, ona karşı bir şeyler hisseder hale getirebilir, evet. Ona güvenebilir. Her şey bir yana, karısı çocuğu boşayabilir. Akıllı bir çocuktu. Umut vericiydi. "Anlıyorum," diyor, mizacına aykırı bir şekilde. Üstelik, aslında tam olarak bir kusuru yok çocuğun; kıyıdan gerçekten güzel görünüyordur; kano, şirin kız, pofuduk yaz bulutları, Jeannine'in güneş şemsiyesi (piknik yaptığı kızdan ödünç almıştı). O kadar da çok kusuru olamaz. Birazcık gülümsedi Jeannine. Çocuğun katkısı, *Beni iyi hissettir*; Jeannine'in katkısıysa *Beni var et*'dir. Güneş suyun üstünden yükseldi, gerçekten de ne kadar hoştu. Ve Jeannine'in içinde şu acı veren, tedirgin edici his, şu korkunç şefkat ya da ihtiyaç, o yüzden belki de onu sevmeye başlayacaktır, kendi tarzında.

"Bu akşam boş musun?" Zavallı adam. Dudaklarını ıslattı ve cevap vermedi Jeannine, güneşin her yerine değdiğini hissederek, çıplak kollarının, boynunun sergilediği resmin farkına vararak tatlı tatlı. "Mm?" dedi.

"Düşündüm ki –oyuna gitmek istersin diye düşünmüştüm."

Mendilini çıkarıp yüzünü sildi. Gözlüğünü geri taktı.

"Güneş gözlüğü takmalısın," dedi Jeannine, onu o şekilde hayal ederek. "Evet. Bud ile Eileen geliyorlar oyuna. Sen de bize katılmak ister miydin?" Ertelenmiş bir erkeğin şaşkın şükranı. *Gerçekten çocuktan hoşlanıyorum.* Çocuk kıza iyice yaklaştı –kanonun dengesi bozuldu- aynı zamanda da tiksindirdi (Freud, tiksinme, medeni insanların cinsel hayatının daimi bir ifadesidir, der) ve bağırdı kız, "Dur! Suya düşeceğiz!" Çocuk doğruldu. *Azar azar. İnsanları tanımalısın.* Neredeyse korkmuştu Jeannine, ondan kendisine doğru akan şeyden dolayı, tüm sahnenin yoğunluğundan korkmuştu, çocuğa karşı hissetmediği şeyleri ne kadar kendisine karşı hissettiğinden ötürü, güneş ya bir bulutun arkasına giderse, kendisindeki her şeyi alır götürürse diye korkmuştu.

"Seni ne zaman alayım?" diye sordu.

~7~

O akşam Jeannine bir aktöre âşık oldu. Tiyatro bodur, alçak bir bina, pembe kireçle boyalı, yazlık sinemalara benzer, küçük bir çam korusunun içindeydi. İzleyiciler sert, tahta sandalyelerde oturup, bir kolej tiyatro grubunun sergilediği "Charley'in Teyzesi" adlı oyunu seyrettiler. Jeannine arada kalkmadı, dışarı çıkmadı, hissizleşmiş bir vaziyette, programla yelpazelenerek, hayatında bir tür değişiklik yapabilme cesaretini kendinde bulmayı umarak oturdu. Gözlerini sahneden alamıyordu. Ağabeyiyle yengesinin varlığı ona dayanılmaz bir usanma hissi veriyordu, kendisine çöpçatanlıkla yakıştırdıkları çocuk ne zaman gözüne ilişse içine dönmek ve yok olmak, ya da koşarak dışarı çıkmak, bağırmak istiyordu. Hangi aktöre ya da karaktere âşık olduğu fark etmezdi; Jeannine bile biliyordu bunu; sahnedeki oyunun gerçekdışılığıydı onu içine girmeye ya da üzerine çıkmaya heveslendiren, ya da huzursuz yüreğini sakinleştirecek, iki boyutlu herhangi bir şey; *yaşamaya uygun değilim,* dedi. Bunda hazdan çok, acı vardı; son yıllarda daha da kötüye gidiyordu, ta ki Jeannine artık korkunç bir endişe duymaya başlayana kadar; *Elimde değil,* dedi. *Varolmaya uygun değilim,* dedi.

Yarın kendimi daha iyi hissedeceğim. Küçük kızını balığa götüren Bud'ı düşündü (o sabah olmuştu bu, Eileen'in tüm itirazlarına rağmen) ve gözlerinde yaşlar belirdi. Bunun acısı. Acı veren haz. Bir mutsuzluk pusu ardından, o figürü gördü sahnede, önemsediği şeyi. O şekliyle arzuladı. Karanlıkta güller ve kendinden geçmeler. Perdenin ineceği anı düşünerek dehşete düştü –aşkta olduğu kadar acıda, sefalette, dertte. Keşke yarı ölü kalabilse insan. Sonunda perde kapandı (gri kadife bir şey, oldukça yıpranmış) ve yeniden açıldı grubun perde işareti üzerine; Jeannine, hava çok sıcak falan gibi bir şeyler mırıldanıp dışarı koştu, dehşetten titreyerek; ben kimim, ben neyim, ne istiyorum, nereye gidiyorum, hangi dünya bu dünya? Komşu çocuklarından biri gazoz satıyordu, çamların altındaki çam iğnelerinden halının üzerine konmuş bir masa ve sandalyelerin orada. Jeannine bir gazoz aldı, yalnızlığını renklendirmek için; ben de aldım, iğrenç bir şeydi. *(Beni bulan olursa, hava çok sıcaktı, bir şeyler içmek istedim derdim.)* Öylesine ormanın içine doğru yürüdü, tiyatronun biraz uzağında bir yerde durdu, başını bir ağacın gövdesine dayayarak. Dedim Jeannine, neden mutsuzsun?

Mutsuz değilim.

Her şeye sahipsin (dedim). İsteyip de elde edemediğin nedir?

Ölmek istiyorum.

Pilot mu olmak isterdin? Bu mu mesele? Ve sana izin mi vermediler? Matematiğe karşı özel bir yeteneğin vardı da bertaraf mı ettiler? Kamyon şoförü olmana itiraz mı ettiler? Nedir derdin?

Yaşamak istiyorum.

Seni ve hayali mutsuzluğunu bırakıyorum (dedim), daha anlamlı biriyle sohbet etmeye gideceğim; gerçekten, insan senin hayati bir ihtiyacından mahrum kaldığını düşünür. Para mı? Bir işin var. Aşk mı? On üç yaşından beri oğlanlarla düşüp kalkıyorsun.

Biliyorum.

Hayatın boyunca sürecek bir romans bekleyemezsin Jeannine: Mum ışığında akşam yemekleri, danslar, güzel elbiseler hoştur ama hayat bunlardan ibaret değildir. Öyle bir zaman gelir ki insan hayatın olağan tarafını yaşamak durumunda kalır, romans da bunun çok küçük bir parçasıdır. Kur yapılması ve dışarı çıkarılmak ne kadar hoş olursa olsun, sonunda nikâh masasında "Evet," dersin ve iş biter. Büyük bir macera olabilir belki bu, fakat elli, altmış yıl daha

vardır doldurulması gereken. Sadece romansla yapamazsın bunu, biliyorsun. Düşün Jeannine –elli, altmış yıl!

Biliyorum.

O halde?

(Sessizlik)

O halde ne istiyorsun?

(Cevap vermedi)

Seninle anlamlı bir şekilde konuşmaya çalışıyorum Jeannine. Bir meslek sahibi olmak istemediğini söylüyorsun, bir erkek de istemiyorsun –aslında biraz önce âşık oldun ama bu sana komik geliyor –o zaman istediğin nedir? Evet?

Hiçbir şey.

Bu doğru değil tatlım. Bana ne istediğini söyle. Hadi.

Aşk istiyorum. (Kâğıt gazoz bardağını düşürdü elinden ve yüzünü elleriyle kapadı.)

Hadi. Dünya insanla dolu.

Yapamam.

Yapamaz mısın? Nedenmiş? Bu akşam sana ayarlanmış bir çocuk vardı, değil mi? Önceden de erkeklerin ilgisini çekmek konusunda asla bir sorunun olmamıştı. Hadi, git bunun üstüne.

Öyle değil.

"Nasıl yani?" (dedim).

Gerçek yol o değil.

"Ne!" (dedim).

Ben başka bir şey istiyorum, diye tekrar etti, *başka bir şey.*

"Peki, Jeannine," dedim, "eğer gerçeği sevmiyorsan, insan doğasını sevmiyorsan, başka neye sahip olabilirsin bilmiyorum," ve onu orada, ağaçların altında, çam iğnelerinin üzerinde dikilir vaziyette yalnız bıraktım, kalabalıktan ve tiyatro binasının dışına vuran parlak ışıklardan uzakta. Jeannine çok romantik biri. Cırcırböceklerinin çığlıklarından ve yüreğindeki öfkeden bütün bir felsefe kuruyor. Ama bu fazla sürmez. Yavaş yavaş kendine gelecek. Bud ile Eileen'e, şu sonuncu X'i heyecanlandırma işine geri dönecektir. Jeannine tiyatro binasına geri döndü, Bud ve Eileen ile beraber, bilet gişesinin üzerinde, bayanlar rujlarını sürsünler, diye konmuş aynaya baktı ve irkildi-"Bu da kim!"

"Yeter, Jeannie," dedi Bud. "Senin derdin ne?" Hepimiz baktık,

Jeannine'in ta kendisiydi, kesinlikle, o aynı zarif, gevşek, ince figür, o aynı asabi, imalı bakış.

"Neden canım, sensin o," dedi Eileen, gülerek. Jeannine üzüntüsünden tamamen şoka girmişti. Yengesine döndü ve alışılmadık bir enerjiyle, dişlerinin arasından, "Hayattan ne bekliyorsun Eileen? Söyle bana!" dedi.

"Ah tatlım," dedi Eileen, "ne istemeliyim ki? Elimde ne varsa onu istiyorum." Erkeklerin odasından X çıktı dışarı. Zavallı çocuk. Zavallı sıradan figür.

"Jeannie hayatın anlamını öğrenmek istiyormuş," dedi Bud. "Sen ne düşünüyorsun Frank? Bize söyleyeceğin bilgece bir çift lafın var mı?"

"Hepinizin iğrenç olduğunu düşünüyorum," dedi Jeannine hiddetle. X asabi asabi güldü. "Şey, bilmiyorum," dedi.

Bu benim de sorunum. Bilgim elimden alınmış durumda.

(Piyesteki oyuncuyu hatırladı Jeannine, boğazı düğümlendi. Canı acıdı, acıdı. Kimse fark etmedi oysa.)

"Sanıyor musun ki," dedi Jeannine çok alçak bir sesle X'e, "ne istediğini bilebilirsin, çok kısa bir süre sonra –yani, kasten yapmıyorlar bunu ama hayat-insanlar-insanların kafası karışabilir?"

"Ne istediğimi biliyorum," dedi Eileen parlak bir sesle. "Eve gidip Anneden bebeği alacağım. Tamam mı tatlım?"

"Şey demek istemiyorum-" diye söze başladı Jeannine.

"Oh, Jeannie!" dedi Eileen tutkuyla, büyük olasılıkla X'e yönelmişti sözleri: "Oh Jeannie!" dedi ve öptü onu. Bud yanağından bir makas aldı.

Dokunma bana!

"Bir şeyler içmek ister misin?" dedi X, Bud ile Eileen gittikten sonra.

"Hayattan ne istediğini," dedi Jeannine neredeyse fısıldayarak, "öğrenmek istiyorum ve anlatana kadar şuradan şuraya kıpırdamayacağım." Çocuk dik dik baktı.

"Hadi," dedi Jeannine. Sinirli sinirli gülümsedi çocuk.

"Peki, akşam okuluna devam ediyorum. Lisans derecemi bu kış alacağım." (Akşam okuluna gidiyor. Lisansını alacak. Aman ne ilginç. Hiç etkilenmedim.)

"Gerçekten mi?" dedi Jeannine, gerçek bir huşu içinde.

"Gerçekten," dedi çocuk. Bir puan. O pırıltılı şükran bakışı. Belki kayak yapabildiğini söylese kız yine aynı tepkiyi verecekti. Toplumsal etkileşimlerin bu en tatlısı, en kibarında, kız oğlana hayrandır, oğlan kızın hayranlığından hoşnuttur, bu hoşnutluk içine bir sıcaklık yayar, ona bir tarz verir, gevşer, Jeannine'den gerçekten hoşlanır; Jeannine bunu görür ve bir şeyler fıkırdar içinde, taze bir umut gibi. Bu o mu acaba? O Hayatını Değiştirebilir mi? (Ne istediğini biliyor musun? Hayır. O zaman şikâyet etme.) Kendi arzularının dillendirilememesinden kaçan Jeannine, olabilirin kucağına konar –zira var olmayan bir şeyi istediğinizi fark ederseniz ne olur? Boğulmakta olan bir kadın, X'in istekli, balıksı ellerini tutuyor Jeannine; belki bu evlenme isteğidir, belki gereğinden fazla zaman beklemiştir. Evlilikte *aşk vardır, neşe vardır*, karşınıza çıkan fırsatları değerlendirmeniz gerekir. Aşksız bir hayat size tuhaf cilveler yapar, derler; belki de aşkın varlığından şüphe duymaya başlıyorsunuzdur.

Jeannine'e bağırdım, sırtına, kafasına vurdum; ah, o tiyatro lobisinde asi, şeytani bir ruhum ben, ama o zavallı X'in ellerini tutmaya devam ediyordu –kız ellerini tutmaya, kanatlı gözlerine bakmaya devam ettikçe kendisine ne gibi umutlar bağlandığından pek de haberdar değil çocuk (diyorum). Çocuğun bir su yaratığı olduğundan ve kendisini boğacağından pek haberdar değildi kız. Oğlanın sırtına iliştirilmiş bir boğma makinesi olduğundan da, ergenlik çağında ona verilmiş borusuyla, tüvitleriyle ve hırsıyla ve mesleğiyle ve babasından aldığı üslupçuluğuyla bir boğma makinesi. O, bir yerlerde. Çözüm. Gerçekleşme. Kendini gerçekleştiren kadın. Prensim. Gel. Ölüm git. Annesinin ayakkabıları içinde tökezliyor, evcilik oynayan küçük kız. Bir tekme atabilirdim o kıza. Ve X, zavallı, aldatılmış piç, bunu kendine verilen bir paye sanırım, herkesin kendisine verdiğini sandığı bir paye –sanki onun olayla alakası varmış gibi! (Aynada kimi gördü, ya da kimi gördüğünü düşündü, hâlâ bilmiyorum. Janet miydi? Yoksa ben mi?)

Evlenmek istiyorum.

~8~

Erkekler başarıya ulaşır. Kadınlar evlenir.
Erkekler başarısız olur. Kadınlar evlenir.
Erkekler manastırlara kapanır. Kadınlar evlenir.
Erkekler savaşları başlatır. Kadınlar evlenir.
Erkekler savaşları bitirir. Kadınlar evlenir.
Sıkıcı, sıkıcı. (Aşağı bakınız.)

~9~

Jeannine, sırf dalgasına, ertesi sabah ağabeyinin evine uğradı. Saçlarını toplamış, buklelerinin etrafına cakalı bir eşarp sarmıştı. Hem Bayan Dadier, hem Jeannine bilir ki, bir sabah kahvaltısını otuz yıl ilginç kılacak bilinmedik bir yönü kalmamıştır; yine de kakaosunu içtiği kamışı bir o yana, bir bu yana gezdirip kıkırdıyor Jeannine. Ortasında körüğü olan kamışlardandı, akordeon gibi.

"Küçük bir kızken bunları hep çok sevmişimdir," diyor Jeannine.

"Ah, eveet, çok severdin," diyor Bayan Dadier, bulaşıklara girişmeden önce içtiği ikinci kahvesi elinde.

Jeannine, bir histeri krizine doğru gidiyor.

"Hatırlıyor musun-?" diye bağırıyor. "Ve hatırlıyor musun-!"

"Tanrı aşkına, tabii," diyor Bayan Dadier. "Hatırlamam mı, aşkolsun."

Öyle oturuyorlar, hiç konuşmadan.

"Frank aradı mı?" Bu Bayan Dadier, sesini dikkatle doğal yapmaya çalışıyor, çünkü biliyor ki Jeannine işlerine burun sokulmasından nefret eder. Jeannine suratını kırıştırıyor, sonra yine gülüyor. "Ah, ona zaman ver Anne," diyor. "Daha saat on." Olayın komik yönünü Bayan Dadier'den daha çok görebiliyor gibi. "Abi," diyor annesi, "beşte kalktı, benle Eileen de sekizde. Biliyorum tatildesin Jeannine, fakat taşrada-"

"Ben de sekizde kalktım," diyor Jeannine, incinmiş. (Yalan söylüyor.) "Uyandım. Gölün etrafında bir yürüyüş yaptım. Neden sürekli geç kalktığımı söyleyip duruyorsun anlamıyorum; eskiden

belki öyleydi, ama şu anda kesinlikle öyle değil ve böyle söylemene bozuluyorum." Yine güneş giriyor içeri. Bud etrafta olmadığı zamanlarda, üzerine titrenecek kişi Jeannine'dir; Bayan Dadier, Jeannine'in isteklerini anlayışla karşılamaya, onu rahatsız etmemeye çalışıyor.

"Şey, unutuyorum işte," diyor Bayan Dadier. "Komik ihtiyar annen! Bud, başım ağrımasa var olduğunu unuturmuşum diyor." İşe yaramıyor. Jeannine, biraz suratı asık, kızarmış ekmeğine ve reçele uzanıyor, ağzına bir parça atıyor, çaprazlamasına. Masanın üzerine reçel damlıyor. Acımasızca geç kalkmış olma hükmünü giymiş olan Jeannine, masa örtüsünün üzerinden reçel damlasını sıyırıyor. Geç kalkmak demek, günaha bulanmak demek. Affedilmez bir şey. Hiç uygun değil. Hükümlünün yanlış yere cesareti karşısında Bayan Dadier, reçel lekelerini görmezden gelmeyi tercih ediyor ve gerçekten önemli olan soruya geçiyor, yani Jeannine'in bir gün kendine ait bir mutfağı olacak mıdır (her ne kadar aslında başka birine ait olacaksa da, değil mi) ve bir gün erken uyanmaya başlayacak mı, yani, Evlenecek mi, sorusu. Bayan Dadier çok dikkatli ve teskin edici bir tonda:

"Canım, hiç düşündün mü-" ama bu sabah kızı öfkeden köpüreceğine, başının üstünden öpüyor ve "Bulaşıkları ben yıkayacağım," diyor.

"Hayır," diyor Bayan Dadier, şiddetle itiraz ederek; "Tanrı aşkına, hayır. Ben yıkarım." Jeannine annesine göz kırpıyor. Kendini erdemli hissediyor (bulaşıklardan dolayı) ve cesur (başka bir nedenden dolayı.) "Bir telefon etmem lazım," diyor, oturma odasına yönelirken aylak aylak. *Bulaşıkları yıkamamak.* Kendini telefon sandalyesine bırakıyor ve annesinin her zaman telefon defterinin yanında bulundurduğu kalemi çeviriyor elinde. Deftere çiçekler çiziyor, gözleri cepheden bakan kız profilleri. X'i aramalı mı? Yoksa X'in aramasını mı beklemeli? Aradığında, sıcak mı davranmalı, mesafeli mi? Dostane mi, soğuk mu? X'e Cal'den söz etmeli mi? Bu gece çıkma teklifi ederse, red mi etmeli? Eğer reddederse nereye gider? Elbette o X'e telefon edemez. Ama diyelim Bayan Dadier'in arkadaşını arasa, bir mesaj iletme bahanesiyle? *Annem size iletmemi istedi ki...* Jeannine, titrediğini fark ettiğinde, eli telefon ahizesinin üzerinde duruyordu: Sportmen bir kadının av hevesi.

Nefessiz kalana kadar güldü. Ahizeyi alıp X'in numarasını çevirdi, heyecandan titreyerek; sonunda oluyor işte. Her şey iyi gidiyor. Jeannine elinde, neredeyse, hayatta değecek her şeyi tutmasını sağlayan pirinç zili tutuyor. X'in karar vermesi sadece zaman meselesi; o zamana kadar elbette Jeannine onu bir kol mesafesinde tutabilir, bir yandan da heyecanını yüksek tutar; verecek mi, vermeyecek mi için o kadar çok vaktiniz var ki, o kadar zamanda pek bir şey de çözülmez zaten. Oğlana karşı bir şeyler hissediyor, gerçekten. Olayın gerçek yüzü ne zaman yüzünüze vuracak, merak ediyor. Asla-asla-olmayan-topraklarda telefonu birisi açıyor, son sinyali keserek, ayak sesleri yaklaşıyor ve uzaklaşıyor, birisi boğazını temizliyor ahizeye doğru.

"Alo?" (Bu annesi.) Jeannine, kafasında tekrar edip duruyor hazırladığı sahte mesajı çabuk çabuk; X'in annesi, "Bu Frank, bu da Jeannine Dadier," diyor. Dehşet. Başka ayak sesleri.

"Alo?" diyor X.

"A, sen misin? Orada olduğunu bilmiyordum," diyor Jeannine.

"Hey!" diyor X, hoşnut. Beklemeye hakkı olduğundan bile fazla bir şey bu Jeannine'in, kurallara göre.

"A, annene bir şey söylemek için aramıştım," diyor Jeannine, telefon defterindeki karalamalarının üzerine rahatsızlık verici, kırık çizgiler çiziyor. Önceki geceyi düşünmeye çalışıp duruyor, ama tek hatırladığı küçük kızıyla oyun oynayan Bud, ağabeyinin aptallaştığı biricik zamanlar. Kızı dizleri üzerinde zıplatır ve yüzü de kıpkırmızı olur, kız zevkten çığlıklar atarken başının üzerinden çevirir. "Üşüdüm, üşüdüm, a benim canım üşüdüm!" Eileen genelde kızı kurtarır, fazla heyecanlanacak gerekçesiyle. Bir nedenden dolayı bu hatıranın tamamı Jeannine'e büyük bir acı veriyor ve söylediği şeye dikkatini toplamakta güçlük çekiyor.

"Sen çoktan gitmişsindir diye düşünmüştüm," diyor Jeannine aceleyle. Oğlan daldan dala atlıyor, gölde kayık kiralarından, tenis oynar mısına kadar.

"Ah, bayılırım tenise," diyor Jeannine; oysa raketi bile yoktur.

O öğleden sonra gelir miymiş?

Hayali arkadaşların bulunduğu hayali bir randevu defterine bakmak için telefonu bırakıyor; şu, isteksiz 'a evet, boş bir aralık olabilir'i söylüyor. Tenis hevesini tazelemek gerçekten de iyi olacak-

tır. Çok da iyi oynamam aslında, diye ekliyor aceleyle. X kıkırdıyor. Şey, belki. Bir iki sıradan cümle daha söyledikten sonra telefonu kapatıyor, ter içinde ve ağlamaya hazır. *Benim derdim ne?* Mutlu olmalı aslında ya da en azından kendini beğenmeli, ama işte en derin üzüntüyü yaşıyor. Tanrı aşkına, ne için? Kalemi kararlılıkla telefon defterine saplıyor, sanki kendisine karşılık verebilirmiş gibi. *Kahretsin.* Aksi gibi, komik Cal'un görüntüleri geliyor gözünün önüne, üstelik hoş olmayanları. Telefonu yeniden eline almalı, hayali bir ahbapla hayali bir buluşma tarihini kontrol ettikten sonra X'e evet ya da hayır diye cevabını bildirmeli; böylece Jeannine buklelerinin üzerindeki eşarbı şöyle bir düzeltiyor, bluzunun bir düğmesiyle oynuyor, acıklı acıklı ayakkabılarına bakıyor, ellerini dizlerinin üzerinde gezdiriyor ve kafasını topluyor. Sinirli. Mazoşist. Şu eski düşüncesi geliyor yine, şanslı olacak kadar iyi olmadığı düşüncesi. Bu saçmalıktır, o da bunu biliyor. Gülümseyerek telefonu alıyor eline: Tenis, içkiler, akşam yemeği, şehre döndüklerinde çocuğun okulundan biraz daha söz edebileceği bir iki buluşma ve sonra bir akşam (kızı biraz daha fazla sarmalayarak)- "Jeannie, boşanıyorum." *Benim adım Jeannine.* Alışveriş eğlenceli olacak. *Her şey bir yana, yirmi dokuz yaşındayım.* Çok yoğun bir rahatlama duygusuyla çeviriyor telefonu; yeni hayat başlamaktadır. O da yapabilir bunu. O da normaldir. En az öteki kızlar kadar iyidir, o da. Alçak sesle şarkı söylemeye başlıyor. Telefondünyasından telefon çalıyor, biri açmaya geliyor; santrallerin tüm o tuhaf seslerini duyuyor, çok uzaklardan hayal meyal birinin sesi geliyor. Acele acele, tane tane konuşuyor, şimdi en ufak bir tereddüt olmadan, dizi tavana doğru bükülmüş geçen o sevgisiz geceler, nasıl da huzursuzdur, nasıl da boğulacak gibi olur, bacak kasları nasıl da atar ve ayaklarını yatağın üzerinden kaldıramaz. Evlilik tüm bunlara iyi gelecektir. O artık temizlenemeyecek kadar kirli muşambanın, hep aynı şeylerin tozunu al dur, haftalar haftalar boyu. Ama o başka yerlere gidecek. Cesur ve kararlı bir şekilde,

"Cal, gel beni al," diyor.

Hıyanetine şaşarak, gözyaşlarına boğuluyor Jeannine. Cal'un, "Tamam bebeğim," deyişini duyuyor ve bineceği otobüsü söylüyor Jeannine'e.

"Cal!" diye ekliyor nefesi kesilerek; "Şu, hep sorup durduğun

soru vardı ya tatlım? Şey, cevabım, Evet." Daha sakinleşmiş olarak telefonu kapatıyor. Bir kez olsun, sonra her şey daha iyi olacaktır. Aptal Jeannine, daha ne bekliyor. Sınırları belli olmayan bir kıtadır evlilik. Elinin tersiyle gözlerinin yaşını siliyor; X cehenneme gidebilir artık. Sohbet etmek doğru iştir. Mutfağa doğru gidiyor öylesine, orada kimse yok; Bayan Dadier arka tarafa, dışarı çıkmış, tüm Dadierlerin ortak paylaştığı bahçede bir tarha bir şeyler ekiyor; Jeannine mutfak penceresini aralıyor, dışarı sarkıyor.

"Anne!" diyor ani bir mutluluk ve heyecan seli içinde, çünkü biraz önce yapmış olduğu şeyin ciddiyeti bir anda dank etmiştir kafasına, "Anne!" (vahşi bir şekilde pencereden el sallayarak) "Tahmin et, ne oldu!" Havuç tarhının orada dizleri üzerine çökmüş olan Bayan Dadier, eliyle yüzüne siper ederek doğruluyor. "Ne olmuş, sevgilim?"

"Anne, evleniyorum!" Bunun ardından gelen şey çok heyecanlı olacaktır, bir tür dramatik piyes, zira Jeannine'in büyük bir evlilik töreni olacaktır. Bayan Dadier, bahçe çapasını korkunç bir hayretle elinden düşürüyor. Koşarak içeri gidecektir, iki kadını sarıp sarmalayan muhteşem bir heyecan yükselmesi; gerçekte birbirlerini kucaklayıp öpeceklerdir, Jeannine mutfakta hoplayıp zıplayıp dans edecektir. "Abi bunu duyunca ne diyecek!" Jeannine bağıracak. İkisi de ağlayacak. Jeannine hayatında ilk defa dört dörtlük bir iş yapmayı becermiştir. Çok da geç sayılmaz üstelik. Belki de evliliğin gecikmesinin özel bir olgunlukla telafi olacağını düşünecektir; her şey bir yana, tüm bu deneyim sürecinin, tüm o isteksizliğin bir nedeni olmalıdır. Daha da iyi haberler vereceği günleri hayal eder: "Anne, bir bebeğim olacak." Cal ise kendini tüm bu resme zor yerleştirir, zira Jeannine onun ne kadar az ve öz olduğunu unutmuştur, pasifliğini, herhangi açık bir duyguyla bağdaştırılamayan garip ağlak halini, ani hareketlerini, onunla herhangi bir şey konuşmanın güçlüğünü unutmuştur. Neşeden nefesi kesilmiş bir şekilde kendini sarıp sarmalıyor, Bayan Dadier'in içeri koşmasını beklerken. "Küçük bebeğim benim!" diyecektir Bayan Dadier duygusal bir şekilde Jeannine'i kucaklarken. Jeannine'e öyle gelir ki, o sabah o güneş altında parlayan o mutfak kadar somut ve güzel bir şey hiç bilmemiştir, duvarları ışıl ışıl parlayan ve her çizgisi ışıkta o kadar net görünen, öylesine taze, öylesine gerçek olan o mutfak. Kendi seçi-

mi olmayan, sükûn bulmaz ve kesin bir disiplinin yiyip bitirdiği Jeannine, hep tetikte olan, daha önceleri istediği ve sevdiği her şeyden farklı ve ilgisiz bir öz-baskı mekanizmasının ölesiye sakatladığı Jeannine, işte burada ödülünü alır. Bu, durumun normal olduğunu ispatlar. Her şey şüpheye yer bırakmayacak şekilde, iyi ve gerçektir. O kendini sever; ve ben köşede, kollarım Jeannine'in ölü benliğine sarılı Atropos gibi dikilirsem, eğer öteki Jeannine (umutsuzca yorgun, mezarın bu tarafında kendisine özgürlük olmadığını bilen ötekisi) neşeyle ortada dönüp dururken ona dokunmaya çalışırsa, Jeannine onu görmez, duymaz. Bir vuruşta geçmişini kesip atmıştır. Kendini gerçekleştirecektir artık o. Kendini sarıp sarmalar ve bekler. Gerçek, birinci sınıf bir Uyuyan Güzel'seniz tüm yapmanız gereken de budur. O da biliyor bunu.

Öyle mutluyum ki.

Ve işte, Tanrı'nın lütfuyla, gidiyorum ben.

~ 1 ~

Erkeğe nasıl dönüştüm, anlatacağım size.

Önce kadına dönüşmem gerekti.

Uzun bir süre cinsiyetsizdim, kadın falan hiç değildim, Şu Oğlanlardandım, çünkü bir erkekler grubuna girerseniz, ister profesyonel olsun, ister başka türlü, üzerinizde, BAKIN! MEMELERİME! yazılı bir reklam tabelası da taşıyor olabilirsiniz pekâlâ; o kıkırdamalar, gülüşmeler, o kızarmalar, o Heyyoo hareketleri, debelenmeler, o sinirli sinirli kravatlarla oynamalar, o düğmeleri açıp kapamalar, imalar, nezaket sözleri, o kendi bilincinde olan âşıkane davranışlar artı fiziğimle ilgili ısrarcı ve müstehzi laflar –tüm bu hazin saçmalıklar, sırf hoşuma gitsin diye. Oğlanlardan Biri olmakla ba-

rışıksanız, öyle gider. Elbette, belli bir bedenden ayrılma söz konusudur, fakat tabelada yazar; benim de sırtıma vurulur, ben de acıklı şakalara gülerim, özellikle düşmanca olanlarına. Dişlerinizin arasından, hoşnutça fakat sert bir şekilde Hayır hayır hayır hayır hayır, der durursunuz. Fakat bunlar işim gereğidir ve işimi severim. Sanırım memelerimin en iyisi olmadığına karar verdiler ya da gerçek olmadıklarına, ya da başka birine ait olduklarına (ikiz kız kardeşime), böylece beni boynumdan itibaren ikiye yardılar; söylediğim gibi belli bir bedenden ayrılmayı gerektiriyor. Doktoramı, hocalık unvanımı ve tenis madalyamı ve mühendislik sözleşmemi ve yıllık on binimi ve tam gün çalışan hizmetçimi ve iyi intibamı ve meslektaşlarımın saygısını kazandığımda, güçlü, uzun boylu ve güzel olduğumda, I.Q.'m iki yüzü geçtiğinde, deham olduğunda, *o zaman* kesinlikle tabelamı çıkarabilirim, diye düşünüyordum. Gülümsemelerimi ve mutlu kahkahalarımı evde bıraktım. Kadın değilim; erkeğim. Kadın yüzlü bir erkek. Erkek aklına sahip bir kadın. Herkes öyle söylüyor. Zekâmın verdiği gururla bir kitapçıya girdim; bir kitap satın aldım; artık Erkeği teskin etmek zorunda değilim; Tanrım, sanırım becerebileceğim bu işi. John Stuart Mill'in *The Subjection of Women*'ını aldım; şimdi kim karşı gelebilir John Stuart Mill'e? Ölmüş adam. Ama tezgâhtar çocuk geldi. Samimi bir cilveyle bana doğru parmağını sallayıp "tsk tsk" yaptı; tüm o debelenmeler, fıkırdamalar yeniden; bir insanı otomatik olarak ayıplamaktan nasıl bir zevk alır bu adam ve bense şüphenin çok ötesinde biliyordum ki kadın olmak ayna ve folluk olmaktır, hizmetçi ve yargıç olmaktır, muamele etmek zorunda olduğu fakat yargısı insanca olmayan ve hizmetleri herkese sunulmuş olan korkunç Rhadamantuhus olmaktır, sınavı geçerse elde edeceği dişli vajina, içi doldurulmuş pofuduk ayıcık olmaktır. Bu, bayanlar, kırk beşinize kadar böyledir, bu yaştan sonra Chesire kedisinin gülümseyişi gibi havaya karışır gidersiniz, arkanızda da iğrenç bir cüsse ve yirmi birinin altındaki her erkeği otomatik olarak zehirleyen mahir bir zehir bırakırsınız. Hiçbir şey sizi bunun üstüne, altına ya da ötesine ya da dışına koyamaz, hiçbir şey, hiçbir şey, kesinlikle hiçbir şey, ne kaslarınız ne beyniniz, ne oğlanlardan, ne kızlardan biri olmak, ne kitap ne mektup yazmak, ne bağırmak, ne endişelenmek, ne marul haşlamak, ne fazla uzun, ne fazla kısa olmak, ne seyahat etmek, ne evde oturmak,

ne çirkinlik, ne sivilce, ne utangaçlık, ne alçaklık, ne daimi çöküş, ne de ileri yaş. Son örneklerde, sadece çifte lanete uğramışsınızdır. Oradan uzaklaştım – erkeklerin tabiriyle "her zaman kadınsı," – ve arabamı sürerken ağladım ve yolun kenarında durdum (çünkü önümü göremiyordum ve bir şeylere çarpabilirdim) ve uluyarak ağladım ve ortaçağ romanslarındaki gibi ellerimi çırptım, zira bir Amerikalı kadının kapalı arabası, yalnız kalabileceği tek yerdir (evli değilse) ve hasta bir dişi kurdun uluması dünyayı dolaşır, tüm dünya da bunu çok komik bulur. Arabalardaki ve banyolardaki mahremiyet; amma fikirlerimiz var! Eğer bir daha şirin elbiselerden söz ederlerse, kendimi öldüreceğim.

Beş yaşında bir benliğim vardı, şöyle derdi: *Babacık seni sevmeyecek.*

On yaşında bir benliğim vardı, şöyle derdi: *Oğlanlar seninle oynamayacak.*

On beş yaşında bir benliğim vardı, şöyle derdi: *Kimse seninle evlenmeyecek.*

Yirmi yaşında bir benliğim vardı, şöyle derdi: *Bir çocuğun olmadan kendini gerçekleştiremezsin.* (Bir yıl, sürekli tekrar eden bir kâbusum vardı, kimsenin iyileştiremediği bir karın boşluğu kanseri kâbusu.)

Ben hasta bir kadınım, deli bir kadın, bir taşak düşmanı, erkek yiyen bir kadın; Erkekleri zarafetle, ateş renkli saçlarımla ya da zehirli öpücüğümle yiyip yutmam; şu iğrenç gulyabani pençelerimle eklem yerlerini kırarım, pençesiz kalmış bir kedi gibi tek ayağımın üzerinde dikilerek, pençe şeklindeki arka ayağımdan boşu boşuna kurtulmaya çalışırsınız: Tüy tüy saçlarım, iğrenç cildim, kocaman, yeşil, kanlı dişlerim. Bedenimin iyi pazarlandığını sanmıyorum. Bakılası bir şey olduğumu sanmıyorum. Ah, tüm hastalıklar arasında kendinden nefret etmek en kötüsüdür. Hastalığı çekeni kastetmiyorum!

Biliyor musunuz, tüm bu zaman zarfında bana nasıl acıyarak baktığınızı? Bana, Grandel'in annesinin bile, anne sevgisiyle büyüdüğünü söylediniz.

Bana gulyabanilerin erkek olduğunu söylediniz.

Rodan erkektir –ve katır gibi inatçı.

King Kong erkektir.

Cadı olabilirdim, fakat Şeytan erkektir.
Faust erkektir.
Hiroşima'ya bomba atan erkekti.
Hiç aya gitmedim.

Ve kuşlar var, aşklarının o dokunaklı şiiriyle kuşlar (Shaw'un öylesine büyük bir asaletle ortaya koyduğu gibi) ve erkeklerin öyle güzel ve muhteşem şarkılar söyledikleri, dişilerin oturdukları yuvalarıyla kuşlar ve ötekiler (erkekler) tarafından ikiye bölünen (dişileri) Habeş maymunları ve hiyerarşik yapılarıyla şempanzeler (erkekleri), (erkek) profesörlerin *kendi* aralarındaki hiyerarşi içinde üzerinde çalışmalar yaptıkları, (erkek) görüşlerini (kadınlar hakkında) kabul ettikleri şempanzeler. Neler olup bittiğini görebilirsiniz. İçim aslında kibar olmalı, zira aklıma peygamberdevesi ya da dişi arıyı getirmemiştim bile; fakat sanırım, kendi filumuma sadıktım, o kadar. İnsan bir meşe ağacı olmayı da hayal edebilirdi. Kestane ağacı, büyük köklü hermafrodit. Kafam ne şairlerle, ne peygamberlerle tıka basa dolu anlatamam size ("Ben de mi sevimliyim, lütfen?" diyen ve cüzzama yakalanan Deborah) ya da kendilerine dua ettiğim (şiddetli kahkahamı tetikleyen) ya da sokakta görmezden geldiğim (erkek) ya da televizyonda seyrettiğim (erkek) sadece nefretimde beklediğim –hatırlıyorsam- en son Flash Gordon ve gerçek hayatta yüzme hocası olan (sanırım) ve insani, yakışıklı, nazik, karışmış ihtiyar yüzünde karşılıklı hapisanemize karşı kendi şaşkınlığımın bir tür yansıması gibi saçma ama sarsıcı fanteziyi gördüğüm Buster Crabbe. Elbette onu tanımıyordum ve ekrandaki gölgesinden de kimse sorumlu değil ya da deli kadınların orada görebileceklerinden; yatağımda uzanmışım (erkek olmayan), bir (erkek) fabrikada bir (erkek) tarafından tasarlanmış ve olmayacak kötü tavırları olan (ufak bir erkek) tarafından bana satılan yatağımda. Yani herkese olmayacak derecede kötü gelebilecek tavırlar demek istiyorum.

Görüyorsunuz, bunlar eski, kötü günlerde olduğundan *ne kadar farklı*, diyelim beş yıl öncesine göre. New Yorklular (dişi) kürtaj haklarını kazanalı neredeyse bir yıl oldu şimdi, eğer hastane kurullarını, hastanede yataklı bir odaya ihtiyacınız olduğunu ikna edebilirseniz ve size Bebek katili diyen hemşireleri kafanıza takmazsanız; Kanada, Torontolu yurttaşlar, yüz mil seyahat edip sınırı geç-

meye istekli oldukları sürece, tamamen bedava gebelikten korunma yöntemlerine erişebiliyor; sigara içiyor olsaydım, tamamen bana ait sigaramı içebilirdim (ve tamamen bana ait akciğer kanserine yakalanabilirdim.) İleri, hep ileri! En iyi arkadaşlarımdan bazıları –şey diyecektim, en iyi arkadaşlarımdan bazıları –arkadaşlarım-

Arkadaşlarım öldü.

Kadınların herhangi birini korkuttuğunu kim görmüştür? (İnsanları korkutmanın önemli olduğunu düşündüğüm zamanlarda böyle söylüyordum.) Eski, iyi bir dostumun dediği gibi, Shakespeare'in oyunlar yazdığını ve Shakespeare'in bir kadın olduğunu ya da Kolomb'un Atlantik'i geçtiğini ve Kolomb'un bir kadın olduğunu ya da Alger Hiss'in ihanetten yargılandığını ve Alger Hiss'in bir kadın olduğunu söyleyemezsiniz. (Mata Hari casus değildi; kadın bir düzücüydü.) Her neyse her oğlan (pardon) her insan, kadınların yaptıkları gerçekten önemli işin, savaş zamanı pat diye devreye sokup sonra pat diye atıverilen büyük, ucuz işgücünü oluşturmak değil, Anne Olmak, nesilleri yetiştirmek, onları doğurmak, onlara bakmak, onlar için yerleri silmek, onları sevmek, onlara yemek pişirmek, onları temizlemek, altlarını değiştirmek, arkadan dağınıklıklarını toplamak ve temel olarak onlar için kendilerini feda etmek olduğunu bilir. Bu, dünyada en önemli iştir. Bunun için bir ücret ödememelerinin nedeni de budur.

Ağladım, sonra ağlamayı bıraktım, yoksa hiç duramayacaktım. Meseleler bu şekilde kör bir noktaya gelip takılıyor. Konuşma tarzımın bile kadınsılaştığını, dolayısıyla da gerçek tabiatımı ortaya çıkaracağını fark edeceksiniz; artık "Lanet olsun," demiyorum ya da "Siktir"; bir sürü bağlama sözcükleri kullanıyorum, "oysa" filan gibi, şu küçük cansız kadınsı ilaveler kullanıyorum dilimde, kendini yatağın üzerine attı, bir yapım yok (diye düşünüyor kadın), düşüncelerim âdet akıntısı gibi biçimsizce akıyor, hepsi çok kadınsı derin ve öz dolu, çok ilkel ve bir sürü "ve"lerle dolu, buna "devamlı konuşan cümleler," deniyor.

Kafamın içi bataklık gibi. Fazlasıyla çürümüş ve felaket derecede uçmuş. Ben bir kadınım. Bir kadın beyni taşıyan bir kadın. Kadın hastalığı olan bir kadın. Her şeyi meydanda bir kadınım, süssüz, sade, engerek yılanı gibi, Tanrı bana ve size yardım etsin.

Sonra erkeğe dönüştüm.

Bu daha yavaş ve daha az dramatik oldu.

Sanırım, dışlanmış biriyseniz, acısını çekmeniz gereken bilgiyle ilgili bir şeydi bu-*acı çekmek* demek istiyorum; demek istediğim *katlanmak* ya da *sarf etmek* ya da *tahammül etmek* ya da *kullanmak* ya da *keyfini çıkarmak* ya da *kataloglamak* ya da *dosyalamak* ya da *eğlenmek* ya da *mülkiyetine geçirmek* ya da *sahip olmak değil.*

Bu bilgi, elbette, iki gözden, iki değerler sisteminden, iki beklenti alışkanlığından, neredeyse iki akıldan süzülüp gelen bir tecrübenin algılanışıdır. Bu, sizi delirtmek için kullanılan şaşmaz bir reçete olmalı. Uzlaşma tavşanını Sebat av köpekleriyle kovalamak –ama işte görebiliyor musunuz? Ben Sir Thomas Nasshe değilim (ya da Leydi Nasshe değilim, zavallı tek bir satır yazmamış.) Siz tam bir şeylere başladığınızda, demir parmaklıklar iniverir. Küt. Bilgi meselesine dönmek gerekirse, beni sonunda içeri kabul eden, şirket kafeteryasında öğle yemeği yiyen dünyanın efendilerini görmekti bu bilgi sanırım; bir zamanlar başka bir arkadaşımın söylediği gibi, erkek takım ceketleri güven vermek için tasarlanmıştır, erkekte olmasa da. Ama ya *ayakkabıları-!* Yüce Tanrım. Ya *kulakları!* Tanrım. İktidarın masumiyeti, taze-yüzlü nahifliği. Hayatlarını, kendileri için yemek pişiren Siyahların eline bırakışlarındaki çocuksu basitlik ve o kendine düşkünlükleri ve cakaları ve o küçük sarkıntılıkları, ki bu onlar için her şeydir. Cehaletleri, korkunç, mutlu cehaletleri. Dolunay vakti şirket avlusunda Bizim kurban ettiğimiz bakire vardı. (Bakireden kastın bir kız olduğunu düşündünüz, değil mi?) Ev işleri konusunda Bizim düşüncelerimiz vardı –aman tanrım, ev işleri hakkında akademik yazılar, bundan daha saçma ne olabilir! Ve Birbirimizi sıkıştırdığımız, takip ettiğimiz Bizim partilerimiz. Kadın giysilerinin ve erkek takımlarının fiyatlarını Bizim karşılaştırmalarımız. Bizim puşaplarımız. Birbirimizin omzunda Bizim ağlamalarımız. Bizim dedikodularımız. Bizim değersiz şeylerimiz. Tüm o değersiz şeyler, herhangi rasyonel bir varlığın bir anlığına da olsa dikkatini çekmeyecek şeyler. Ay doğarken çalılıkların arasında Bizim gizlendiğimizi görürseniz bakmayın. Oralarda da beklemeyin. Duvara bak, tatlım, daha iyi edersin. Tüm hareketler gibi, süregiderken hissedemedim, ama yapmanız gereken şu:

Karşıtlıkları çözümlemek, kendi şahsiyetinizde birleştirmek.

Bu şu anlama geliyor: Gelecekten bir beklentisi olmayan, hayatının tüm umutsuzluğu, tüm dehşeti içinde, acı çekebileceğin ama yine de sana seçim yapacak kadar bir akıl sağlığı verecek en korkunç ümitsizliğin dibinde –sağ eline bir yüksek gerilim telinin çıplak ucunu al. Sol eline de öteki ucunu al. Bir su birikintisinin içinde dikil. (Telleri elinden bırakmayı deneme, bırakamazsın.) Elektrik, hazırlıklı bir akla kıyak çeker ve eğer bu çığa kazara müdahale edersen geberir gidersin, bir pirzola gibi kızarırsın, gözlerin de patlamış kırmızı jölelere benzer, ama eğer o teller senin tellerinse –tutmaya devam et. Tanrı gözlerinin yuvalarında kalmasına yardım edecektir ve eklem yerlerinin birbirine bağlı kalmasına. Yüksek gerilimi O gönderdiğinde, şey, hepimiz bu küçük şokları tecrübe ettik –bir ördek gibi onları dışarı iletirsin ve sana bir zarar vermez- ama ne zaman ki O, yüksek voltajla kükreyip, yanında da yüksek amper verirse, o zaman iliklerinin peşinde demektir; kendini kutsal terörün ve Cehennem coşkusunun aktığı cereyan telleri muhafazası yerine koyarsın. Ama ancak bu şekilde teller kendilerini tedavi edebilir. Ancak bu yolla sana yardımcı olabilirler. Kadınlar iktidara alışık değildir; bu dehşetengiz akım çığı, elektrik verilmiş bir tavşan gibi kaslarını ve dişlerini kilitleyecek, ama sen güçlü bir kadınsın, sen Tanrı'nın gözdesisin, buna dayanabilirsin; eğer, "tamam, devam et" diyebilirsen –her şey bir yana, zaten başka gidecek yerin var mı? Başka çaren var mı?- eğer kendini kendi içine ve dışına bırakabilirsen, içini dışına çıkarabilirsen, kendine uzlaşma öpücüğünü verebilirsen, kendinle evlenebilirsen, kendini sevebilirsen-

Evet, erkeğe dönüştüm.

Severiz, der Platon, eksiklerimizi severiz; büyülü Benliğimizi bir başkasının aynasında gördüğümüzde, ümitsiz feryatlarla karşılarız –*Dur! Sana sahip olmalıyım!*- ama ya size yardım etmek için durur ve dönerse, tanrı aşkına kim ona sahip olabilir ki? Düzüşmek, deyim yerindeyde, daha önemli bir olayın önemini gölgeleyen bir vakadır. Ve en az, sevişmeden önceki kadar garibansındır. Yıllarca çöllerde dolaştım ağlayarak: *Neden bana böyle işkence ediyorsun?* ve *Neden benden böyle nefret ediyorsun?* Ve *Neden beni böyle yarı yolda bırakıyorsun?* Ve *Kendimi alçaltacağım* ve *Sana kendimi beğendireceğim* Ve *Neden, ah neden beni yüzüstü bırakın?* Bu çok

kadınsı. Daha sonra bana hayatın, kendi lav yağmurum altında, yaöl-ya-iyileşin altında, mutsuzca, yavaşça, inatla, çıplak bir açıklıkla ve gerçekten de ölümcül bir acıyla öğrettiği şey, kusurlu, dolayısıyla muhtaç olduğumuz, dolayısıyla da istediğimiz şeye sahip olmanın bir, yalnızca bir yolunun var olduğudur.

Ona dönüş.

(Adam, İnsanoğlunun çalışmaları için en uygun nesnedir, diye kabul edilir. Yıllarca önce hepimiz mağara Adamıydık. Sonra Cava Adamı geldi, sonra Adamın geleceği ve Batılı Adamın değerleri ve varoluşçu Adam ve ekonomik Adam ve Freudyen Adam ve aydaki Adam ve modern Adam ve on sekizinci yüzyıl Adamı ve hesaba katılacak ya da bakılacak ya da inanılacak bir sürü Adam. İnsanoğlu var. Asabi bir kahkaha seli süsler bu paradoksları. Yıllarca şunları söyledim: *Beni de içeri alın, Beni sevin, Beni onaylayın, Beni tanımlayın, Beni kurallandırın, Beni geçerli kılın, Beni destekleyin.* Şimdiyse şöyle diyorum: *Hadi ikileyin.* Eğer hepimiz İnsanoğluysak, benim de bir Adam olduğum ve Kadın falan olmadığım, ilgili, doğrucu ve tam şu anda pasparlak ve boncuk boncuk küçük gözlerimden kaçmıyor, çünkü dürüst olalım, kim Cava Kadını ya da varoluşçu Kadın gibi bir şey duymuştur ya da Batılı Kadının değerleri ve bilimsel Kadın ve yabancılaşmış on dokuzuncu yüzyıl Kadını ve tüm o kirli paslı eskimiş kirli çıkı şeyleri duymuştur? Bu kirli çıkının içindeki her şey de Beyazdır zaten. Sanırım ben bir adamım; beni Adam diye çağırırsanız iyi edersiniz; sanırım şu andan itibaren hakkımda Adam olarak bir şeyler yazacaksınız ve hakkımda bir Adam olarak konuşacaksınız ve bir Adam olarak iş vereceksiniz ve çocuk büyütme işine Adamların işi gözüyle bakacaksınız; beni bir Adam olarak düşüneceksiniz ve Adam muamelesi yapacaksınız, ta ki o bulanmış, dehşete düşmüş, akıl almaz, onda-dokuzu-sahte, sevgisiz, kartonpiyer-erkek-geyik kafanıza, *benim bir adam olduğum* girene kadar. (Ve sizin de kadın olduğunuz.) İşte giz bu. Musa tabletlerini bağrınıza basmaktan vazgeçin kuş beyinliler; teslim olacaksınız. Linus battaniyelerinizi verin bana. Dişi adamı dinleyin.

Dinlemezseniz, Tanrı ve tüm Azizler adına, *boynunuzu kırarım.*)

Seve seve dinlerdik onu (dediler), *eğer bayan gibi konuşsaydı.* Ama onlar yalancı, hakikat onlarda değil.

Tiz sesli... küfürbaz... toplumun geleceğini düşünmez... antikalaşmış feminizm zırvaları... bencil kadınsılıklar... iyi bir düzüşe ihtiyacı var... bu şekilsiz kitap... elbette sakin ve objektif bir tartışma ötesinde... kafası karışık, nevrotik... son derece histerik bir şeyin arkasında gizli kimi hakikatler... sınırlı bir ilgiyle, söylemeliyim ki... çöp kutusuna atılacak bir broşür daha... sutyenini yakıp sonra sanıyor ki... karakter yok, izlek yok... gerçekten önemli olan meseleler atlanmış öte yandan... simyayla mühürlenmiş... kadınların sınırlı deneyimi... yine bağırış çağırış kızkardeşlik feryatlarından biri... pek de çekici olmayan bir saldırganlık... kurnazlıkla çözülebilirdi, eğer yazar... sahte erkeğin bekâretini bozan... bir erkek bunun için sağ kolunu verirdi... kızlara pek yaraşmaz... bir kadının kitabı... car car bir sesle yürütülen bir polemik daha... benim gibi sapına kadar erkek olan biri zor... kadınsı, isteri üzerine parlak, fakat temel olarak kafası karışık bir çalışma... kadınsı objektivite eksikliği... bu roman olmaya çalışan... şaşırtıcı olmaya çalışan... anti-romancıların bıktırıcı numaraları... zavallı eleştirmen daha kaç kere... Lezbiyenliğe yapılan olağan, sıkıcı, mecburi atıflar... derin cinsel kutuplaşmanın reddi... tamamen kadınsı, hakikatlerle yüzleşmeyi ret... sahte-eril kabalıklar... kadın dergileri düzeyinde... ev işi gibi harcıalem konular ve tahmin edilebilir feryatlar... taşak düşmanı Kate'in yanına uzananların başına gelecek olan... dış görünüşü maalesef cinsiyetsiz... saçma sapan sözler... çarpık klinik bir protesto... şiddetli bir arı saldırısı... muazzam bir kendine acıma, herhangi bir şansı yok eden... şekilsiz... kadının rolünü kabul edememe... anatomiye karşı tahmin edilebilir öfke... zarafet ve şefkatten yoksunluk... anatomi alınyazısıdır... alınyazısı anatomidir... keskin ve eğlenceli, fakat herhangi bir ağırlıktan ya da güncellikten öte bir şey yok... basbayağı kötü... bizler "sevgili bayanlar" Russ'un elinin tersiyle savacağı bizler, ama maalesef *içinden öyle gelmiyor*... ömrü kısa saçmalıklar, cinsellik savaşının füzeleri... kadınsı tecrübesizlik...

Q.E.D. Quod erat demonstrandum. İspatlandı.

4

Janet sokaklarda garip adamları takip etmeğe başlamıştı; ne yapacağım ben bu kızla? Bunu ya meraktan, ya beni kızdırmak için yapıyor; ne zaman ilgisini çeken birini görse, ister kadın, ister erkek olsun, otomatik olarak o yöne dönüp (basit bir ezgi mırıldanarak, da-dum, da-dee) ve yürüyüp gidiyor. Bir numaralı Hoşvakitli, iki numaralı Hoşvakitliyle karşılaştığında, birincisi, "Merhaba-evet?" gibi tercüme edilebilecek birleşik bir Hoşvakitçe kelime söyler, buna karşılık verilecek cevapsa aynı cümlenin "Merhaba-hayır" şeklinde tekrarı olabilir ya da sadece "Merhaba", ya da sessizlik, ya da "Hayır!" (fakat ses yükselmeden). "Merhaba-evet," *bir sohbet başlatmak istiyorum* anlamına gelir; "Merhaba," *burada durabilirsin ama konuşmak istemiyorum*, demektir; "Merhaba-hayır," *istersen burada kal, fakat hiçbir şekilde kafamı bozma,* demektir; sessizlik, *buradan defolup gitsen çok memnun olurum, iyi saatte olsunlar üstümde*, anlamına gelir. Sessizliğin yanında çabuk bir kafa sallama, kafam bozuk değil ama yalnız kalmayı istemek için başka sebeplerim var, demektir. "Hayır!" *defol, yoksa sana yapacağımı bilirim,* anlamına gelir. (Bizim geleneklerimizin tersine, ahlâki üstünlüğe sonradan gelen sahiptir, yani bir demet çiçek ya da güzel bir dağ manzarası ya da o sırada ne varsa, böyle bir şeyden dolayı zaten bir nevi rahatlama ve keyfe sahip olan bir numaralı Hoşvakitli.) Elbette bu cevapların her biri, selamlama sözleri olarak kullanılabilir.

Janet'e, ya her iki Hoşvakitli de "Hayır!" derse ne olur, diye sordum.

"A," diyor (sıkılmış), "kavga ederler."

"Genelde birimiz kaçarız," diye ekledi.

Janet, kahverengi kanepemde, Laura Rose'un yanında oturuyor, yarı uykulu, yarı yarıya arkadaşının üzerine yığılmış, mahrem bir şekilde, kafası Laur'un bu işten sorumlu omzuna yaslanmış. Genç bir dişi kaplan, kocaman, hareketli yavrusuyla. Bu küçük şekerlemesi sırasında Janet on yıllık korkularını ve on kiloluk başkalarını-etkileme-çabalarını düşünüyor; kendi insanlarının yanında genç ve gülünç olmalı; domates tarhlarını eşelerken ya da kayıp inekleri ararken; Güvenlik ve Asayiş memurlarının yaptıkları beni aşar. (Bir inek bir şekilde Dağinsanlarının oturma odasını bulup geliyor ve köpükten duvarın önünde bir yabancıyı yakalayıp soh-

bete başlama girişiminde bulunuyor-Hoşvakitlilerin evcil hayvanların kapasitelerini artırma konusunda büyük bir tutkuları var- ve ziyaretçiyi dirseğiyle dürtüp, büyük, arzulu bir möö ile "Dostum? Dostum?" deyip duruyor, filmdeki canavar gibi, ta ki Dağinsanlarından biri onu ayağıyla iteleyene kadar: *Sorun yaratmak istemezsin değil mi çocuğum? Sütünün sağılmasını istersin, değil mi? Hadi, gel şimdi.*)

"Bize inekleri anlat," diyor Laura Rose. "Jeannine'e anlat," (duvarın içine boşuna akmaya çalışan Jeannine, O mücadele, bu iki kadın ne kadar da dokunaklı.)

"Hayır," diyor Janet uyku arasında mırıldanarak.

"O zaman Zdubakovs'u anlat bize," diyor Laur.

"Sen hırçın, küçük bir hayvansın!" diyor Janet ve dimdik oturuyor.

"Ah, hadi, zürafa," diyor Laura Rose. "Anlat!" Kot ceketinin her tarafına süslü çiçek buketleri işlemiş ve kot pantolonuna kıpkırmızı bir gül, kasık bölgesine; ama bu giysileri evde değil, sadece misafirlikte giyiyor.

"Sen lanet olası, hırçın bir hayvan yavrususun," dedi Janet. "Ortamı tatlılaştıracak bir şey anlatacağım sana. Kuzey Kutbu'nu geçen, üç ayaklı keçiyi anlatmamı ister misin?"

"Hayır," diyor Laur. Jeannine bir yağ tabakası gibi yayılıyor; bir dolabın içinde kayboluyor, parmaklarını kulaklarına dayayarak.

"Anlat!" diyor Laur, küçük parmağımı bükerek. Ellerimle yüzümü saklıyorum. Ay, hayır. Ay, hayır. Laura duymalı. Boynumu ve kulağımı öpüyor, bir Güvenlik ve Asayiş memuruyken yaptığım tüm iğrenç şeylere duyduğu bir tutkuyla; dikelip, öne arkaya sallanmaya başladım. Siz insanların derdi ölümle, sizi gaza getirmemeli. Bana gelince, her yanımı sarsar. Daha önceden tanımadığım birisi, şu olağan şeyin yazıldığı bir not bırakmıştı*: Ha ha sana, sen yoksun, defol,* zira öyle manyakça paylaşımcıyız ki, böyle tekbenci bir yanımız var, anlıyor musun? Ben de dağa çıkıp onu buldum; Elena Twason'dan, üç yüz metre öteden silahımı çalıştırdım ve şöyle dedim: "İyi, iyi Elena, arkadaşlarına haber vermeden tatile çıkmamalıydın."

"Tatil mi?" diyor; "Arkadaşlar mı? Bana yalan söyleme kızım. Mektubumu okudun," ve o böyle söyleyince, bunu yaptı diye illa

kafayı yemiş olması gerekmediğini anladım ve bu berbat bir şeydi. Dedim ki, "Ne mektubu? Kimse mektup falan bulmadı."

"İnek yedi," diyor Elena Twason. "Vur beni. Orada olduğuna inanmıyorum, ama bedenim inanıyor; Senin inanmadığın kurşuna dokularımın inandığına inanıyorum ve beni öldüreceğine."

"İnek mi?" diyorum, diğer söylediklerini yok sayarak, "ne ineği? Siz Zdubakovlar inek yetiştirmezsiniz. Siz sebze-ve-keçi insanlarısınız, diye biliyordum. Benle dalga geçmeyi bırak Elena. Geri dön; bitki incelemek için dolaşmaya çıktın ve yolunu kaybettin, hepsi bu."

"Ah *küçük kız*," diyor, öyle rasgele, öyle esprili, "*küçüğüm*, gerçekliği bozma. İkimizi de kandırma." Aşağılamalara rağmen yine denedim.

"Ne yazık," dedim, "altmışında duyma yeteneğini böyle kaybetmen, Elena Twa. Ya da belki sorun bendedir. Sanki başka bir şey söyledin gibi geldi bana. Fakat bu lanet olası vadideki yankılar, herhangi bir şeyi anlaşılmaz kılmaya yeter; sana hakikatdışı bir yerde yasadışı bir çarpışma önerdiğimi ve böyle duyarlı, aklı başında bir kadın olan senin de bunu kabul ettiğine yemin edebilirdim." Dürbünden onun ak saçlarını görebiliyordum; annem olabilirdi. Banallik için pardon ama doğru. Genelde sizi öldürmeye çalışırlar, böylece ben de kendimi elimden geldiğince iyi göstermeye çalıştım, ama kıpırdamadı –yorulmuş muydu? Hasta mıydı? Hiçbir şey olmadı.

"Elena!" diye bağırdım. "Tanrının bağırsakları aşkına, buraya gelir misin lütfen!! ve kollarımı salladım, bir semafor gibi. Şöyle düşündüm: *En azından sabaha kadar beklerim*. Bu kadarını yapabilirim. Kafamda pekçok kez yer değiştirdik, o ve ben, ikimiz de olabildiğince kendi pozisyonlarımıza göre yasadışı hareket ederek, ama bir tür hikâye yamalayabilmeliydim. Ben onu seyrederken, tepeden aşağı inmeye başladı avare avare, o ak saç tutamı, sonbahar yaprakları arasından, bir geyik kuyruğu gibi hoplayıp duruyordu. Kendi kendine kıkırdıyor, eline aldığı bir sopayı öylesine sallıyordu: Küçük, zayıf bir şey, sadece ince bir dal aslında, öyle kuru ki, bir şeye vurduğunda kırılacak. Bir hayalet gibi arkasından yürüyordum ben de ağır ağır; yılın o vakti dağlar gerçekten de çok hoş olur, her şey yanar, kavrulur, ateşsiz. Sanırım kendi kendine hoşça vakit

geçiriyordu, sonunda sonuçların uzanabildiği yerin ötesine bıraktı kendini, olduğu gibi; birbirimize çok yaklaşana kadar, sohbet edebilecek kadar yakına, belki ben sizden şu an ne kadar uzaksam, o kadar bir mesafeye gelene kadar avare gezisine devam etti. Kendine kızıl akçaağaç yapraklarından bir taç yapmış ve kafasına yerleştirmişti, biraz çarpık, çünkü biraz büyük bir taçtı. Bana gülümsedi.

"Hakikatlerle yüzleş," dedi. Sonra ağzının köşelerini tarifsiz bir neşeyle ve kabalıkla doldurup:

"Öldür, katil."

Ben de öldürdüm onu.

Tüm bu zaman zarfında sabırla dinlemekte olan Laur, kana susamış küçük şeytan, Janet'in yüzünü ellerine alıyor. "Oh, hadi. Onu uyuşturucu iğneyle vurdun, o kadar. Bana öyle söylemiştin. Uyuşturucu iğneyle."

"Hayır," dedi Janet. "Ben bir yalancıyım. Öldürdüm onu. Patlayan kurşunlar kullanırız, çünkü hemen her zaman uzaktan çalışırız. Senin burada gördüklerine benzer bir tüfeğim var."

"Aaaah!" Laura Rose'un uzun, inanmaz, kızgın yorumu. Bana döndü: "Sen inanıyor musun?" (İki elimle Jeannine'i ahşap dolaptan çıkarmalıydım.) Hâlâ kızgın, kolları arkada kavuşmuş, Laur, geniş adımlarla odada volta atıyor. Janet ya uykulu ya da numara yapıyor. Laur ile Janet yatakta nasıl oluyorlar, merak ediyorum; kadınlar kadınlar hakkında ne düşünür?

"İkiniz de benim hakkımda ne düşünüyorsanız düşünün, hiç ilgilendirmiyor beni," diyor Laur. "Bunu seviyorum! Tanrım, sırf değişiklik olsun diye, birine bir şeyler yapmayı seviyorum, bana yapılmasındansa. Hoşuna gitmiyorsa neden Güvenlik ve Asayişte çalışasın ki!"

"Sana anlatmıştım," diyor Janet yumuşak bir tonda.

Laur, "Biliyorum, birileri o işi yapmalı. Neden sen olasın o?"

"Görevlendirilmiştim."

"Neden? Çünkü kötüsün! Haşinsin." (Kendi coşkusu karşısında gülümsüyor. Janet dik vaziyette oturuyor, biraz sallanarak, başını sallıyor.)

"Canım, pekçokları için iyi bir insan değilim ben; bunu anla. Çiftlik işi, orman işi, başka ne var? Bu tür insani durumları çözmek gibi bir yeteneğim var, ama buna pek de zekâ denemez."

"Ki bu da neden elçi olduğunu açıklıyor, öyle mi?" diyor Laur. "Buna inanmamı bekleme." Janet halıma dikiyor gözlerini. Esniyor, tüm dişleri meydanda. Ellerini dizlerinin üzerinde kavuşturuyor gevşekçe, belki de altmış yaşında bir kadın cesedini dağdan aşağı taşımanın nasıl bir şey olduğunu hatırlayarak: Önce iç geçirdiğiniz bir şeydir bu, sonra korkunç gelir, daha sonra da sadece zevksiz ve sonunda da işte yaptım o kadar, olur.

"Senin elçi dediğin şey olma nedenimle," dedi usulca, Jeannine ile bana kibarca başını sallayarak, "Güvenlik ve Asayiş'te çalışma nedenim aynı. Ben genişleyebilirim, canım. Laure, Hoşvakit zekâsı, sizinkiyle karşılaştırıldığında daha dar bir alanla sınırlıdır; ortalama olarak sadece daha akıllı değiliz aynı zamanda, ortalamanın sağına soluna dağılım da fazla değildir bizde. Bu, beraber yaşamamızı kolaylaştırıyor. Aynı zamanda rutin işlere son derece tahammülsüz oluşumuzun nedeni de budur. Ama yine de bir tür varyasyon var." Tekrardan kanepeye uzanıyor, kollarını başının altına koyarak. Tavana konuşuyor. Düş kuruyor belki. Vittoria'yı mı düşünüyor?

"Oh, şekerim," dedi, "Buradayım, çünkü bensiz de olabilirler orada. Güvenlik ve Asayiş memuruydum, çünkü bensiz de idare edebilirdiler. Bunun tek bir nedeni var Laur ve çok basit."

"Aptalım."

Janet uyuyor ya da uyuyor numarası yapıyor, Joanna dikiş dikiyor (bu benim), Jeannine mutfakta. Laura Rose, hâlâ fethedilmemiş Cengiz Hancılıkla içerleyerek, seğirerek, kitaplığımdan bir kitap alıyor ve yüzükoyun halıya uzanıyor. Sanırım bir sanat kitabı okuyor, ilgilenmediği bir şeyler. Ev uykuda gibi. Üçümüz arasında uzayan çölde Elena Twason Zdubakov şekillenmeye başlıyor; ona Janet'in gözlerini veriyorum, Janet'in iskeletini, ama ihtiyarlıktan biraz bükülmüş, Laur'un sabırsız gürbüzlüğünü ama ileri yaşların şefkatli titremesiyle değiştirerek: kâğıt gibi cildi, gülümseyişi, harap olmuş kollarında tel tel olmuş kasları, ucuz bir saman gibi kırpılmış ak saçları. Helen'in göbeği ihtiyarlığın verdiği bir gevşeklikte, yüzü kırışık dolu, son derece dost ve akıllı bir atınki gibi asla çekici olmamış bir yüz: Uzun ve gülünç. Ağzının üzerindeki çizgiler komik olacak. Komik bir haki şort-gömlek takım giymiş, üzerinden akıyor, Hoşvakitlilerin giydikleri şeylere de pek benzemiyor, ama

yine de ona bunu giydiriyorum. Kulakları sarkmış. Dağ sopası, üzeri şarap içme sahneleriyle, köprülerden geçen insanların, keten dövenlerin resmedildiği, aşçıların, hasat toplayanların resmigeçit yaptığı sahnelerle bezeli, yeşim kakmalı bir baston oluyor. Kulaklarından birinin arkasına bir tutam kırmızı dağ çileği sapı iliştirmiş. Elena tam konuşmak üzeredir; ondan, kişisel, ani bir güç yoğunluğu, iğneleyici bir etkileyicilik ve çok güçlü bir zekâ yayılır, bu zekâ öyle güçlüdür ki kendime rağmen bu olanaksız bedene doğru kollarımı açarım, bu hareket eden ruha; yasal katiline öylesine büyük bir şevkle "Hakikatlerle yüzleş çocuğum," diyebilen birilerinin büyükannesine. Dünyamızdan hiçbir erkek Elena'ya dokunmazdı. Hoşvakit tarzı, yaprak kırmızısı pijamalar, gümüşi ipekten iş tulumları; Hoşvakitlilerin sırf keyif olsun diye sarındıkları boy boy ay parçası brokarlar içinde muhteşem bir Helen olurdu halbuki. Elena Twason, ipek kesimli brokarlara bürünmüştü, zevk olsun, diye bir köşesiyle oynuyordu. Elena Twason ile erotik oyunlar oynamak zevkli olurdu; bunu dudaklarımda ve dilimde hissediyorum, avuç içlerimde, tüm cildimde. Aşağıda, organımda hissediyorum bunu. Ne muhteşem kadın! Gülmeli miyim, ağlamalı mı? Öte yandan, ölü –öldürüldü- o nedenle Ellie Twa'nın ihtiyar bacakları benimkilere dolanmayacak ya da bilgisayar yuvasının alt kısımlarını çevirmeyecek o ve bilgisayar birbirlerine açık saçık şakalar söylerken ayak uçları birbirlerine dolanmayacak. Ölümü kötü bir şakaydı. Elena Twason Zdubakov ile içli dışlı bir seks yapmak isterdim, ama o, erkek-Tanrı-sağ-olsun öldü ve Jeannine ahşabın içinden titreye titreye çıkabilir. Laur ile Janet, bir Hoşvakit ortak yatak odasındalarmış gibi beraber kanepede uyumaya gittiler, ki düşüneceğiniz gibi grup seksi için değil, yalnız insanlar için, çocuklar için, gece kâbuslar görenler için tasarlanmıştır. O masum uykuları özlüyoruz, zamanın öncesinde alt alta üst üste uyuduğumuz, ilerici bir ahmağın başkasına bırakılan hazzı ve yontma çakmaktaşını almadan önceki zamanlarda.

"Bu ne?" diye fısıldadı Jeannine, incelemem için sinsice burnuma bir şey uzatarak.

"Bilmem, zımba tabancası mı?" dedim. (Tutamağı vardı.) "Kimin bu?"

"Janet'in yatağında buldum," dedi Jeannine, hâlâ fısıldayarak.

"Öyle duruyordu orada. Sanırım çantasından çıkardı. Ne olduğunu anlayamadım. Tutamağından tutuyorsun ve şu tetiği ittiğinde öteki ucundan zıngırdamaya başlıyor, ama neden bilmiyorum ve başka bir tetik de şu parçayı yukarı aşağı oynatıyor. Ama bu bir ek parça gibi duruyor. Sanki aletin öteki kısımları kadar kullanılmıyormuş gibi. Tutamak çok esaslı bir şey; tamamı oymalı, kakmalı, süslü."

"Yerine koy onu," dedim.

"Ama ne bu?" dedi Jeannine.

"Hoşvakit'te haberleşme için kullanılan bir cihaz," dedim. "Yerine koy onu Jeannine."

"Ya?" dedi. Sonra bana ve terliklerime şüpheyle baktı. Janet, Jeannine, Joanna. Burada fazlasıyla J-li bir şeyler dönüyor.

"Tehlikeli mi?" dedi Jeannine. Başımı salladım –anlayışla.

"Son derece," dedim. "Seni havaya uçurabilir."

"Tamamımı mı?" dedi Jeannine, aleti kolu mesafesinde ihtiyatla tutarken.

"Bu aletin bedenine yapacağı şey," dedim, kelimelerimi son derece dikkatle seçerek, "kafana yapacağı şeyle karşılaştırılamaz Jeannine. Kafanı harabeye çevirir. Beyninin kıvrımları arasında patlar ve insanı çıldırtır. Bir daha asla eskisi gibi olmazsın. Tüm saygınlığını, edep, ar, namus, iffet aklına ne gelirse hepsini kaybedersin. Öldürür seni Jeannine. Ölürsün, ölü, ölü.

"Koy yerine onu."

(Hoşvakit'te bu tatlı şeyler evladiyeliktir. Her tür cam-üfleme, çamur-şekillendirme, resim-boyama, halka-dansı ve bunun gibi bin bir türlü komik şeyden sonra hediye olarak verilir küçük kızlara. İnanılmaz boyutlarda öpüşme ve el sıkışma söz konusudur. Elbette bu, sadece kurallar dahilindeki hediye veriştir; bundan uzun zaman önce herkesin erşebileceği şeyler olduktan sonra hediye olarak vermek istemeyeceğiniz türden ucuz, tarzsız şeyler oldular. Hoşvakitliler genelde çok memnun olurlar bunlara, senin benim hediye olarak bir hi-fi müzik seti ya da spor araba alsak olacağımız gibi, ama hepsi aynı şey aslında, makine sadece makinedir. Daha sonra Janet kendininkini bana hediye etmek istedi, kendisiyle Laur'un artık ihtiyacı olmadığı gerekçesiyle.)

Jeannine olağanüstü, inanmayan bir ifadeyle durdu orada öyle: Elmalara dikkat etmesini söyleyen Havva'dan bu yana ve kalıtım-

sal olarak gelen içgüdüyle. Omuzlarından tuttum ve sadece bir radar olduğunu söyledim bir daha. Son derece tehlikeli olduğunu. Eğer dikkatli olmazsa patlayacağını. Sonra onu odanın dışına ittim.

"*Yerine koy onu.*"

~5~

Jeannine, Janet, Joanna. Bir şeyler olacak. Sabahın üçünde bornozumla aşağı indim, uyuyamamıştım. Bu evin her yanı gözlerini yıldızlardan gelen diplomatımızın ve cehennemlik, sapkın arkadaşlarının üzerinden ayırmadan dolaşan hükümet görevlisi ajanlarla sarılı olmalıydı, ama kimse yoktu ortalarda. Mutfakta, pijamaları içinde Jeannine ile karşılaştım, kakao arıyordu. Hâlâ süveter ve pantolonuyla Janet, mutfak masasında bir şeyler okuyordu, uykusuzluktan gözleri şişmişti. Gunnar Myrdal'ın *An American Dilemma and Marital Patterns of Nebraska College Sophomores, 1938-1948* adlı kitabını okuyordu, üzerine notlar alarak.

Jeannine şöyle dedi:

"Doğru kararlar almaya çalışıyorum, ama işe yaramıyor. Neden bilmiyorum. Öbür kadınlar ne kadar mutlu. Küçük bir kızken çok iyi bir öğrenciydim, okulu deliler gibi severdim, ama on ikime geldiğimde her şey değişti. Başka şeyler önem kazanmaya başladı o yaştan sonra, bilirsin. Çekici olmadığımdan değil; yeterince sevimliydim, yani sıradan, pek de öyle ahım şahım bir güzel olmasam da. Ama idare ederim. Kitapları severim, okumayı, düşünmeyi severim, ama Cal bunlar sadece gündüz düşleri diyor; neden bilmiyorum. Sen ne düşünüyorsun? İşte kedim Bay Frosty, onu gördün, ona felaket düşkünüm, bir hayvan ne kadar sevilebilirse, sanırım, ama kitaplardan ve bir kediden hayat olur mu? Evlenmek istiyorum. Orada bir yerlerde, yani, hemen şu köşenin arkasında gibi sanki; kimi zaman baleden, tiyatrodan falan dönerken, neredeyse hissediyorum onu, sanki o doğru köşeyi bir dönebilsem, elimle uzanıp alacakmışım gibi hissediyorum. İşler düzelecek. Sanırım, gelişimim biraz gecikti o kadar. Evlenirsem sevişmekten daha çok hoşlanır mıyım dersin? Bilinçaltında bir suçluluk içinde miyim acaba, yani

Cal ile ben evli olmadığımız için? Ben öyle hissetmiyorum ama bu bilinçaltında bir şeyse, insan hissetmez değil mi? Kimi zaman gerçekten ağır bir hüzne kapılıyorum, gerçekten berbat oluyorum, düşünceli: Ya böyle ihtiyarlayıp gidersem? Ya ellime, altmışıma gelsem ve her şey hâlâ aynı olsa –korkunç bir şey bu- ama elbette mümkün değil. Ne gülünç. Bir şeylerle meşgul olmam lazım. Cal ürkütücü derecede tembel olduğumu söylüyor. Evleniyoruz –harika!- ve annem çok mutlu oldu çünkü yirmi dokuz yaşındayım. Tam sınırdayım yani, hoop kayıp gidebilirim! Bazen bir defter alacağım diye düşünüyorum ve düşlerimi yazacağım, çünkü çok ayrıntılı ve ilginçler, ama henüz yapmadım. Belki de yapmam; saçma bir fikir. Sen de öyle düşünmüyor musun? Yengem o kadar mutlu ki ve Bud da mutlu ve biliyorum annem de; ve Cal'un çok iyi bir geleceği var, planlı. Ve eğer bir kedi olsaydım kendi kedim, yani Bay Frosty olurdum ve çok şımarık olurdum (Cal öyle diyor.) Her şeye sahibim ve yine de mutlu değilim.

"Bazen ölmek istiyorum."

Sonra Joanna şöyle dedi:

"Seviştikten sonra adam arkasını döndü duvara ve 'Kadın, ne tatlısın. Duygusalsın. Saçlarını uzatsan, şöyle okkalı bir makyaj yapsan ve üstüne oturan şeyler giysen,' dedi. Şimdi ne ilgisi var bu söylediklerinin? Hayret içinde kalakaldım. İçimde gurur ve umutsuzluk şeytanı var; on yedimde çıkar, tepelerde dolaşırdım (bu, kenar mahalle golf sahasının şiirsel bir güzel deyimidir) ve orada diz üstü çöker, yalvarır yakarırdım, dizlerimi döver, bağıra çağıra ağlar, ellerimi kenetler feryat ederdim: Ben bir şairim! Ben Shelley'im! Ben bir dahiyim! Bunların herhangi biri bana uğramış mıdır! Kesinlikle ilgisi yok. Tüm olayın anlamsızlığı. Bayan, kombinezonunuz görünüyor. Tanrı korusun. On birimde sırık bir oğlanla çıktım, dişlerinin arasından 'Salla ama koparma,' derdi. Cinsiyetsiz cinsellik nesnesinin kariyeri böylece başlamış oldu. On yedimde, annem ve babamla kız olmanın ne kadar harika olduğu konulu berbat bir konuşma geçti aramızda –şirin elbiseler (neden insanlar kafayı bu kadar takmışlar bu elbise olayına?) ve neden Everest'e çıkmamam gerektiği, Prensim o işi yaparken evde radyo dinleyip, bonbon yemem gerektiği konulu bir konuşma. Beş yaşımdayken hoşgörülü Babacığım sabahları güneşi kendisinin çıkardığını söyle-

diğinde şüphelerimi ifade etmiştim; o da 'O zaman yarın sabah izle görürsün,' demişti. Ne yapmam, ne söylemem ya da hatta ne görmem gerektiğinin ipuçlarını yüzünde bulmayı öğrendim. On beş yıl, her bahar başka bir erkeğe âşık oldum, çılgın bir guguklu saat gibi. Bedenimi içten gelen bir sevgiyle seviyordum ama yine de eğer bir-kadın-olmamaya dönüşebilseydim bir gergedanla çiftleşirdim. Kibir eğitimi vardı, boyun eğme eğitimi vardı, kendini-silme eğitimi, erteleme eğitimi, bağımlılık eğitimi, pasiflik eğitimi, rekabet eğitimi, aptallık eğitimi, teskin etme eğitimi. İnsanca hayatımla tüm bunları nasıl bir araya getirebilirdim, entelektüel hayatımla, yalnızlığımla, aşkınlığımla, kafamla ve korkutucu, korkutucu hırsımla? Sefil bir şekilde başarısız oldum ve bunun benim hatam olduğunu düşündüm. Kadın ve insanı, madde ve karşı-maddeyi nasıl birleştiremezseniz, öyle birleştiremezsiniz; beraber istikrarlı olamayacak şekilde tasarlanmıştır bu ikisi ve ikisine de inanan zavallı kızın kafasında öyle korkunç şekilde infilak ederler ki.

"Başka insanların çocuklarıyla on dakika oyun oynamaktan zevk alır mısınız? Güzel! O zaman Annelik İçgüdüleriniz var demektir ve kendinize ait bir bebeğiniz olmazsa (ya da üç, dört) ve bu zavallı kurbanlaştırılmış nesneyle günde yirmi dört saat, haftada yedi gün, yılda elli iki hafta, on sekiz yıl, tamamen yalnız başınıza ilgilenmezseniz sonsuza kadar mutsuz olacaksınız. (Fazla bir yardım beklemeyin.)

"Yalnız mısınız? Güzel! Bu, Kadın olarak Eksikliğinizi gösterir; evlenin ve kocanızın tüm kişisel hizmetlerine koşun, morali bozuksa teselli edin onu, ona cinselliği öğretin (eğer sizden yapmanızı isterse bunu), tekniğini övün (o kendisi övmezse), bir aile isterse kabul edin, şehirden şehire taşınırsa onu takip edin, bir işe girmenize ihtiyaç duyarsa işe girin, ve bu da haftada yedi gün, yılda elli iki hafta sonsuza kadar sürecektir, küçük çocuk (büyük olasılıkla iki tane) sahibi otuzunda boşanmış bir erkek bulmadığınız sürece asla amin demeyin bu duaya. (Ya da şirret olun ve kendinizi harap edin, bu nasıl?)

"Erkek vücudunu sever misiniz? Güzel! Durum, en az evlenmek kadar güzel olmaya başlamış demektir. Bu, Hakiki Kadınsılığa sahipsiniz anlamına gelir, ki iyi bir şey bu, tabii siz üstte o altta yapmak istemediğiniz sürece ya da onun istediğinden farklı herhan-

gi bir pozisyonda ya da iki dakika içinde gelmediğiniz ya da yapmak istemediğiniz ya da tam ortasında fikrinizi değiştirmediğiniz ya da hırçınlaşmadığınız ya da düşüncenizi söylemediğiniz ya da sizle hiç konuşulmamasından gücenmediğiniz ya da ondan sizi dışarı çıkarmasını istemediğiniz ya da ona övgüler yağdırmakta kusur etmediğiniz ya da Size Saygı Duyuyor mu diye bir şeyi kafaya takmadığınız ya da bir fahişeye benzetilmeye katlandığınız ya da ona karşı tutkulu duygular geliştirdiğiniz sürece (yukarıdaki Kadın olarak Eksiklik bölümüne bakınız) ya da sükûn bilmez şekilde yüzleşmek ve gizlemek zorunda olduğunuz yırtıcılığı içerlemediğiniz sürece-

"Ben bir telefon direğiyim, bir Marslıyım, bir gül bahçesiyim, bir ağaç, ayaklı bir lamba, bir kamera, bir bostan korkuluğuyum. Kadın değilim ben.

"Tamam, kimsenin hatası değil bu, biliyorum (böyle düşünmem gerekiyor.) Kimsenin Hatası doktrinini biliyorum, tamamen onaylıyor, karşısında diz çöküyor, hayranlık duyuyor, tamamen boyun eğiyorum, Yavaş Değişim doktrinine, Kadınlar Erkeklerden Daha İyi Sevebilir o yüzden de aziz olmalıyız (savaşçı azizler?) doktrinine, Bu Kişisel bir Sorun doktrinine.

"(Selah, selah, sadece bir tek Hakiki Peygamber var, o da Sensin, öldürme beni, massa)

"Karşınızda tuzağa düşmüş bir kadın var. Ayak topuklarınızı mahveden o apartman topuklar (öyle ki topuklarınız yuvarlaklaşır). Çok yoğun, herkese gülümseme ihtiyacı. Köle gibi (ama saygın) hayranlık: Sev beni, yoksa ölürüm. Arkadaşımın dokuz yaşındaki kızının, üçüncü sınıflar yaratıcı baskı çalışmaları yaparken, büyük bir çabayla muşamba defterine kazıdığı gibi: Öteki Türlü Olsam kendimi öldürürdüm gibiyim Rachel.

"Gizli ergenlik tutkularımın senelerce Jeanne d'Arc ya da Galileo gibi korkusuzca ve dürüstçe ayakta kalabilmek olduğuna –bunun saçımı yıkamaktan bile önemli olduğuna ve bunları *kimseye* anlatmadığıma- inanır mısınız –gülmeden dinleyebilir misiniz- isterik kahkahalar atmadan dinleyebilir misiniz.

"Ve hakikati ararken acı çekmek?"

Bunun üzerine Janet şöyle dedi:

"Hayat sona ermeli. Ne acı! Kimi zaman insan yalnızken, tüm

uzayın ağırlığı avuçlarına biner gibi gelir: Bir neşe fazlalığı, organize olmuş bir doygunluk. Güney Kıtadaki dağların yanardöner tavuskuşu yeşili kıvrımları, kobalt mavisi gökyüzü, her şeyi hakiki olamayacak kadar gerçek gösteren beyaz gün ışığı. Varoluşun varoluşu her zaman şaşırtmıştır beni. Bana, erkeklerin güya meydan okunmasından hoşlandığını söylüyorsunuz, onları hakiki erkek yapan risktir diyorsunuz, ama ya ben –bir yabancı olarak- bir fikirle çıkarsam karşınıza, şüphenin ötesinde bildiğimiz bir şey söylesem, dünya bir banyodur desem; havada yüzüyoruz, Aziz Teresa'nın dediği gibi, balık denizdedir, deniz balıkta. Tapınan insanların yüzlerini sembolik bir parıltıyla leke leke göstermek isteyen eski kilise pencereleriniz hoşuma gidiyor. Gerçekten riske girmek istiyor musunuz? Kendinize iltihaplı veba aşılayın. Ne çılgınlık! O entelektüel güneş doğduğunda, saf çimenler kristal dağın altında uzar; o saf entelektüel ışığın altında artık ne somut pigment vardır, ne de hakiki gölge. Ego ne işe yarar bundan sonra?

"Şimdi bana, o büyülenmiş kurbağalar prenslere dönüşüyor diyorsunuz ve dişi kurbağalar da büyülü bir sözle prenseslere. Ne yani? Romans akla iyi gelmez. İhtiyar Hoşvakitli Filozofun hikâyesini anlatacağım size –aramızda bir halk karakteri olarak bilinir, daha çok, ilginç ve komik bulunur, ya da bizim tabirimizle 'gıdıklayıcı'. İhtiyar Hoşvakitli Filozof öğrencileri arasında bağdaş kurmuş oturuyormuş (hep yaptığı gibi), bir anda hiçbir açıklama yapmaksızın parmaklarını vajinasına sokmuş, çıkarmış ve sormuş, 'Burada neyim var?'

"Öğrencilerinin hepsi derin düşüncelere dalmışlar.

" 'Hayat,' demiş genç bir kadın.

" 'İktidar,' demiş bir başkası.

" 'Evişleri,' demiş bir üçüncüsü.

" 'Zamanın akışı,' demiş dördüncüsü, ve 'organik hakikatin trajik geri çevrilemezliği.'

"İhtiyar Hoşvakitli Filozof hepsine bir yuh çekmiş. Bu efsaneleştirme tutkusuyla çok eğlenmiş. 'Kendinize dönük hayal gücünüzü çalıştırın,' demiş, 'intikam alamayacak insanları düşünün,' ve elini açıp parmaklarının kan falan gibi bir şeyle lekelenmemiş olduğunu göstermiş, bu, kısmen yüz üç yaşında olup menopozu geçireli çok olduğundan, kısmen de o sabah daha yeni ölmüş olduğun-

dandı. Sonra bastonuyla öğrencilerinin kafalarına, omuzlarına vurup ortadan kaybolmuş. Öğrencilerinden ikisi o an Aydınlanmaya ermiş, bir üçüncüsü sahtekârlığa çok kızıp dağlara, münzevi hayata çekilmiş, bir dördüncüsü de –tamamen felsefenin yanılsamasına kapılıp, çatlaklar için bir oyun olduğu sonucuna varmış- felsefe yapmayı sonsuza kadar bırakıp, limanlarda deniz dibini temizleme işi yapmaya başlamış. İhtiyar Filozofun hayaletinin akıbeti bilinmiyor. Peki bu hikâyeden alınacak ders nedir? Tüm görüntüler, idealler, resimler ve fantezi temsiller, er geç yok olma eğilimindedir, bedensel dışkılar ya da üzümün üstündeki buğunun terlemeyip çıkıp gitmesi gibi büyük bir şansa sahip değillerse. Ve bu üzüm buğusunun romantik bir şekilde şirin olduğunu düşünüyorsanız, aslında bunun meyvenin üzerinde isyan eden, üzümün şekerini emen köpüklü bir parazit filmi olduğunu bilmelisiniz, tıpkı bitkicik öbekleri ve hayvancık sürüleriyle ve bunların ölü bedenlerinin arkalarında bıraktıkları köpüklerle rengârenk görünen insan cildinde olduğu gibi (yani biraz abartarak olduğunu kabul etmeliyim). Ve bizim Hoşvakit mülkiyet fikirlerimize göre, tüm bunlar olması gereken şeylerdir ve sonsuz birleşme için bir fırsattır.

"Her şey bir yana, neden kurbağalara iftira etmeli? Prenslerle prensesler delidir. Hikâyelerinizde hiç ilginç bir şey yapmazlar. Gerçek bile değildirler. Tarih kitaplarına bakılırsa, Avrupa'da feodal toplumsal düzen aşamasından geçeli çok zaman oldu. Öte yandan kurbağalar mukus ile kaplıdır, ki bunu da hoş bulurlar; tutkulu arzuların pençesinde kıvranırlar, erkekleri daha iyi başka bir şey bulamazlarsa bir sopaya ya da parmağınıza sarılır, kendilerinden geçer, metafizik bir coşku yaşarlar (elbette kurbağa tarzı bir coşku), bunu da muhteşem sarı yeşil gözlerinden apaçık görebilirsiniz.

"Kaç prens, kaç prenses bu kadarını söyleyebilir?"

Joanna, Jeannine ve Janet. Ne güzel bir J'ler bayramı. Birileri J koleksiyonu yapıyor.

Başka bir yerdeydik. Yani artık mutfakta değildik demek istiyorum. Janet hâlâ pantolon ve süveteri içindeydi, ben bornozum, Jeannine ise pijaması içinde. Jeannine içine kaşık saplanmış, yarısı boş, bir kakao fincanı tutuyordu elinde.

Ama biz başka bir yerdeydik.

~1~

Ben kimim?

Kim olduğumu biliyorum, markam ne?

Yeni bir suratla, şatafatlı bir maskeyle ben. Plastik çizgili ötekinin üzerini örtmüş, ele geldikçe insanın canını acıtan plastikler, S.S. üniformaları içinde sarışın bir Haloween cadısı. O kıyafetlerin altındaysa fasulye sırığı gibi zayıftım, eller hariç, halbuki onlara da ince muamelesi yapılır, ve tabii o çok etkileyici surat. Bunu, iş hayatım boyunca bir kez daha yapmıştım, ki bundan daha sonra söz edeceğim, aşağıda oturan ideal çocukları korkutmuştum. O hassas ciltleri, gücenmiş bir dehşetle kıpkırmızıydı. Temiz, genç seslerini (sabahın üçünde) şarkı söyleyerek yükseltmişlerdi.

Bu, sık sık yaptığım bir şey değildir (yani, şu cadı meselesi), ama şu büyük asansör tekniği için aynı şeyi söyleyemeyeceğim; dördüncü kattan geçerken birinin ensesine işaret parmağınızı dayarsınız, asla elinizde bir silah olmadığını fark edemeyeceğini bilerek, hatta orada olduğunuzu bile anlayamayacaktır.

(Pardon, Ama siz de dikkat edin.)

~2~

Markası Olmayan Kadınla değil de kiminle karşılaştık o orta yaşlı, çocuklu, evli kadının karanlığında.

"Sanırım, sizi neden buraya," dedi (bu klişeyle eğlenmesiyle eğlenmeme eğlenmesiyle eğlendim) "getirdiğimi merak ediyorsunuzdur."

Ettik.

Neden beyaz badanalı, o gece vakti East River tarafına tepeden bakan, öylesine keskin köşeli ve ultra-modern mobilyalarla döşeli --öyle ki üzerlerinde bir yerinizi kesebilirsiniz- duvar boyunca uzanan bir barı olan, ikinci bir duvarından sahneymiş gibi siyah kadife perdeler sarkan, dışarıdan şehri pek hatırlamadığım gibi gösteren, tamamen camdan üçüncü bir duvarı olan bu çatı katı oturma odasında olduğumuzu merak ettik.

Şimdi J (böyle çağıracağım onu) gerçekten korkunçtur, çünkü görünmezdir. Siyah perdelerin önünde başı ve elleri uğursuz bir bağlantısızlıkla uçuşuyor, ayrı iplerle yönetilen kuklalar gibi. Tavanda, gri saçlarını, kırışıklarla dolu yüzünü, ölümü hatırlatan gülümseyişini derin bir ışık ve gölge oyunuyla aydınlatan küçük spotlar var, zira dişleri, yekpare bir çelik şerit gibi görünüyor. Beyaz duvarın önüne doğru bir adım attı, kadın şeklinde bir delik, kesilip alınmış siyah bir karton; çarpık, sıcak bir gülümseyişle ellerini ağzına götürdü, ya bir şey çıkarıyordu ya da koyuyordu ağzına –görüyor musun? Gerçek dişler. O bedenden ayrı, neredeyse sakat eller birbirleriyle tokalaştı. Siyah deriden koltuğuna oturdu ve yine yok oldu; gülümsedi ve on beş yaş gençleşti; gümüş rengi saçları vardı, gri değil, kaç yaşındaydı, bilmiyorum. Bizi nasıl da seviyor!

Öne uzanıyor, bir şarkı mırıldanıyor bize, Garbo gibi. Jeannine sandalye yerine geçen bir cam tabak koleksiyonuna gömülmüş, fincanıyla kaşığı hafif, omurgasız bir sohbet ediyorlar. Janet dimdik ve her şeye hazır.

"Mutluyum, öyle mutluyum ki, çok mutluyum," diyor J yumuşakça. Jeannine'in ödlekliğini dert etmiyor. Gülümseyişinin sıcaklığını Jeannine'e akıtıyor, hiçbirimize kimse böyle gülümsememiştir daha önce, Jeannine'i ateşe, sonra suya attıracak şefkatli, sevgi dolu bir bakış, eksikliğini iliklerinizde duyacağınız bir tür annesevgisiyle.

" Adım Alice Reasoner," diyor J, "Alice-Jael olarak vaftiz edilmişim; Karşılaştırmalı Etnoloji Bürosunda çalışıyorum. Kod adım tatlı Alice; düşünebiliyor musunuz?" (yumuşak, üzerinde düşünülmüş bir gülüşle) "Şöyle bir bakın etrafınıza, karşılayın kendinizi; bana bakın ve beni karşılayın; kendimi karşılayın, beni karşılayın, ben karşıla," ve öne eğilerek, boşluk üzerine kurabiye kalıbıyla kesilmiş bir şekil gibi hoşa giden bir sanatkâranelik ve samimi jestlerle, Alice-Jael Reasoner uzun, uzun süredir tahmin edemediğiniz şeyi söyledi bize.

~3~

(Gerçek gülüşü, duyduğum en kötü insan sesiydi: Nefeslerle ve paslı hıçkırıklarla son bulan sert, yırtıcı bir feryat, sanki ayın yüzeyinde dev bir çöp yığını üzerine konan mekanik bir akbaba, tüm organik hayatın ölüm anında zorla çıkan çığlığı gibi. Evet J bunu seviyor. Bu onun *özel* gülüşü. Alice de sakatlanmış; parmaklarının ucunu eskiden (diyor) bir prese sıkıştırmış ve kanser sarmış –ve emin olmak için yakından bakarsanız, tırnaklarının etrafında gevşek, ölü deri parçaları görürsünüz kat kat. Kulaklarının altında da saç tokası şeklinde yaraları var.

~4~

Sivri tırnakları dikkat çekmek için gümüş rengi ojelerle boyalı, Alice-Jael pencere pervazıyla oynuyor: East River bulutları yukarıda, bir çöl sabahını anlatmak ister gibi (art arda), kara lav kumsalı, ay yüzeyi. Değişen resimleri seyrederek oturuyor, gümüş tırnaklarını kanepeye vurarak; kendisi sıkıntının resmi. Yaklaşın, gözlerinin de gümüş rengi olduğunu, son derece doğadışı olduğunu göreceksiniz. Bu kadının oyununu yarım saattir seyrettiğimizi ve etrafımızda ne olup bittiği ya da bize ne olduğu ya da arkamızda neler döndüğü hakkında tek bir fikir vermediğini fark ettim. East River?

"Bir sanatçının tasarısı," diyor.)

~5~

"Ben," diyor Jael Reasoner, "Karşılaştırmalı Etnoloji Bürosu'nun bir çalışanıyım ve kılık değiştirme konusunda uzmanım. Aylar önce birden fark ettim ki, orada o büyük, gri –olabilirdi'de öteki benliklerimi bulabilirim, ben de –kısmen kişisel, kısmen siyasi nedenlerle, ki ikincisi sonradan gelir- üçünüzü bulup getirmeye karar verdim. Zor işti. Sahada çalışırım, teorisyen değilim, ama siz de biliyorsunuz ki seyahatte eve ne kadar yaklaşmışsanız, o kadar güç ister, hem küçük farklılık derecelerini ayırt etmek için, hem de nesneleri bir olasılık evreninden ötekine taşımak için.

"Eğer olasılık evrenleri arasında fizik yasaları bizimkinden farklı olanları kabul edersek, sonsuz sayıda evren olacaktır elimizde. Öte yandan eğer kendimizi, bildiğimiz şekliyle fizik kanunlarıyla sınırlarsak, sınırlı sayıda evrenimiz olacaktır. Evrenimiz kuvantize olmuştur; dolayısıyla olası evrenler arasındaki farklar da (istediği kadar küçük olsun) benzer şekilde kuvantize olmalıdır ve böyle evrenlerin sayısı da sınırlı olmalıdır (büyük bir sayı olsa da bu.) Çok küçük farkları ayırt etmenin mümkün olduğunu kabul ediyorum –diyelim bir ışık kuvantumu ölçeğinde- zira öteki türlü, bir andan ötekine aynı evrene yolumuzu bulamazdık, ne de kendi evrenimize dönebilirdik. Mevcut teoriye göre, kişi kendi geçmişine dönemez, sadece başkalarınınkine dönebilir; aynı şekilde kişi

kendi geleceğine yolculuk edemez, sadece başkalarınınkine edebilir ve hiçbir şekilde de bu doğru çizgi şeklinde bir seyahat olmaya zorlanamaz –*hiçbir şekilde düz bir hattı takip etmez.* Tek olası hareket diyagonaldir. Yani görüyorsunuz ki, klasik zaman-yolculuğu paradoksları burada geçerli değil –büyükannelerimizi öldürüp böylece yok olamayız, ne de kendi geleceğimize seyahat edip önceden etkileyemeyiz, diyelim. Ne de, bir kez sizin şimdinizle temasa geçince, geçmişinize ya da geleceğinize seyahat edebilirim. Kendi geleceğimi bulmak için yapabileceğim en iyi şey, bana çok yakın birini incelemektir, ama burada harcanması gereken gücün maliyeti bunu engeller. Dolayısıyla çalıştığım bölümün araştırmaları evden görece uzak bölgelerde yürütülüyor. İyice uzaklaşın ve güneşe çok yakın ya da çok uzak ya da var olmayan ya da kıraç bir dünya bulursunuz; iyice yakına gelin, bu sefer de bunun maliyeti yükselir. Oldukça küçük, optimal bir aralıkta çalışıyoruz. Ve elbette bu işi kendi başıma yapıyorum, ki bu da tüm lanet olası işlemleri her halükârda gizlice kendim yapmam gerektiği anlamına geliyor.

"Seni, Janet, bulmak neredeyse imkânsızdı. Dünyanın içinde bulunduğu evren bizim cihazlarda kayıtlı bile değil; ne de oldukça olası bir dağılımla yakınlarında olması gereken bunların dünyaları; bunun nedenini anlamak için yıllarca uğraştık. Bunun yanı sıra, ekonomik olarak kabul edilemez derecede yakındınız bize. Jeannine'i tespit ettim, ama Joanna'yı edemedim; sen çok nazik bir şekilde yerinden çıktın ve yaralı bir parmak gibi kendini belli ettin; o andan itibaren sana taktım kafayı. Üçünüz bir araya geldiniz ve hepinizi içeri çektim. Bakın kendinize.

"Genetik kalıplar kimi zaman, olası bir şimdiki zaman evreninden ötekine tekrar eder; bu, aynı zamanda evrenler arasında değişim gösteren unsurlardan biridir. Uzak gelecekte de genotiplerin tekrarı olur kimi zaman. İşte uzak gelecekten gelen Janet, ama benim ya da sizin geleceklerinizden değil; işte aşağı yukarı aynı zamandan gelen siz ikiniz (ama sizin anladığınız anlamda değil!), her iki an da benimkinden sadece biraz önce; yine de hiçbirinizin dünyasında var olmayacağım. Yumurta ikizlerinden daha az benziyoruz birbirimize, kesinlikle, ama yabancıların birbirlerine benzeme hakları olduğundan da daha çok. Kendinize bakın yine.

"Hepimiz beyazız, değil mi? Bahse girerim ikiniz bunu düşünmemiştiniz. Hepimiz kadınız. Hepimiz uzun boyluyuz, birkaç santim farkla. Makul bir varyasyon içinde, hepimiz aynı ırk tipindeniz, hatta aynı fiziksel tip –kızıl saç, esmer ten değil mesela, hm? Bana göre düşünmeyin; ben doğal değilim! Birbirinizin yüzlerine bakın. Göreceğiniz şey esas olarak aynı genotiptir, yaş, koşullar, eğitim, beslenme, öğrenme, Tanrı bilir her ne haltla biraz değişime uğramış olarak aynı genotip. İşte Jeannine, aramızda en genci, o yumuşak yüzüyle: Uzun, ince, oturmuş, yuvarlak omuzlu, çamurla macundan yapılmış uzun-uzuvlu bir beden; hep yorgun ve büyük olasılıkla sabah uyanmada zorluk çekiyor. Hm? Ve işte Joanna, bir şekilde daha yaşlı, çok daha hareketli, farklı bir yürüyüşü var, farklı bir üslupçuluğu, hızlı ve sarsak, depresif değil, cetvele benzer omurgasıyla oturuyor. Aynı kadın olduklarını kim düşünür? İşte Janet, ikinizin toplamından daha kuvvetli, güneşten ağarmış saçlarıyla ve kaslarıyla; hayatını açık havada geçirmiş, İsveçli bir otostopçu, bir çiftlik amelesi. Görmeye başlıyor musunuz? Daha yaşlı ve bu oldukça iyi maskeliyor pekçok şeyi. Ve elbette tüm Hoşvakit'e özgü gelişmelerden payını almış –romatizması yok, sinüzidi yok, alerjileri, apandisti yok, ayakları sağlam, dişleri sağlam, eklemleri sağlam, vesaire, vesaire, üçümüzün çektiği her şeyden muaf o. Ve ben, üçünüzü de yere serebilirim, tabii öyle bir derdim yok. Yine de aynı yerden başladık. Biyolojik terimlerle Jeannine'in hepimizden daha akıllı olduğu söylenebilir; bunu bir yabancıya ispatlamaya çalışın bir de! Hepimiz uzun ömürlü olmalıydık ama olmayacağız. Hepimiz eşit derecede sağlıklı olmalıydık, ama öyle değiliz. Bizi doğuran rahimler, doğum öncesi beslenmemizi ve yaptığımız doğumları çıkarırsanız (hiçbirimiz esas olarak çok farklı değiliz bu açılardan) hepimiz aynı sinir sistemiyle yola çıkmış olmalıyız, aynı adrenalin, aynı saçlar, aynı dişler, gözler, aynı dolaşım sistemi ve aynı masumiyetle. Benzer düşünmeli, benzer hissetmeli, benzer hareket etmeliyiz, ama elbette etmiyoruz. İnsanoğlu nasıl da plastik! Eski Doppelganger hikâyesini hatırlıyor musunuz? Anlık olarak fark ettiğiniz ikiziniz hikâyesi, mistik bir yakınlık hissettiğiniz. Anlık bir sempati, bir anda ötekinin aslında kendiniz olduğu bilgisini veren size. Hakikat şudur ki insanlar kendilerini aynalar dışında fark etmez, hatta bazen aynalarda bile fark etmez. Giysilerimiz ve

fikirlerimiz ve alışkanlıklarımız ve inançlarımız ve değerlerimiz ve üslupçuluklarımız ve üsluplarımız ve ifadelerimiz ve yaşlarımız ve deneyimlerimiz arasında ben bile üç farklı kendime baktığıma inanmakta güçlük çekiyorum. Sokaktan geçen hiçbir adamın aklından, aynı kadının dört versiyonuyla karşı karşıya olduğu fikri bir an bile geçmezdi. Bir an mı dedim? Anlardan oluşan bir yüzyılda bile bunu düşünmezdi, özellikle sokaktaki insan gerçekten bir *adamsa.*

"Janet, sorabilir miyim neden sen ve komşuların cihazlarımızda görünmüyor? Olasılık seyahati teorisini bir zaman önce keşfetmiş olmanız gerekir (sizin terimlerinizle), ama yine de sen ilk yolcusun. Öteki olası evrenleri ziyaret etmek istiyorsunuz, ama başkalarının sizi bulmasını olanaksız hale getiriyorsunuz, bırakın sizi ziyaret etmeyi.

"Neden böyledir bu?"

"Asabi ve kavgacı insanlar," dedi Janet dikkatle, "asabi olmayan, barış yanlısı insanların kendilerini koruyamayacağını kabul ederler her zaman.

"Neden böyledir bu?"

~6~

Bir hava yolunun prestijini sarsacak (sonradan öğrendim ki geldikleri yer buymuş) hazır biftek ve tavuk tepsileri arasında Jael, Jeannine'in yanında oturmuş, kendini Jeannine'in kulağına yapıştırmıştı, zaman zaman, bunu nasıl karşılıyoruz diye bize bakarak. Gözleri çürüyüşün neşesiyle parıldıyordu, genç kızı günaha davet eden hikâyedeki Şeytan. Fısılda, fısılda, fısılda. Dili dişlerinin arasına girdiğinde tek duyabildiğim, ışlığa benzer harflerdi. Jeannine inatla ileri bakıp duruyordu ve fazla yemedi, rengi azar azar uçuyordu. Jael hiç yemedi. Bir vampir gibi Jeannine'in kulağından beslendi. Daha sonra kimsenin midesinin kaldırmadığı bir tür et suyu çorbası içti ve hepimize uzun uzun savaştan söz etti. Sonunda Janet pervasızca:

"Ne savaşı?" dedi.

"Fark eder mi?" dedi Miss Reasoner alayla, gümüş gözkapakla-

rını kaldırırken. "Bu savaş, şu savaş, her zaman bir tane yok mudur?"

"Hayır," dedi Janet.

"Tamam, lanet," dedi Jael daha içten, "savaşın kendisi. Şu anda yoksa da, bir zamanlar olmuş, bir zamanlar olmamışsa da, yakında olacak. Değil mi? Bizimle Onlar arasındaki savaş. Şimdi, sakin numarası yapıyoruz, çünkü kırk yıllık bir mesele için coşkuyu ayakta tutmak zor."

Dedim, "Biz ve Onlar mı?"

"Anlatacağım," dedi Tatlı Alice yüzünü buruşturarak. "Vebadan sonra –merak etmeyin; yediğiniz her şey anti-toksinlerle doldurulmuştur ve buradan ayrılmadan sizi arındıracağız- her şey bir yana, zaten yetmiş yıldan uzun zaman geçti olay tamamen kapanalı –biyolojik silahlar biyosferden temizlendikten (o zamana kadar mümkün değildi) ve nüfusun yarısını gömdükten sonra (ölü olarak, umarım) insanlar biraz tutucu oldu. Böyle bir eğilimleri de vardı aslında. Bir süre sonra tutuculuğa karşı bir tepki doğdu, yani radikalizm. Sonra da radikalizme karşı bir tepki geldi. Savaştan çok önce insanlar benzer düşüncedeki cemaatler altında bir araya gelmeye başlamışlardı: Gelenekçiler, Yeni-feodalciler, Babaerkilciler, Anaerkilciler, Ayrılıkçılar (hepimiz şu anda), Verimciler, Sterilistler ve her neyse. Bu şekilde daha mutlu gibi görünüyorlardı. Uluslararası Savaş gerçekten oldukça hoş bir savaş olmuştu, savaşlar arasında; dünya yüzünden yoksul ulusları silip süpürmüş, kaynaklarını, dert etmeden kullanımımıza açmıştı; tüm makinelerimiz ayaktaydı; zenginleşiyor, zenginleşiyorduk. Yani ölen yüzde elli içinde değilseniz, oldukça güzel zamanlar yaşamaya başlamıştınız. Gittikçe yükselen ayrılıkçılık, rahatsızlık, artan radikalizm söz konusuydu; sonra Kutuplaşma geldi; sonra da Kopma. Ortada kalan düştü ve iki uçla kaldık ortada, tamam mı? Öyleyse, insanlar yeni bir savaş için alışveriş etmeye başladıklarında, ki öyle gibi görünüyor, değil mi, geriye sadece bir savaş kalmıştı. Bir anlamı olan tek savaş tahmin ettiğiniz gibi çocuklarla büyükler arasındakidir, tahmin etmelisiniz, çünkü çocuklar büyür. Fakat öteki savaşta Zenginler hep Zengin, Yoksullar da hep Yoksul kalır. Şimdi maalesef olay soğudu, ama merak etmeyin; kırk yıldır devam ediyor –kilitlenme durumu, benzetmeyi bağışlarsanız. Fakat görüşüme göre, gerçeklere dayanan

sorunlar, gerçeklerle çözülmelidir, şu lanet olası, hımbıl, sefil sürüklenmeyle değil. Ben bir fanatiğim. Bu meselenin çözüldüğünü görmek istiyorum. Bir daha gözden geçirmek ve çözmek istiyorum. Gitti. Bitti.

"Oh, merak etmeyin!" diye ekledi sözlerine. "Seyirlik bir şey olmayacak. Üç gün boyunca, yapacağım tek şey, sevgili evlerinizdeki turist ticareti hakkında soru sormak olacak. Bunun nesi yanlış? Basit, değil mi?

"Ama bir şeyleri harekete geçirecek. Uzun savaş yeniden başlayacaktır. Biz de tam ortasında olacağız –ki ben her zaman ortasındaydım- sonunda da halkımdan nazik bir destek alacağım."

"Kim?" diye sordu Jeannine kafası karışık. "Kim, kim Tanrı aşkına! Biz kimiz, Onlar kim? Bunları telepatiyle anlamamızı mı bekliyorsun!"

"Anlayamadım," dedi Alice Reasoner yumuşakça. "Bildiğinizi sanıyordum. Kafanızı karıştırmak gibi bir niyetim yoktu. Siz benim misafirimsiniz. Onlar ve Biz, derken, elbette Zenginler ve Yoksulları kastediyorum, iki tarafı yani, her zaman iki taraf vardır değil mi?

"Yani erkekler ve kadınları kastediyorum."

Daha sonra hepimiz çıkarken Jeannine'i kapının yanında yakaladım; "Sana ne anlattı?" diye sordum. Jeannine'in temiz, acı çeken bakışına bir şeyler girmişti; çekingenliğine bir şeyler bulanmıştı. Bayan Dadier'i kendine-sahip kılan ne olabilir? Onu böylesine sessizce inatçı kılan nedir? Jeannine:

"İnsan öldürdün mü hiç diye sordu," dedi.

~7~

Bağlantı asansörüyle bizi yukarı çıkardı: Genç, Zayıf ve Güçlü, kafasından bizi böyle adlandırmıştı. Ben yazarım ve biliyorum. *Bayan İsveç* (Janet'i böyle de çağırıyordu) ellerini panelin üzerinde gezdirdi ve kontrol tuşlarını inceledi, ötekilerin bakışları altında. Olağan hareketli şeklimle beni düşünün. Yeraltı şehirleri, su altında kalmış otellere benzer koridor labirentleri; kapılardan, barikatlar-

dan, dükkân vitrinlerinden, geçitlere açılan bağlantı koridorlarından geçtik. Yeraltında yaşamak için nedir bu tutku? Bir bariyerde üzerimize maskeli giysiler giydirdiler, yani bizi başka insanlardan gelecek ve kendi mikroplarınızdan koruma amaçlı bir tür asbest itfaiye tulumu. Ama bu seferki sahteydi, amaç bizi gizlemekti. "Size bakmalarına izin veremezdik," dedi Jael. Sınır muhafızıyla beraber bir yere gitti, orada alçak sesle, sinirli bir konuşma geçti aralarında, üçüncü bir kişinin kaba bir şakayla çözüme bağladığı, hırlayarak, babalanarak yapılan bir konuşma. Tek kelimesini duymadım. Bize dürüstçe, kendi gözlerimizle görmediğimiz hiçbir şeye inanmamızın beklenmediğini söyledi. Filmler, gösteriler, istatistikler olmayacaktı, biz istemediğimiz sürece. Asansörden apar topar çıktık, ambarda bekleyen zırhlı bir araca bindik, yolu olmayan, çatlak bir bozkırda ilerledik, kimsesiz bir toprakta, gecenin ortasında. *Otlar büyüyor mu? Bu bir virüs samyeli mi? Mutasyona uğramış soylar ele mi geçiriyor?* Sadece çakıllar, tek tük kayalar, boşluk ve yıldızlar. Jael ikinci gardiyan grubuna geçiş kartını gösterdi ve parmağıyla bizi işaret ederek bir şeyler söyledi: Pis, pis, pis. Bariyerler yok, dikenli teller yok, büyük projektörler yok; sadece kadınlar var. Sadece erkekler, çölde insan avı sporu yapar. Üç hamilelikten daha hacimli zırhımızdan başka bir araca bindik, eski bir şehrin harabe eteklerinden, molozlarının arasından geçtik, vebadan bu yana olduğu gibi kalmış şehir. Pazarları sınıflarını alıp öğretmenler gelir buraya. Sanki hedef egzersizleri için kullanılmış bir görüntüsü var, her şey delik deşik ve molozun üzerinde yeni yaralar, sıva harcı gibi yaralar.

"Var," diyor Jael Reasoner. Her birimiz parlak, fosforlu pembeden bir şerit takmışız göğüslerimiz üzerine, ne kadar vahşi olduğumuzu göstermek ister gibiyiz. Böylece Erkekdiyarlılar (hepsi de silahlı) bize rastgele ateş açmayacaklar. Uzakta ışıklar var –sanmayın ki bunları kulaktan dolma biliyorum; ben yazarın ruhuyum ve her şeyi biliyorum. Şehrin kıyısında ışıklı barakaların oradan geçerken bileceğim bunu, şehrin üzerinde kurulu olduğu yedi tepeden bol ışıklı evleri uzaktan gördüğümüzde bileceğim; modaya uygun Birinci Dünya Savaşı tarzı, bir halk bakımevine (ki bunlar şehrin ya çok içlerindedir ya da dışarıda, taşradadır) bir geneleve değil de Siper, Penis, Kasık ya da Bıçak adlı rekreasyon merkezlerinden biri-

ne çıkan, sipere benzetilmeye çalışılmış bir moloz tüneli içinden geçerken bileceğim bunu. Henüz bir adda karar kılmadım. Erkekdiyarlıların zenginleri çocuklarını yanlarında tutar –ama burada ne gibi bir tespit yapmış oldum ki? Erkekdiyarlıların çocukları yoktur. Erkekdiyarlılar Kadındiyarlılardan çocuk satın alır, onları gruplar halinde yetiştirir, kendi spermlerinden olan çocukları sipariş edebilen birkaç zengini bir yana koyarsak: Beş yaşına gelene kadar onları şehir bakımevlerinde tutar, sonra da doğru taşraya eğitim arazilerine, yol boyunca bebek mezarlarına gömülü, nefes alan küçük uyumsuzlarla karşılaşırsınız. Orada, taşranın münzevi, sağlıklı yerleşim yerlerinde, küçük oğlanlar Erkek olur –her ne kadar kimisi olamasa da; cinsiyet değişimi ameliyatı on altısında başlar. Çocukların yedide biri erken vazgeçer ve tam değişimden geçer; yedide biriyse daha sonra vazgeçer ve (ameliyatı reddederek) sadece yarı değişime uğrar: Cinsel organlarına hâlâ sahip olan fakat ince, kibar, duygusal, kadınsı bir hal alan sanatçılar, ilüzyonistler, kadınlık empresyonistleri, tüm bu haller sadece ruhun etkileridir. Erkekdiyarlıların yedide beşiyse bu işi başarır; bunlar "gerçek-erkektir." Ötekilerse "değişmişler" ya da "yarı değişmişlerdir." Tüm gerçek-erkekler değişmişlerden hoşlanır; kimi gerçek-erkekler de yarı değişmişlerden hoşlanır; gerçek-erkeklerin hiçbiri başka bir gerçek-erkekten hoşlanmaz, zira bu anormal olurdu. Kimse değişmiş ya da yarı değişmişlere neden hoşlandığını sormaz. Jael, Penisin girişindeki üniformalı gerçek-erkeğe sivil geçiş kartını gösterdi ve biz de arkasından geçtik. Ellerimizle ayaklarımız bana çok küçük göründü, bedenlerimizse garip ve bodur.

İçeri girdik; "Jael!" diye bağırdım, "bunlar-"

"Bir daha bak," dedi.

Boyunlara bakın, şu bileklere, şu dizlere bakın, takma saçların içine, gözlerin gerçek büyüklüğünü ve kemik yapısını ölçmek için takma kirpikten maskelere nüfuz edin. Yarı değişmişler ince olmak için açlıktan ölürler, ama bakın şunların kıçlarına, kollarının, dizlerinin düzgünlüğüne bakın. Tamamen değişmişlerin çoğu haremlerde ve genelevlerde yaşıyorlarsa ve popüler argo onlara "kancık" demeye başlamışsa, bize ne kalır geriye? Bize ne ad takarlar bu durumda?

"*Düşman*," dedi Jael. "Oturun şuraya." Köşedeki büyük masa-

nın etrafına oturduk, loş bir ışık vardı; duvar, sıcak bir hava veren lambrilerle kaplıydı. Peşimizden içeri giren gardiyanlardan biri Jael'in tarafına geldi ve devasa kollarından birini boynuna attı, ayı gibi onu kendine çeken kocaman bir pençe, koyu kırmızı apoletler, altın rengi botlar, tıraşlı bir kafa, gök mavisi üniforma, elmas-kakmalı-kostüm, tüm dünyayı gebertirim tarzı hareketler, çükümü dünyanın götüne dayarım tavrı. Jael, adamın yanında o kadar sade görünüyordu ki. İyice büzüşmüş gibi.

"Hey, hey," dedi gardiyan. "Yine mi buradasın!"

"Şey kesinlikle, neden olmayayım?" (dedi) "Biriyle buluşacağım. İşim var."

"İş mi!" dedi seksi bir şekilde. "Esas şeyden istemez misin biraz? Hadi sikişmek istersin!"

Nazikçe gülümsedi Jael fakat alçakgönüllüce, sessiz kalmayı tercih etti. Bu, gardiyanın hoşuna gitmiş gibi görünüyordu. Jael'i daha bir ablukaya aldı, kadın neredeyse yok olmuştu ve kıkırdar gibi alçak bir sesle,

"Hayal etmiyor musun onu? Siz bütün kızlar bizi hayal etmez misiniz?"

"Cevabı biliyorsun Lenny," dedi.

"Tabii biliyorum," dedi coşkuyla. "Elbette. Ne zaman buraya gelsen yüzünden okuyabiliyorum bunu. Sırf ona bakmakla heyecanlanıyorsun. Doktorların da dediği gibi, biz birbirimizle yapabiliriz o işi, ama siz yapamazsınız, çünkü yapacak bir şeyiniz yok, var mı? Yani sizde bir şey yok."

"Lenny-" diye başladı söze (kollarından kayıp kendini kurtararak) "kesinlikle doğru tarif ettin bizi. İzcilerin onuru. İşim var."

"Hadi!" dedi (yalvararak sanırım.)

"Amma neşelisin!" diye bağırdı Jael, masanın arka tarafına doğru hareket ederken, "gerçekten öylesin. Neden, öyle güçlüsün ki, bir gün bizi öldüresiye ezeceksin." Gardiyan güldü, bas bir sesle. "Biz arkadaşız," dedi, ve manalı manalı göz kırptı.

"Elbette," dedi Jael kuru bir ses tonuyla.

"Bir gün doğrudan buraya atlayacaksın-" ve bu yorucu yaratık en baştan aynı muhabbete başladı, sonra masadaki diğer kişileri mi fark etti yoksa başka birini mi gördü, birilerinin kokusunu mu aldı bilmiyorum, aniden son derece aceleyle uzaklaştı, gök mavisi ku-

şağından, silah cebinin yanındaki copuyla oynayarak. Fedailer, Penis'te silahlarını kullanmazlar; yanlış birini vurma ihtimali çok yüksektir. Jael başka biriyle konuşuyordu, yeşil mühendis giysileri içinde karanlık, ince dudaklı bir tiple.

"Tabii, arkadaşız," dedi Jael Reasoner sabırla, "tabii. Seninle bu gece konuşmak istememenin nedeni bu. Kahretsin, başın belaya girsin istemiyorum. Şu kuşakları görüyor musun? Küçük bir dürtme, bir yarık ya da yırtık ve şu kızlar, bir ay durduramayacağınız bir salgın başlatır. Böyle bir işe karışmak ister misin? Şimdi biliyorsun ki biz kadınlar veba araştırması yapıyoruz; şey, bunlar da yaptığımız deneylerin bir parçası. Erkekdiyarından geçirip bize ait başka bir yere götürüyorum onları; kestirme yol olduğundan. Bu gece bir işim olmasa onları buradan geçirmezdim. Daha hızlı bir bağışıklık süreci geliştiriyoruz. Yerinde olsam, tüm arkadaşlarıma da bu masadan uzak durmalarını tavsiye ederdim. –biz başımızın çaresine bakamadığımızdan değil, beni hiç ilgilendirmez bu; bu özel soya karşı bağışıklığım var- fakat suçu üstüne kalır diye korkuyorum. Geçmişte bana çok yardımcı oldun. Sana minnettarım, çok. Gırtlağına çökerler, biliyorsun. Ve veba da kapabilirsin, bu ihtimal de her zaman mevcut. Tamam mı?"

Hepsinin de sadakatime güvendiğini görmek ne şaşırtıcı! diyor Jael Reasoner. *Bana inanmalarından bile daha şaşırtıcı. Pek de zeki değiller, değil mi? Ama bunlar küçük balık. Her şey bir yana, gerçek kadınlardan o kadar uzun süre ayrı kalmışlar ki bizle nasıl başa çıkacaklarını bilemiyorlar; cinsiyet cerrahlarının gerçek bir kadının neye benzediğini bildiklerinden de emin değilim. Her sene kendilerine gönderdiğimiz spesifikasyonlar sürekli zorlaşıyor, fakat herhangi bir itiraz kırıntısı bile duymadık. Sanırım bu durumdan hoşlanıyorlar. Ateşe giden pervaneler gibi, Ordunun toplumsal modellerine doğru giden erkekler, milyonlarca ölü kadının hayaletinin kol gezdiği bu kadınsız dünya, bu herkesin peşinde olan ve en haşin gerçek-erkeği bile Onlardan birine çevirebilecek ete bürünmemiş kadınsılık, kafalarının bir köşesinde her zaman duydukları bu karanlık güç! Kendi ırkımın yedide ikisine köleliği ve şekilsizliği dayatır mıydım ben sanıyorsunuz? Tabii ki hayır! Bu erkeklerin insan olmadığını düşünüyorum. Hayır, hayır, bu yanlış –uzun zaman önce bunların insan olmadığına karar vermiştim. Çalışmak güçtür,*

derler, fakat en ufak bir itirazla karşılaşmadan her şeyi bize devretmişler- Kahretsin, her geçen gün daha tembelleşiyorlar. Kendileri için düşünmeyi bize bırakıyorlar. Hatta kendileri için hissetme işini de bize bırakıyorlar. İkilik meselesi ve ikilik korkusu kafalarını karıştırmış durumda. Ve kendilerine duydukları korkuyla. Sanırım bu damarlarında dolaşıyor. Hangi insan –korku ve isyandan tir tir titreyen- iki eşit derecede isyan ettirici yolu fark edip, kendinin benzeri yaratıkların, bunların biri ya da öteki üzerinden yürüdüğünde ısrar edebilir?

Ah, şu kozmik erkek-insanların rekabetleri ve fethetmek zorunda oldukları dünyalar ve yüzleşmek zorunda oldukları vahşetler ve meydan okumak ve yenmek zorunda oldukları rakipler!

"Biraz bariz şeyler söylemeye başladın," diyor Janet bilgiç bilgiç, tulumunun içinden, "ve şüpheleniyorum, kanın gücü-"

Şşşt, bağlantı adamım geliyor.

Bağlantımız yarı değişmiş biriydi, zira Erkekdiyarlılar çocuk bakımının kadın işi olduğuna inanırlar; o nedenle, bebekler için pazarlık yapma ve en önemli ilk beş yılda çocuklara bakma işi için değişmişleri ve yarı değişmişleri görevli atamışlardır –bebeklerinin cinsel tercihlerini erkenden belirlemek isterler. Bu, pratiğe bakarsak, bebeklerin genelevlerde büyütüldüğü anlamına gelir. Bu günlerde kimi Erkekdiyarlı gerçek-erkekler bu işin tamamen kadınlaşmış ya da efemine kimselerin elinde olması fikrinden pek hoşlanmıyor, fakat yapabilecekleri başka bir şey de yok pek (yukarıda, çocuk bakımıyla ilgili Bir Numaralı Öneriye bakınız) –her ne kadar daha erkeksi olanlar, hiçbir Erkekdiyarlının, gerçek-erkeklerin seviyesinden düşmeyeceği günleri özlemle ve sapkın olduğunu düşündüğüm bir inatla beklese de, değişmiş ve yarı değişmişler artık beraat ettiğinde kimin cinsellik nesnesi olacağına karar vermeyi reddeder. Belki de seksi değersiz görüyorlardı. Ya da kendilerini aşan bir şey olarak? (Bıçak'taki her bir süslenip püslenmiş hostes halesinin etrafında en az üç gerçek-erkek bulunur; bir hostes bir gecede kaçını kabul edebilir ki?) Biz gerçek kadınların hâlâ Erkekdiyarlıların en derin rüyalarını, istediği kadar grotesk olsun, süslediğinden şüphe ediyorum; belki o Tüm Erkeksilik sabahında hepsi Kadındiyarlarını işgal edecekler, karşılarına çıkan herkese tecavüz edecekler (hâlâ nasıl yapılacağını hatırlıyorlarsa) ve sonra da öldü-

recekler, sonra da kurbanlarının külotlarından oluşan piramidin üstünden kendilerini atıp intihar edeceklerdir. Resmi ideolojiye göre kadınlar, değişmişlerin zavallı taklitleridir. Kesinlikle öyle olmasını umarım. (Sonunda kreşlerinden o kahramansı ölüye meraklı, ufacık parmaklarıyla dokunarak çıktılar küçük kızlar. Yanlarında sadist eşcinsel Mary Janes. Bebek erkek kardeşlerini bir kır partisine götürdüler, o flütler, sazdan borular, o pastoral neşe; ta ki yiyecekleri bitene, zarif kahraman karar verene kadar: Şimdi kimi yiyeceğiz? Yıldızbalığı kardeşlerin sallanan uzuvlarını mı, ölü annelerimizi mi, yoksa çoktan güneş altında salınmaya başlayan o tuhaf, devasa, kıllı bedenleri mi?) Şu lanet olası geçiş kartını –bir kez daha!-gösteriyorum, bu sefer pembe şifon elbisesi, omuza kadar uzayan eldivenleri içinde bir yarı-değişmiş, yüksek topuklar üzerinde bir ilgisizlik anıtı, doğru kıvrımlara fazlasıyla sahip şirin bir kız ve kıvrım kıvrım dökülen pembe bir tüy eşarp karşımdaki. Nerededir, ah nerededir bu sadece yarı-değişmişlerin taktığı (ve eğer zengin değillerse genelde kendileri takmazlar) sahte elmas küpeleri, müzedeki örneklerden el yapımı kopyaları, insan ırkının yedide altısının hiçbir işine yaramayan, kesinlikle ilgisini çekmeyen bu fetiş ve nostalji nesneleri satan dükkân? Bir yerlerde taşlar bir araya getirilmiştir antikacılar tarafından, bir yerlerde petrol, havayı kirletmeden yanmayan ve paslanmayacak ve çözülmeyecek bir dokuya dönüştürülmüştür, öyle ki Pasifik Sığınağı'nın dibinde plastik iplikleri tek hücreli yosun gövdelerine dönüşmüştür –öyle bir görüntüsü vardı ki, öyle çok şey takıp takıştırmıştı ki, kat kat fırfırlar, şeritler, düğmeler, tüyler; Noel Ağacı gibi süslüydü. Anna Karenina'yı oynayan Garbo gibi, her tarafı süslenmiş. Yeşil gözleri kurnazca kısılmış. Bunun zekâsı da var. Yoksa sadece takma kirpiklerinin ağırlığından mı? Her zaman alıp götürülecek olmanın ağırlığı mı, bayılacak gibi olmanın, düşmenin, devam etmenin, umut etmenin, acı çekmenin, beklemenin, sadece olmanın? Onlara nasıl davranacaklarını öğreten gizli bir kadın yeraltı dünyası olmalı; yoldaşlarının alayları ve vahşi küçümsemeleri karşısında, gece sokağa çıkma yasağından sonra sokakta yalnız görüldüklerinde bir çete tecavüzüne uğrama beklentisi, bir gerçek-erkeğe ait olma yasal gerekliliği karşısında –her biri- bir şekilde hâlâ klasik titremeyi, yavaş göz kırpmayı, iliklerine kadar merhamet ve sempati uyandırma yeteneğini

öğreniyor. Bunlar da, sanırım, insanın kanından geliyor. Ama kimin? Üç arkadaşımla benim, böylesi bir muhteşemliğin karşısında betimiz benzimiz atıyor! Dört yamru yumru bohça, kimsenin hiç ama hiç takmadığı.

Anna, mekanik bir arzu titremesiyle, onunla gelmemizi söylüyor.

"Bu kadınla mı?" diyor Jeannine kafası karışmış.

"Bu adamla!" diyor Anna kesik bir kontralto sesle. Yarı değişmişler çok titizdir –bazen değişmişlerin üstünlükleri ve bazen de kendi cinsel organları konusunda. Her iki durumda da *Adam* demek gerek! Bir erkek için mükemmelen, Jeannine'in geri adım attığını fark ediyor ve buna içerliyor –kim içerlemez ki? Ben kendim de harap olmuş hayatlar ve zorla yapılmış tercihlere saygı duyarım. Anna bir zamanlar sokakta, on-iki-yaşındaki götünü isteyen on-dört-yaşındaki külhanbeylerine fazla karşı koyamamıştı; kahramanca bir karşı koyuş kadar ileri gidemedi, hayatına karşılık erkekliğini verebileceğini hesapladı; erken davranıp –teslim olarak- bir gözünün çıkmasına, kastre edilmeye, kırık bir şişeyle boğazının kesilmesine, bir taş ya da tekerlek zinciriyle on-iki-yaşının canlılığının sona ermesine engel oldu. Erkekdiyarlıların tarihini oldukça bilirim. Anna bu olaydan sonra bir *modus vivendi* yaptı, ne olursa olsun, yaşamaya değer, diye karar verdi. Her şey de bundan sonra olur zaten.

"Ah, ne tatlısın," diyor Jeannine, yürekten. Bahtsız kızkardeşler. Bu, Anna'nın gerçekten hoşuna gidiyor. Patronundan aldığı himaye belgesini gösteriyor –elbette bir gerçek-adamdır patron- ve belgeyi pembe brokardan gece çantasına geri koyarken, boynuna o en ufak hava akımında uçuşan, titreşen, sahte tüyden Şeyi doluyor. Sıcak bir akşam. Çalışanını korumak için büyük patronu Anna K.'ya (Erkekler, çocuk bakımı işinde bile) kulağına iliştirilmek üzere küçük bir iki yönlü TV kamerası vermek durumunda kalmış; yoksa, birileri yüksek topuklarını kırıp, o dar geçitte ölü ya da yarı ölü vaziyette bırakıp gidebilir. Herkes bilir ki yarı değişmişler zayıftır, kendilerini koruyamaz; kadınlığın ne olduğunu sanıyorsunuz? Bu önleme rağmen Anna'nın yine de Bıçak'ın girişinde bir bodyguard'ı vardır muhtemelen. Kimi zaman Erkekdiyarlıların mistisizminin, şirin yüzlü herkesi kadınlaştırmak için bir bahane olup olmadığını merak edecek kadar şüpheciyim –ama yine söyleyeyim,

buna inanıyorlar; kabartılmış, boyalı sahte saçların, korsenin, boyaların ve muhteşem giysilerin altında, hiç de olağandışı bir şey göremezsiniz, herhangi bir erkeğinki gibi yüzler ve bedenler sadece. Anna gözlerini bize dikiyor, dudaklarını ıslatıyor, tulumlar içindeki kadınları gerçek-adam sanarak, beni gerçek-adam sanarak (bir değişmiş değilsem başka ne olabilirim?), büyük, geniş dünyanın kendisini –ya ne?- Anna'nın kıçına tapma eğilimindeki Gerçek-Adam sanarak; dünya Anna'ya bakmak için vardır; o adam-ya da kadın- sadece, içi dışına çıkmış bir gerçek-adamdır,

Tiz bir kızkardeşlik duygusu, bir gülümseme Jeannine'de. Ah şu narsisizm! Ardında kafa var, tabii.

Sadakatlerinin nerede yattığını hatırlayın.

(Bizi kıskanıyorlar mı? Bizim kadın olduğumuza inandıklarını sanmıyorum.)

Yine dudaklarını yalıyor, o sapkın mekanizmanın tarif edilemez komikliği, herhangi bir yerde ve her yerde yapılır durur, doğru ya da yanlış insanlar üzerinde. Ama geriye ne kalıyor? Anna'nın patronu beni görmek istiyor galiba. (Bunu sevmedim.) Ama gideceğiz; dışa dönük itaatimizi sonuna kadar tutarız, bu gırtlak sıkıcıları, bu katilleri, bu gayrıtabii ve atalardan gelen doğanın piçlerini dünyanın üzerinden silip atacağımız o muhteşem ve kanlı an gelene kadar.

"Çok sevgili kız kardeşim," diyor Anna yumuşakça, tatlı bir sesle, "gel benle."

~8~

Sanırım, Anna'nın patronu yabancı yavruları görmek istedi sadece. Henüz ne istediğini bilmiyorum, ama öğreneceğim. Karısı girdi içeri elinde bir içki tepsisiyle –kıpkırmızı tayt çoraplar, iç çamaşır yok, Sindrella'nınkiler gibi şeffaf, yüksek topuklu sandaletler- bize evcimen, şirin bir gülücük atıp (makyaj yapmamış ve kırışık dolu), sessizce çekildi. Erkekler konuşur. Ellisinden önce pek eş edinmez oranın erkekleri. Sanat, diyorlar, Erkekdiyar zenginleri arasında bir Rönesans yaşamıştır, ama bu patrona benzemiyor: Çifte gerdanlı,

koca göbekli, emekli olmuş bir atletin korkunç kırmızılığı. Kalbi? Yüksek tansiyon? Ama bunların hepsi kaslarını geliştirir, sağlıklarını ve kafalarını çürümeye bırakır. Erkekdiyarlı bir milyonerin ev hayatında bize tuhaf gelecek bir bütünsellik vardır; Patron, örneğin, karısının hiçbir yere yalnız gitmesine izin vermeyi düşünmez –yani sokakların anarşi riskine atmaz- bir bodyguard'la bile. Onu nelerin beklediğini bilir dışarıda. "Kadınları", diyorlar, onları medenileştiriyormuş. Duygusal bir ilişki için, bir "kadına" dönüşün.

Ben neyim?

Ne olduğumu biliyorum, ama markam ne?

Gizlemeyi başaramadığı bir kabalıkla bakıyor dik dik*: Ne bunlar? Ne yaparlar? Birbirlerini sikerler mi? Nasıl bir histir bu?* (Ona anlatmaya çalışın!) Örtülerinin üzerindeki pembe şeritlere bir an bile bakmıyor; ne de olsa bunlar altı üstü "kadın" (diye düşünüyor); asker *benim*, düşman *benim*, öteki benlik *benim*, ayna, köle-efendi, isyankâr, münzevi, maliyeti ne olursa olsun çözülmesi gereken gizem benim. (Belki üç J'nin cüzzamlı olduğunu düşünüyor.) Bunu hiç sevmedim. J-bir (o yürüyüşüyle Janet) duvardaki resimleri inceliyor; J-iki ile J-üç el ele duruyor, Ormandaki Bebekler gibi. Patron içkisini bitiriyor, kocaman bir pofuduk ayı gibi dibinde kalan bir şeyleri çiğniyor komik seslerle: Çop, çop. Cömert bir hareketle tepsideki öteki içkilere işaret ediyor, karısının tüm dünyaya beyaz boyalı bir bordello New Orleans piyanosu gibi görünen piyanonun üzerine koyduğu içkilere (Genelev Baroku tam bu günlerde Erkekdiyarda pek şaşaalı.)

Başımı salladım.

"Çocuğun var mı?" diye soruyor. Hamilelik onları heyecanlandırır. Dosyalama sistemi âdet dönemini unutmuş; hatırlasalardı, *bu da* onları heyecanlandırırdı. Yine başımı salladım.

Yüzü kararadı.

"İş konuşacağımızı," dedim yumuşakça, "sanmıştım. Sadece iş konuşmak isterdim. Demek istemiyorum ki –yani, asosyal olmak istemem, ama vaktimiz dar ve kişisel hayatımdan bahsetmemeyi tercih ederim."

Dedi ki: "Benim çöplüğümdesin, ben ne Halt konuşmak istersem o Haltı konuşacaksın."

Bırak, bulaşma. Kendine hakim ol. Büyük Egemenlik Ödülü sa-

hasında zaferi onlara bırak, onlar zaten ne yapacaklarını unutur. Ateş püskürerek baktı, sonra derin düşünceye daldı. Cipsler, krakerler, çubuklar, önüne ne gelirse süpürüyordu. Ne istediğini bilmiyordu gerçekte. Bekledim.

"Kişisel hayatmış!" diye mırıldandı.

"O kadar da ilginç değildir, gerçekten," diye atıldım.

"Siz kızlar birbirinizi sikiyor musunuz?"

Bir şey demedim.

Öne doğru eğildi. "Benle dalga geçme. Sanırım bunu yapmaya hakkınız var. Seks yapmayan yalnız kadınlar hakkındaki o zırvaları hiç kabul etmem. İnsan doğasına aykırı. Şimdi söyle bakalım yapıyor musunuz?"

"Hayır," dedim.

Kıkırdadı. "Tabii, gizlenme. Bak seni lanetlemiyorum. Sadece sizden beklenir bu. Eh! Eğer kadınlar, erkekler hep beraber olabilseydik, bunların hiçbiri olmazdı. Yanlış mı?"

Şüpheli, hafif utangaç, ürkek, çok-iyi-bildiğiniz, çok-amaçlı bakışımı takındım. Ne anlama geldiğini hiç bilmedim, ama onlar biliyor. Yüksek sesle güldü. Bir içki daha.

"Bak buraya," dedi, "şu orospulardan daha çok kafan olduğunu düşünüyorum, yoksa bu işte olmazdın. Yanlış mı? Şimdi herkes açıkça biliyor ki birbirimize ihtiyacımız var. Ayrı kamplarda olsak da yine de ticaret yapmak zorundayız, siz hâlâ bebek doğurmak zorundasınız, bazı şeyler o kadar da değişmedi. Şimdi, kafamda deneysel bir proje var, bir pilot proje de diyebilirsin, iki tarafı bir araya getirmek için. Bir kerede değil tabii-"

"Ben-" dedim. (Sizi duymazlar.)

"Her şey bir kerede değil," (diye devam etti, duvar gibi sağır) "ama azar azar, zamanla. Sürati bilinçli yapmalıyız. Yanlış mı?"

Susuyordum. Arkasına yaslandı. "Anlayacağını biliyordum," dedi. Sonra kişisel bir konuya parmak bastı: "Karımı gördün mü?" Başımı salladım.

"Natalie muhteşemdir," dedi, bir avuç cips alarak. "Muhteşem bir kızdır. Bunları o yaptı. Kızarttı sanırım." (Kaynayan bir yağ tenceresi tutan, zayıf bir kadın.) "Alsana."

Onu pasifize etmek için biraz aldım ve elimde tuttum. Yağlı şeyler.

"Şimdi," dedi, "fikri sevdin, değil mi?"

"Ne?"

"Muhalif terapi, Tanrı aşkına, pilot grubumuz. Toplumsal ilişkiler, bir araya geliş. Buradaki örümcek kafalılardan değilim ben, ezen-ezilen olayına girmem; eşitliğe inanırım. Eğer yeniden bir araya geleceksek, bir temele dayanmalı bu. Eşitler ilkesine."

"Ama-" dedim, saldırgan olmayan bir tonda.

"*Bu eşitlik temeline dayanmalı!* Buna inanıyorum. Ve sokaktaki adamın bunu kabullenemeyeceğini sanma, tam tersi. Şu kadının yeri, kadının doğası saçmalıklarıyla büyüdük, etrafımızda inceleyecek bir kadın bile yokken. Ne biliyoruz ki! Kadın işi yapıyorum, diye daha az erkeksi olmam; bakımevlerinde, eğitim kamplarında yapılan işler için gereken zekâ, Savaş Oyunları stratejilerini düşünmek için gerekenden daha mı az? Kahretsin, hayır! Rasyonel olarak, verimli şekilde yaparsan hayır; iş iştir."

Bırak, konuşsun. Belki yorulur durur; bazen yaparlar öyle. Bir insan olarak benim verimliliğim, rasyonelliğim, statümle ilgili en değerli incileri dökerken dikkatle kıpırdamadan oturdum. Korkuyla, "Sence işe yarayacak mı?" diyerek bitirdi konuşmasını.

"Şey-" diye başladım söze.

"Elbette, elbette," (bu lanet olası deli yine kesti sözümü) "sen bir diplomat değilsin, ama elimizde olan erkekler üzerinde çalışmalıyız, değil mi? Kitle erkekleri başarısız olurken, bireysel erkek kimi sonuçlara varabilir. Ha?"

Başımı salladım, kendimi Bireysel Erkek olarak hayal ederken. "Kadın işi" açıklıyor tabii bunu; bu onu tehlikeli düzeyde itici yapıyor. Şimdi sıra en dokunaklı kısma geldi, çektiğimiz Acıların soyutlaştırıcı, duygulandırıcı anlatımı. Gözyaşlarının geldiği bölüm bu. Bu, yapacaklarını sınıflandırmaya yarıyor, ama Tanrım!Çok da bunaltıcı, hep aynı şey. Her zaman aynı şey. Öyle dimdik oturuyorum, tamamen görünmez, bir kadının tebeşirden eskizi. Bir fikir. Yürüyen bir kulak.

"İstediğimiz," (dedi geniş adımlarla yürümeye başlamıştı) "herkesin kendisi olabildiği bir dünya. Kendisi. Mizaçların aşağılık zorbalığı değil. Özgürlük. Herkes için özgürlük. Sana hayranım. Evet, bırak bana söyleyeyim, gerçekten hayranım, tüm içtenliğimle söylüyorum sana hayranım. Her şeyi kırmışsın. Elbette pekçok kadın

bunu başaramayacaktır –gerçekten pekçok kadın- kendilerine şans verilse- evcimenliği büsbütün bırakmayı zor seçer, ya da hatta" (burada gülümsedi) "hatta vakitlerinin çoğunu pazar yerinde ya da fabrikada geçirmeyi tercih bile etmez. Kadınların çoğu, çocukların tutucu bir anlayışla bakımı işini, çok güzel insan ilişkilerinin kurulması ve başkalarının bakımı ve hizmetini tercih etmeye devam edecektir. Hizmetçileri. Soyumuzun. Neden buna dudak bükelim? Ayrıca ya cinsiyetle bağlantılı belli şeyler olduğunu bulursak, ev işleri gibi, muhakeme gücü gibi, belli mizaç unsurları gibi, ayrıca tabii ki olacak bunlar, neden şu ya da bu cinsi bundan ötürü küçümseyelim? İnsanlar," (konuşma uzun bir nutka dönüşmeye başlıyordu) "insanlar oldukları gibidir. Eğer-"

Ayağa kalktım. "Affedersiniz," dedim, "ama iş-"

"Kahretsin senin işini!" dedi öfkeyle, bu kafası karışık, itici adam. "Söylediğim şeylerin yanında senin işinin beş kuruş değeri var mı!"

"Tabii, yok, tabii," dedim yatıştırmaya çalışarak.

"Umarım!"

Hissiz. Sıkıntılı. Görünmez. Zincirlenmiş.

"Siz kadınların sorunu bu, hiçbir şeyi soyut olarak göremiyorsunuz!"

Sinmemi istiyordu. Gerçekten öyle düşünüyorum. Söylediğimin içeriği değil, fakat kibrinin tükenmek bilmez şekilde beslenmesi, benliğin sallantılı yapısı. Zekilerinin bile.

"Sizin için yapmaya çalıştığım şeyi takdir etmiyor musun?"

Öp-beni-ben-iyi-çocuğum.

"Bunun ne kadar önemli olduğuna dair en ufak bir fikrin yok mu?"

Kaygan körfezde görünmezliğe doğru kayış.

"Bu tarih olabilirdi!"

Ben bile, tüm o eğitimime rağmen!

"Tabii, onaylayıcı bir geleneğimiz var."

Yavaş olacak.

"-yavaş yavaş ilerlemeliyiz. Birer birer."

Uygulanabilirse.

"Neyin uygulanabilir olabileceğini bulmak zorundayız. Bu şey olabilir ıı... biraz hayali olabilir. İçinde bulunduğumuz zamanın

ötesinde olabilir."

Ahlâkı kanuna dökemezsin.

"İnsanları eğilimlerine karşı zorlayamayız ve üstesinden gelmemiz gereken, nesiller boyu aktarılan koşullanma var. Belki on yıl içinde-"

Belki asla.

"-belki asla. Ama iyi niyetli erkekler-"

Bunu duydu mu?

"-ve kadınlar da tabii, 'insan' kelimesinin anlamında kadınların da olduğunu anlayışla karşılamalısın; sadece kullanımda böyle-"

Her adam kürtajına sahip olmalı.

"-ve gerçekten de önemli değil. Şöyle bile diyebilirsin," (kıkırdıyor burada) " 'her adam ve kocası' ya da 'her adam kürtajından sorumlu olacak' " (kükrüyor) "ama senden istediğim, git kendi halkına anlat-"

Bu resmi değil.

"-pazarlığa hazırız de onlara. Ama resmi düzeyde olamaz bu. Önemli ölçüde muhalefete göğüs germem gerektiğini anlamalısın. Ve pekçok kadın –sen değil tabii; sen farklısın- şey, pek çok kadın böyle bir şeyi düşünmeye bile alışık değildir. Böyle bir düşünmeyi sistematik olarak yapamazlar. Mesela, 'pek çok kadın' deyince ben, bozulmuyorsun, değil mi?"

Gülümsedim, kişiliğim kurumuş gibi.

"Doğru," (dedi) "kişisel algılama bunu. Bana kadın numaraları çekme," ve bana karşı garazı olmadığını göstermek için geniş yüreklilikle göz kırptı. Oradan sıvışma vakti gelmişti benim için, geriye kalan tüm kanımın yarısını ve vaatler, vaatler, vaatler bırakarak; ama ne, biliyor musunuz? Sadece yapamam o kadar. O kadar sık olur ki bu. Verecek şeyim kalmadı. Öyle oturdum, korkunç bir onay ifadesiyle, parlak bir şekilde gülümseyerek ve sevgili adam sandalyesini yakınıma çekti. Huzursuz ve hırslı görünüyordu. "Arkadaş mıyız?" diyor.

"Elbette," diyorum, zar zor konuşabiliyorum.

"Güzel!" dedi. "Söyle bakalım evimi sevdin mi?"

"A, evet," diyorum.

"Böyle yer gördün mü daha önce?"

"A, hayır!" (Ben bir tavuk kümesinde oturur, bok yerim.)

Neşeyle güldü. "Resimler çok güzel. Son zamanlarda bir tür Rönesans yaşıyoruz. Bayanlar arasında sanat nasıl oluyor, ha?"

"Şöyle böyle," dedim yüzümü buruşturarak. İstediğim zaman kanıma pompalayabildiğim bir adrenalinle sallanmaya başladı oda; buna gönüllü isterik mukavemet deniyor ve çok, çok faydalı, gerçekten. Önce dostane bir sohbet, sonra kontrol edilemez bir merak, sonra da nefret gelir. Hazırlıklı olun.

"Sanırım," dedi, "sen en baştan farklıydın –küçük bir kızken, ha?- böyle bir iş yaptığına göre. Kabul etmelisin ki sana önemli bir görev yüklüyoruz –herkesi aynı role soyunmaya zorlayamazsın. Yo, hayır. Asıl istediği oysa, bir erkeği mutfaktan uzak tutamayız."

"Oh, elbette," dedim. (Şu kimyasal-cerrahi kastrasyonlar.)

"Şimdi siz yapıyorsunuz," dedi. "Siz bizden daha tepkiselsiniz. Kadınların ev hayatını yönetmelerine izin vermeyeceksin. Her şeyi birbirine benzetmeye çalışıyorsunuz. Benim hayal ettiğimse bu değil."

Annelik ve dölyatağı hazları üzerine uzun, mutlu bir söyleve girişti. Kadınların duygusal doğası. Oda sallanmaya başladı. İsterik güç içinde olan kimse kabına sığamaz; eğitim aldığım ilk haftalarda, bir iki kemiğimi kırmıştım ama şimdi nasıl yapılacağını biliyorum bu işin. Gerçekten biliyorum. Kaslarım başkalarına zarar vermek için değil; kendime zarar vermemi önlemek için. O korkunç konsantrasyon. O öfkeli parıltı. Patron-İdiyot büyük düşüncesinden başka kimse söz etmemiş; hâlâ Birinci Klişe aşamasındaydı ve herhangi bir grup tartışması, istediği kadar moron olsun, en kötülerini bile temizleyebilir bunların. Sevgili Natalie'si. Yetenekli karısı. Al beni şimdi; beni seviyor. Evet seviyor. Fiziksel olarak değil tabii. Oh, hayır. Hayat eşini arar. Tamamlayıcısını. Romantik saçmalıklar. Öteki benliğini. Neşesini. Bu gece iş konuşmayacak. Biraz daha kalmamı isteyecek mi?

"Yo, yapamam," diyor öteki Jael. Duymuyor; kadın seslerini filtreleyen bir cihaz var Patron'un kulağında. Daha da yaklaştı, sandalyesini çekerek –uzak mesafeden konuşamamakla ilgili, ıvır zıvır bir şeyler söylüyor. Ruhani mahremiyet. Deli deli gülerek,

"Peki benden biraz hoşlandın mı, ha?"

Ne korkunç, şehvetle ihanet. Hayır, cehalet. Hayır –gurur.

"Kahretsin, defol," diyorum.

"Tabii, böyle yaparsın!" Natalie'si gibi davranmamı bekliyor benden, onu satın almış, ona sahip. Kadınlar gündüzleri ne yapar? Yalnız kaldıklarında ne yapar? Adrenalin talepkâr bir yüksekliktir; tüm içsel kontrollerinizi saptırır.

"Defol," diye fısıldıyorum. Duymuyor. Bu erkekler oyun oynar kibirle; ıslık, tehdit, boyun omurlarını dik tutar. Bir dövüşün başlaması bazen on dakika alır. Ben ki bir sürüngen değilim, sadece bir suikastçıyım, bir katil; asla uyarmam. *Adil oynamak* konusunda, *kurallara uymak* konusunda, *kendilerini iyi anlatmış olmak* konusunda endişelidirler. Ben öyle oynamam. Gururum yoktur benim. Tereddüt etmem. Evde zararsızımdır, ama burada değil.

"Öp beni, seni küçük orospu," diyor heyecanlı bir sesle, hükmetme ve iğrenme duyguları gözlerinin içinde savaşırken. Patron gerçek bir kancık görmemiştir hiç, yani doğal şekliyle. On sekizinden beri, sokakta ilk yarı değişmişe sahip olduğundan beri kullanmaya cesaret edemediği sözler sarf edecektir, hükmetme ve iğrenme iç içe. Rekreasyon merkezlerindeki o kölelik gibi çıraklık dönemi. Kastre edilmiş Sen olan birini nasıl sevebilirsin? Gerçek homoseksüellik Erkekdiyarını havaya uçurup parçalara ayırırdı.

"O pis ellerini üzerimden çek," diyorum açık açık, bu klişeden aldığı hazdan aldığım hazdan aldığı hazdan haz alarak. Üç cüzzamlının hikâyesini unutmuş mudur?

"Kovun şunları," diye söyleniyor öfkeyle, "kovun şunları! Natalie bunları düzer," öfkeden cinsiyet minsiyet unutarak. Ya da belki onların benim sevgililerim olduğunu düşünüyor gerçekten. Kadınlar, erkeklerin çok iğrenç, çok zor, çok talepkâr bulduklarını yapacak.

"Bak," diyorum, kontrolsüz şekilde gülerek, "Çok açık olmak istiyorum. Senin iğrenç sevişmeni istemiyorum. İş için buradayım, üstlerime herhangi akla uygun bir mesaj götürmek için. Oyun oynamaya gelmedim buraya. *Kes şunu.*"

Ama ne zaman dinleyecek bunlar!

"Sen bir kadınsın," diye bağırıyor, gözlerini kapayarak, "sen çok güzel bir kadınsın. Oranda bir delik var. Sen çok güzel bir kadınsın. Gerçek, yuvarlak göğüslerin ve muhteşem bir kıçın var. Beni istiyorsun. Ne dediğin önemli değil. Sen bir kadınsın, değil misin? Bu hayatının hazinesi. Bu, Tanrının seni yaratma nedeni. Seni

sikeceğim. Ayakta duramayacak hale gelene kadar düzeceğim seni. İstiyorsun. Hükmedilmek istiyorsun. Natalie hükmedilmek istiyor. Siz kadınlar, hepiniz kadınsınız, sirensiniz, çok güzelsiniz, beni bekliyorsunuz, bir erkek bekliyorsunuz, onu içinize sokmamı bekliyorsunuz, bekliyorsunuz, beni, beni, beni."

Et patati, et patata; hal fazlasıyla aşina. Gözlerini açmasını söyledim ona, gözleri kapalıyken öldürmek istemediğimi söyledim, Tanrı aşkına.

Beni duymadı.

"AÇ GÖZLERİNİ!" diye kükredim, "SENİ ÖLDÜRMEDEN ÖNCE!" ve Patron-adam açtı.

Dedi, *beni sen zorladın.*

Dedi, *sen bir erdem kumkumasısın.* (Şok olmuştu.)

Dedi, *beni kandırdın.*

Dedi, *sen Kötü Bayansın.*

Bak buna bir çare bulabiliriz! –zatürree için de öyle söylerler. Umarım J'ler olacaklardan uzak duracak kadar bir hissiyata sahiptir. Patron, ereksiyonuyla ilgili öfkeli öfkeli bir şeyler geveliyordu, iki kişiye yeter filan gibi, ben de kendiminkini çıkardım –yani parmaklarımdaki ve ellerimdeki aşılı kasları kastediyorum, gevşek deriyi geriye çeken, o karakteristik, kaşıntılı, gıdıklı ve tabii siz akıllısınız; parmaklarımda Kanser değil Pençeler olduğunu tahmin ettiniz, kedininkiler gibi ama daha büyük, ağaç kıymıklarından biraz daha az keskin ama yırtmak için iyi. Ve, dişlerim, çelik dişlerimin üzerinde yapma dişler var. Neden erkekler nefretin çirkin mahremiyetinden o kadar korkar? Unutmayın tehdit etmem ben. Oyun oynamam. Her zaman ateşli silah taşırım. Gerçek vahşi asla onlarsız dolaşmaz. İki kaşının ortasından çakabilirdim onu, ama bunu yaparsam, imzamı bırakmış olurdum üzerinde; sanki bir kurt yapmış izlenimi uyandırmak daha kurnazca ve eğlenceli. Mesela Puli'si delirmiş ve ona saldırmış gibi, daha iyi. Neşeyle onu boynundan ve çenesinden kavradım ve beni ateşle kucakladığında, pençelerimi sırtına geçirdim. Parmakları cerrahi olarak geliştirmelisiniz ki bir tarzları olsun. Bir tür tiksinti beni tanıkların gözü önünde dişlerimi kullanmaktan alıkoydu –bir düşmanı susturmanın en iyi yolu gırtlağından ısırmaktır. Beni affedin! Sertleşen üst derisini boynundan soydum ama geri attı kendini; tekme atmaya çalıştı fakat isabet et-

tiremedi (güçlerine fazlasıyla güvenirler demiştim size); kolumu tutmayı başardı ama kurtuldum, fırlattım; şık, ağır yumruğumla topallayan böbreklerine bir darbe daha ekledim. Ha ha! Üzerime düştü (benim durumumda yaraları hissetmezsiniz) ve etrafından dolanıp kulağının oradan bir puan daha aldım, onu halının üzerinde kusarken bıraktım; ayağı üzerinde sendeleyecek ve düşecek, yere doğru pike yapacak; ayağına doğru reverans yaptı, düştü, yere yapıştı; ayağına doğru reverans yaptı, düştü, yere yapıştı öldü.

Jael. Tepeden tırnağa temiz ve tatmin olmuş. Patron halının üzerinde son nefesini pompalıyor dışarı. Herkes çok sessiz, oldukça tuhaf. Üç J, berbat bir durumda, kafa kafaya vermelerinden belli; gizli yüzlerinden okuyamıyorum. Natalie içeri girecek midir? Bayılacak mıdır? "Ondan kurtulduğuma sevindim, ihtiyar piç," mi diyecektir? Natalie'ye kim sahip çıkacaktır şimdi? Adrenaline saplantıyla bağlanır insan. "Hadi, hadi!" diye fısıldadım J'lere, kapıya yöneltirken, söylenerek, vızıldayarak, madde hâlâ kanımda dans ederken. Aptallığı. Katır inatçılığı. Seviyorum, seviyorum bunu. "Hadi!" dedim. Kapıdan dışarı, koridora doğru iterken, sonra asansörün, akvaryum duvarda yüzen balıkların önünden geçtik, şeytansı, ince, kıvrak manta ve iki metre uzunluğunda hanibalıkları. Zavallı balıklar! Bu gün bir iş çıkmadı, Kahretsin, ama böyle yaklaştıkları zaman onlarla iş olmuyor; her halükârda öldürmen gerekiyor, eğlenceli de olabilirdi. Bu insan-olmayan yaratıklara katlanmak mümkün değil kesinlikle. Jeannie sakin. Joanna benden utanmış. Janet sızlıyor. Yahu tüm ay boyunca bunlara nasıl katlanmamı bekliyorsunuz? Tüm bir yıl? Haftalar, haftalar boyu? Yirmi yıl? Küçük erkek sesi diyor: Âdet Dönemi Tabii. Mükemmel açıklama! Hormonal dengesizliklere veryansın etmek. Hayaletsi sesi: "Âdet günlerindesin, o yüzden yaptın. Kötü kız." Ah şu pis âdet dönemindeki pis damarlara dikkat edin ve Oynamayacak Olana! Tekmeyle J'leri Patron-adamın arabasına tıktım –Anna ortadan kaybolalı çok olmuştu- görünmez tulumumun görünmez cebinden maymuncuğu çıkarıyorum, kilidi açıyor, arabayı çalıştırıyor, yola koyuluyorum. Otoyola çıkana kadar Otomatiğe bağlayacağım; Patronun kimlik kartı bizi sınıra kadar götürür. Ondan sonra da sorun yok zaten.

"Hepiniz iyi misiniz?" diye sordum J'lere, kahkahalarla. Hâlâ sarhoşum. Farklı tonlarda Evet, dediler. Güçlünün sesi, Zayıfınkin-

den (ki kendini alto zannediyordu) yüksek çınlıyordu ve Küçüğünkiyse hepsinden yüksek çıkıyordu. Evet, evet dediler, korkuyla. Evet, evet, evet.

"Şimdi, sözleşmeyi imzalatamamış oldum," dedim çelik dişlerimin üzerine yapmaları takarken. "Kahretsin, Kahretsin, Kahretsin!" (Adrenalinle araba sürmeyin, büyük olasılıkla kaza yaparsınız.)

"Ne zaman gidecek adrenalin?" Bu Güçlü: tatlı kız. "Bir saat, yarım saat," dedim. "Eve geldiğimizde."

"Ev mi?" (diyor arkadan.)

"Evet. Evim." Bunu ne zaman yapsam hayatımdan birkaç yıl gider. Vaktimi kısaltıyorum. Şimdi taşkın aşamadayım, o yüzden dudaklarımı ısırıyorum, sakinleşmek için.

Uzun bir sessizlikten sonra –"Bu gerekli miydi?" Zayıfın sesi.

Hâlâ kırabiliyorlar beni, bunlar hâlâ kırabiliyorlar! İlginç. Sanki derim kalınlaşıyor dersiniz, ama kalınlaşmıyor. Hepimiz hâlâ sırt üstü uzanmış durumdayız. Yavaş yavaş, iyice ağırdan alarak gücümüzü, para ve kaynakları ele geçirdikçe, mengene boynumuzda hâlâ. Onlar savaş oyunları oynarken. Arabayı Otomatiğe bağladım, arkama yaslandım, olanlardan ve tepkimden gerilmiş vaziyette. Kalp atışlarım normale dönüyor. Ağır ağır nefes al.

Gerekli miydi bu? (Kimse demiyor bunu.) Düğmesini çevirir, susturabilirdin onu –belki. Tüm gece orada öyle oturabilirdin. Sabaha kadar başını sallar, hayranlıkla dinlerdin onu. Huysuzluk nöbetini geçirmesini beklerdin; altına yatabilirdin –senin için ne fark eder?- sabaha da unuturdun.

Hatta garibanı mutlu edebilirdin.

Üzerimize titrenilecek kadar ince, intikam alamayacak kadar şefkat dolu olduğumuzu söyleyen bir yön var içimde –saçmalık bunlar, diyorum idealistlere. "Erkeklerle olmak," diyorlar, "seni değiştirdi.

Aynı boku şimdi de yiyoruz, sonra da yiyeceğiz.

"Söyle, gerekli miydi bu?" diyor J'lerden biri, kadın ırkının sonsuz aşk arayışının ciddi aciliyetini bana yöneltirken, hasta ruhların yaralarını yüzyıllardır süren iyileştirme çabaları; azizenin sonsuz, itinalı şefkati.

Fazla aşina bir hal! Boş topraklarda güneş doğuyor, uzun zaman

önce bombaların ortaya saçtığı molozları, taşları aydınlatarak, solgun olasılıklarıyla Çılgın Rahmi, Taşak-düşmanı Orospu'yu, Azılı Katil kadını bile izleyerek yükseliyor güneş.

"Gerekir miydi, gerekmez miydi umurumda değil," dedim.

"Güzel, sevdim bunu."

~9~

Atlantik'i geçmemiz dört saat sürdü, başka bir boylama geçmekse sırf üç saat aldı. Bir Vermont sonbahar sabahına uyanmak, camdan bir taksi içinde, etrafımızda akçaağaçlar ve şeker akçaağaçları yavaş yavaş belirirken sisin içinden. Bu renkler dünyanın ancak bu bölgesinde vardır. Islak ateşlerin içinden ilerliyoruz yürüme hızında fısıldayarak. Elektrikli araçlar da oldukça sessiz; yapraklardan düşen damlaların sesini duyuyoruz. Ev bizi gördüğünde, eski yuvarlak lolipopum benim, alt kattan üst kata ışıklarını yaktı ve biz daha da yaklaştığımızda siyah, ıslak kütüklerin ve ateş parçası yaprakların arasından İkinci Brandenburg'u çalmaya başladı, kendime ve zaman zaman misafirlerime gösterdiğim incelikler. Islak ormanın içinden parlak bir sesle bağırırken –elektronik notaların dünyadışı saflığını tercih ederim. Ana kolonu üzerinde neredeyse düz görünen eve yandan yaklaşır insan –gerçekten sadece biraz konvekstir o kadar- Baba Yaga'nın kulübesi gibi sizin için çömelmez; fakat yukarıdan büyük, kıvrılan metal örgülü bir yol bırakır aşağıya, dile benzeyen (ya da öyle gibi görünür; gerçekte sadece yukarı kıvrılan bir merdivendir bu.) İçeride salondan uzakta bir koridor bulursunuz kendinize; ısı kaybına gerek yok.

Davy oradaydı. Dünya üzerindeki en muhteşem erkek. Biz uzaktan gelirken içki hazırlamaya vakti olmuş –J'ler, ona dik dik bakarak tepsiden içkilerini aldılar, ama o çekinmedi- garsona en az benzer hareketlerle, ellerini dizlerinin etrafına dolayıp ayağımın dibine kıvrıldı ve sohbetin doğru yerlerinde gülerek konuşmalara katıldı (ipuçlarını yüzümden alır.)

Salon, üzerinde uyuyabileceğiniz bir halıyla (kahverengi) ve sarı ahşapla kaplıdır, önünde de boylu boyunca uzanan, cam kaplı ve-

randa vardır; yılda beş ay uçuşan karları seyrederiz. Salt seyirlik havaları severim. Günün pekçok saatinde Davy'nin çıplak dolaşacağı kadar sıcaktır ev, bulutsu altın saçlarıyla, çıplaklığıyla sessiz arkadaşım benim, koyu kırmızı ya da al renkli bir koltuğa sırtını yaslayıp halı üzerinde oturduğunda evimin bir parçası olur en çok (burada sonbaharı yansıtmaya çalışıyoruz), derin mavi gözleri dışarıdaki kış günbatımına dikilmiş, saçları kül rengine dönmüş, sırtındaki, bacaklarındaki kaslar biraz titreyerek. Ev tavanından aşağı nesneler sarkıtır; bulunmuş şeyler, hareketli şeyler, konserve açacakları, kırmızı toplar, demet demet vahşi otlar ve Davy oynar onlarla.

J'lere etrafı gösterdim: Kitaplar, miller ötedeki bölgesel kütüphanemizle bağlantı halindeki kütüphanemizin mikrofilm göstericisi, duvarların içinde raflar, çeşitli merdivenler, iki cam fiber birleştirilerek yapılmış küvetler, misafir odalarının duvar kenarlarında şilteler, ve limonluk (merkezi bölgeye yakın, ısıdan yararlanmak için) Davy oraya gider ilgileniyormuş numarası yapar, orkidelerim, palmiyelerim, begonvillerim, tüm o tropik bitkilerden oluşan küçük yerimde kıpraşan ışıkları seyreder. Kaktüsler için küçük bir camlı bölmem bile var. Dışarıda da bir sürü bitki var; mevsimi geldiğinde açan dağ defnesi, karman çorman bir açelya labirenti, böceklerle iç çamaşırları arasında pahalı ve antika bir bağlantı gibi görünen, oraya buraya dağılmış süsenler –ama şu anda kar altındalar. Benden önce burada kalanlardan bana kalan elektrikli bir çitim bile var; tüm yerleşimi keçilerden koruyan ve zaman zaman, evin etrafındaki daha yumuşak bitki örtüsünü işgal eden ağaçları uzak tutan.

J'lerin mutfağa gidişlerini seyrediyorum; mutfak, 707'ler ve kontrol düğmeleriyle dolu bir koltuktur, araç gerecimi depoladığım, Ev hazımsızlığa uğradığında merkeze erişimi sağlayan yer değil. Kirlidir ve ne yaptığınızı bilmeniz gerekir orada. Onlara en yakını on mil ötedeki komşularımla bağlantımı sağlayan Ekran'ı gösterdim; ve destek hattım Telefonu ve müziğimi sakladığım Fonografı.

Jeannine içkisinden hoşlanmadığını söyledi; yeterince tatlı değilmiş. Ona bir başka içki hazırlayacak Davy var.

Akşam yemeği ister misiniz? (Yüzü kızardı.)

Sarayımı ve bahçeleri (dedim) hayatımın ileri bir vaktinde, zengin ve etkili bir insan olduğumda edindim; daha önce şu yeraltı şe-

hirlerinden birinde yaşıyordum, görebileceğiniz en berbat komşular ordusu arasında, duygusal Arkadyalı komünler –yeraltı, dikkatinizi çekerim! Sesleri günün ve gecenin en yanlış zamanlarında lağım borularından gelirdi, aşkın ve neşenin tiz seslerle kurban edilmesiydi bu, siz tam uyumak isterken; ne zaman koridora çıksam abartılı bir şekilde korkudan tüyleri diken diken olur, ürperip hızla içeri kaçışırlardı, kedi yavruları gibi büzüşüp bir araya gelerek; masumiyetlerinin bilincinde ve cemaat şarkılarının kucaklayıcılığıyla saf, genç seslerini yükseltirlerdi. Bilirsiniz o tipleri: "Ama *eğleniyorduk*!" yumuşak, meraklı, son derece sıcak bir sesle, bir yandan da kapıyı nazikçe ama kesinlikle baş parmağınızın üzerine kapayarak. Benim En Son Şeytan olduğumu düşünüyorlardı. Bunu da bana hissettiriyorlardı. Erkekleri Aşk ile kazanmaya çalışan türdendiler. *Pussycat* adlı bir oyun vardır, oynayan çok eğlenir; şöyle: Miyavv, öldüm (sırt üstü yatarsınız, yardıma muhtaç numarası yaparak dört pati iç gıcıklayıcı bir şekilde havaya dikilidir); başka bir oyun daha var, Saint George ve Ejderha, Kimin Ne oynadığını Bildiğiniz; ve bunların hiçbirine tahammül edemediğiniz noktaya geldiğinizde, siz de benim gibi yaparsınız: Bir gün eve gulyabani maskesi takarak gelip, komşularınızı aşağıya kadar hırlayarak kovalarsınız, ödleri patlamış şekilde bağıra çağıra kaçarlar (yani öyle bir şeyler işte.)

Sonra taşındım.

Bu benim ilk işimdi, Erkekdiyar polislerinden birine (on dakikalığına) kişilik kazandırmak. "İş", derken, dün gece yapmak üzere gönderildiğim gibi bir işi kastetmiyorum, bu açık ve meşruydu, fakat "iş" biraz da masa altından yürütülen bir şeydir. En son Pussy-zincirlerimi atmam yıllar aldı, (biraz acımasızca da olsa) iz bırakacak şekilde Pussycat'leştirilmekten kurtulmam, ama sonunda başardım ve işte bugün karşınızda duran cesur, sağlıklı, amacı belli suikastçıyım.

İstediğim zaman geliyorum, istediğim zaman gidiyorum. Sadece canımın istediğini yapıyorum. Bugün hepinizi buraya getirmeyle sonuçlanan, uzun bir kafa bağımsızlığı mücadelesinden geçtim. Kısacası, yetişkin bir kadınım.

Savaştan önceki son yıllardan birinde, kırk iki sene önce, geriye kalmış, karışık kasabalardan birinde doğan, eski-moda bir kız-

dım. Savaş olmasaydı hayatım nasıl olurdu sorusunu düşünmek bazen beni çok eğlendirir, fakat annemle kendimi bir sığınma kampında buldum. Çıldırmış Lezbiyenler annemin göğüslerinde sigara izmaritlerini söndürmedi, tam tersi; aslında epeyce bir kendine güveni geldi orada ve ben parçalara ayrıldığımda (salt meraktan) beni komünün radyosunu süsleyen kağıttan dantelle dövdü –Önceki yaşantımızdan bu ayrılış gizliden gizliye memnun etti beni, aslında orayı sevdiğime karar verdim. Yeniden yerleşik düzene geçtik ve savaş sakinleştiğinde okula gönderildim; 52'ye gelindiğinde, topraklarımız bugünkünden birazcık daha geniş sınırlara kadar çekildi, ve o zamandan beri, sırf topraklarımıza toprak eklemekle bir şeyler kazanacağımızı düşünecek kadar akıllı olduk. Yıllarca eğitim aldım –bir gün kullanabileceğimiz şeylere burun kıvırırız!- ve cemaatten yavaş yavaş uzaklaşmaya başladım, sizi maymunlara yaklaştıran (derler) şu uzmanlaşma, halbuki böyle ileri düzey beceri isteyen, yapay bir şey insanın özüne ait değil de nedir, diye düşünür, bir türlü anlayamam.

On ikimde, öğretmenlerimden birine bir erkek-kadın olarak yetiştirilmekten nasıl gurur duyduğumu, sadece kadın-kadın olarak büyüyen kızlara nasıl acıdığımı söylemiştim safça. Kadının yüzünün aldığı şekli asla unutamam. Dayağı kendisi atmadı da benden biraz büyük bir kız-kıza havale etti –söyledim size, biraz eski-modayım ben. Bu tür şeyler azar azar törpüleniyor; pençeli ve dişli her şey Pussycat değildir. Tam tersi!

İlk işim (söylediğim gibi size) bir Erkekdiyarlı polise kişilik kazandırmaktı; en son işimse bir Erkekdiyarlı diplomatın yerini on sekiz aylığına ele geçirip, alternatif bir dünyada ilkel bir ataerkil düzene götürmekti. A evet, Erkekler de olasılık yolculukları yapar, ya da bizim kanalımızla yapar diyelim; onlar için rutin işlemleri biz yaparız. Çürüme bu kadar ilerledi! Gümüş renkli saçlarım, gümüş renkli gözlerimle ve vahşilere bile yabani görünmemi sağlayan yapay olarak karartılmış derimle, bir Masal Prensi olarak sunuldum ve bu karakter içinde bir buçuk yıl kadar, tuvaletleri berbat, yatakları daha da kötü olan, taştan bir kale içinde yaşadım. Saçlarınızı dimdik edecek bir yer. Jeannine bu kadar şüpheci bakmaktan vazgeçmeli –düşünün, kimi toplumlar ergin rollerini o kadar ileri götürürler ki bir zürafa erkek yerine geçer, üzerlerindeki yetmiş yedi

katmanla ve onları üzerinizden çıkarmaktan her zaman sizi alıkoyan barbar bir iffet kumkumalığı vardır. Onlar imkânsız insanlardı. Masal kadın hakkında hikâyeler yazar dururdum; bir keresinde, Masal kadın hakkında ayıp bir şey söyledi diye adam öldürdüm. Bir düşünün! Beni, paganlar arasında sessiz, yüce bir Hıristiyan olarak hayal edin, haşin savaş adamları arasında hürmetkâr büyücü, yumuşak bir tonla konuşan ve saldırılara asla karşı koymayan, fakat bu Gökyüzü altında hiçbir şeyden korkmayan, çelik pençeli medeni bir yabancı (büyük ihtimal bir Canavar, zira sakalı yok). Vesaire. Ah o soğuk banyolar! Ve nasıl garip olmadıklarına dair bitmek tükenmek bilmez şakalar, Tanrım! Ve o kavgacılık, o derinize diken gibi batan, sizi ölümüne öfkelendiren sürekli şakalar ve sürekli sekse, kadınlığa dair dokundurmalar; trajik, acınası şaşkınlığıyla ve daha da kötüsü kendi kendine övünmeler; ve son olarak da, korkuyla yapılan ve hep kaybedilen sürekli bir savaş, ötekilere karşı asabi bir zayıflığın sürekli boşaltılması (ve bunun sonucu olarak da isyankâr bir öfke), sanki korku ve zayıflık, biz insanların en iyi rehberi değilmiş gibi! Ah, zengindi! Erkeklerin Evinden hiçbir askerin beni alt edemeyeceğini anladıklarında, tavsiye istediler benden; elimde, jiu-jitsu öğrendikleri gibi yanlış bir izlenim içinde olan, aslında basit düzeyde bale yapan askerler vardı. Hâlâ da bale yapıyor olabilirler. Bu onları iyi terletti, bu da benim tüm lanet olası evrene ve buraya yeniden gelecek olan herhangi bir Erkekdiyarlıya attığım, gün gibi açık imzam.

Barbar bir kadın âşık olmuştu bana. Başka birinin gözlerinde o köle ifadesini görmek, etrafınıza sardığı haleyi hissetmek ve erkeklerin sıkça hayranlık olarak algıladıkları o keskin farkın doğasını kişisel olarak bilmek korkunç bir şey. *Beni değerli kıl*! diye bağırıyordu. *Beni doğrula! Beni büyüt! Beni ötekilerden kurtar!* ("Onun karısıyım," diyor, gizemli yüzüğü parmağında döndürüyor da döndürüyor, "*Onun* karısıyım.") Dolayısıyla bir yerlerde bir tür dulum var. Onunla duygulu konuşurdum, sanırım hiçbir erkek onunla öyle konuşmamıştır. Onu yanımda getirmek istedim ama onun için izin alamadım. Oralarda bir yerlerde benim kadar cesur, amacı belli bir kadın katil var, bir de ulaşabilsek ona.

Hepimizi korusun!

Bir keresinde Kralın hayatını kurtarmıştım; birinin Güney top-

raklarından Majestelerini öldürmek için getirttiği zehirli bir yılanı Kraliyet festival tahtasına mıhlayarak. Bu çok işime yaradı. Bu ilkel savaşçılar cesur adamlar –yani, korku korkusunun tutsağı hepsi- ama her erkeğin sefil bir korkuyla kaçması gerektiğine inandıkları bazı şeyler var; örneğin yılanlar, hayaletler, depremler, hastalıklar, canavarlar, büyü, çocuk doğumu, âdet günleri, cadılar, ifritler, karabasanlar, dişi şeytanlar, güneş tutulmaları, okumak, yazmak, güzel tavırlar, karşılaştırmalı akıl yürütme ve hayatın daha az güvenilir fenomenleri diyebileceğimiz şeyler. Bir çatalla zehirli bir yılanı ahşap bir masaya mıhlamaktan korkmadığım gerçeği (et yemek için yanımda taşıdığım bir elişi Masal çatalı) prestijimi feci artırdı. A, evet, eğer beni soksaydı, ölmüştüm. Ama o kadar hızlı hareket etmezler. Beni pofuduk, kabarık kadın elbiseleri içinde hayal edin –Viktoryen bir bayan gibi bir Kabuki oyuncusu gibi- o zavallı küçük şeyi elimde tutarken, büyük tezahüratlar altında. Altımda kapkara savaş atım, bir yılan yumurtası tarlası üzerinde çatılmış iki çataldan oluşan hanedan armasının altında rüzgârda dalgalanan kara ve gümüşi pelerinimle düşünün beni. Neyle isterseniz öyle düşünün işte. Sürekli aşağılamaların altında sakin kalmanın nasıl zor olduğunu düşünün isterseniz ve eline geçen her fırsatta şaka yapan kocaman, çok güzel, yaramaz, tüm kontrol düğmelerini bilip, istediğinizde içine dalıp çıkabileceğiniz bir sarışın adamla boğa güreşi yapmanın gerçek mutluluğunu, gerçekten. Krala haftalarca kötü tavsiyeler verdiğinizi düşünün: Alttan alarak, bile bile ve başarıyla. O bayan ayağınızı, aylardır canınızı sıkan ve sonunda sizi öldürmeye çalışan dinozor benzeri bir insanın cansız boynuna koyduğunuzu düşünün; işte öyle yatıyor, sonunda Kaos ve Eski Gece tarafından toplanan, kopartılıp yerde tozlar içinde yatan büyük dünyevi çiçek, kocaman bir fak bir Nada, hiçbir şey, bir şey, bir hayvan, sonunda gururundan alınıp organik varlığının hakikatine atılmış bir yaratık –*ve bunu siz yaptınız.*

O zamanlardan kalma çok değerli bir yadigârımı saklıyorum: En sadık koruyucu feodal beyimin cinsiyetimi açıkladığım zaman suratındaki ifade. Bu, o farkında olmadan az daha baştan çıkardığım bir adamdı –koluna, omzuna, dizine ufak temaslar, durgun tavırlar, gözlerde belirli bir bakış- kesinlikle benden kaynaklı bir şey olduğunu düşünmemişti; tamamen kendisiyle ilgili bir şey diye dü-

şünmüştü. Bu kısmını seviyorum. İlk tepkisi elbette benden nefret etmek, benimle dövüşmek ve beni kovmak oldu –ama ben hiçbir şey yapmıyordum değil mi? Ona hiç yaklaşmamıştım, değil mi? Kafası nasıl işliyordu? Acınası bir kafa karışıklığı! Ben daha da tatlılaştım ona karşı. O ise gittikçe delirdi ve kendini iyice suçlu hissetmeye başladı tabii, dış görünüşüme lanetler yağdırdı çünkü onu kendi aklından şüpheye düşürmüştüm; sonunda bana meydan okudu, ben de onu yere sererek sadık bir köpek haline getirdim; bu adamı öyle feci dövdüm ki benim bile midem kaldırmadı ve ona, doğal olmayan şehvetler diye inandığı şeyin, gerçekte dinsel hürmetin bir türü olduğunu açıklamak zorunda kaldım; sadece yerde öyle yatmak ve ayaklarımı öpmek istedi.

Ayrılacağım gün, Masal "töreni" için birkaç arkadaşımla tepelere çıktık, beni uğurlayacaklardı, Bürodan telsizle hazır olduklarını söylediklerinde, öbürlerini yolladım ve ona hakikati açıkladım. Savaşçı giysilerimi sıyırıp attım üzerimden (sadece dalga geçmek için değildi, o budalaların giydikleri şeyleri düşünürsek) ve ona Havva'nın işaretlerini gösterdim; o pis kokan piçin tüm hayatının alt üst olduğunu bir anda görebildim. O da bir an için *anladı*. Sonra, Tanrım, gözleri daha da nemlendi, köleleşti, dizleri üstüne çöktü ve dindar gözlerini yukarı kaldırdı, vecit halinde, feodal bir coşkuyla bağırdı-İnsanlık ağlarını örüyor-

Masalın kadınları böyleyse, bir de ERKEKLERİ nasıldır kim bilir!

O'nun şu küçük şakalarından biri. Tanrım, en sert şakalarından biri.

Bir suikastçı olmak istiyorsanız, tüm meydan okumalardan kendinizi uzak tutmalısınız. İşiniz gösteriş yapmak değildir.

Hakarete uğrarsanız, alttan alarak gülümseyin. Gözünüz dönmesin.

Korkun. Dünya hakkındaki bilgidir bu.

Değerlisiniz. Öne çıkarın kendinizi.

En kolay yolu seçin mümkün olan her durumda. Meraka, gurura ve sınırları zorlama çağrısına direnç gösterin. Kendi kadınınız değilsiniz ve dayanıklı olacak şekilde yapıldınız.

Nefrete hoşgörü gösterin. Eylem yürekten gelir.

Sık sık dua edin. Tanrı'yla başka nasıl mücadele edebilirsiniz?

Bu size acı verecek kadar acımasız mı geliyor? Değilse, benim gibisiniz; içinizi dışarı çıkarabilir, günlerce baş aşağı yaşayabilirsiniz; Hunların Roma'yı sırf zevk olsun diye işgalinden bu yana Meryem'in en söz dinleyen, en utanmaz hizmetkârı. Mantıksal sonuna gelen her şey uyanıştır; Blake'in dediği gibi, Aşırılık Yolu, Bilgelik Sarayı'na çıkar, o yerde her şey birbirine yaklaşır, ama yukarı, dayanılmaz biçimde yukarı, sizi içinize yönelten o akli başarı, sonsuzluk niteliği altında, orada eğilir bükülürsünüz, hoşsunuz, orada Her şeyin niteliğinde hareket edersiniz sonsuza kadar –O Tek Hakiki Şeyi yaparak- hakiki olmayan, yarım yamalak bir şey yapamazsınız orada.

Daha basitçe ortaya koymak gerekirse: Bu zamanlar, en çok kendim olduğum zamanlardır.

Kimi zaman biraz vicdan azabı çekerim; Sanatımın icraatının, başka insanlarda bu kadar hoş olmayan şeylere yol açması beni üzer, ama gerçekten! Nefret, tıpkı ötekiler gibi bir madde. Başka, yararlı bir iş yapmamı istiyorsanız, bu başka şeyin ne olduğunu göstermelisiniz bana. Kimi zaman şehirlerimizden birine gider, yerel müzelerde cümbüş yaparım; resimlere bakar, bir otele yerleşir, uzun sıcak banyolar yaparım, bir dolu gazoz içerim. Fakat hayatımın hikâyesi çalışma hikâyesidir; yavaş, düzenli, sorumlu bir çalışma. İlk boks idman arkadaşımı korkunç düğümlerle bağladım, Brynhild'in kocasını korsesi içine bağlayıp duvara astığı gibi, fakat bu bir yana, asla bir Kadındiyarlı arkadaşımın canını acıtmadım; ölümcül stratejileri ne zaman uygulamak istesem, okuldaki robotla yaptım. Ne de başka kadınlarla aşk ilişkilerim oldu; kimi konularda, daha önce de söyledim size, çok eski kafalı bir kızım ben.

Sanat aslında kafada görüyorsunuz, fakat bedeninizi eğitiyorsunuz.

Tüm bunlar ne anlama geliyor? Sizin ev sahibeniz olduğum, dostunuz, müttefiğiniz olduğum anlamına. Aynı gemide olduğumuz anlamına. Bayan Nedenin torunu olduğum anlamına; büyük teyzelerim de Bayan İğneyikendineçuvaldızıbaşkasına ve daha ağır kanlı olan kardeşi Bayan Neekersenonubiçersin'dir. Anneme gelince, sıradan bir kadındır –yani, yardıma muhtaç- ve babamsa salt görünüş olduğundan (ve dolayısıyla hiçbir şey olmadığından), onu fazla dert etmemize gerek yok.

Yaptığım her şeyi *Neden adına* yaparım, yani *Çünkü* adına, yani ihtiyaçtan, kaçınılmaz olarak, büyük ninem Nedensellik'in bana verdiği bir özellikten dolayı.

Ve şimdi –isterik güç, tüm gece uyanık kalmak sizi nasıl etkilerse öyle etkilediğinden- uyuyacağım.

~ 10 ~

Uykumda bir düş gördüm, bir suç düşü. İnsani bir suç değil de küçük bir tahta kutunun ya da geometrik kübün, eğer bu tür nesnelerin bilinci varsa, hissedebileceği ümitsiz, çaresiz bir mutsuzluk gibi; mutlak varoluş suçu.

Hastalığın gizli suçuydu, başarısızlığın, çirkinliğin (cinayetten kat kat kötü şeyler); varlığıma ait bir sıfattı, otun yeşil olması gibi. *İçimdeydi.* Üstümdeydi. Yapmış olduğum bir şeyden dolayı olsaydı, kendimi daha az suçlu hissederdim.

Düşümde on bir yaşımdaydım.

Şimdi geleneklere uygun hayatımın on bir yılında pekçok şey öğrenmiştim ve bunlardan biri de tecavüz suçlusu olmanın ne demek olduğu –suçu işleyen erkeği kastetmiyorum, suçun kurbanı kadından bahsediyorum. Tecavüz, Hıristiyan gizemlerinden biridir, insanların kafasında ışıklı ve muhteşem bir tablo yaratır; ve kimsenin doğrudan duymamı istemeyeceği şeyleri gizli gizli dinlerken, şu karanlık kadınlık felaketlerinden biriyle karşı karşıya olduğumu fark ediyorum, hamilelik gibi, hastalık gibi, zayıflık gibi; o eylemin bir kurbanı değildi sadece, garip bir şekilde failiydi de; açık bir gökyüzünden gelen şimşeği üstüne çekmişti bir şekilde. Şeytansı bir şans –aslında şans olmayan- ona şunu göstermişti; o gizli yetersizliğinin altında yatan, on yedi yıl içinde sakladığı ama şimdi herkesin gözü önüne kendini sergileyen tuhaf suçluluk duygusu. Gizli suçu şuydu:

Kancıktı.

Bir şeyini "kaybetmişti."

Şimdi, olaydaki öteki taraf da asıl doğasını sergilemişti; Penisti –ama Penis olmak kötü bir şey değildir. Gerçekte, bir şeylerden

"ucuz kurtulmuştu" (büyük olasılıkla kadının "kaybetmiş" olduğu şeyden.)

Ve ben de oradayım, on bir yaşında ben, dinliyorum:

Kadın gece geç saatte dışarıda.

Şehrin yanlış bir yerinde.

Eteği fazlasıyla kısa ve bu da adamı kışkırttı.

Kötü bir ünü varmış gibi görünmekten hoşlanıyor ve başı kaldırıma çarpıyor.

Bunu çok iyi anlıyordum. (Düşümde böyle düşünüyorum, küçük bir kutu içinde, gri, geometrik bir yüzeye sonsuza kadar mıhlanmış bir çift göz-ya da ben öyle düşündüm.) Ben de bana yapılan şeyden dolayı suçlu hissediyordum kendimi, oyun parkından gözyaşları içinde eve döndüğümde, çünkü benden büyük zorba çocuklar beni dövmüşler.

Kirliydim.

Ağlıyordum.

Huzura ermek istiyordum.

Uygunsuzdum.

Havada eriyip kaybolmamıştım.

Ve bu suç değilse, ya nedir suç? Kâbusumda çok aklı başındaydım. Kız olmak yanlış bir şey değildi, Annem söylemişti; kancıklar, nötralize edildikleri sürece kabuldürler; birer birer, bir erkeğe bağlanarak, fakat bu ortodoks düzenleme sadece kısmen kurtarır ve biyolojik olarak her vajina sahibi iliklerine kadar bilir bu radikal aşağılık duygusunu, ki bu İlk Günâhın sadece başka bir adıdır.

Hamilelik, örneğin (diyor kutu), hamileliği düşünelim şimdi, bir faciadır, fakat kadını bu son derece doğal davranışı için suçlamayacak kadar aydınız, değil mi? Sadece kimseye söyleme ve bırak olsun –ve size üç tahminde bulunacağım, hangi sevgilisinden hamile kaldı acaba.

Eski kafalı bir kız olarak büyümüşseniz, o evcimen rahatı hatırlarsınız her zaman: Baba çok öfkelenirken Anne sadece iç geçirir. Baba, "Siz kadınlar size bir şeyi söylemeden aklınıza gelmez mi?" dediğinde, aslında soru değil, lamba ya da çöp kutusuyla ilgili bir şey soruyor gibidir. Gümüş renkli gözlerimi kırptım kutumun içinden. Bir lambanın üzerine yürürseniz ve o lambaya küfrederseniz, o lambanın içinde (ya da o tahta kutuda ya da o şirin kızda ya da o

bit pazarı döküntüsünde) sizi izleyen bir çift göz *vardır ve o iki göz pek de eğlenmiyordur*- peki o zaman ne olacak?

Annem hiç sesini yükseltmezdi, "Senden nefret ediyorum!" Olay çıkmasın diye kendini kontrol ederdi. Bu onun işiydi.

Ben de o gün bu gündür o işi yapıyorum.

Şimdi aptal okur, piyangodan heyecan verici bir spekülasyona çıkmış gibi görünüyor (belki biraz ileride), yani suçluluk duygumun onca erkek öldürmüş olmaktan gelen bir şey olduğu gibi. Bu konu hakkında bir şey yapılabileceğini sanmıyorum. İşlemiş olduğum cinayetlerden ötürü kendimi suçlu hissettiğime inananlar, İncil'deki anlamıyla Lanet Aptallardır; kendinizi tam şu anda öldürüp beni dertten de kurtarabilirsiniz, özellikle erkekseniz. Adam öldürdüğüm için suçlu değilim.

Suçlu olduğum için adam öldürdüm.

Cinayet benim tek çıkış yolum.

Dökülen her kan damlası bir şeyin sahibine iade edilmesidir; ölmekte olan her erkeğin gözlerindeki hakiki yansımalarda azar azar ruhumu geri kazanıyorum; her bir korku dolu anlama çığlığında, biraz daha ışığa yaklaşıyorum. Anladınız mı? *Ben* buyum!

Ben taşaklarınızı söküp alan gücüm; Ben, Ben, Ben, kolunuzu buran nefretim; Ben, Ben, Ben, biraz önce bir tarafınıza kurşun sıkanım, Bu acının sebebi benim, siz değilsiniz. Bunu size yapan benim, siz değilsiniz. Yarın hayatına devam edecek olan benim, siz değilsiniz. Biliyor musunuz? Tahmin edebilir misiniz? Takip edebiliyor musunuz? Varolduğunu kabul etmediğiniz Benim.

Bakın! Beni *görüyor musunuz?*

Ben, Ben, Ben. Büyü gibi tekrar edin. Bu ben değilim. Ben bu değilim. Luther, sahip olunan gibi bağırıyor koroda: NON SUM, NON SUM, NON SUM!

Bu benim dünyamın görünmeyen tarafı.

Elbette aptal olmamı istemezsiniz, sağ olun! Sadece akıllı olduğum'dan emin olmak istersiniz. İntihar etmemi istemezsiniz; bağımlılığımın şükranla bilincinde olmamı istersiniz sadece. Kendimi hor görmemi istemezsiniz; tek istediğiniz, o gururunuzu okşayan farkın, doğal niteliklerinize her an bir paye verdiğini kendinize hatırlatmaktır. Ruhumu kaybetmemi istemezsiniz; sadece herkes ne isterse onu istersiniz, şeylerin istediğiniz gibi gitmesini istersiniz;

kendini adamış bir yardımcı, kendini feda eden bir anne, ateşli bir piliç, tatlı bir kız çocuğu, bakılacak bir kadın, gülünecek bir kadın, huzura kavuşmak için gideceğiniz bir kadın, yerlerinizi silecek, alışverişinizi yapacak, yemeğinizi pişirecek, çocuklarınızın asabınızı bozmasını engelleyecek, paraya ihtiyacınız olduğunda çalışacak, olmadığında evde oturacak bir kadın istersiniz, iyi bir dövüş istediğinizde düşman olacak bir kadın, iyi bir düzüş canınız çektiğinde seksi olan bir kadın, şikâyet etmeyen, dırdır etmeyen, ısrar etmeyen bir kadın, sizden gerçekte nefret etmeyen, işini bilen ve her şeyin ötesinde –kaybeden bir kadın. Her şeyden önce, samimi olarak mutluluğumu istersiniz; tüm olası dünyalarda nasıl olur da bu kadar sefil ve bu kadar kin dolu olduğumu nahifçe merak edersiniz. Benim sorunum nedir ki? Ama biraz fazla yıpranmış bir durum bu.

Bir keresinde annemin dediği gibi: Oğlanlar iş olsun diye kurbağalara taş atar.

Ama kurbağalar cidden ölür.

~ 11 ~

Didaktik kâbusları sevmem. Beni terletirler. Ruhu olan tahta bir kutu olmaktan kurtulup, normal insan sargıları içindeki kendime dönmem için on beş dakika gerekti.

Davy uyuyor yakınımda. Mavi gözlü sarışınları duymuşsunuzdur, değil mi? Yalınayak yandaki odasına geçtim, kıvrılmış uyuyuşunu seyrettim, bilinçsiz bir halde; kirpiklerinin altın peçeleri yanaklarını gölgeliyor, bir kolu, salondan üstüne düşen ışık huzmesine doğru atılmış. Uyandırmak bir mesele (uykusunda davul patlasa uyanmaz) ama doğrudan girişemeyecek kadar titriyordum, sadece uyuduğu şiltenin kenarına çömeldim ve parmak uçlarımı göğsündeki kılların yaptığı şekillerin üzerinde dolaştırdım: Yukarılarda kaslarının üzerinde genişleyip, o nazik göbeğinde daralan (nefes alış verişleriyle inip çıkan), göbek deliğinin altından uzanan kıl çizgisi ve sonra gevşek cinsel organının uslu uslu durduğu, bir anda yoğunlaşan etek kılları, gül koncası gibi.

Size söyledim, eski kafalı bir kızım ben.

Kuru, kadifemsi organını okşadım, ta ki avucumun içinde kabarana kadar, sonra onu uyandırmak için tırnaklarımı kenarlarına usulca batırdım; aynı şeyi –bu sefer çok hafifçe– taşaklarına yaptım.

Gözlerini açtı, pırıl pırıl gülümsedi bana.

Davy'nin kıl çizgilerini, dilinizle boylu boyunca takip etmek çok hoştur, ya da uzun kaslı, yüzücü vücudunun tüm girintilerinde, çıkıntılarında burnunuzu gezdirmek: Dirseklerin içinde, kolun aşağı kısımlarında, kaburgaların aralarında, dizlerin arkasında. Çıplak bir erkek bir haç şeklindedir, bir muz ağacının çiçek açması gibi kırılgan ve hassas etle işlenmiş bir kesişim, bana o kadar büyük haz veren o bölge.

Usulca sarstım, hafifçe titredi, bacaklarını birleştirip kollarını dümdüz açtı; işaret parmağımla boynunda uçup giden beyaz bir çizgi çizdim. Küçük Davycik şimdi yarı yarıya uyarılmıştır, bu da Davy yakında doğrulacak demektir. Apış arasına oturarak ve bedeninin üzerine dokunmadan eğilip, dudaklarından, boynundan, yüzünden, omuzlarından öperek, öperek onu buna mecbur ettim. Çok, çok heyecan vericidir. Çok güzeldir, kaslı, canavar evcil hayvanım benim. Onu kaldırmak için bir kolumu omuzlarının altından geçirirken, göğüs uçlarımı dudaklarında gezdirdim, önce biri, sonra ötekisi, ikimizin de hoşuna giden bir hareket ve kollarımda tutarken, başını geriye atmıştı, kendime çektim, sırt kaslarını, kalçalarını ovalayarak, şiltenin içine onunla beraber kayarken. Küçük Davycik şimdi tamamen uyarılmış durumdadır.

Ne tatlıdır: Davy, başını bir tarafa atmış, gözleri kapalı, güçlü parmakları bir açılıp bir kapanırken. Sırtı kavislenmeye başladı, uykulu hali, beklentime göre biraz aceleci yapıyor onu, ben de Ufak Davy'yi baş parmağımla işaret parmağım arasında sıkıştırdım, biraz yavaşlatmaya yetecek kadar ve sonra –canım istediğinde- çeşitli hareketlerle üstüne binmeye başladım, organını ovalayarak, boynunu az az çimdikleyerek. Kulağımda nefesi, parmakları hırsla benimkileri kavradı.

Onunla biraz daha oynadım, gösterip vermedim, cilve yaptım, sonra da onu olduğu gibi yuttum kavun çekirdeği gibi –ne güzel içimde! İnleyen Davy, dili ağzımın içinde, mavi bakışı allak bullak, bedeninin tamamı kontrol dışı bir şekilde kavislendi, tüm hisleri,

onu tuttuğum yerde yoğunlaşmıştı.

Bunu sık sık yapmam, ama bu sefer makatına parmağımı sokarak boşalttım onu: Şiddetle sarsılmalar, ateş, anlamsız kelimelerle feryatlar, sanki hisler içinden sökülüp alınıyormuş gibi. İşi biraz daha uzatmasına izin verseydim, onunla aynı zamanda doruğa ulaşabilirdim, fakat boşaldıktan sonra oldukça uzun süre uyarılmış kalır ve ben de bunu tercih ederim; sonra gelen titremeleri, dikleşme sonralarını severim, öncekinden daha kaygan, daha yumuşak olur; Davy'nin böyle zamanlarda ürkütücü bir uysallığı olur. Onu içime çeker gibi kavradım, üzerine abandım, kaslı boğazının, koltukaltı kıllarının, dizlerinin, sımsıkı sırtının, kalçalarının, muhteşem yüzünün, apış arasındaki nazik cildinin tadını çıkararak. Her yerini yoğurdum, ezdim, içten içe hıçkırarak tüm bedenimle: Küçük gömülü direk, köfte dudaklar, doymak bilmez, büzgen kas, kasık kemiğinin altındaki esnek hilal. Ve şüphesiz, o bölgedeki başka her şey. Ona sahiptim. Davy benimdi. Mutlulukla üzerinde sere serpe yatarken –en uç noktama kadar titreyip, boşaldım ama hâlâ usul usul gidip geliyordum- gerçekten iyi sevişmeydi. Bedeni altımda, içimde ne kadar ılık, ne kadar ıslaktı.

~ 12 ~

Ve kaldır gözlerini ve gör-

~ 13 ~

-üç J'leri-

~ 14 ~

"Aman tanrım! Hepsi *bu* mu?" dedi Janet, Joanna'ya.

Yalnızlıkların en tatlısını deliyor bir şey.

Kalktım, pençemin kenarıyla gıdıkladım onu, ötekilerle kapıda buluştum. Kapatırken. "Kal, Davy." Evin "anladığı" anahtar kelimelerden biri bu; merkezi bilgisayar, beynindeki parçalara sinyaller gönderecek ve o da itaatkâr bir şekilde şiltesinin üzerine uzanacak; ana bilgisayara "Uyu" dediğimde, Davy uyuyacak. Başka neler olabileceğini de gördünüz. Evin çok sevgili bir uzvudur. Orijinal tohum-plazma bir şempanzeydi sanırım; fakat hiçbir davranışı organik olarak kontrol edilmiyor artık. Doğru, bensiz de yapıp ettiği minimal edimleri var –yemek yer, ayırt eder, uyur ve egzersiz kutusuna çıkar iner- ama bunlar bile belli bir bilgisayar dizgesiyle olur. Ve ben öncelik sahibiyim, elbette. Teorik olarak Davy'nin, asla aktif hayatını etkilemeyen bir bilinci olabilir (beyninin bir köşesine tıkıştırılmış olarak) –Davy kendi tarzında bir şair midir?- öyle olmadığına inanmayı tercih ederim. Bilinci –olduğu şekliyle ve argümanım için var olduğunu söylüyorum- kalıcı hissetme olasılığından başka bir şey değildir, salt entelektüel bir soyutlama, bir hiç, kelimelerin göz boyayıcı bir aradalığı. Deneysel olarak oldukça boş ve her şeyin ötesinde, ne sizi ne beni ilgilendirmesi gereken bir şey. Davy'nin ruhu başka bir yerlerdedir; dışarıda bulunan bir ruh. Davy'nin ruhu, Davy'nin güzelliğindedir; ve güzellik de her zaman boştur, her zaman dışarıdadır. Değil mi?

"Lökositleştirilmiş," dedim (J'lere.) "Beyninin bir kısmı alınmış. Çocukluğunda kaçırılmış. Bana inanıyor musunuz?"

İnandılar.

"İnanmayın," dedim. Jeannine neden söz ettiğimizi anlamıyor; Joanna ise anlıyor ve dehşete düşmüş durumda; Janet düşünüyor. Onları salona kış kışlıyorum ve Davy'nin kim olduğunu söylüyorum.

Heyhat! bir erkekle bu şekilde seviştiğime şaşıranlar şimdi de bir makineyle sevişmeme şaşırıyor; beni alt edemezsiniz.

"Ee?" diyor İsveçli Bayan.

"Ee'si," dedim, "istediğimiz budur. Dünyalarınızda üsler kurmak istiyoruz; ham madde istiyoruz, şayet varsa. Tekrardan kuvvet kazanacağımız yerler istiyoruz ve ordumuzu saklayacak yerler; makinelerimizi depolamak için yerler istiyoruz. Her şeyin ötesinde,

hareket edebileceğimiz yerler istiyoruz –öteki tarafın bilmediği üsler. Janet bariz biçimde, gayrı resmi bir elçi gibi davranıyor, o yüzden onunla konuşabilirdim, bu iyi. Siz ikinizse, dünyada belli bir pozisyon sahibi değiliz, diye itiraz edebilirsiniz, ama kimden talep etmemi bekliyorsunuz bunları, hükümetlerinizden mi? Ve tabii, yerel kıyafetleri bize gösterecek insanlara ihtiyacımız var. Bu işi gayet iyi yapabilirsiniz benim için. Benim açımdan yetkililer sizlersiniz.

"Ee?"

"Evet mi hayır mı?"

"İşe mi girişiyoruz?"

~1~

Bu, Joanna'nın Kitabıdır.

~2~

Bir arkadaşım ve dokuz yaşındaki oğluyla Kuzey Amerika'da dört şeritli bir otoyolda gidiyordum

"Gebert onu! Gebert onu!" diye bağırdı küçük oğlan heyecanla ben şerit değiştirirken bir arabayı geçtiğimde. Sağ şeritte kaldım bir süre, yol kenarındaki altınçiçeklerine hayranlık duyarak ve sonra

eski şeridime dönerken arabanın arkasında kaldım.

"Geç onu! Geç onu!" diye bağırdı üzülen çocuk, öfkeli gözyaşlarıyla, "Neden *gebertmedin* onu?"

"Hadi, hadi," dedi hoşgörülü Baba, "Joanna kadın gibi kullanıyor. Büyüdüğünde kendine ait bir araban olur, o zaman yolda istediğini geçersin." Bana dönüp şikâyet etti:

"Joanna, yeterince agresif kullanmıyorsun."

Eğitimde.

~3~

Bilginin yükü diye bir şey vardır. Şefkatin yükü diye bir şey vardır. Ellerinizi kavradıklarında gözlerindeki şeyi gün gibi görmek vardır, acınacak bir şekilde ağlayarak, "Böyle söylememe gerçekte üzülmüyorsun değil mi? Üzülmediğini biliyordum!" Erkeklerin sallantılı egoları, dokunaklı anneye karşı dayanılmaz bir çekim hisseder. Öyle zaman oldu ki, umutsuz, çaresiz bir aşk ve uzlaşma özlemi beni kavurdu, anlaşılmak için dehşetli bir hasret, zayıflıklarımızı birbirimize açmak için ağlanası bir tutku. Hayata, böyle yabancılaşmış bir şekilde devam edecek olmam tahammül dışı gibi görünüyor, tüm suçu kendime yükleyerek. Ben de en yumuşak, en az suçlayıcı tarzda açıklamaya çalışıyorum, fakat ilginçtir, erkekler Geç Saat Şovlarındaki gibi davranmıyorlar, yani Jean Arthur ya da Mae West filmlerindeki, büyük erkek starların çocukluk hallerini kastediyorum: Samimi, zeki bakışlı ve taze, kadınlarının güçlerinden utanmayan hoşnutluklarıyla ve kendilerinden o nahifçe hoşlanmalarıyla, çok güzel yüzlü, güzel erkekler ve masumların neşesi, John Smith ya da John Doe. Bunlar, Hoşvakit'e girmelerine izin vereceğim erkeklerdir. Fakat atalarımızın yumuşaklığından ve düşünce berraklığından, çürümüş, dejenere olmuş hallere düştük. Şu anda konuşurken, mağrurca ya da kibarca hiçbir şey anlamadığım söyleniyor bana, yani kadınların bu şekilde gerçekten mutlu olduğu, isterlerse durumlarını iyileştirebilecekleri, ama bir şekilde bunu istemedikleri, şaka yaptığım, söylediğim şeyi kastediyor olamadığım, "kadınlarla" aynı sınıfa konamayacak kadar akıllı olduğum, farklı

olduğum, güzelliğini takdir edemediğim, kadınla erkek arasında derin ruhsal bir fark olduğu, bende bir erkek beyni olduğu, bir erkeğin aklı olduğu, bir kayıt cihazına konuştuğum falan. Kadınlar bunu böyle algılamıyor. Konuyu onların önüne getirdiğinizde, korkudan, utançtan, gerginlikten tir tir titremeye başlıyor; iğrenç, şık görünmeye çalışan bir utanç gülümsemesiyle gülümsüyor, onları dünya üzerinden silip süpürme niyetinde olan sihirli bir gülümseme, onları sefil köleler kılan, görünmez kılan –oh hayır, hayır, hayır, hayır, bunların hiç birine inandığımı sanmayın, bunların herhangi birine ihtiyacım olduğunu da! Şöyle düşünün:

Politikayla *ilgilenmek zorundasınız.*

Politika beyzboldur. Politika futboldur. Politika X "kazanır", Y "kaybeder"dir. Erkekler, oturma odalarında, Bir Numaralı Opera Delisi ile, İki Numaralı Opera Delisi'nin, Victoria de los Angeles ile ilgili laf dalaşına girişmeleri gibi tartışırlar politikayı.

Cumhuriyetçilerle Demokratlar arasındaki hiçbir laf dalaşı asla *hayatınızı* değiştirmeyecek. O telefon ettiğinde sesinizi kontrol etmeye çalışmanız, işte budur politika.

Ama yine de politikayla *ilgilenmek zorundasınız.* Neden ilgilenmiyorsunuz?

Kadınsı yetersizlikten.

İnsan devam edebilir.

~4~

İlk devrimci eylemimi dün yaptım. Bir adamın baş parmağı üzerine kapıyı çarptım. Bunu yapmamın herhangi bir nedeni yoktu ve onu da uyarmadım; kapıyı öylece çarptım nefretle kendimden geçerek, kemiğin kırılışını, kapının derisini doğrayışını hayal ederek. Adam aşağı koştu ve ben oturduktan bir saat sonra telefon acı acı çaldı, dinledim, kalbim deli gibi çarparak, kötü düşünceler içinde. Korkunç. Korkunç ve vahşi. Jael'i bulmalıyım.

Kadınlar ne kadar küçük (çeviri: Fazlasıyla küçük ölçeklerde işliyoruz.)

Şimdi bundan da kötü bir durumdayım –insanlık ya da toplum

hiç ırgalamıyor beni. Kadınların, toplumun sadece onda birini oluşturduklarını düşünmek çok üzücü, ama doğru. Örneğin:

Doktorum erkek.
Avukatım erkek.
Muhasebecim erkek.
Manav dükkânı sahibi erkek (köşedeki).
Apartmanımın kapıcısı erkek.
Bankamın müdürü erkek.
Mahalledeki süpermarketin yöneticisi erkek.
Ev sahibim erkek.
Çoğu taksi sürücüsü erkek.
Tüm polisler erkek.
Tüm itfaiyeciler erkek.
Arabamın tasarımcıları erkek.
Arabayı imal eden fabrikanın işçileri erkek.
Arabayı satın aldığım bayi erkek.
Neredeyse tüm meslektaşlarım erkek.
İşverenim erkek.
Ordu erkek.
Donanma erkek.
Hükümet (çoğu) erkek.
Sanırım dünyadaki insanların çoğu erkek.

Şimdi doğru, garsonlar, ilkokul öğretmenleri, sekreterler, hemşireler ve çocuk bakıcıları kadın, fakat normal bir iş gününde kaç çocuk bakıcısıyla karşılaşırsınız? Yalan mı? Ve sekreterler de kadındır, ta ki evlenene kadar, o zaman değişirler falan, çünkü bir daha onları hiç görmezsiniz genelde. Sanırım, toplam nüfusun yarısının kadın olduğu bir efsane; nerede tutuyorlar tüm bu kadınları Tanrı aşkına? Hayır, tüm yukarıdaki bu kadın kategorilerini şöyle bir toparlarsanız, açıkça ve hiç şüpheye yer vermeyecek şekilde görürsünüz ki her on bir erkeğe karşı bir iki kadın düşmektedir ve bu da, böyle büyük bir yaygara için pek bir gerekçe olamaz. Bu sadece benim bencil olduğumu gösterir. Arkadaşım Kate, kadınların çoğunun, erişkinliğe erdiklerinde kadın-kulvarlarına konduğunu söyler, ve onları görmemenizin nedeni de budur, der, ama ben buna inanamam.

(Her şey bir yana, ya çocuklar? Anneler, hem kız, hem oğlan ço-

cukları için kendilerini feda etmek zorunda, böylece büyüdüklerinde mutlu insanlar olacaktır çocukları; tabii anneler de bir zamanlar çocuktu, onların da büyümeleri, büyüyünce anne olmaları, kendi çocukları için kendilerini feda etmeleri için kendilerine karşı pek çok fedakârlık yapılmıştır, böylece, tüm meselenin, dünyayı (erkek) çocuklar için güvenilir bir yer kılmak için bir düzen olup olmadığını merak edersiniz.)

Ah Tanrım, ah Tanrım.

Yani kötü günlerde, kötü batak zamanlarda.

On üçümde uzun bacaklarımı altıma kıvırmış, umutsuzca TV seyrederken, umutsuzca kitaplar okurken, tüyü bitmemiş bir yetişkindim ben, kitaplarda, filmlerde, hayatta, tarihte (umutsuzca!), bana, hırslı olmaya tamam diyecek, parlak olmaya tamam, Humphrey Bogart olmaya tamam (zekâ ve kabalık), James Bond'a tamam (terbiyesizlik), Süpermen olmaya tamam (güç), Douglas Fairbanks olmaya tamam (kabadayılık) diyecek, kendini-sevmeye tamam diyecek, Tanrı'yı ve Sanatı ve kendimi dünyada her şeyden daha çok sevip, hâlâ orgazm olabileceğimi söyleyecek birini bulmaya çalıştım durdum.

Tamam denmiş olmak "senin için, tatlım," *kadınlar* için değil.

Kadın olduğumun söylenmesi bana.

On altısında, vazgeçmek.

Üniversitede, eğitimli kadınlar (gördüm) frijittiler; aktif kadınlar (biliyordum) nevrotiktiler; kadınlar (hepimiz biliyoruz) çekingenler, yetersizler, bağımlılar, besleyici, pasif, sezgisel, duygusal, akılsız, boyun eğici ve güzeller. Her zaman giyinip kuşanıp bir partiye gidebilirsiniz. Kadın başka bir dünyaya açılan geçiş kapısıdır; Kadın toprak-anadır; Kadın ebedi sirendir; Kadın saflıktır; Kadın şehvettir; Kadının sezgisi vardır; Kadın hayatın itici gücüdür; Kadın benliksiz aşktır.

"Ben, başka bir dünyaya geçiş kapısıyım," (dedim, aynaya bakarak), "toprak-anayım; ebedi sirenim; saflığım," (Cızz, yeni sivilceler) "şehvetim; sezgim var; hayatın itici gücüyüm; benliksiz aşkım." (Birinci tekil şahısta söylenince kulağa bir şekilde farklı geliyor, değil mi?)

Balım (dedi ayna, şaşırmış, mahcup) lanet olası kafanı mı yedin?

BALIM.
AHUDUDU REÇELİYİM.
ÇOK İYİ SEVİŞİRİM
İYİ BİR SEVGİLİYİM
İYİ BİR EŞİM
ÇILDIRACAĞIM
Hep nasihat, hep nasihat.

(Tüm bu kusmada anahtar kelimenin benlik-siz olduğuna karar verdiğimde ve Ben gerçekten tüm o şeyler, kitaplar, arkadaşlar, ebeveynler, öğretmenler, sevgililer, filmler, akrabalar, doktorlar, gazeteler ve dergilersem, dedim, ben o zaman, tüm bu şeyleri düşünmeden hareket ediyorsam, tüm bu şeyler olmaya çalışmamama rağmen tüm bu şeylerdim. O halde-

"Tanrım, erkek gibi davranmayı bırakacak mısın sen!")

Heyhat, asla biz duyalım diye söylenmez şeyler. Asla biz bilelim diye değil. Asla okumak öğretilmemeliydi bize. Çevremizdeki erkek inatçılığıyla dövüşüyoruz sürekli; ruhlarımız bizden öyle ani yırtılıp alınıyor ki, kan bile çıkmıyor. Unutmayın: Hayran olduğum kahramanların adapte edilmiş bir versiyonu ya da yardımcı bir versiyonu ya da ek bir versiyonu ya da özel bir versiyonu ya da sulandırılmış bir versiyonu ya da "kadınsı" bir versiyonu olmamıştım, olmak istemedim. Kahramanların kendisi olmak istedim.

Humprey Bogart olmak için çıldıran bir kız çocuğunu nasıl bir gelecek bekler?

Ayak parmaklarıyla oynayan bebek Laura Rose, gerçekten ne de tatlı, ne şirin bir kız, değil mi?

Şeker ile baharat
Ve hoş olan her şey-
İşte küçük kızlar bunlardan yapılmıştır!

Ama oğlan kardeşi küçük, haşin bir boksördür (iki özdeş nemli, sıcak, şekilsiz parça.) Üç buçuk yaşımda, pencere önünde acı krema ile buz parçalarını birleştirdim, acaba *dondurma* olurlar mı diye; muslukların üzerindeki "sıcak" ve "soğuk" kelimelerini bir yere not ettim. Dört yaşımda, her yanına eşit baskı uygulanırsa kırılır mı diye bir plağın üzerine oturdum –kırıldı; yuvada herkese oyunlar öğ-

rettim, örgütledim; altı yaşımda paltomdan şeker çalan bir oğlanı dövdüm; kendimi pek beğenirdim.

~5~

İnsanın
kendini
hor görmeyi
öğrenmesi

~6~

Brynhild, kocasını duvara raptiyeledi, alışveriş çantasındaymış gibi, korsesiyle bağladı onu, fakat o da, sihirli şlong içine girince gücünü kaybetti. İnsan, hikâye ikinci kez anlatıldığında bozulmaya uğradığı hissiyatından kurtulamaz. Beş yaşımdayken dünyanın anaerkil bir yer olduğunu düşünürdüm.

Mutlu bir küçük kızdım.

"Altın" ile "gümüş" arasındaki farkı söyleyemezdim ya da "akşam kıyafeti" ile "gece kıyafeti" arasındaki farkı; o yüzden de çevremdeki tüm bayanların muhteşem "gece kıyafetiyle –" bir araya geldiklerini –ki bunlar da rütbelerinin işaretleriydi- ve hayatlarımız hakkındaki tüm kararları aldıklarını hayal ederdim. Onlar hükümetti. Annem Başbakandı, çünkü okulda öğretmendi, yöre insanları onun sözünü dinlerdi. Sonra erkekler "işten" döner (neredeyse o iş; avlanma filan gibi bir şey olduğunu düşünürdüm), "domuzu" bayanların ayakları önüne sererlerdi, istediklerini yapsınlar diye. Erkekler, bayanlar tarafından bu işi yapmak üzere görevlendirilmişti. Deniz gözlükleriyle, bir yaz kampında su altında hiç dolaşmamış ya da saltanatı içinde yalnız bir Kraliçe ya da bir gemideki kamarot oyunu oynadığı ranzanın üst katında uyumamış olan Laura Rose'un böyle mutlu hatıraları yok. O Cengiz Han olmak isteyen kızdır. Laura, kim olduğunu bulmaya çalıştığında, ona "farklı" olduğu söy-

lendi, bu da hayatınızı temellendireceğiniz lanetolası bir betimlemedir; ya "Ben-değil" ya da "Benim-için uygun"a gelir, insan bu durumda ne yapsın? Ben ne yapayım, ne bekleniyor benden? (diyor) Ne hissedeyim? "Ne bekleniyor", "evli" gibi bir şey mi? "Farklı", "bozulma" gibi bir şey mi? Nasıl yiyeyim, içeyim, nasıl uyuyayım? Aya nasıl gideyim?

Laur'u birkaç sene önce tanıdığımda, erişkin bir insandım. Tarçın ile elma, zencefil ile vanilya, işte Laur. Şimdi onunla ilgili Brynhildik fantezileri kurmak bir yana --ciddiye almadığım her türlü muhteşem fantezi var bende- fakat fantezilerimi gerçek hayata taşımak beni çok korkuttu. Kendi içlerinde kötü olduklarından değil, fakat Gerçekdışılar, dolayısıyla da kabahatli; Gerçekdışı olanı Gerçek yapmaya çalışmak, şeylerin asıl doğasına aykırı bir şeydi; sadece bilince karşı işlenmiş bir suç değil (bu tüm mesele boyunca hakikaten kayıtsız kaldılar) fakat Gerçekliğe karşı da işlenmişti, ve bu ikisi arasında ikincisi, çok daha ileri düzeyde kâfirlikti. İnsanın kendi Gerçekliğini kurma suçuydu, yakın bir dostumun dediği gibi "kendini tercih etme" suçuydu. Olanaksız bir proje olduğunu biliyordum.

Bir kitap okuyordu, saçları yüzüne dökülmüş. Sağlık ve hayat dolu parlıyordu, pis kotu içinde bir eskiz. İskemlesinin yanından eğilip, yumuşak, ballı, sıcak ensesinden öptüm onu, *sonunda yaptım işte* gibi yeis dolu bir duyguyla –ama talep etmek illa almak demek değildir. İstemek sahip olmak değildir. Reddedecek ve dünya yeniden onun olacaktı. Gelecek azarı bekledim tereddütsüz, ebedi düzenin kendini yeniden doğrulamasını (elbette öyle de olması gerekiyordu)- zira ellerimden büyük bir sorumluluğun yükünü alacaktı.

Fakat bana izin verdi. Kızardı, fark etmemiş gibi yaptı. O an gerçeklik nasıl kendini yırttı size anlatamam. Okumasına devam etti, ben de bir salyangoz hızıyla, kulağında, sonra yanağından ağzının kenarına ilerlemeye başladım, Laur gittikçe kızarıyor, ateşleniyordu, içinde buhar varmış gibi. Bu bir uçurumdan düşmek gibidir, ufuk üzerinize doğru gelirken havada şaşkın kalırsınız. Bu mümkünse, her şey mümkündür. İleride kaşarlandık ve kaba, bilinçli aşk yaptık, ama sonrakiler o ilk, korkunç burkulma kadar önemli olmadı benim için (pek insanca değil, biliyorum).

Kalça kemiğinin baskısını göbeğimde hissettiğimde, elim ayağıma dolanmış, heyecan içinde, şöyle düşündüm: *Uyarıldı.* Korkunç. Korkunç bir alçalma. İkimizden biri erkek olmalıydı ve bu kesinlikle ben değildim. Şimdi, Lezbiyen olduğum için öyle diyecekler, yani bir türlü tatmin olamamamın nedeni buymuş. Bu doğru değil. Lezbiyen olmamdan dolayı değil. *Uzun boylu, sarışın, mavi gözlü bir Lezbiyen* olduğumdan.

En iyi arkadaşınız olması fark eder mi? Onda sevdiğiniz şeyin aklı olması fark eder mi? Erkeklerin bedenlerini sevip kafalarından nefret etmeniz fark eder mi? Hâlâ kendinizi seviyor olmanız fark eder mi?

Sonra daha iyi olduk.

~7~

Jeannine çarşı pazar dolaşıyor. Benim gözlerim, ellerim, komik kamburum var onda; benim mavi plastik yağmurluğumu giyiyor, benim şemsiyem var elinde. Jeannine, bir cumartesi öğleden sonra şehir dışına gidiyor, hoşça kal, hoşça kal, her şeye hoşça kal diyerek.

Dükkân vitrinlerinde, sempatik olmaya çalışan, ama gerçekte iğrenç işbirlikçiler olan mankenlere hoşça kal; nefret eden Anneye hoşça kal, Kutsal Psikiyatriste hoşça kal, Kızlara hoşça kal, Normalliğe hoşça kal, Evlenmeye hoşça kal, Doğaüstü Mübarek Olaya hoşça kal, Birisi olmaya hoşça kal, O Erkeği beklemeye hoşça kal (zavallı çocuk!), telefon başında oturmaya hoşça kal, zayıflığa hoşça kal, hayranlık duymaya hoşça kal, Politikaya hoşça kal, merhaba politika. Korkuyor, ama tamam, sorun yok. Sokaklar kadın dolu ve bu onu korkutuyor; bunların hepsi nereden gelmiştir? Nereye gidiyorlar? (Sembolizmin kusuruna bakmazsanız.) Yağmur durdu, ama kaldırımdan yukarı sis kalkıyor. Bir gelinlik mağazasının önünden geçiyor, baş manken, ipekler, tüller içinde bir Görüntü, Jeannine'e dil çıkarıyor. "Ben yapmadım!" diye bağırıyor manken, mağrur duruşuna geri dönerken ve duvağını düzeltirken. Jeannine şemsiyesini kapatıp, düğmesini kilitliyor, çeviriyor çeviriyor, enerji dolu.

Hoşça kalın. Hoşça kalın. Her şeye hoşça kal.

Schrafft's 'da buluştuk, dördümüz, bir masada, Şükrangünü yemeklerini söyledik, argh, öyle geleneksel ki katlanamazsınız. Gah.

"Hint pudingi de neymiş?" diyor Janet, kafası karışmış.

"Yo, hayır, almasan iyi olur," diyor Joanna.

Sükûnet içinde, ağır ağır yuvarlıyoruz yemeğimizi, Hoşvakitliler gibi: Hapur, hupur, gulp. Hapur. Gulp, gulp, gulp, Hupur. Düşünceli. Yemek hoş bir şey. Janet gözlerini yuvarlıyor, esniyor, atletik bir şekilde esnetiyor sağını solunu, sandalyesinin arkasına yaslanıp, kollarını bir o yana, bir bu yana. Masanın üzerine vuruyor."Mm!" diyor.

"Şuna bakın Tanrı aşkına," diyor Jeannine, kendine çok hakim ve şık bir tarzda, çatalı havada. "Birilerinin kellesini uçuracaksınız sanmıştım."

Schrafft's kadın dolu. Erkekler böyle, kadınlığın gizli bakım işlerinin yapıldığı yerleri sevmezler, tıpkı jenito-idrar sisteminizde olup biten tıbbi işleri anlattığınızda yemyeşil olup yutkundukları gibi. Jael'in çelik dişleriyle takma dişlerinin arasına bir şeyler kaçmış, Schrafft's'da gözlerini gezdirirken, diş kutusunu çıkarıp bir şeyler arıyor, çeliksi, timsah gülümsemesini göstere göstere dünyaya. Tekrar ağzına koyuyor. Tak. Tamam oldu.

"Yani?" diyor Jael. "İşe giriyor muyuz?" Uzun, huzursuz bir sessizlik. Schrafft's'a şöyle bir göz gezdiriyordum, kadınlar neden en kibar oldukları anda en sefil duruma düşer, merak ediyorum; kadınlar için neden Four Seasons, Maxim's, Chambord yok? Kadınlar para konusunda çok tuhaflar, neredeyse feodaller: Gerçek Para eve ve kendinize harcadığınız paradır (dış görüntünüz hariç): Sihirli Para ise erkeklere harcattığınız para. Kadınların iyi şeyler yemesi için zihinsel süreçlerinin müthiş bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekiyor, yani dış görünüşlerine değil, içlerine para harcamaları için. Schrafft's'ın sahibi, kasanın orada, güzel siyah giysisi, anlamlı ayakkabıları içinde duruyor; kendi haline bırakılan kadınlar çirkindir, yani insandır, fakat Sahte Kibarlık müdahale ediyor burada.

"Berbat bir yemek bu," diyor Janet, Hoşvakit'tekilere alışkın.

"Muhteşem bir yemek," diyor Jael, Kadındiyar ile Erkekdiyardakilere alışkın.

İkisi de kahkahadan kırılıyor.

"Ee?" diyor Jael yine. Yine sessizlik. Janet ile ben çok huzursuzuz. Bir yanağı sincap gibi seyiren Jeannine– Kadındiyarla işe girme konusunda nasıl olur da tereddüt ediyoruz– anlamayarak gözlerini dikiyor yukarı. Bir an başını sallıyor ve çatalıyla haşlanmış-tatlı-patates dağcıkları yapma işine geri dönüyor. Jeannine artık sabahları geç kalkıyor, ev işlerini ihmal ediyor, ta ki işler dürtene kadar ve yemeğiyle oynuyor.

"Jeannine?" diyor Jael.

"A, elbette," diyor Jeannine. "*Bana* göre hava hoş. İstediğin tüm askerleri getirebilirsin. Tüm buraları ele geçirebilirsin; umarım da başarırsın." Jael hayranlığını ifade eden bir nida çıkarıyor; yüzüne acıklı bir ifade geliyor. Bu, şu anlama geliyor: Dostum, gerçekten başarılı olacaksın. "Tanıdığım herkes bana Jeannie der," diyor Jeannine, yüksek, tatlı sesiyle. "Anladın mı?"

(Laur dışarıda Janet'i bekliyor, büyük olasılıkla dişlerini sokaktan geçen adamlara göstererek.)

Jael, Janet'e aniden,

"Beni istemiyor musun?" diye soruyor.

"Hayır," diyor Janet. "Özür dilerim ama hayır."

Jael sırıtıyor. Şöyle diyor:

"Canın ne isterse. Seni bilgiç! Sana bir şey vereceğim, yanında taşı, dostum: Şu söz ettiğin 'veba' yalan. *Biliyorum*. Etrafındaki sınırlar seninkilerden, benimkilerden, onlarınkilerden çok da farklı değil ve onların hiçbirinin içinde veba yok, hiçbirinde. Hoşvakit vebası büyük bir yalan. Ataların yalan söylemişler. Size 'veba' salan benim, tatlım, gönül rahatlığıyla kendinize acıyabilin, ahlâk dersi verebilin diye; veba Benim, Ben, Ben, Ben, Janet Evason. Ben ve yürüttüğüm savaş yarattı yaşadığınız dünyayı, ben ve benim gibiler, size bin yıllık bir huzur ve sevgi verdik ve Hoşvakit çiçekleri, katlettiğimiz erkeklerin kemiklerinden kendi kendilerine beslenmekte."

"Hayır," dedi Janet kuru bir sesle, "İnanmıyorum." Şimdi bilmelisiniz ki Jeannine Herkadındır. Ben, her ne kadar ben biraz dolambaçlı olsam da, ben de Herkadınım. Her kadın Jael değildir, George Amca'nın da diyeceği gibi –fakat Jael Herkadındır. Hepimiz suçlar gözlerle Jael'e baktık, fakat Bayan Evason etkilenmedi

bundan. Laur, Schrafft's'ın dönen kapısından içeri girdi ve sertçe el salladı; Janet gitmek üzere ayağa kalktı.

"Bunu düşünün," dedi Alice Reasoner. "Eve gidin ve ne olduğunu bulun."

Janet ağlamaya başladı –yüzünün bütünlüklü üzüntüsünü bozmadan, çeşme gibi akan o tuhaf, utanmaz, kolay Hoşvakit gözyaşları. Alice Reasoner'a (onun için) duyduğu kederi ifade ediyor bu şekilde. Hepimiz arasında, diye düşünüyorum –bunu düşünmekten vazgeçtiğimde, ki bu pek sık olmuyor- en çok Jael'i seviyorum, Jael gibi olmak istediğimi, kendi sert mantığı içinde kıvranan, aşırılığı içinde muzaffer, kırık kalpli nefret dolu kahraman, Jael gibi –kırık kalpli palyaço olmak gibi bir şey bu. Jael cenaze duvarı gibi suratını ekşiterek öte tarafa çeviriyor, Alice Reasoner'in sinirli bir tiki sadece bu, belki yirmi sene önce, ekşi-bir-şeyi tatma anıyla başlayan ve zamanla tiz bir kötü-meleklikle yoğunlaşan bir ifade, nefretle parlayan. Boynunda şeritler var. Esirinin pençelerini çıkartabilir, Schrafft's'ın masa örtülerini on paralel şeride bölebilir. Bu yapabileceklerinin sadece yüzde biri. Jeannine yeşil bezelyeleriyle heyecanlı bir oyun oynuyor (tatlı istemedi). Jeannine mutlu.

Kalktık, beş kat hesabımızı ödedik; sonra sokağa çıktık. Hoşça kalın deyip Laur ile ayrıldım, ben Janet; onların gidişini de izledim, ben, Joanna; dahası, Jael'e şehri göstermek için gittim, ben Jeannine, ben, Jael, ben kendim.

Hoşça kalın, hoşça kalın, hoşça kalın.

Hoşça kal Alice Reasoner, trajedi beni hasta eder diyen, asla teslim olmayın, hep savaşın diyen, yanınıza onları da alın diyen, ölmeniz gerekirse ölün, ama bağırsaklarınızla düşmanınızı boğarak ölün, diyen. Her şeye hoşça kal. Hoşça kal Janet, sana inanmadık, seninle alay ettik belki ama son raddedeki çaresizliğimizin gizli kurtarıcısısın sen, düşlerimizde iki koltukaltında birer dağ, cebinde bir okyanus Cennetlik, karşımıza çıkan, Hoşvakitliler'in Kapı dedikleri, gökyüzüyle ufkun dudaklarının birleştiği yerden gelen, tüm efsanevi şeylerin oradan geldiğini bilen Janet. Gün gibi ışıltılı, düşlerimizin Olabilirdisi, hiçbirimizin asla bilemeyeceği bir mutluluk içinde yaşayan, yine de o Herkadındır. Hoşça kal Jeannine, hoşça kal, zavallı ruh, zavallı kız, zavallı tıpkı-benim-önceki-halim. Hoşça kal, hoşça kal. Unutmayın: Hepimiz değiştirileceğiz. Bir anda,

göz açıp kapayana kadar, hepimiz özgür olacağız. Kafamın üstüne yemin ederim. On parmağım üzerine yemin ederim. Kendimiz olacağız. O zamana kadar susuyorum; artık konuşamam. Ben Tanrı'nın daktilosuyum ve kartuş bitti.

Git, küçük kitap, tırıs git Teksas ve Vermont ve Alaska ve Maryland ve Washington ve Florida ve Kanada ve İngiltere ve Fransa'dan; Friedan'ın, Millet, Greer, Firestone'un mezarlarına da bir selam çak ve tüm ötekilerinin; insanların oturma odalarında kendine dikkat et, ne sehpanın üzerinde gösterişli olmaya çalış, ne de üslubunun sıkıcılığından dolayı iknada başarısız ol; New York Kenti'nde kocamın kapısına asılı Noel çelengini çal ve ona de ki onu gerçekten sevdim ve hâlâ seviyorum (kim ne düşünürse düşünsün); ve otobüs terminallerinde, marketlerdeki kitap raflarında cesaretle yerini al. Yok sayıldığında bağırma, zira bu insanları rahatsız eder, ve paranı vermeyecek insanlara diş bileme, ne popüler olmuşum diye sevin onun yerine. Mutlu yaşa, küçük kızım, küçük kitabım benim, ben yaşayamasam da, biz yaşayamasak da; tüm dinleyenlere kendini anlat; hep umutlu, hep akıllı ol. Yüzünü yıka ve Milli Kütüphane'deki yerini al vıdı vıdı etmeden, çünkü er geç tüm kitapların gideceği yer orasıdır, küçükleri de büyükleri de. Sonunda antika olduğunda, modan geçtiğinde şikâyet etme, bir nesil öncesinin kabarık elbiseleri gibi eskidiğinde, *Eğlenceli Western Hikâyeleri, Elsie Dinsmore* ve *The Son of Shriek* ile bir sınıflandırıldığında da şikâyet etme; genç insanlar seni kasıklarını tutarak, "bu kadın ne halt demeye getiriyor ya" diye gülerek okurken sinirli sinirli mızıldanma. Artık anlaşılmamaya başladığında yüzünü asma küçük kitap. Kaderine lanet okuma. Okurların dizlerinden fırlayıp, burunlarına yumruk atma.

Sevin küçük kitap!

Çünkü o gün özgür olacağız.

"Erkeğe nasıl mı dönüştüm, anlatayım size; önce kadına dönüşmem gerekti..." Okurun bu anahtar cümleyle girebileceği "*Dişi Adam*"da Joanna Russ bilimkurgu-ütopya türünde, kadın varlığının iç-uzayını gezegenlerarası bir düzlemde, alegoriler kurarak anlatıyor. "Kadın yüzlü bir erkek. Erkek aklına sahip bir kadın" olan "Dişi Adam"ın fantastik bakışı, Jung'un erkekteki kadın/kadındaki erkek (anima-animus) ruhbilimsel merceğiyle yansıtılırken, okuyanı William Blake'in şu sözüyle karşı karşıya getiriyor: "Aşırılık Yolu Bilgelik Sarayı'na çıkar."

Romandaki dört "J"den Joanna, günümüzdeki "bizim dünyamız"da yaşayan ve gerçek *Adam*'ı arayan, huzursuz bir kadın. Jeannine'in dünyası ise, geçmişi değişik olsa da "Büyük Bunalım'ın hâlâ sürdüğü bizim dünyamız". Güçlü bir kadın olan Janet, yüzyıllardan beri hiçbir erkeğin yaşamadığı, "gelecekteki bizim dünyamız"dan yeryüzüne gelen bir elçi. Jael ise, bu üçlüyü Erkekdiyarlılar-Kadındiyarlılar fantastik karşıtlığıyla yüz yüze getiriyor ve kadın-erkek çatışmasını çarpıcı bir biçimde göz önüne seriyor.

İç monologlar, teatral diyaloglar, çarpıcı betimlemelerle eşzamanlı olarak yansıtılan bu dört kadın "aslında bir kadın mı?" sorusu romanın sonuna kadar okurun peşini bırakmıyor.

"Joanna Russ, çağdaş edebiyatın en ilgi çekici kadın kahramanları arasına girecek kahramanlar yaratmış."
Marge Piercy, American Poetry Review

"Büyük bir saygıyla okunmayı hak eden, son derece şaşırtıcı bir kitap. Ayrıca olağanüstü komik."
Elizabeth Lynn, San Francisco Review of Books

"Usta bir edebiyatçının elinden çıkmış, korkutucu derecede güçlü bir roman."
Douglas Barbour, Toronto Star

AYRINTI • EDEBİYAT
ISBN 975-539-280-7
9 789755 392806